2024

Urząd Statystyczny
w Lublinie

Rocznik Statystyczny Województwa Lubelskiego

Statistical Yearbook of Lubelskie Voivodship

Urząd Statystyczny w Lublinie Statistical Office in Lublin

Lublin 2024

Komitet Redakcyjny Urzędu Statystycznego w Lublinie
Editorial Board of Statistical Office in Lublin

Przewodniczący
President
Krzysztof Markowski

Członkowie
Members
Anna Cichosz, Elżbieta Duda, Sławomir Dziaduch, Jerzy Hasiec, Andrzej Jakubowski, Aleksandra Jangas-Kurzak, Renata Jończyk, Ewa Kuniewicz, Zofia Kurlej, Beata Kwiatuszewska-Królikowska, Elżbieta Łoś, Andrzej Matacz, Marzena Mularczyk, Artur Myna, Agnieszka Nocko, Jarosław Plewik, Anna Powęska, Anna Adamczyk-Puzio, Magdalena Rosołowska, Grzegorz Zabiegły, (sekretarz secretary) Aneta Olszewska-Welman

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE I PRACE WYDAWNICZE
CONTENT-RELATED WORKS AND EDITORIAL WORKS

Zespół pracowników Urzędu Statystycznego w Lublinie
The team of employees of the Statistical Office in Lublin

pod kierunkiem
supervised by
Sławomira Dziaducha

Zdjęcie zamieszczone na okładce
Photograph on the cover

Pałac Zamoyskich w Kozłówce

Publikacja dostępna na stronie internetowej – http://lublin.stat.gov.pl
Publication available on website – http://lublin.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła
When publishing Statistical Office data – please indicate the source

PRZEDMOWA

Procesy rozwojowe i globalizacyjne zachodzące we współczesnym świecie przyczyniają się do wzrostu znaczenia obiektywnej, rzetelnej informacji, która stanowi niezbędne narzędzie do prawidłowej diagnozy i oceny zmian zachodzących w życiu społeczno-gospodarczym regionu. Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom pracownicy Urzędu Statystycznego w Lublinie przygotowali kolejną, już czterdziestą dziewiątą edycję „Rocznika Statystycznego Województwa Lubelskiego".

Szczegółowe dane statystyczne zgrupowano w 21 działach tematycznych. Opracowanie kończą dwie tablice przeglądowe zawierające wybrane informacje o województwie na tle kraju w 2023 r. oraz ważniejsze dane o województwie w latach 2000, 2010, 2015 i 2023. Tablice statystyczne uzupełniono mapami i wykresami, które wzbogaciły zawartość merytoryczną Rocznika. Zamieszczony materiał statystyczny uzupełniono również uwagami ogólnymi zawierającymi wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu informacji.

W celu dostosowania treści Rocznika Statystycznego Województwa Lubelskiego do potrzeb Czytelników, w kolejnych edycjach publikacji zwiększany lub modyfikowany jest zakres niektórych informacji w poszczególnych działach. Podobnie jak w poprzednich edycjach, wybrane działy zostały wzbogacone o prezentację danych według Delimitacji Obszarów Wiejskich. Dzięki zastosowaniu nowatorskiego podejścia wyraźnie widać zróżnicowanie społeczno-gospodarcze tych terenów.

Rocznik, poza wydaniem książkowym, dostępny jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu http://lublin.stat.gov.pl. Szczegółowe informacje z poszczególnych dziedzin społeczno-gospodarczych dostępne są również w Urzędzie Statystycznym oraz na stronach internetowych GUS w Banku Danych Lokalnych.

Mam nadzieję, iż publikacja ta pozwoli Państwu zapoznać się z podstawowymi zjawiskami i faktami, jak również będzie przydatna dla wielu pogłębionych ocen, analiz i porównań. Korzystając z okazji pragnę także podziękować wszystkim osobom i instytucjom za cenne uwagi i wnioski, a przede wszystkim tym, którzy wzbogacili naszą publikację dostarczając dane z zakresu swojej działalności.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Lublinie
Krzysztof Markowski
dr Krzysztof Markowski

Lublin, grudzień 2024 r.

PREFACE

Processes of development and globalization in the contemporary world contribute to the growing importance of objective, reliable information, which is a necessary tool for the correct diagnosis and assessment of changes in the socio-economic life of the region. To meet these expectations, the employees of the Statistical Office in Lublin prepared the 49th edition of “Statistical Yearbook of Lubelskie Voivodship”.

Detailed statistical data were grouped in 21 thematic chapters. The publication finishes with two review tables containing selected data on the voivodship in comparison with the rest of the country in 2023, as well as the most important data on the voivodship in 2000, 2010, 2015 and 2023. Statistical tables were supplemented with maps and charts, which enriched the substantive content of the Yearbook. What is more, the statistical material included herein was supplemented with general notes containing explanations regarding terminology, methodology and the scope of information.

The scope of data in particular parts has been extended and modified in the consecutive editions of the publication in order to satisfy the demand of the users for statistical data. As in previous editions, selected chapters have been enriched with the presentation of data according to the Delimitation of Rural Areas. Thanks to the use of an innovative approach, the socio-economic diversity of these areas is clearly visible.

The Yearbook is available in a book form and electronic version on the Office website: http://lublin.stat.gov.pl. Detailed information on particular socio-economic fields is also accessible in the Statistical Office and on the GUS website in the Local Data Bank section.

I hope that this publication will introduce you to the basic facts and phenomena, and will be useful for conducting in-depth evaluations, analyses and comparisons. Also, I would like to thank for all the valuable comments and conclusions from individuals and institutions, especially those who helped us with preparation of this publication by providing data from the scope of their activity.

Director
Statistical Office
in Lublin
Krzysztof Markowski
Krzysztof Markowski, PhD

Lublin, December 2024

Spis rzeczy

Contents

		Str. Page
Przedmowa	Preface	3, 4
Objaśnienia znaków umownych	Symbols	6
Ważniejsze skróty	Major abbreviations	7
Podział administracyjny w 2023 r.	Administrative division in 2023	9
Podział województwa lubelskiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych Do Celów Statystycznych (NUTS) w 2023 r.	Division of Lubelskie Voivodship according to The Classification Of Territorial Units For Statistics (NUTS) in 2023	10

Działy

Chapters

I.	Warunki naturalne i ochrona środowiska	Environment and environmental protection	11
II.	Samorząd terytorialny	Local government	25
III.	Wymiar sprawiedliwości	Justice	26
IV.	Ludność	Population	29
V.	Rynek pracy	Labour market	47
VI.	Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne	Wages and salaries. Social benefits	57
VII.	Gospodarstwa domowe. Mieszkania	Households. Dwellings	61
VIII.	Edukacja i wychowanie	Education	75
IX.	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	Health care and social welfare	84
X.	Kultura. Turystyka. Sport	Culture. Tourism. Sport	96
XI.	Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	Science and technology. Information society	106
XII.	Rolnictwo	Agriculture	111
XIII.	Leśnictwo i łowiectwo	Forestry and hunting	120
XIV.	Przemysł i budownictwo	Industry and construction	125
XV.	Transport	Transport	129
XVI.	Handel. Ceny	Trade. Prices	133
XVII.	Finanse przedsiębiorstw	Finances of enterprises	136
XVIII.	Finanse publiczne	Public finance	143
XIX.	Inwestycje. Środki trwałe	Investments. Fixed assets	148
XX.	Rachunki regionalne	Regional accounts	152
XXI.	Podmioty gospodarki narodowej	Entities of the national economy	154

Tablice przeglądowe

Review tables

I.	Województwo na tle kraju w 2023 r.	Voivodship on the background of the country in 2023	157
II.	Ważniejsze dane o województwie	Major data on voivodship	162

Uwagi ogólne	General notes	171
Delimitacja obszarów wiejskich	Delimitation of rural areas	175
Uwagi do działów	Notes to chapters	177

Objaśnienia znaków umownych
Symbols

Symbol Symbol		Opis Description
Kreska	(–)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero:	(0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
	(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka	(.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak	(Δ)	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 18 na str. 174 categories of applied classification presented in an abbreviated form; full names are given in the general notes to the Yearbook, item 18 on page 174
„W tym” “Of which”		oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)		used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty
Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc
mln	milion
zł PLN	złoty zloty
szt. pcs	sztuka pieces
wol. vol.	wolumin volume
kg	kilogram kilogram
dt	decytona deciton
t	tona tonne
mm	milimetr millimetre
m	metr metre
km	kilometr kilometre
m^2	metr kwadratowy square metre
ha	hektar hectare
km^2	kilometr kwadratowy square kilometre
l	litr litre
hl	hektolitr hectolitre
m^3	metr sześcienny cubic metre
dam^3	dekametr sześcienny cubic decametre
hm^3	hektometr sześcienny cubic hectometre
kWh	kilowatogodzina kilowatt·hour
GWh	gigawatogodzina gigawatt·hour
TJ	teradżul terajoule

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
°C	stopień Celsjusza centigrade
s	sekunda second
min	minuta minute
h	godzina hour
d 24 h	doba 24 hours
r.	rok
ceg brick	cegła przeliczeniowa materiałów ściennych standard brick unit expressing the quantity of wall building materials
t/r t/y	ton rocznie tonnes per year
art. Art.	artykuł article
dok. cont.	dokończenie continued
n.p.m. a.s.l.	nad poziomem morza above the sea level
nr (Nr) No.	numer number
pkt	punkt
p.proc.	punkt procentowy percentage point
poz.	pozycja
tabl.	tablica table
ust.	ustęp
0°1'1" ← E N S W	wschód East północ North południe South zachód West
Dz. U.	Dziennik Ustaw
Dz. Urz.	Dziennik Urzędowy
i in.	i inni
im.	imienia

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
itp. etc.	i tym podobne and the like
m.in. i.a.	między innymi among others
np. e.g.	na przykład for example
tj. i.e.	to jest that is
tzn. i.e.	to znaczy that is
tzw.	tak zwany
ww.	wyżej wymieniony
z późn. zm.	z późniejszymi zmianami
PKP	Polskie Koleje Państwowe

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
ESA	Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej European System of National and Regional Accounts in the European Union
EKG ECE	Europejska Komisja Gospodarcza Economic Commission for Europe
GUS	Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland
Eurostat	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej Statistical Office of the European Union
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju Organization for Economic Cooperation and Development
ONZ UN	Organizacja Narodów Zjednoczonych United Nations
UE EU	Unia Europejska European Union

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY W 2023 R.
ADMINISTRATIVE DIVISION IN 2023

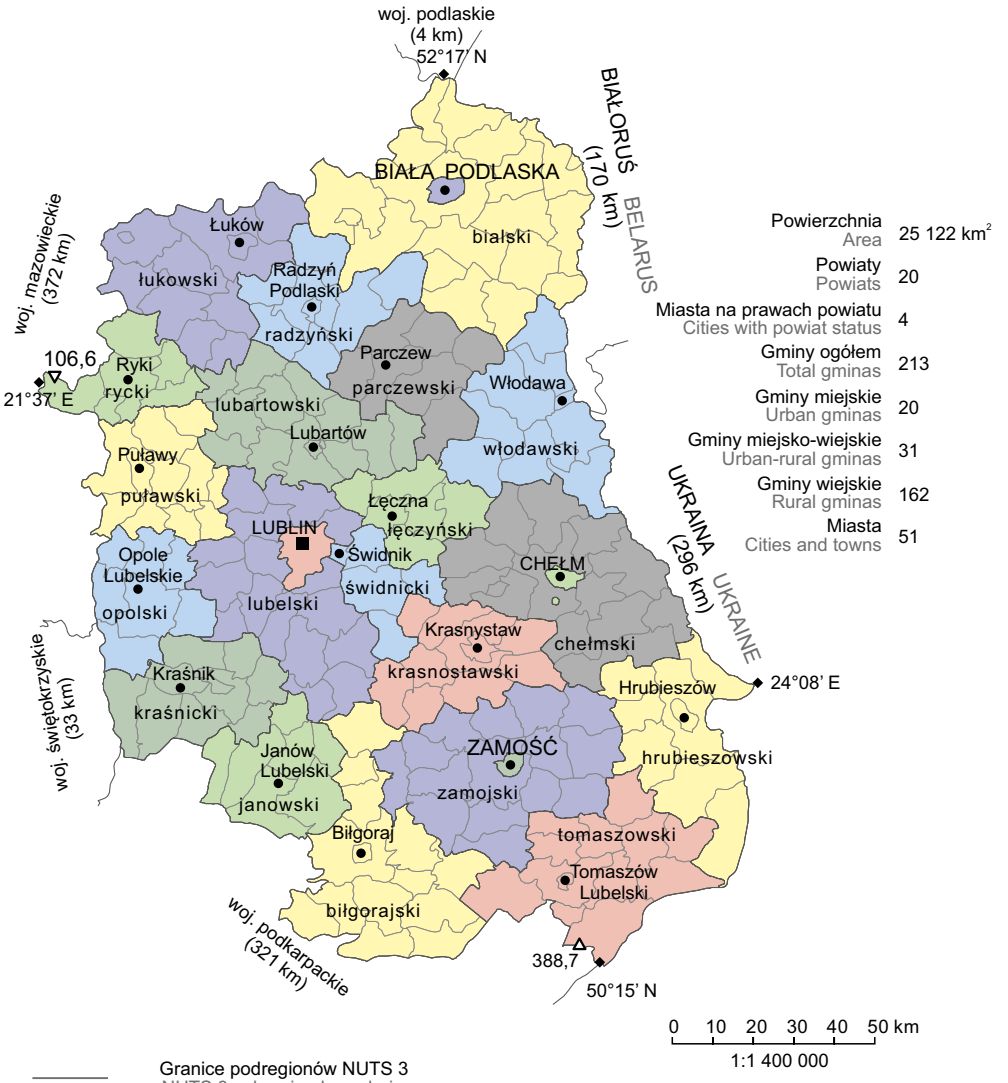

Powierzchnia Area	25 122 km²
Powiaty Powiats	20
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	4
Gminy ogółem Total gminas	213
Gminy miejskie Urban gminas	20
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas	31
Gminy wiejskie Rural gminas	162
Miasta Cities and towns	51

Granice podregionów NUTS 3
NUTS 3 subregion boundaries

Granice powiatów
Powiat boundaries

Granice gmin
Gmina boundaries

opolski — Nazwy powiatów
Powiat names

LUBLIN — Siedziba władz wojewódzkich
Seat of the Voivodship authority

ZAMOŚĆ — Miasta na prawach powiatu
Cities with powiat status

Kraśnik — Miasta – siedziby powiatów
Cities – seats of powiats

◆ Najdalej wysunięte punkty województwa
Extreme points of the Voivodship

△ Najwyżej położony punkt województwa (w m n.p.m.)
Highest point of the Voivodship (in m a.s.l.)

▽ Najniżej położony punkt województwa (w m n.p.m.)
Lowest point of the Voivodship (in m a.s.l.)

Długość granicy z poszczególnymi województwami lub państwami (w km) podana jest pod nazwami tych województw lub państw.
The length of a border with each voivodships or countries (in km) is listed under the name of a given voivodship or country.

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO WEDŁUG KLASYFIKACJI JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NUTS) W 2023 R.

DIVISION OF LUBELSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE CLASSIFICATION OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICS (NUTS) IN 2023

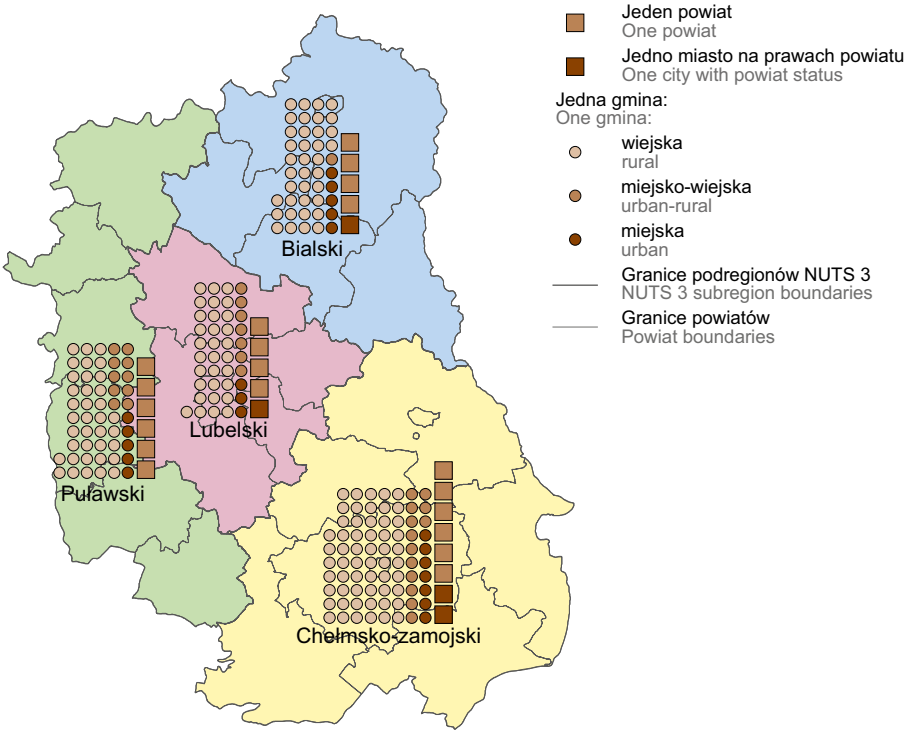

PODREGIONY (NUTS 3)
SUBREGIONS (NUTS 3)

Bialski

Powiaty
Powiats

bialski	(19)
parczewski	(7)
radzyński	(8)
włodawski	(8)

Miasto na prawach powiatu
City with powiat status

Biała Podlaska	(1)

Chełmsko-zamojski

Powiaty
Powiats

biłgorajski	(14)
chełmski	(15)
hrubieszowski	(8)
krasnostawski	(10)
tomaszowski	(13)
zamojski	(15)

Miasta na prawach powiatu
Cities with powiat status

Chełm	(1)
Zamość	(1)

Lubelski

Powiaty
Powiats

lubartowski	(13)
lubelski	(16)
łęczyński	(6)
świdnicki	(5)

Miasto na prawach powiatu
City with powiat status

Lublin	(1)

Puławski

Powiaty
Powiats

janowski	(7)
kraśnicki	(10)
łukowski	(11)
opolski	(7)
puławski	(11)
rycki	(6)

W nawiasach podano liczbę gmin.
The number of gminas is given in parentheses.

TABL. 1. **WARUNKI METEOROLOGICZNE**
METEOROLOGICAL CONDITIONS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C							
		średnie[a] average[a]					skrajne extreme		amplitudy temperatur skrajnych amplitudes of extreme temperatures
		1971–2000	1991–2020	2011–2020	2016–2020	2023	maksimum maximum	minimum minimum	
							1971–2023		
Lublin	238	7,4	8,2	8,9	9,2	9,8	35,3	-33,7	69,0
Terespol	133	7,5	8,4	9,0	9,4	10,0	36,2	-34,3	70,5
Włodawa	177	7,5	8,3	9,0	9,3	9,9	36,0	-34,2	70,2

(dok.) (cont.)

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm					Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecznienie w h Sunshine duration in h	Średnie zachmurzenie w oktantach[b] Average cloudiness in octants[b]
	1971–2000	1991–2020	2011–2020	2016–2020	2023			
Lublin	572	601	599	604	673	2,8	1969	.[c]
Terespol	512	538	538	553	558	2,7	2022	.[c]
Włodawa	515	562	602	607	649	3,7	2091	.[c]

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów. b Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). c Brak pełnego ciągu pomiarowego zachmurzenia.
Ź r ó d ł o : dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.
a Data for multi-year periods include annual averages for these periods. b Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). c Lack of full measurement sequence of cloudiness.
S o u r c e : data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

WYKRES 1. **TEMPERATURY POWIETRZA I OPADY ATMOSFERYCZNE W WYBRANYCH STACJACH METEOROLOGICZNYCH W 2023 R.**
CHART 1. AIR TEMPERATURES AND ATMOSPHERIC PRECIPITATION IN SELECTED METEOROLOGICAL STATIONS IN 2023

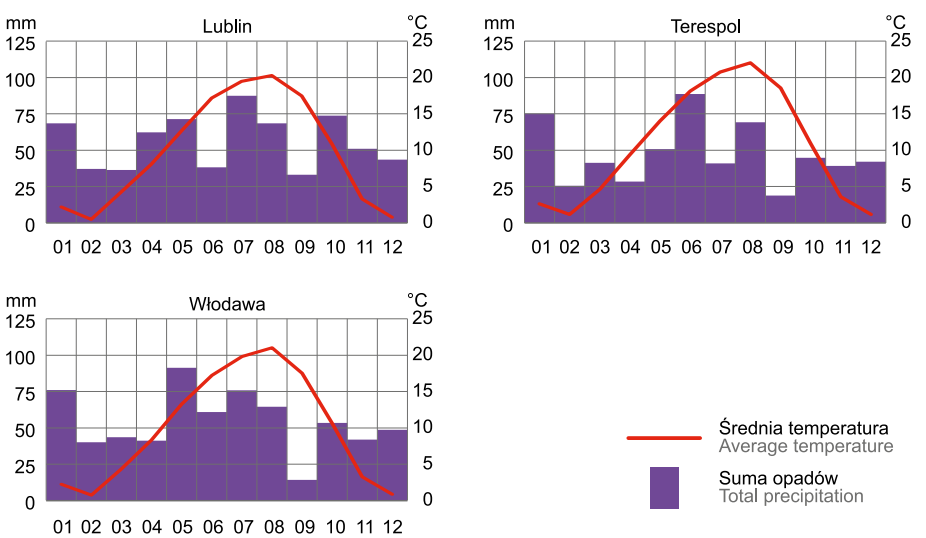

TABL. 2. **POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA**
Stan w dniu 1 stycznia
GEODETIC AREA BY LAND USE
As of 1 January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2024		SPECIFICATION
	w ha in ha				odsetkach in percent	
Powierzchnia ogólna	2512246	2512251	2512243	2512243	100,0	Total area
w tym:						of which:
Użytki rolne	1757368	1768139[a]	1762965[a]	1760108[a]	70,1	Agricultural land
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	608618	594572	595476	596191	23,7	Forest land as well as woodland and shrubland
Grunty pod wodami powierzchniowymi	18938	19291	19705	19752	0,8	Land under surface waters
Grunty zabudowane i zurbanizowane	95796	100151[b]	104545[b]	106763[b]	4,2	Built-up and urbanised areas
Nieużytki	22349	22192	23494	23354	0,9	Wasteland

a Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione". b Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.
Ź r ó d ł o : dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
a Including woodland and shrubland on agricultural land, classified until 2016 in the item "forest land as well as woodland and shrubland". b Including areas used for the construction of public roads or railways.
S o u r c e : data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

WYKRES 2. **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
CHART 2. DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

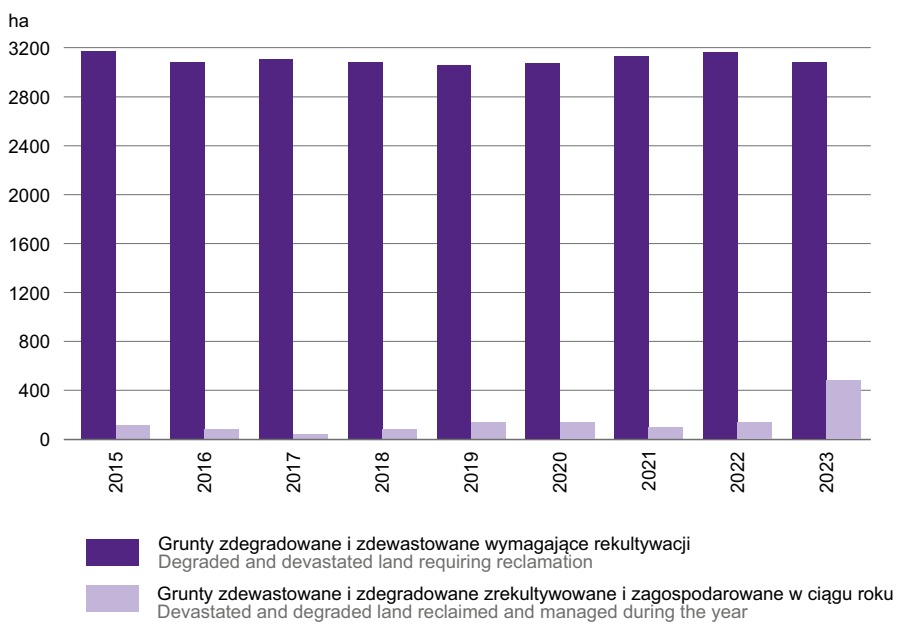

Ź r ó d ł o : dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
S o u r c e : data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

MAPA 1. **ZUŻYCIE WODY[a] NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W 2023 R.**

MAP 1. WATER CONSUMPTION[a] FOR THE NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION IN 2023

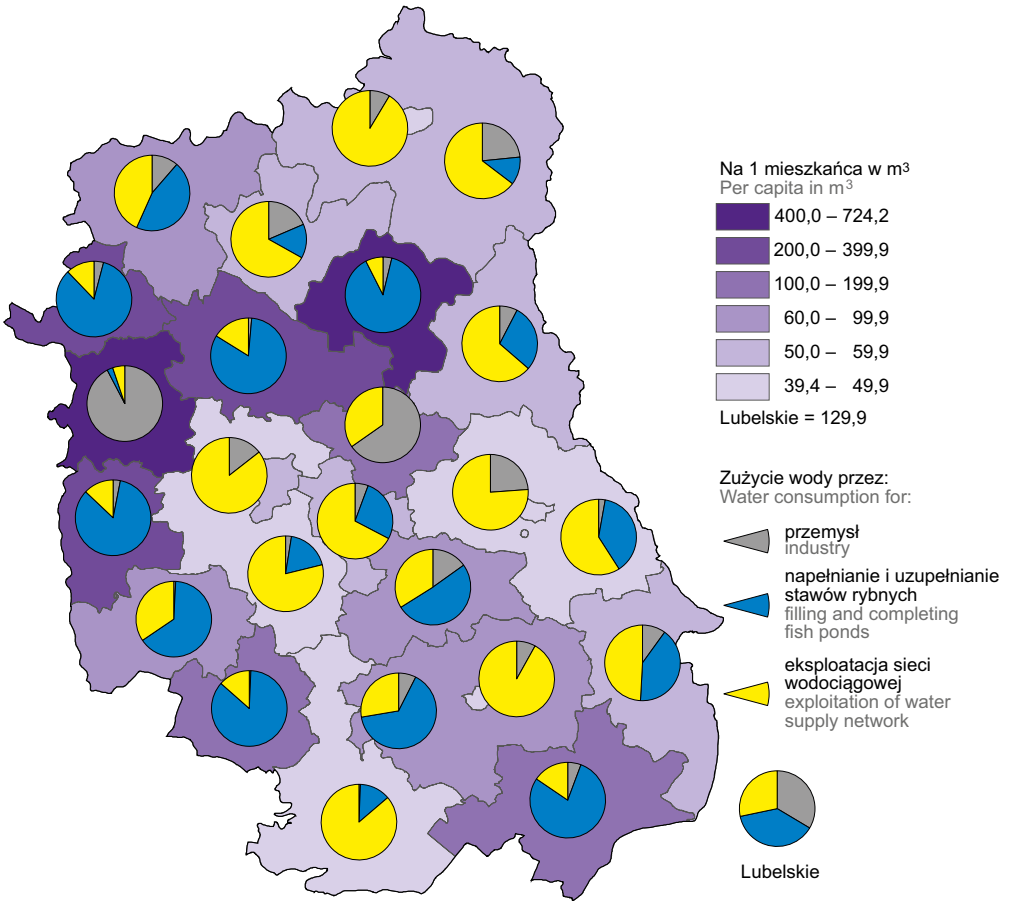

Na 1 mieszkańca
Per capita

a Dane nie dotyczą zużycia wody na potrzeby rolnictwa.
a Data does not concern water consumption for agriculture.

TABL. 3. **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
	w hm³		in hm³		w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	**152,9**	**132,4**	**133,5**	**128,9**	**100,0**	**TOTAL**
odprowadzone bezpośrednio z zakładów[a]	103,8	81,0	81,0	74,4	57,7	discharged directly by plants[a]
w tym wody chłodnicze	82,6	56,9	59,5	53,2	41,3	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	49,1	51,4	52,5	54,6	42,3	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	70,3	75,5	74,0	75,7	58,7	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	69,9	75,1	73,7	75,4	58,5	treated
mechanicznie	12,7	15,6	12,8	13,0	10,1	mechanically
chemicznie[b]	2,2	1,4	1,6	1,9	1,5	chemically[b]
biologicznie	15,8	16,9	17,2	17,1	13,2	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	39,1	41,2	42,0	43,5	33,7	with increased biogene removal
nieoczyszczane	0,5	0,3	0,3	0,3	0,2	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,5	0,3	0,3	0,3	0,2	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	–	–	–	–	–	discharged by sewage network

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.
a Including cooling water and polluted water from drainage of mines and building structures as well as from contaminated precipitation water. b Data concern only industrial wastewater.

WYKRES 3. **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
CHART 3. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

MAPA 2. **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI W 2023 R.**

MAP 2. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND IN 2023

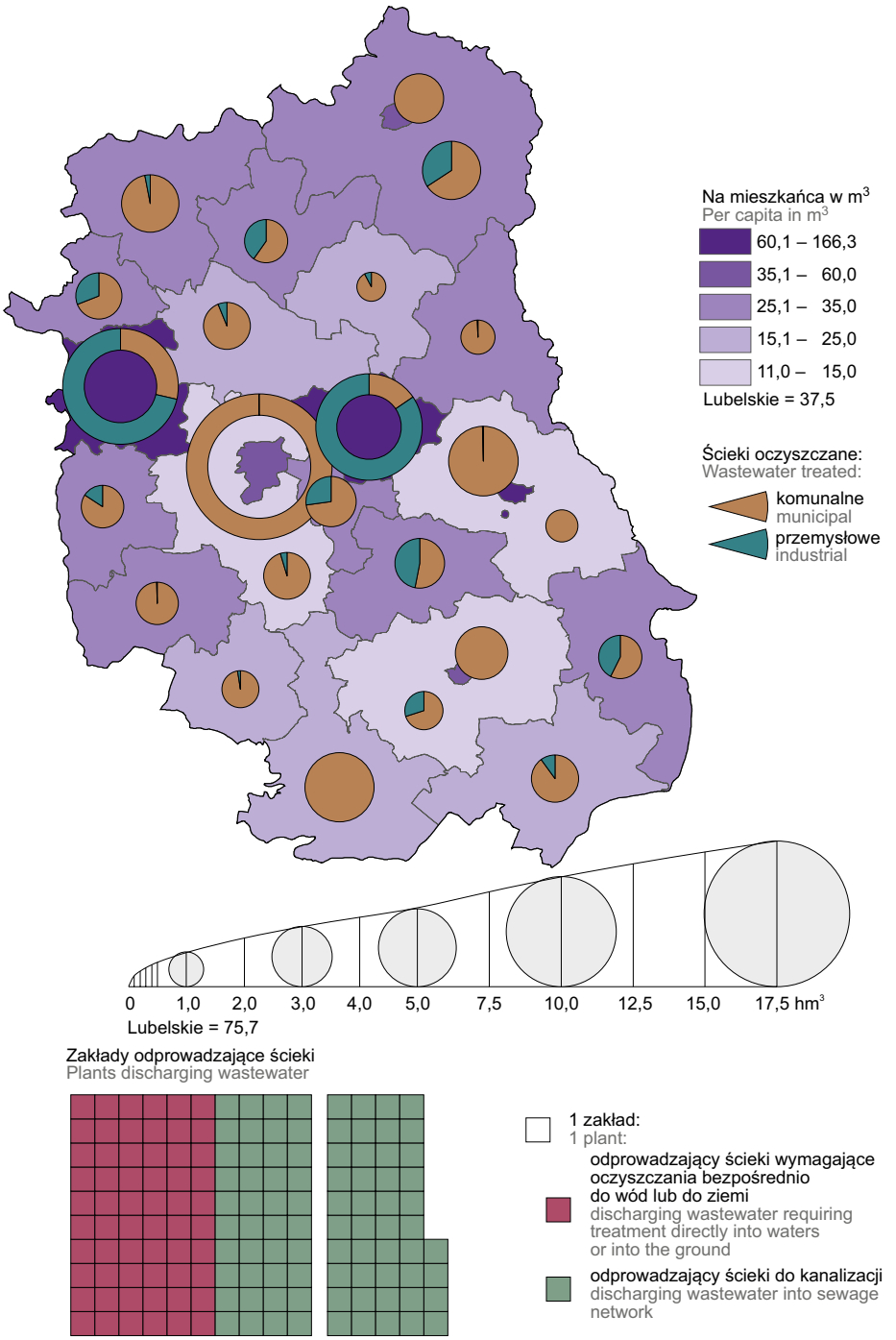

MAPA 3. **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W 2023 R.**
MAP 3. POPULATION CONNECTED TO WASTEWATER TREATMENT PLANTS IN 2023

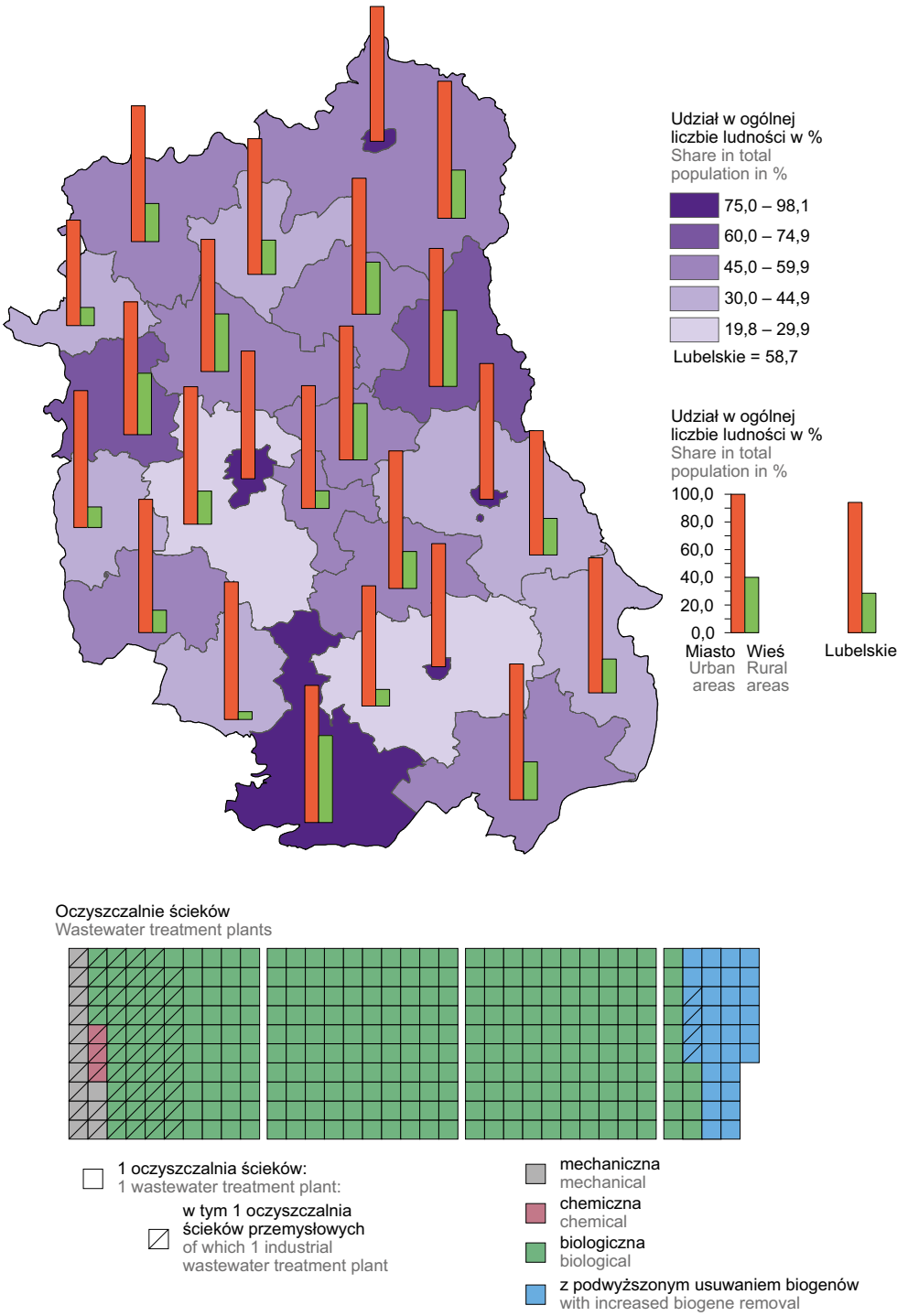

TABL. 4. **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIĄŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS BY PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Emisja zanieczyszczeń w tys. ton:					Emission of pollutants in thousand tonnes:
pyłowych	2,0	1,3	1,1	0,9	particulate
w tym pyły ze spalania paliw	0,9	0,6	0,6	0,5	of which particulates from the combustion of fuels
gazowych	5000,2	4938,5	5787,7	4870,9	gaseous
w tym:					of which:
dwutlenek siarki	6,0	3,4	5,2	6,0	sulphur dioxide
tlenek węgla	5,7	5,5	3,6	3,4	carbon monoxide
tlenki azotu[a]	6,8	5,4	5,4	4,8	nitrogen oxides[a]
dwutlenek węgla	4978,7	4921,4	5771,0	4854,5	carbon dioxide
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutants retained in pollutant reduction systems:
w tys. ton:					in thousand tonnes:
pyłowe	87,0	51,5	55,7	38,9	particulate
gazowe (bez dwutlenku węgla)	175,0	184,9	164,4	174,3	gaseous (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych	97,8	97,5	98,2	97,8	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	89,1	91,5	90,8	91,4	gaseous (excluding carbon dioxide)

a W przeliczeniu na dwutlenek azotu.
a In terms of nitrogen dioxide.

TABL. 5. **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIĄŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
URZĄDZENIA – stan w dniu 31 grudnia					EQUIPMENT – as of 31 December
Cyklony	146	141	135	133	Cyclones
Multicyklony	69	68	70	78	Multicyclones
Filtry tkaninowe	163	222	254	276	Fabric filters
Elektrofiltry	11	11	12	17	Electrofilters
Urządzenia mokre	69	71	71	68	Wet air cleaners
Inne	28	26	12	12	Others
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam^3/h					WASTE GAS FLOW in dam^3/h
Cyklony	3189	3122	3430	3353	Cyclones
Multicyklony	3276	2101	2459	2880	Multicyclones
Filtry tkaninowe	5454	6860	7050	7610	Fabric filters
Elektrofiltry	3035	2932	2988	3800	Electrofilters
Urządzenia mokre	3393	3472	3484	3177	Wet air cleaners
Inne	637	581	372	2022	Others

TABL. 6. **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA[a]**
Stan w dniu 31 grudnia
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION[a]
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023			SPECIFICATION
	w ha in ha				w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m^2 per capita in m^2	
OGÓŁEM	**571524,6**	**570090,5**	**570322,0**	**570304,8**	**22,7**	**2836**	**TOTAL**
Parki narodowe	18243,1	18242,7	18241,7	18241,7	0,7	91	National parks
Rezerwaty przyrody	11862,9	11862,9	11907,1	11918,7	0,5	59	Nature reserves
Parki krajobrazowe[b]	233218,4	232221,4	232221,4	232209,8	9,2	1155	Landscape parks[b]
Obszary chronionego krajobrazu[b]	300415,6	299621,6	299577,3	299577,3	11,9	1490	Protected landscape areas[b]
Stanowiska dokumentacyjne	11,3	4,4	4,2	4,7	0,0	0	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	745,6	764,5	762,7	762,7	0,0	4	Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne	7027,8	7373,0	7607,5	7589,9	0,3	38	Ecological areas

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.
a Data do not include information concerning the areas of the Natura 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas. b Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within those areas.

TABL. 7. **PARKI NARODOWE**
Stan w dniu 31 grudnia
NATIONAL PARKS
As of 31 December

LATA YEARS PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS		Powierzchnia[a] w ha Area[a] in ha				
		parków narodowych national parks				otuliny (strefy ochronnej) buffer (protective) zone
		ogółem grand total	w tym gruntów leśnych of which forest land	z liczby ogółem – pod ochroną ścisłą[b] of grand total number – under strict protection[b]		
				razem total	w tym gruntów leśnych of which forest land	
OGÓŁEM TOTAL	2015	18243,1	12975,8	1145,8	1143,3	52137,8
	2020	18242,7	12962,3	1145,8	1143,3	51798,6
	2022	18241,7	12962,3	1145,8	1143,3	51798,6
	2023	**18241,7**	**12964,0**	**1145,8**	**1143,3**	**51798,6**
Poleski		9759,9	4866,6	116,6	114,0	13702,8
Roztoczański		8481,8	8097,4	1029,2	1029,2	38095,9

a Powierzchnia parku w granicach województwa. b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.
a Area of the park within voivodship boundaries. b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 8. **PARKI KRAJOBRAZOWE**
Stan w dniu 31 grudnia
LANDSCAPE PARKS
As of 31 December

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE[a] LANDSCAPE PARKS AND COMPLEXES[a]		Powierzchnia[b] Area[b]			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water
		w ha in ha			
OGÓŁEM TOTAL	2015	241182,0	114380,2	105647,6	4192,7
	2020	240200,2	120594,2	98700,5	4613,4
	2022	240200,2	120594,2	98700,5	4613,4
	2023	**240200,2**	**120594,2**	**98700,5**	**4613,4**
Skierbieszowski		35363,5	9628,6	24684,4	74,8
Lasy Janowskie		35095,0	27812,0	6898,0	324,0
Puszczy Solskiej		21305,0	18884,0	2394,0	27,0
Szczebrzeszyński		19370,9	6527,2	12230,2	42,0
Chełmski		16457,0	8125,0	5358,0	160,6
Podlaski Przełom Bugu		15511,0	3874,2	5420,6	463,1
Kazimierski		14974,1	4462,8	9017,6	804,8
Krzczonowski		12421,0	3075,0	9169,0	9,0
Strzelecki		12026,0	7488,0	2053,0	40,0
Pojezierze Łęczyńskie		11816,0	3781,0	6014,0	1182,0
Sobiborski		10000,0	8500,0	700,0	245,0
Krasnobrodzki		9390,0	5693,0	3636,0	61,0
Nadwieprzański		6228,7	2032,4	3667,6	127,2
Kozłowiecki		6121,0	5315,0	364,0	195,0
Poleski		5113,0	380,0	3500,0	765,0
Wrzelowiecki		4989,0	1916,0	2867,0	41,0
Południoworoztoczański		4019,0	3100,0	727,0	52,0

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody i innymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków.
a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b Including the area of nature reserves and other forms of nature protection located within parks.

WYKRES 4. **POMNIKI PRZYRODY W 2023 R.**
CHART 4. NATURE MONUMENTS IN 2023

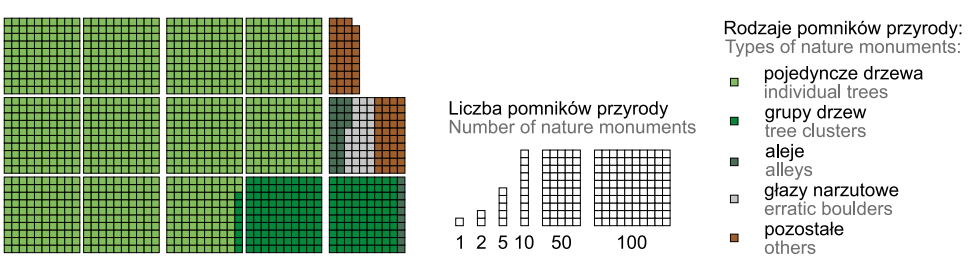

MAPA 4. **POWIERZCHNIA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONYCH[a] W 2023 R.**

MAP 4. AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION[a] IN 2023

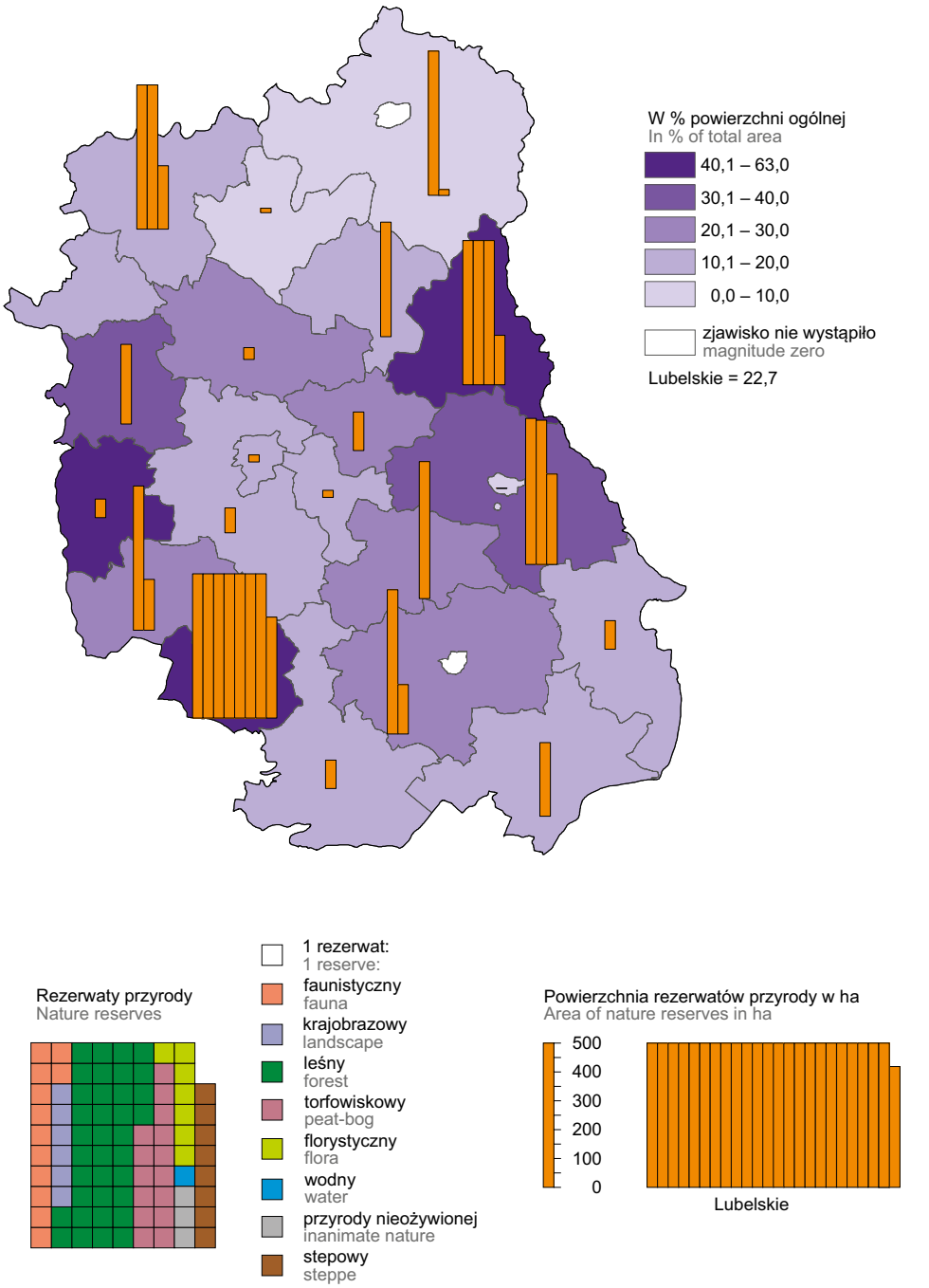

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych.

a Data do not include information concerning the areas of the Natura 2000 network, data include only the part located within the legally protected areas.

MAPA 5. **ODPADY (z wyłączeniem odpadów komunalnych) WYTWORZONE W 2023 R.**
MAP 5. WASTE (excluding municipal waste) GENERATED IN 2023

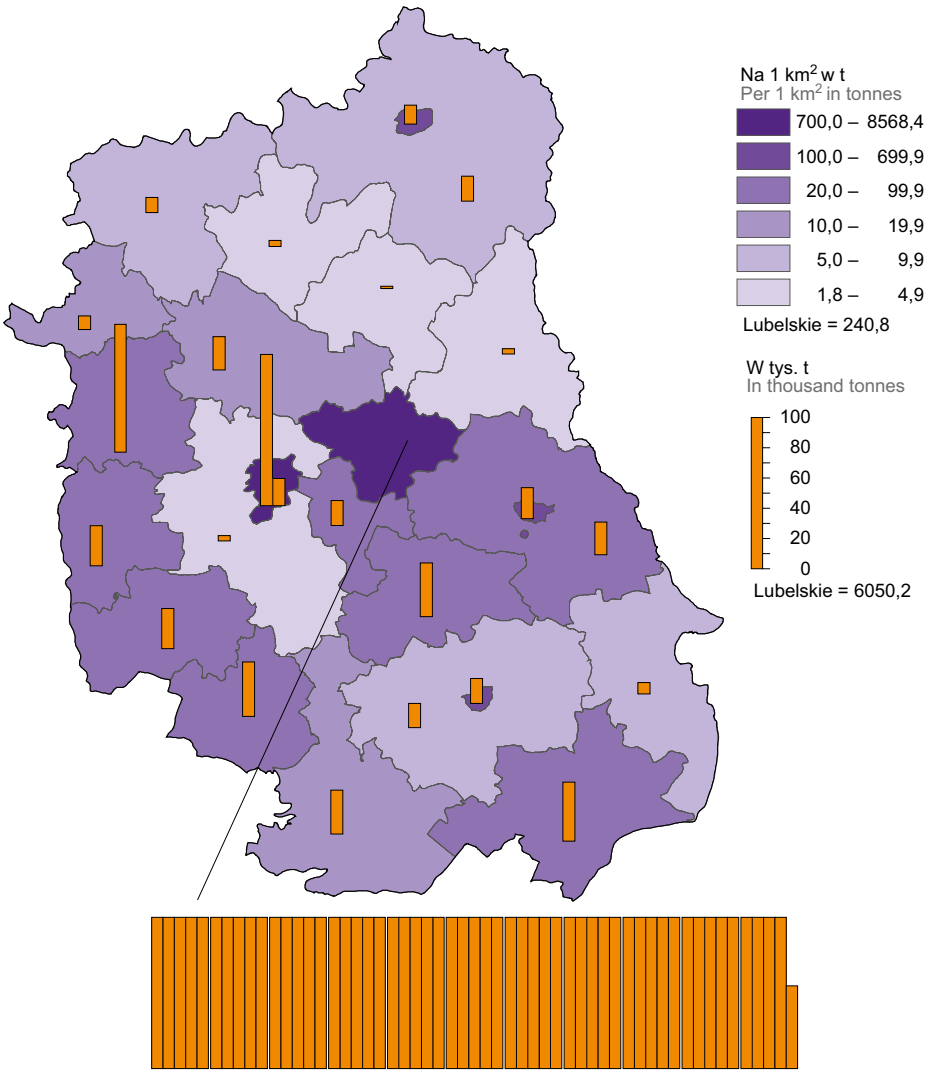

Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone w ciągu roku
Waste (excluding municipal waste) generated during the year

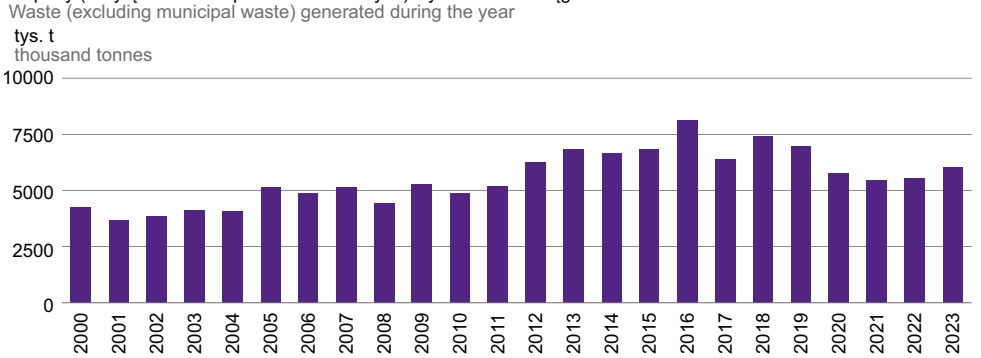

TABL. 9. **ODPADY KOMUNALNE**
MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
				ogółem total	z gospodarstw domowych of which from households	
Odpady komunalne wytworzone w tys. t	384,8	521,8	519,4	519,0	429,9	Municipal waste generated in thousand tonnes
zmieszane	297,6	271,6	267,5	264,4	198,0	mixed
miasta	212,6	176,9	171,3	167,9	117,1	urban areas
wieś	84,9	94,7	96,2	96,6	80,9	rural areas
zebrane selektywnie	87,2	250,2	251,9	254,6	231,9	collected separately
w tym:						of which:
papier i tektura	11,1	20,8	22,8	23,2	17,2	paper and cardboard
szkło	19,5	34,8	35,6	33,5	31,3	glass
tworzywa sztuczne	9,3	30,8	35,4	37,0	32,6	plastic
metale	1,5	0,6	0,3	0,2	0,2	metals
wielkogabarytowe	6,5	22,7	21,6	22,0	21,1	bulky
biodegradowalne	19,1	79,4	82,8	86,0	81,7	biodegradable

TABL. 10. **ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWNIE W RELACJI DO ODPADÓW KOMUNALNYCH WYTWORZONYCH W % WEDŁUG WIELKOŚCI MIAST I DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH**
MUNICIPAL WASTE COLLECTED SEPARATELY IN RELATION TO THE MUNICIPAL WASTE GENERATED IN % BY CITY SIZE AND DELIMITATION OF RURAL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2023	SPECIFICATION
Miasta	**48,3**	**Urban areas**
duże	42,6	large
średnie	55,5	medium
małe	47,3	small
Obszary wiejskie	**50,3**	**Rural areas**
aglomeracyjne dużej gęstości	44,7	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	38,1	agglomeration low density
pozaglomeracyjne dużej gęstości	55,4	non-agglomeration high density
pozaglomeracyjne małej gęstości	52,9	non-agglomeration low density

WYKRES 5. **ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWNIE**
CHART 5. MUNICIPAL WASTE COLLECTED SEPARATELY

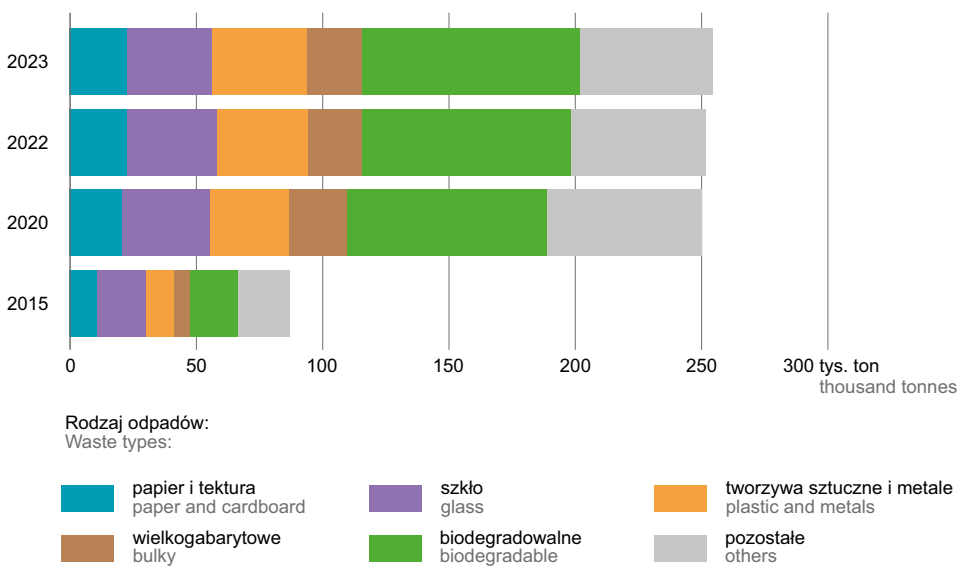

MAPA 6. **ODPADY KOMUNALNE WYTWORZONE W 2023 R.**
MAP 6. MUNICIPAL WASTE GENERATED IN 2023

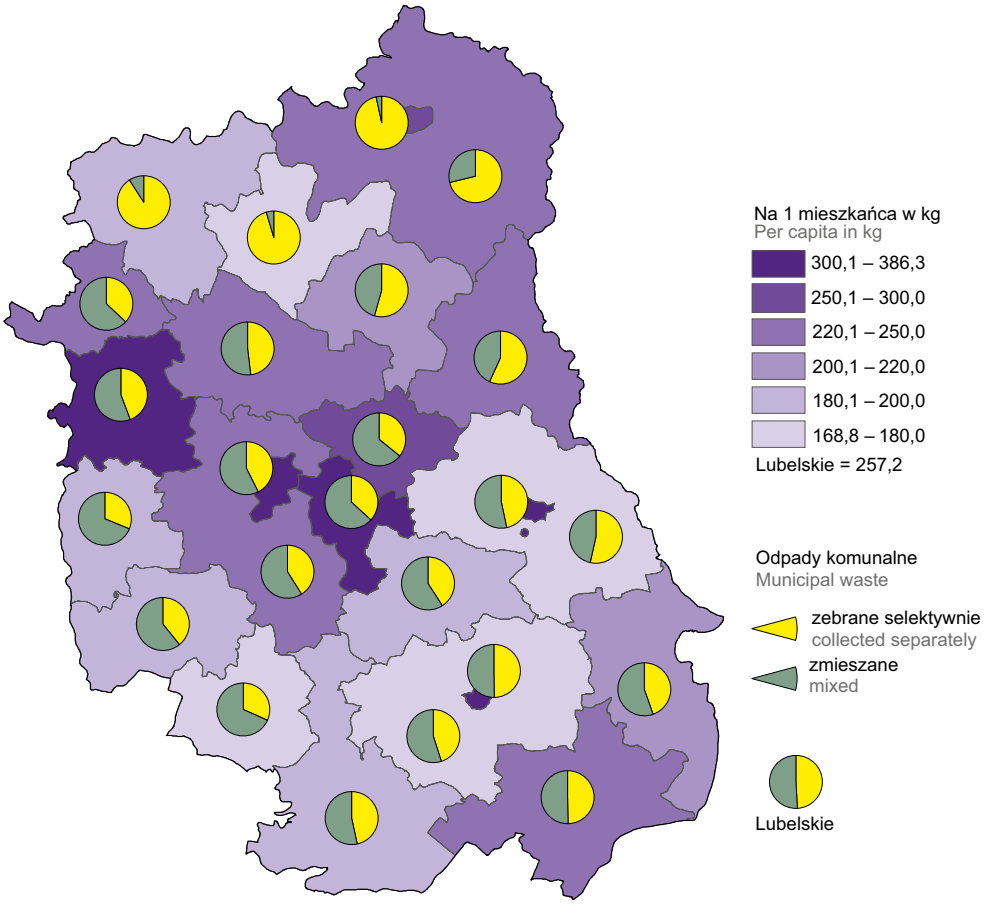

Odpady komunalne wytworzone w ciągu roku
Municipal waste generated during the year

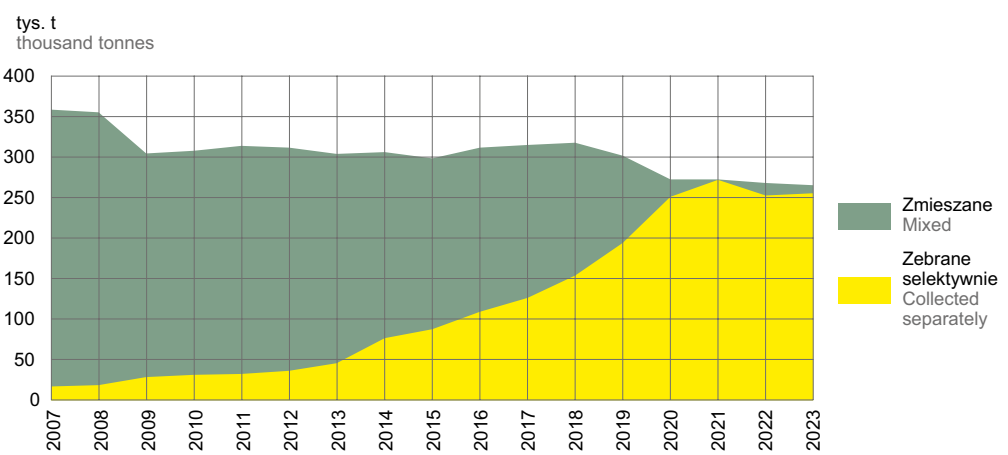

WYKRES 6. **SKŁADOWISKA ODPADÓW**
CHART 6. LANDFILL SITES

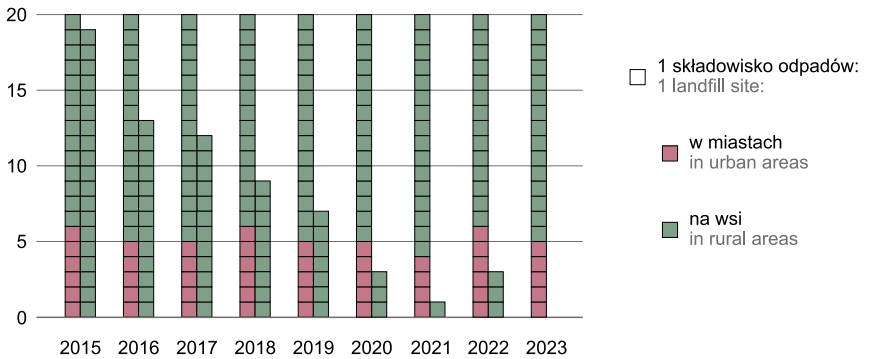

TABL. 11. **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ[a] (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT[a] (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
Ochrona środowiska	**483460,7**	**611274,9**	**659071,3**	**767894,6**	**Environmental protection**
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	158427,9	205215,1	247847,7	300214,4	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	266445,2	278592,9	318811,0	317754,5	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	133381,3	98106,2	117309,2	73968,9	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	118006,9	152645,1	173448,1	205371,5	sewage network discharging waste-water and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	18459,9	29905,1	49393,9	.	Waste management, protection and recovery of soils, protection of underground and surface water
w tym nakłady na zbieranie odpadów[b] i ich transport	7522,8	14468,6	24998,6	22095,8	of which outlays on waste collection[b] and transportation
w tym selektywne zbieranie odpadów	3988,5	4266,7	12992,2	19085,8	of which selective waste collection
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	369,9	9433,5	.	.	Protection of biodiversity and landscape
Gospodarka wodna	**91008,6**	**105130,7**	**116653,0**	**150652,7**	**Water management**
w tym nakłady na:					of which outlays on:
ujęcia i doprowadzenia wody	60722,3	74274,7	93028,5	102082,3	water intakes and systems
budowę i modernizację stacji uzdatniania wody	11775,6	9454,9	21491,8	.	construction and modernisation of water treatment plants

a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. b Przemysłowych i komunalnych.
a By investment location; these outlays are also included in respective sections of the national economy. b Industrial and municipal.

TABL. 12. **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA					ENVIRONMENTAL PROTECTION
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					**Protection of air and climate**
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed reduction of air pollutants in tonnes/year:
pyłowych	1115	2	11	47	particulate
gazowych	1305	–	8	–	gaseous
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					**Wastewater management and protection of waters**
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	276,2	119,5	208,0	158,8	wastewater
wody opadowe	16,4	33,7	42,2	14,0	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	2	4	6	2	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	–	4	4	–	of which municipal
mechaniczne	–	–	–	–	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	2	4	5	1	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów[a]	–	–	1	1	with increased biogene removal[a]
przepustowość oczyszczalni w m^3/d	5300	9220	1512	1794	capacity of treatment plants in m^3/24 h
w tym oczyszczalni komunalnych	1060	1540	1067	794	of which municipal
mechanicznych	–	–	–	–	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	5300	9220	1397	1120	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów[a]	–	–	115	674	with increased biogene removal[a]
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):					Wastewater treatment plants:
obiekty	1194	516	517	182	facilities
przepustowość w m^3/d	1740	1016	1201	331	capacity in m^3/24 h
Gospodarka odpadami					**Wastes management**
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
obiekty	2	1	–	–	facilities
wydajność w t/r	26000	20000	–	–	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfill sites of municipal waste:
obiekty	–	–	–	–	facilities
powierzchnia w ha	2,2	–	–	–	area in ha
wydajność w t/r	15000	–	–	–	capacity in t/y
GOSPODARKA WODNA					WATER MANAGEMENT
Wydajność ujęć wodnych[b] w m^3/d	3958	1876	4325	824	Capacity of water intakes[b] in m^3/24 h
Uzdatnianie wody w m^3/d	8405	2719	1315	1073	Water treatment in m^3/24 h
Sieć wodociągowa w km	202,2	129,9	206,1	160,5	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych m^3	–	–	–	–	Capacity of water reservoirs m^3
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	2,2	–	–	–	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	8,9	4,3	–	–	Flood embankments in km

a W tym chemiczne. b Bez ujęć w energetyce zawodowej.
a Of which chemical. b Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 1 (13). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**
Stan w dniu wyborów - 7 kwietnia 2024 r.
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS
As of election day - 7 April 2024

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin[a] gmina councils[a]	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku województwa voivodship regional council	
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	3189	100	390	33	**TOTAL**
w tym kobiety	1079	29	93	7	of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
18–29 lat	97	4	3	–	18–29 years
30–39	598	17	46	2	30–39
40–49	994	29	123	13	40–49
50–59	860	22	109	6	50–59
60 lat i więcej	640	28	109	12	60 and more

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.
a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.
Ź r ó d ł o: dane Państwowej Komisji Wyborczej.
S o u r c e: data of the National Electoral Commission.

TABL. 2 (14). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE ORAZ PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE BRUTTO W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE EMPLOYMENT					
OGÓŁEM	**23551**	**23412**	**23798**	**23893**	**TOTAL**
w tym:					of which:
Administracja państwowa	7862	7661	7724	7819	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	15633	15699	16020	16021	Local government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	10127	10104	10331	10307	gminas and cities with powiat status
powiaty	3656	3870	4008	4018	powiats
województwo	1850	1725	1681	1696	voivodship
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO[a] W ZŁ AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES[a] IN PLN					
OGÓŁEM	**4198,12**	**5540,37**	**6516,00**	**7512,90**	**TOTAL**
w tym:					of which:
Administracja państwowa	4535,73	6569,60	7624,35	9189,37	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	4019,87	5028,73	5974,47	6686,53	Local government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	4041,51	5058,03	6047,25	6768,89	gminas and cities with powiat status
powiaty	3702,53	4680,75	5461,95	6174,99	powiats
województwo	4528,79	5637,76	6749,62	7393,57	voivodship

a Patrz uwagi do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne", ust. 3 na str. 184.
a See notes to the chapter "Wages and salaries. Social benefits", item 3 on page 184.

Uwaga do tablicy 1, wykresu 1 i mapy 1.
Dane o przestępstwach stwierdzonych nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

Note to table 1, chart 1 and map 1.
Data on crimes ascertained do not include punishable acts committed by juveniles.

TABL. 1 (15). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH I WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW**
CRIMES ASCERTAINED BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS AND RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023
	przestępstwa stwierdzone przez Policję ascertained crimes by the Police				wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w % rates of detectability of delinquents in %			
OGÓŁEM TOTAL	**32981**	**29057**	**32071**	**33270**	**71,0**	**81,3**	**75,5**	**79,7**
w tym przestępstwa przeciwko[a]: of which crimes against[a]:								
życiu i zdrowiu life and health	882	715	702	715	84,5	94,3	93,0	92,7
bezpieczeństwu poszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji public safety and safety in transport	5042	4095	4090	3697	98,8	98,6	98,7	98,9
wolności, wolności sumienia i wyznania freedom, freedom of coscience and religion	1243	1464	1334	1249	87,1	87,8	82,3	82,9
wolności seksualnej i obyczajności sexual freedom and morals	153	280	256	250	83,0	83,9	86,0	84,8
rodzinie i opiece the family and guardianship	2210	4115	3597	3776	99,6	100,0	99,9	99,9
czci i nietykalności cielesnej good name and personal integrity	89	151	188	216	71,1	71,1	80,9	75,0
mieniu[b] property[b]	15320	10819	14293	14698	50,6	64,6	59,1	64,7

a Artykuły kodeksu karnego, patrz uwagi do działu „Wymiar sprawiedliwości", ust. 1 na str. 178. b Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości.
Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.
a See Criminal Code articles, notes to the chapter "Justice", item 1 on page 178. b Including theft or appropriation of identification.
S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

WYKRES 1 (7). **RODZAJE PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH**
CHART 1 (7). TYPES OF CRIME ASCERTAINED BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

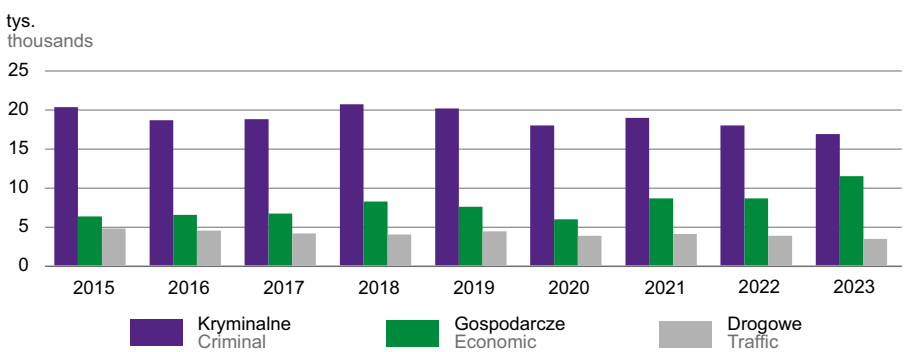

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.
S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

MAPA 1 (7). **ZAGROŻENIE PRZESTĘPCZOŚCIĄ W 2023 R.**
MAP 1 (7). CRIME RISK IN 2023

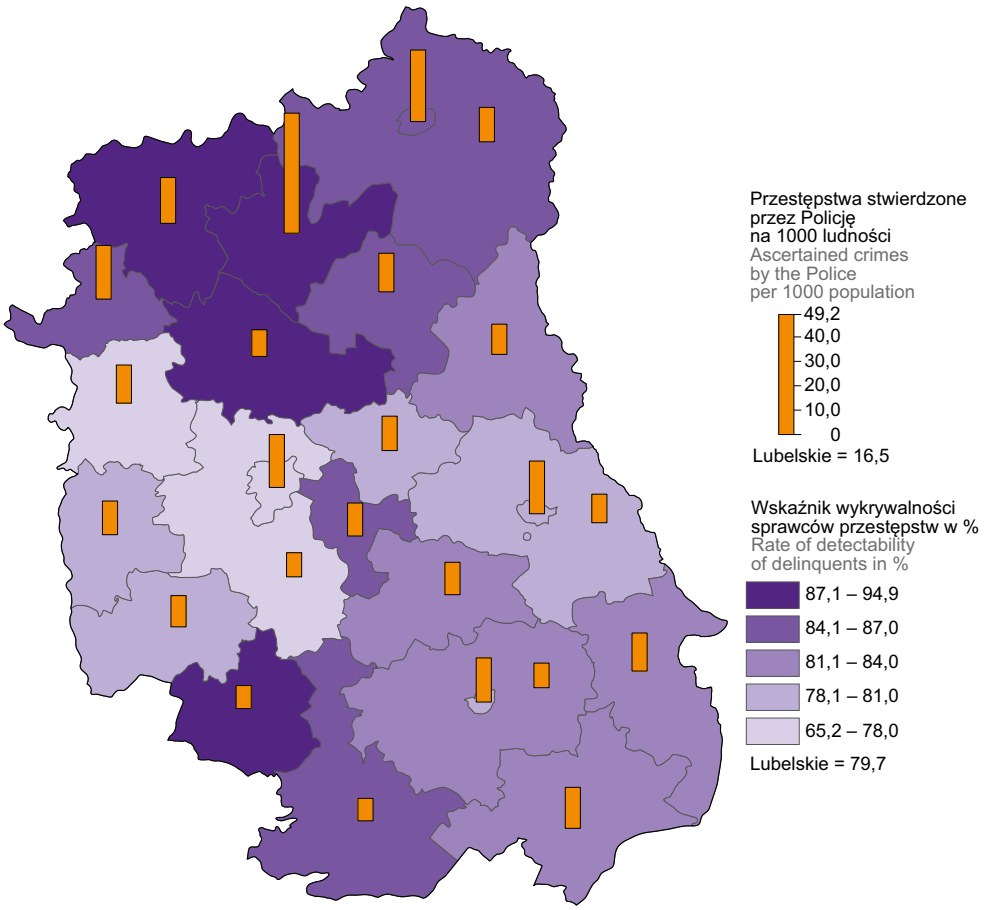

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.
S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa
Expenditure of budgets of local government units in the Public safety and fire protection division

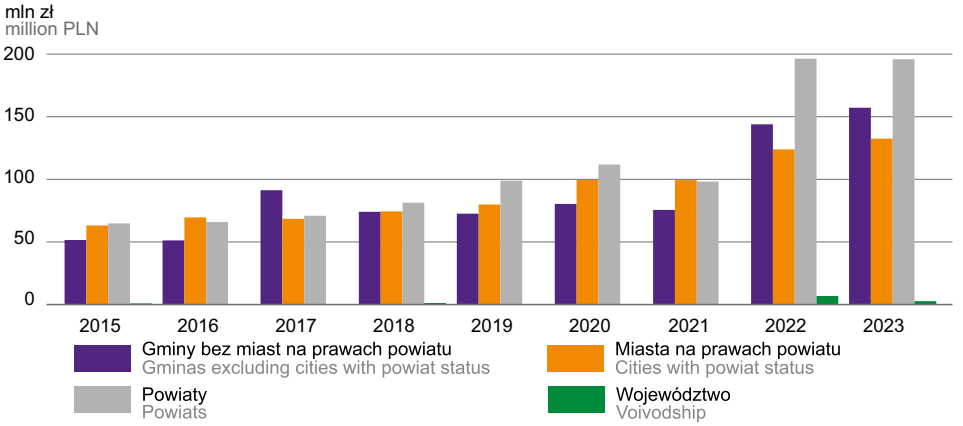

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Finansów.
S o u r c e: data of the Ministry of Finance.

WYKRES 2 (8). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH**
CHART 2 (8). INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

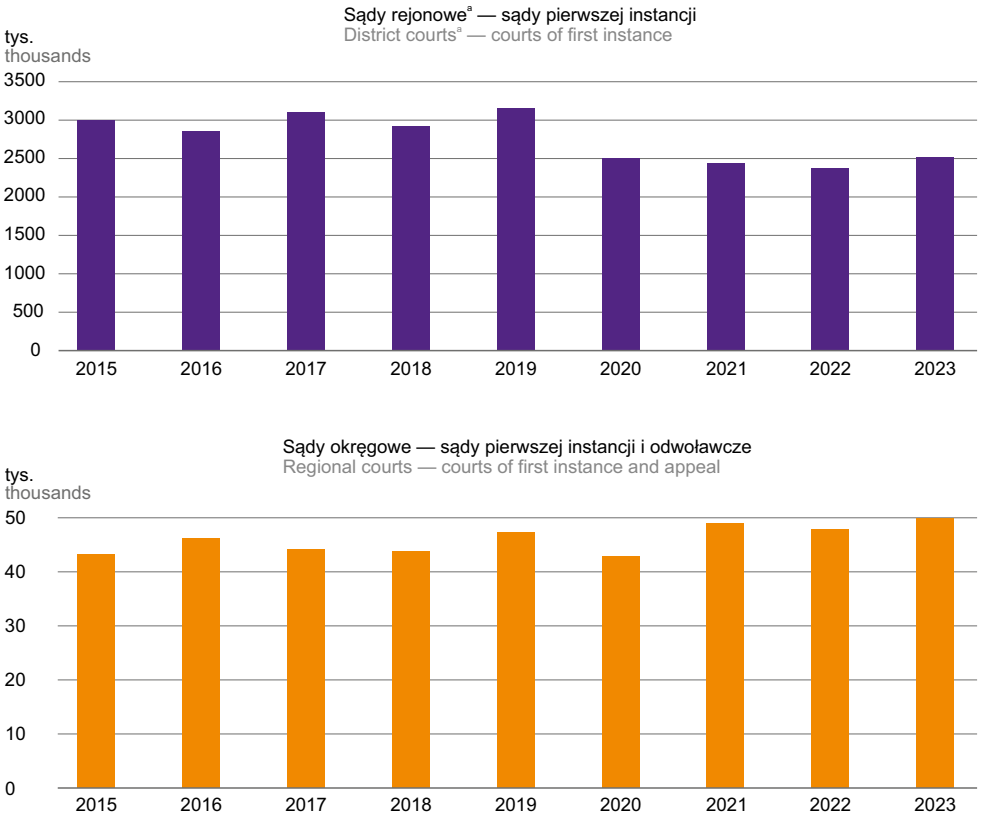

a Od 2013 r. dane nie obejmują spraw rejestrowych.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.
a Since 2013 excluding registry cases.
S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 2 (16). **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	**13645**	**8532**	**7776**	**7203**	**T O T A L**
O rozwód	4261	3292	3708	3603	Divorce cases
O separację	220	100	650	81	Separation cases
O alimenty	5387	2735	3418	3519	Alimony cases
Nieletnich[a] w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					Concerning juveniles[a] in proceedings in cases of suspected:
demoralizacji	1828	1229	1376	1444	of demoralization
popełnienia czynu karalnego	1949	1176	1445	1795	of committing punishable acts

a Dane dotyczą osób.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.
a Data relate to persons.
S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 1 (17). **LUDNOŚĆ**
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	**2139726**	**2056908**	**2024637**	**2011047**	**T O T A L**
na 1 km²	85	82	81	80	per 1 km²
mężczyźni	1037052	995952	980169	973411	males
kobiety	1102674	1060956	1044468	1037636	females
na 100 mężczyzn	106	107	107	107	per 100 males
Miasta	988034	949683	935128	926885	Urban areas
w % ogółu ludności	46,2	46,2	46,2	46,1	in % of total population
Wieś	1151692	1107225	1089509	1084162	Rural areas
w % ogółu ludności	53,8	53,8	53,8	53,9	in % of total population

TABL. 2 (18). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 grudnia
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	**2139726**	**2056908**	**2024637**	**2011047**	**T O T A L**
W wieku przedprodukcyjnym	**382720**	**373321**	**364927**	**357538**	**Pre-working age**
mężczyźni	195914	191071	186888	183088	males
kobiety	186806	182250	178039	174450	females
Miasta	166284	159534	158005	155306	Urban areas
Wieś	216436	213787	206922	202232	Rural areas
W wieku produkcyjnym	**1328014**	**1208581**	**1176503**	**1162919**	**Working age**
mężczyźni	708369	649256	630549	622829	males
kobiety	619645	559325	545954	540090	females
Miasta	615480	552187	533007	523887	Urban areas
Wieś	712534	656394	643496	639032	Rural areas
W wieku poprodukcyjnym	**428992**	**475006**	**483207**	**490590**	**Post-working age**
mężczyźni	132769	155625	162732	167494	males
kobiety	296223	319381	320475	323096	females
Miasta	206270	237962	244116	247692	Urban areas
Wieś	222722	237044	239091	242898	Rural areas
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	**61**	**70**	**72**	**73**	**NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE**
Mężczyźni	46	53	55	56	Males
Kobiety	78	90	91	92	Females

WYKRES 1 (9). **LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 1 (9). POPULATION BY ECONOMIC AGE GROUPS
As of 31 December

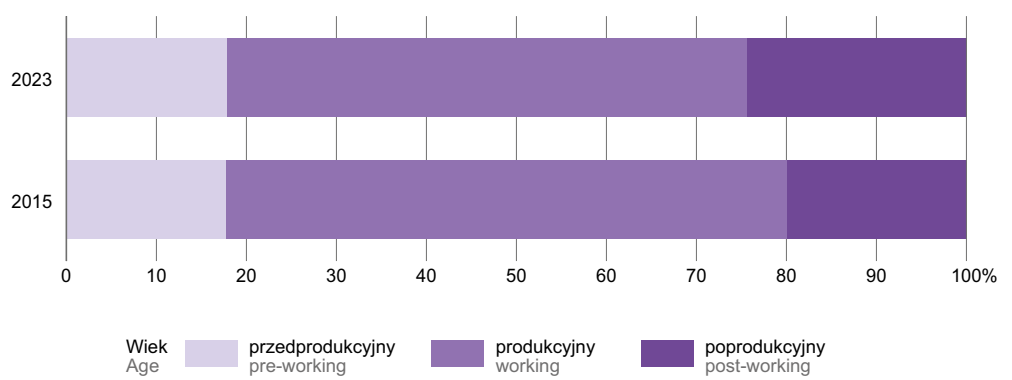

MAPA 1 (8). **GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W 2023 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
MAP 1 (8). POPULATION DENSITY IN 2023
As of 31 December

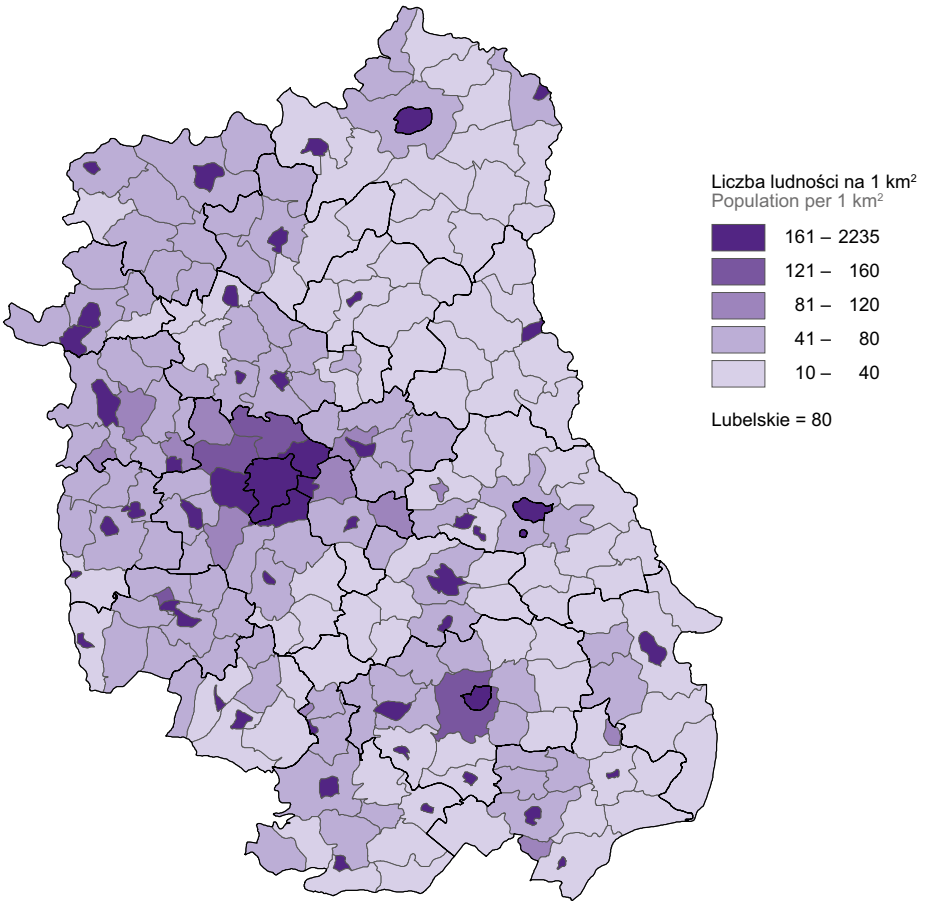

Ludność według ekonomicznych grup wieku
Stan w dniu 31 grudnia
Population by economic age groups
As of 31 December

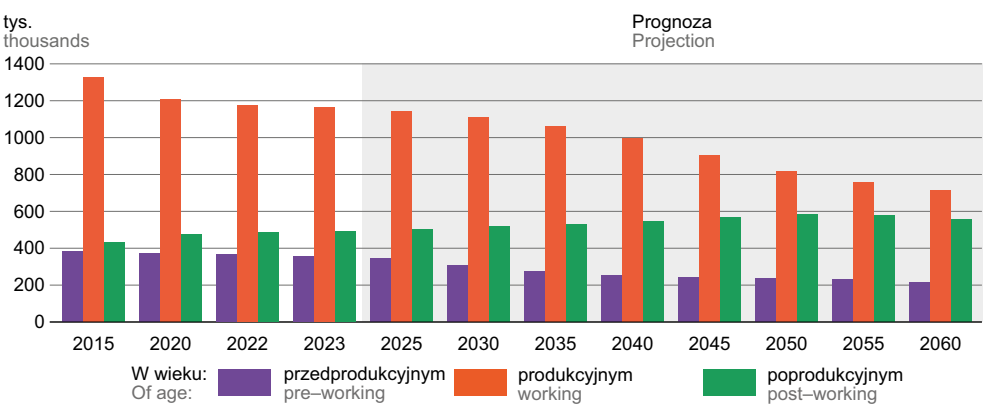

MAPA 2 (9). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W 2023 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
MAP 2 (9). PRE-WORKING AGE POPULATION IN 2023
As of 31 December

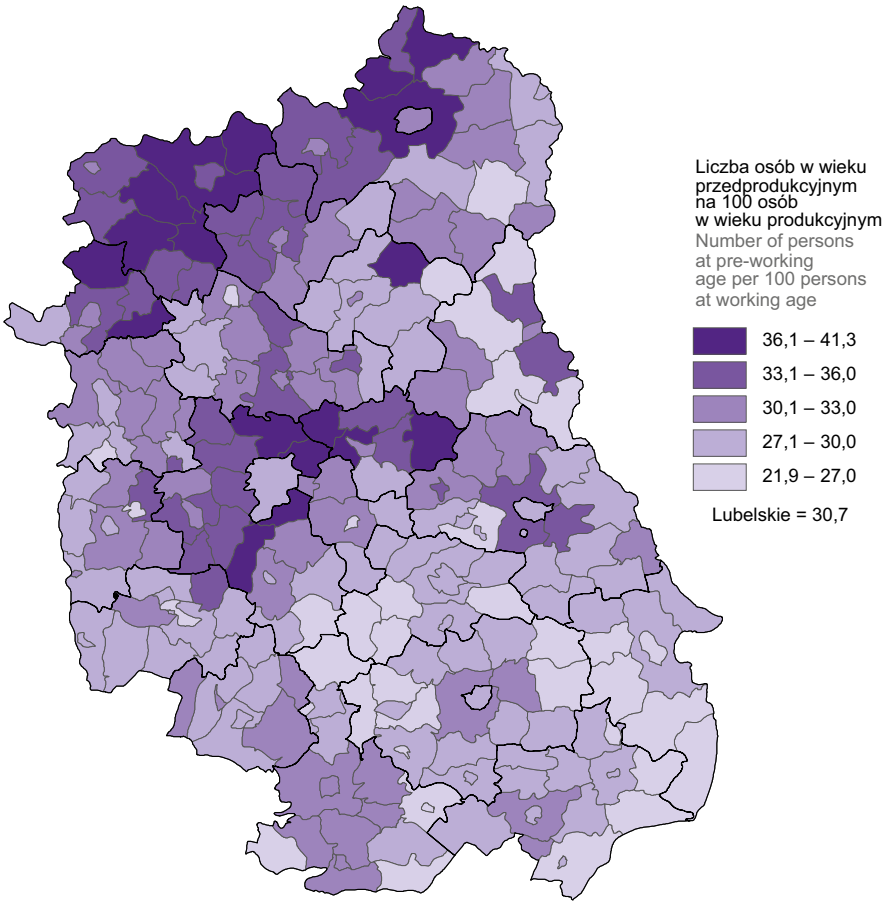

Współczynnik starości demograficznej[a]
Stan w dniu 31 grudnia
Old age rate[a]
As of 31 December

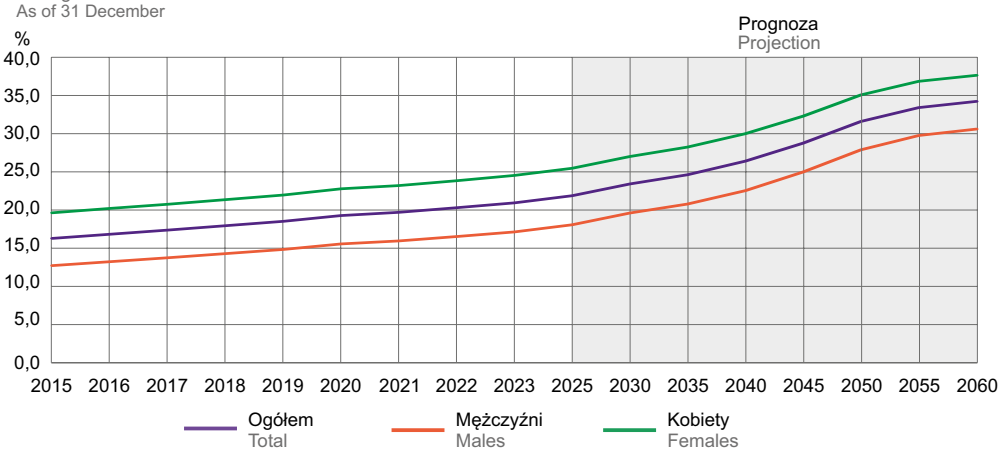

a Udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności.
a Share of persons at age 65 and more in the total population.

TABL. 3 (19). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 grudnia
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 December

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2015	43	988034	46,2
TOTAL	2020	48	949683	46,2
	2022	51	935128	46,2
	2023	**51**	**926885**	**46,1**
Poniżej 2000	Below 2000	12	18604	0,9
2000– 4999		14	43338	2,2
5000– 9999		5	36152	1,8
10000– 19999		11	165564	8,2
20000– 49999		5	163764	8,1
50000– 99999		3	169898	8,4
100000–199999		–	–	–
200000 i więcej	and more	1	329565	16,4

TABL. 4 (20). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 grudnia
GMINAS RURAL POPULATION
As of 31 December

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY RURAL POPULATION		Gminy[a] Gminas[a]	Ludność na wsi Rural population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2015	193	1151692	53,8
TOTAL	2020	193	1107225	53,8
	2022	193	1089509	53,8
	2023	**193**	**1084162**	**53,9**
Poniżej 2000	Below 2000	2	3305	0,2
2000–4999		106	389389	19,4
5000–6999		48	279842	13,9
7000–9999		20	163331	8,1
10000 i więcej	and more	17	248295	12,3

a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
a Rural and urban-rural.

WYKRES 2 (10). **INDEKS STAROŚCI[a]**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 2 (10). AGEING RATIO[a]
As of 31 December

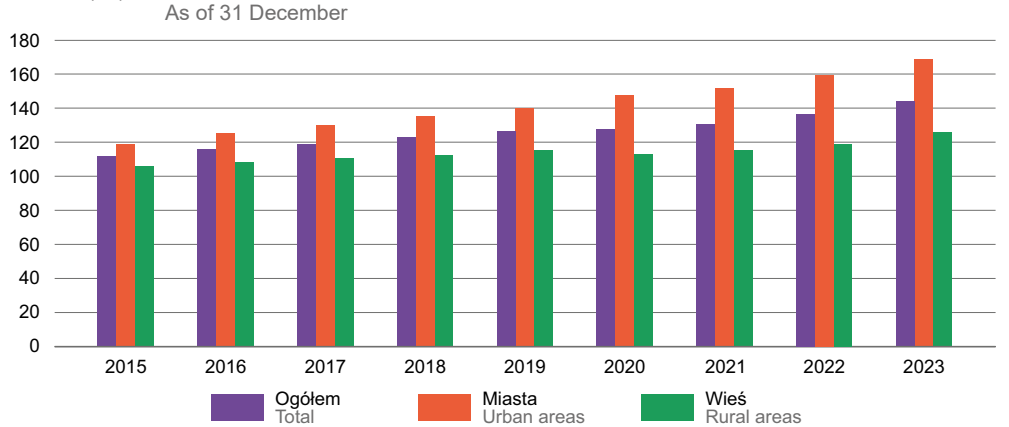

a Liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat.
a Number of persons aged 65 years and more per 100 persons aged 0–14 years.

MAPA 3 (10). **WSKAŹNIK URBANIZACJI W 2023 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
MAP 3 (10). URBANIZATION RATE IN 2023
As of 31 December

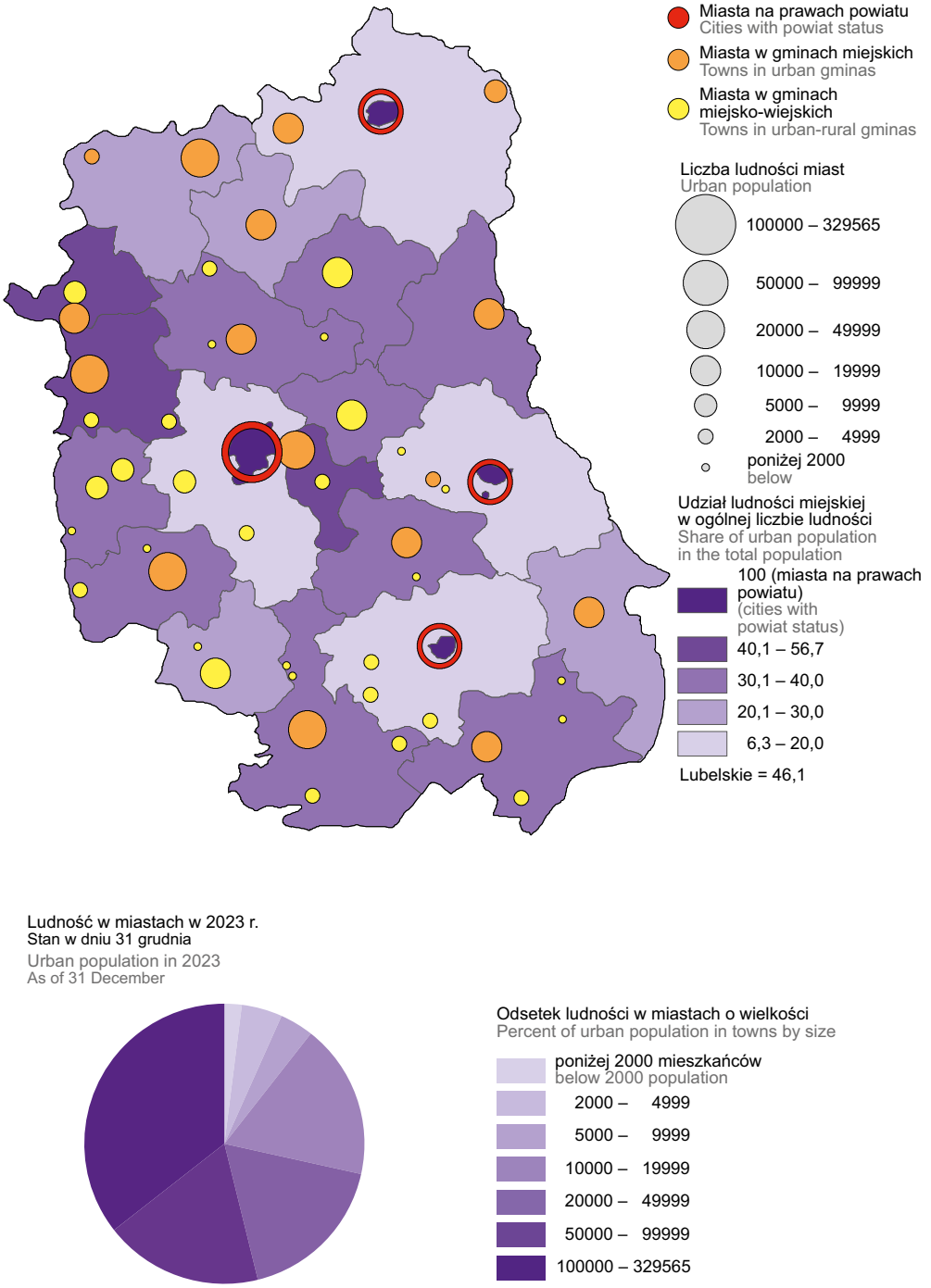

Ludność w miastach w 2023 r.
Stan w dniu 31 grudnia
Urban population in 2023
As of 31 December

TABL. 5 (21). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 December

WIEK AGE	2015	2020	2022	2023					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total number				
					mężczyźni males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
OGÓŁEM TOTAL	**2139726**	**2056908**	**2024637**	**2011047**	**973411**	**926885**	**433987**	**1084162**	**539424**
0– 2 lata	58131	57391	49464	44877	23058	20441	10537	24436	12521
3– 6	87105	81335	80725	78491	40414	34012	17542	44479	22872
7–12	127587	131834	126062	123210	62868	52655	26827	70555	36041
13–15	63876	62991	67310	68566	35053	29614	15007	38952	20046
16–18	70654	59622	61030	62926	32187	26701	13551	36225	18636
19–24	169599	130656	124470	122230	62792	47894	24265	74336	38527
25–29	160874	125103	114524	110894	57638	48697	24190	62197	33448
30–34	174157	143759	134529	129106	67670	59846	30455	69260	37215
35–39	162656	165622	157320	150498	77572	71487	36246	79011	41326
40–44	147214	157217	160195	162459	83230	77052	38728	85407	44502
45–49	130769	142697	148489	150507	76263	70197	34691	80310	41572
50–54	134595	126292	129430	132599	65843	59363	28432	73236	37411
55–59	154570	128780	124637	122859	60094	54729	25211	68130	34883
60–64	147892	145408	133904	129249	61235	60425	26505	68824	34730
65–69	115831	135875	138337	138355	62471	69873	29360	68482	33111
70–74	72995	102943	111597	115159	48197	60498	24038	54661	24159
75–79	65384	61602	69103	75468	28705	38880	14647	36588	14058
80 lat i więcej and more	95837	97781	93511	93594	28121	44521	13755	49073	14366

WYKRES 3 (11). **MEDIANA WIEKU (WIEK ŚRODKOWY) LUDNOŚCI**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 3 (11). MEDIAN AGE (MIDDLE AGE) OF POPULATION
As of 31 December

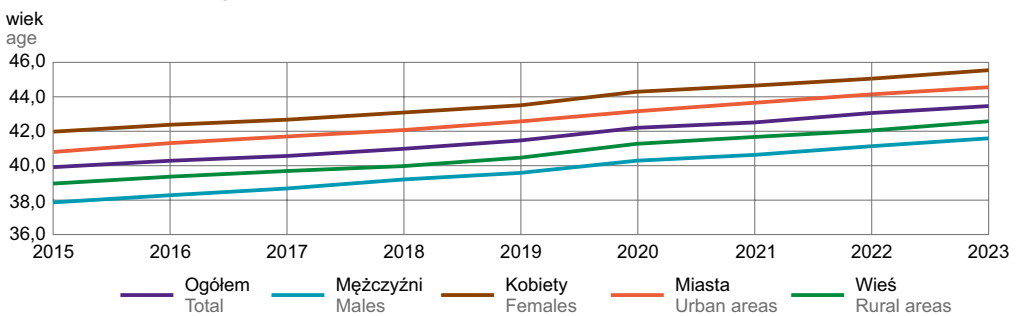

TABL. 6 (22). **WSPÓŁCZYNNIK FEMINIZACJI WEDŁUG WIELKOŚCI MIAST I DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH**
SEX RATIO BY CITY SIZE AND DELIMITATION OF RURAL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2023	SPECIFICATION
Miasta	**114**	**Urban areas**
duże	117	large
średnie	114	medium
małe	110	small
Obszary wiejskie	**101**	**Rural areas**
aglomeracyjne dużej gęstości	103	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	103	agglomeration low density
pozaglomeracyjne dużej gęstości	101	non-agglomeration high density
pozaglomeracyjne małej gęstości	100	non-agglomeration low density

WYKRES 4 (12). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W LATACH 2015, 2023 I 2060**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 4 (12). POPULATION BY SEX AND AGE IN 2015, 2023 AND 2060
As of 31 December

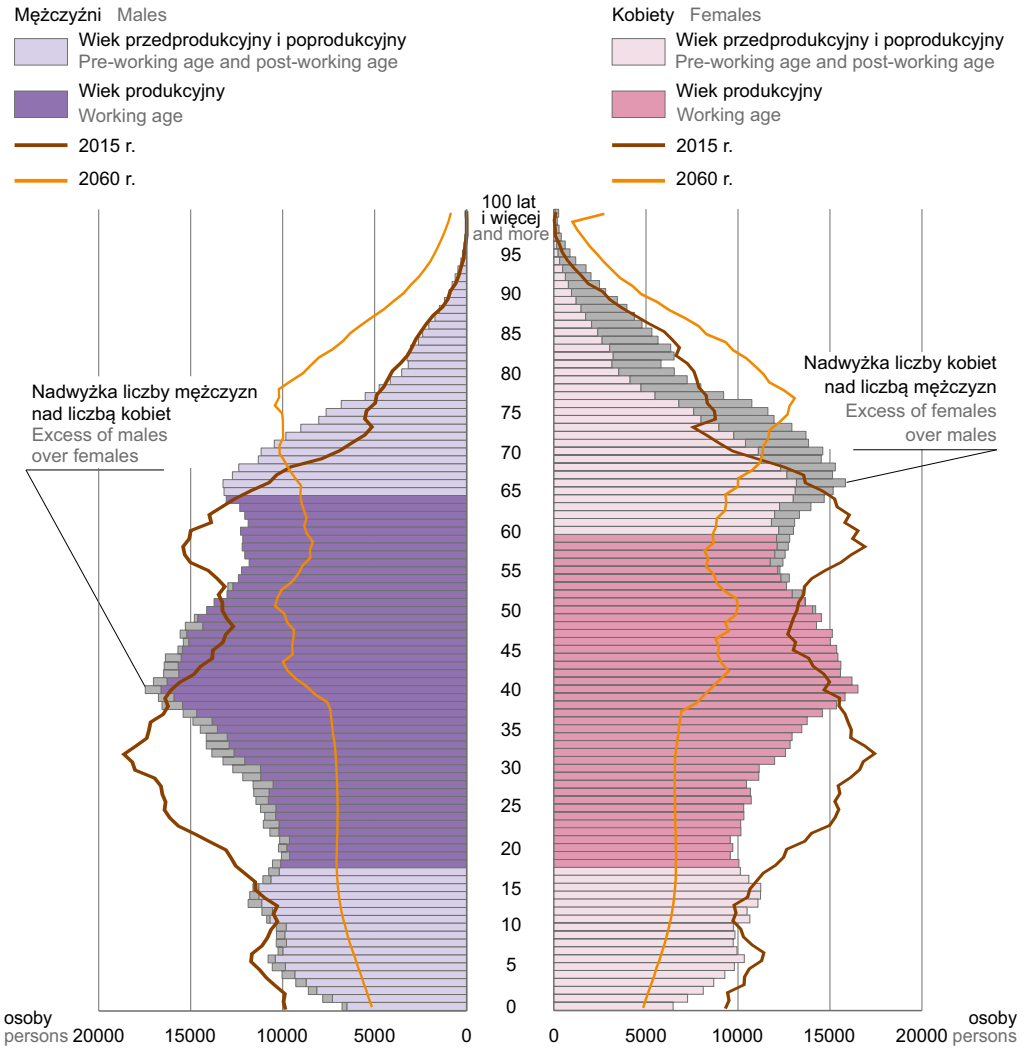

TABL. 7 (23). **LUDNOŚĆ W WIEKU 65 LAT I WIĘCEJ W % WEDŁUG WIELKOŚCI MIAST I DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH**
POPULATION AT AGE 65 AND MORE IN % BY CITY SIZE AND DELIMITATION OF RURAL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2023	SPECIFICATION
Miasta	**23,1**	**Urban areas**
duże	21,9	large
średnie	24,1	medium
małe	23,2	small
Obszary wiejskie	**19,3**	**Rural areas**
aglomeracyjne dużej gęstości	14,7	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	19,1	agglomeration low density
pozaglomeracyjne dużej gęstości	18,7	non-agglomeration high density
pozaglomeracyjne małej gęstości	21,2	non-agglomeration low density

TABL. 8 (24). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
			ogółem total	w tym niemowląt of which infants	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
OGÓŁEM TOTAL	2015	19715	22816	74	-3101
	2020	18034	27244	71	-9210
	2022	15218	24924	66	-9706
	2023	**13492**	**22910**	**38**	**-9418**
Miasta Urban areas	2015	9300	9049	33	251
	2020	8266	11813	33	-3547
	2022	6957	11002	34	-4045
	2023	**6163**	**10334**	**19**	**-4171**
Wieś Rural areas	2015	10415	13767	41	-3352
	2020	9768	15431	38	-5663
	2022	8261	13922	32	-5661
	2023	**7329**	**12576**	**19**	**-5247**
NA 1000 LUDNOŚCI[a] PER 1000 POPULATION[a]					
OGÓŁEM TOTAL	2015	9,2	10,7	3,8	-1,5
	2020	8,7	13,2	3,9	-4,5
	2022	7,5	12,3	4,3	-4,8
	2023	**6,7**	**11,4**	**2,8**	**-4,7**
Miasta Urban areas	2015	9,4	9,1	3,6	0,3
	2020	8,7	12,4	4,0	-3,7
	2022	7,4	11,7	4,9	-4,3
	2023	**6,6**	**11,1**	**3,1**	**-4,5**
Wieś Rural areas	2015	9,0	12,0	3,9	-2,9
	2020	8,8	13,9	3,9	-5,1
	2022	7,6	12,8	3,9	-5,2
	2023	**6,7**	**11,6**	**2,6**	**-4,8**

a W przypadku zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych.
a In the case of infant deaths, per 1000 live births.

WYKRES 5 (13). **PRZYROST NATURALNY, URODZENIA ŻYWE I ZGONY**
CHART 5 (13). NATURAL INCREASE, LIVE BIRTHS AND DEATHS

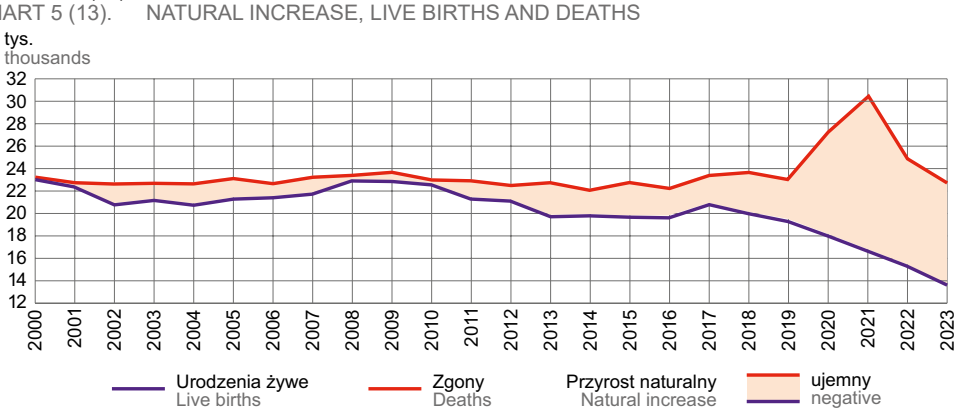

TABL. 9 (25). **PRZYROST NATURALNY NA 1000 LUDNOŚCI WEDŁUG WIELKOŚCI MIAST I DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH**
NATURAL INCREASE PER 1000 POPULATION BY CITY SIZE AND DELIMITATION OF RURAL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2023	SPECIFICATION
Miasta	**-4,5**	**Urban areas**
duże	-3,3	large
średnie	-4,9	medium
małe	-5,4	small
Obszary wiejskie	**-4,8**	**Rural areas**
aglomeracyjne dużej gęstości	0,2	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	-4,0	agglomeration low density
pozaglomeracyjne dużej gęstości	-4,2	non-agglomeration high density
pozaglomeracyjne małej gęstości	-7,4	non-agglomeration low density

MAPA 4 (11). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W 2023 R.**
MAP 4 (11). VITAL STATISTICS OF POPULATION IN 2023

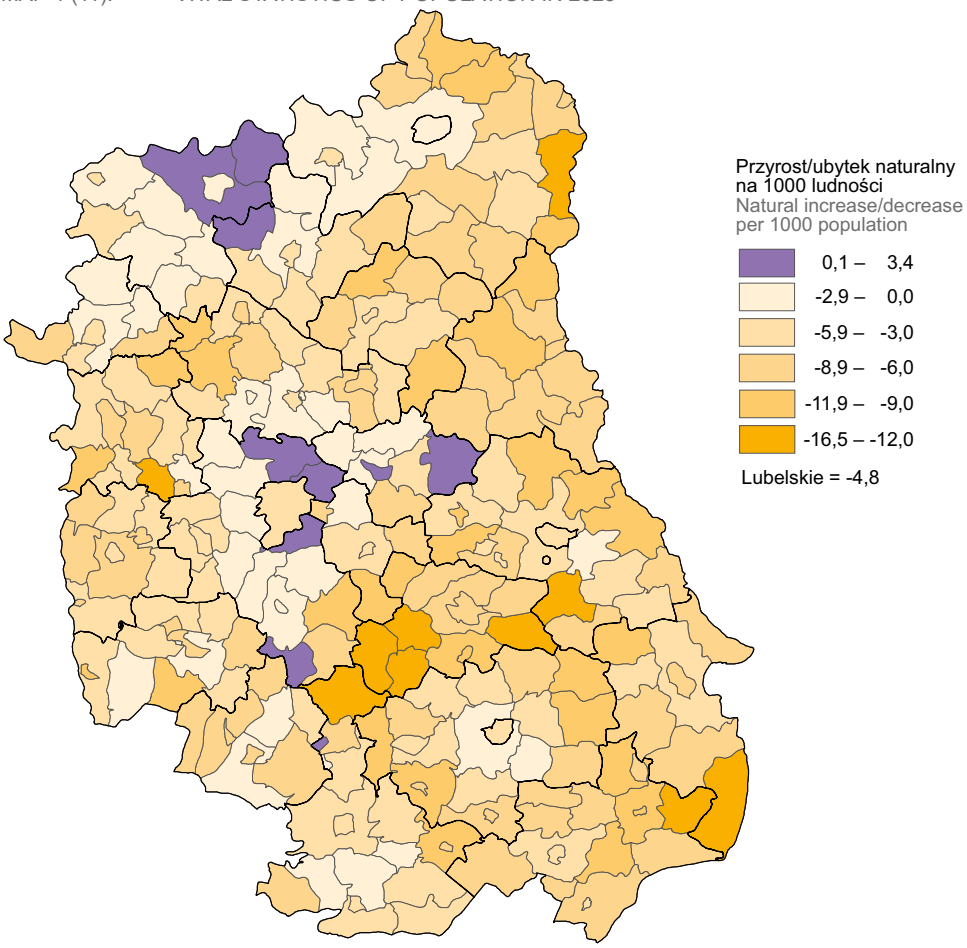

Współczynnik dynamiki demograficznej
Demographic dynamics rate

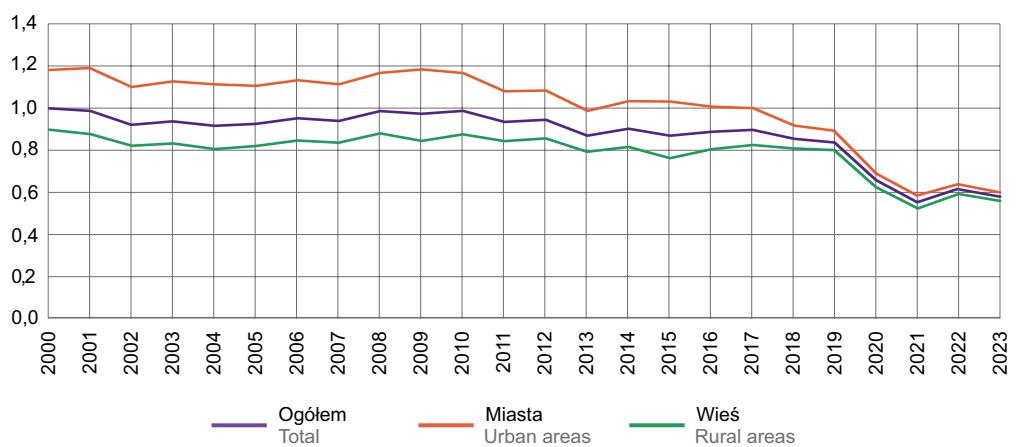

TABL. 10 (26). **MAŁŻEŃSTWA, ROZWODY, SEPARACJE**
MARRIAGES, DIVORCES, SEPARATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa zawarte Marriages contracted		Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved					Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi[a] Difference between contracted and dissolved marriages[a]	Separacje Separations
		ogółem total	w tym wyznaniowe[b] of which religious[b]	przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages			
				męża husband	żony wife		ogółem total	w tym przez rozwód of which by divorce		
OGÓŁEM	2015	10749	7382	6683	2166	3432	24,3	6,8	-3023	77
TOTAL	2020	7886	4931	8189	2741	2662	28,0	5,5	-7065	35
	2022	8000	4991	6948	2450	3031	26,4	6,4	-5617	36
	2023	**7344**	**4349**	**6472**	**2264**	**3052**	**25,4**	**6,6**	**-5696**	**23**
Miasta	2015	4831	3054	2755	981	2093	25,1	9,0	-2176	40
Urban areas	2020	3596	2049	3630	1407	1611	30,4	7,4	-4129	21
	2022	3717	2097	3105	1213	1768	28,9	8,4	-3683	20
	2023	**3411**	**1765**	**2942**	**1140**	**1794**	**28,1**	**8,6**	**-3527**	**15**
Wieś	2015	5918	4328	3928	1185	1339	23,7	4,9	-846	37
Rural areas	2020	4290	2882	4559	1334	1051	26,1	4,0	-2936	14
	2022	4283	2894	3843	1237	1263	24,3	4,8	-1934	16
	2023	**3933**	**2584**	**3530**	**1124**	**1258**	**23,1**	**4,9**	**-2169**	**8**

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim. b Ze skutkami cywilnymi.
a After considering internal and international net migration for permanent residence of married persons. b With civil law consequences.

WYKRES 6 (14). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWODY NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 6 (14). MARRIAGES CONTRACTED AND DIVORCES PER 1000 POPULATION

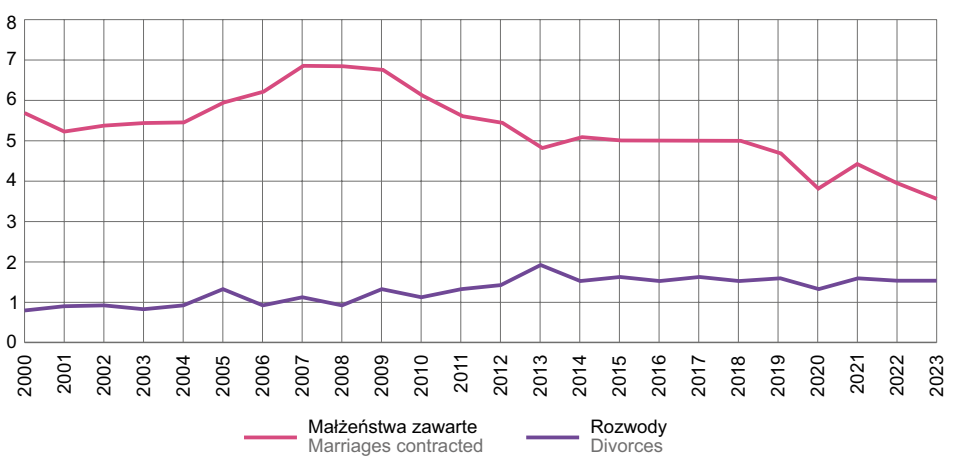

TABL. 11 (27). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA[a] ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER[a] AND AGE OF MOTHER

WIEK MATKI AGE OF MOTHER		Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					
			1	2	3	4	5	6 i dalsze and over
OGÓŁEM	2015	19715	9187	7294	2211	645	212	153
TOTAL	2020	18034	7587	6417	2870	803	232	123
	2022	15218	6522	5193	2340	802	226	128
	2023	**13492**	**5882**	**3999**	**2444**	**779**	**273**	**114**
19 lat i mniej Under 20 years		214	192	19	3	–	–	–
20–24		1422	997	305	104	13	2	1
25–29		4179	2353	1172	521	107	20	5
30–34		4721	1645	1673	1016	266	90	31
35–39		2388	564	706	667	296	111	44
40–44		531	121	118	124	87	49	32
45 lat i więcej and more		37	10	6	9	10	1	1

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 12 (28). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: Fertility – live births per 1000 women aged:						
15–49 lat	38,8	39,1	33,8	30,3	29,8	30,7
15–19	11,3	8,1	5,1	4,2	4,0	4,4
20–24	43,9	39,2	32,3	28,3	25,8	30,0
25–29	84,4	95,3	86,6	77,3	72,1	81,8
30–34	73,5	84,1	79,2	75,0	74,2	75,6
35–39	32,4	38,2	34,4	32,0	33,2	30,8
40–44	7,4	8,5	7,4	6,7	7,4	6,2
45–49 lat	0,4	0,3	0,4	0,5	0,6	0,4
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej Total fertility	1,257	1,365	1,229	1,123	1,088	1,151
Reprodukcji brutto Gross reproduction	0,611	0,660	0,592	0,551	0,532	0,566
Dynamiki demograficznej Demographic dynamics	0,864	0,662	0,611	0,589	0,596	0,583

TABL. 13 (29). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED		Ogółem Grand total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
					razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females
OGÓŁEM	2015	22816	11908	10908	9049	4681	4368	13767	7227	6540
TOTAL	2020	27244	14251	12993	11813	5989	5824	15431	8262	7169
	2022	24924	12779	12145	11002	5490	5512	13922	7289	6633
	2023	**22910**	**11851**	**11059**	**10334**	**5207**	**5127**	**12576**	**6644**	**5932**
0 lat		38	20	18	19	11	8	19	9	10
1–4 lata		9	5	4	5	3	2	4	2	2
5–9		11	4	7	3	2	1	8	2	6
10–14		21	14	7	6	5	1	15	9	6
15–19		37	26	11	14	9	5	23	17	6
20–24		56	39	17	29	18	11	27	21	6
25–29		85	66	19	36	27	9	49	39	10
30–34		143	111	32	63	43	20	80	68	12
35–39		243	193	50	113	83	30	130	110	20
40–44		341	275	66	159	124	35	182	151	31
45–49		485	380	105	220	177	43	265	203	62
50–54		638	470	168	263	189	74	375	281	94
55–59		929	679	250	377	254	123	552	425	127
60–64		1522	1086	436	653	433	220	869	653	216
65–69		2430	1673	757	1156	736	420	1274	937	337
70–74		2896	1783	1113	1398	815	583	1498	968	530
75–79		2813	1515	1298	1409	737	672	1404	778	626
80–84		3014	1315	1699	1396	603	793	1618	712	906
85 lat i więcej and more		7199	2197	5002	3015	938	2077	4184	1259	2925

WYKRES 7 (15). **ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN**
CHART 7 (15). DEATHS BY SELECTED CAUSES

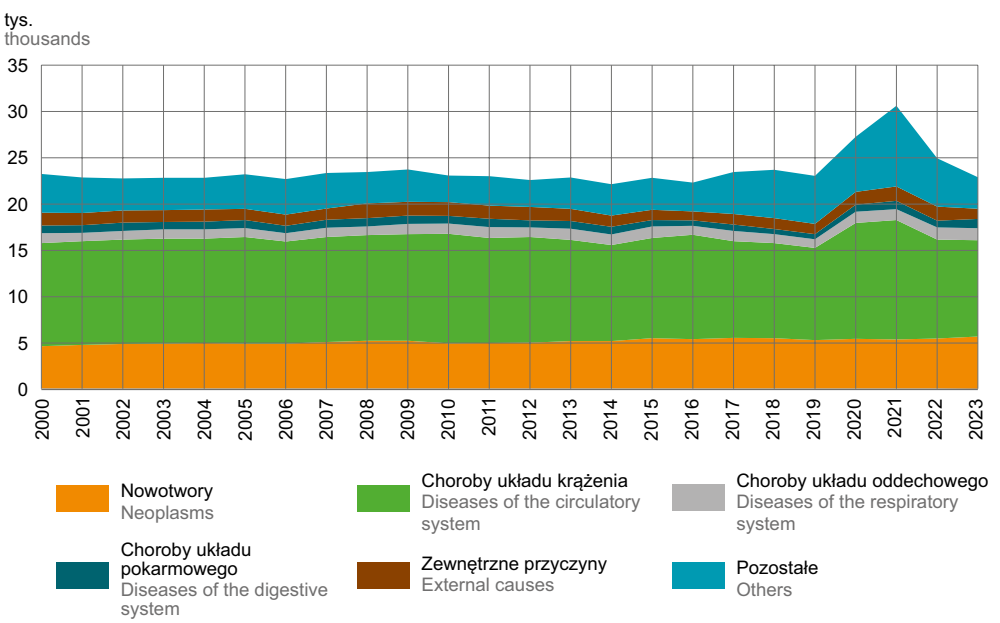

TABL. 14 (30). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED INFANTS		Ogółem Grand total	Chłopcy Males	Dziewczęta Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
					razem total	chłopcy males	dziewczęta females	razem total	chłopcy males	dziewczęta females
OGÓŁEM	2015	74	46	28	33	19	14	41	27	14
TOTAL	2020	71	31	40	33	17	16	38	14	24
	2022	66	37	29	34	20	14	32	17	15
	2023	**38**	**20**	**18**	**19**	**11**	**8**	**19**	**9**	**10**
0–27 dni 0–27 days		30	14	16	15	8	7	15	6	9
0–6		25	12	13	14	8	6	11	4	7
w tym 0 of which 0		18	9	9	8	5	3	10	4	6
7–13		4	2	2	1	–	1	3	2	1
14–20		–	–	–	–	–	–	–	–	–
21–27		1	–	1	–	–	–	1	–	1
28–29 dni 28–29 days		1	1	–	1	1	–	–	–	–
1 miesiąc 1 month		3	2	1	2	1	1	1	1	–
2		–	–	–	–	–	–	–	–	–
3		1	1	–	–	–	–	1	1	–
4		–	–	–	–	–	–	–	–	–
5		2	2	–	1	1	–	1	1	–
6		–	–	–	–	–	–	–	–	–
7		–	–	–	–	–	–	–	–	–
8		–	–	–	–	–	–	–	–	–
9		1	–	1	–	–	–	1	–	1
10		–	–	–	–	–	–	–	–	–
11 miesięcy 11 months		–	–	–	–	–	–	–	–	–

WYKRES 8 (16). **PRZECIĘTNE TRWANIE ŻYCIA**
CHART 8 (16). LIFE EXPECTANCY

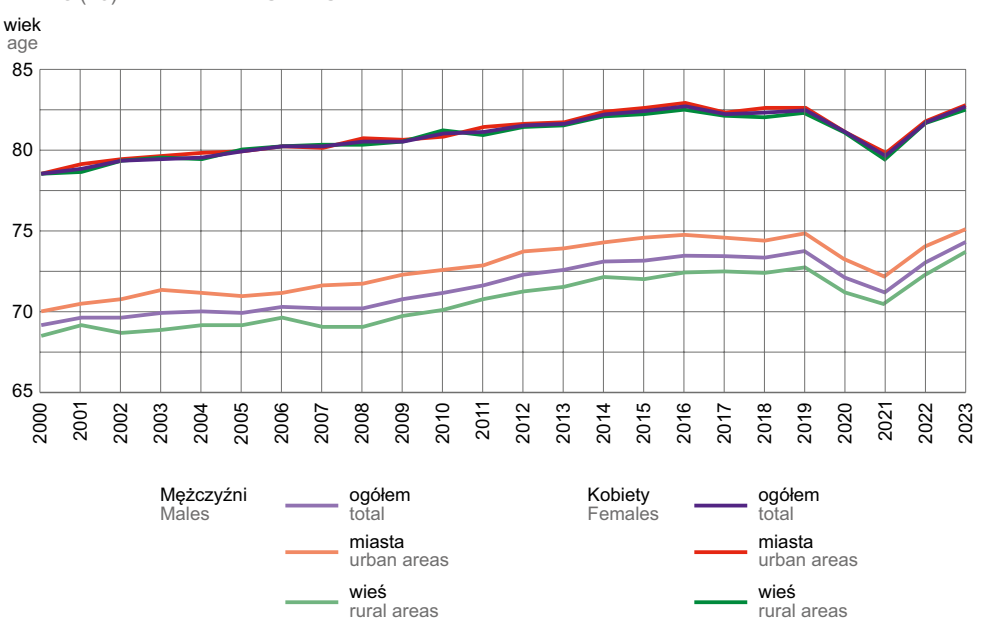

TABL. 15 (31). **PROGNOZA LUDNOŚCI**
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION PROJECTION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	SPECIFICATION
OGÓŁEM w tysiącach TOTAL in thousands									
Ogółem	**1985,7**	**1931,4**	**1861,1**	**1785,7**	**1709,3**	**1633,1**	**1557,2**	**1480,5**	**Total**
mężczyźni	961,5	933,8	899,6	863,6	827,6	791,5	755,4	718,2	males
kobiety	1024,2	997,6	961,4	922,1	881,8	841,6	801,9	762,3	females
Ekonomiczne grupy wieku Economic age groups									
W wieku przedprodukcyjnym	344,3	307,0	272,1	248,0	241,4	236,5	228,6	214,9	Pre-working age
mężczyźni	176,4	157,6	139,9	127,4	124,0	121,4	117,4	110,4	males
kobiety	167,9	149,4	132,1	120,6	117,4	115,1	111,1	104,4	females
W wieku produkcyjnym	1141,6	1110,2	1062,5	992,6	900,1	815,9	754,5	713,3	Working age
mężczyźni	610,7	592,5	572,2	540,9	496,2	448,7	412,7	387,5	males
kobiety	530,9	517,7	490,3	451,8	403,9	367,2	341,9	325,8	females
W wieku poprodukcyjnym	499,8	514,2	526,5	545,1	567,8	580,7	574,1	552,3	Post-working age
mężczyźni	174,5	183,7	187,5	195,3	207,3	221,4	225,3	220,2	males
kobiety	325,4	330,5	339,0	349,7	360,5	359,4	348,9	332,1	females
Biologiczne grupy wieku Biological age groups									
0–14 lat	275,8	246,1	213,6	203,3	199,4	196,1	188,2	174,5	0–14
mężczyźni	141,4	126,4	109,8	104,5	102,4	100,7	96,7	89,7	males
kobiety	134,4	119,7	103,8	98,8	97,0	95,4	91,5	84,8	females
15–64	1273,9	1231,5	1187,9	1109,9	1017,2	919,9	847,6	798,4	15–64
mężczyźni	645,6	623,7	602,3	563,8	517,8	469,5	433,4	408,3	males
kobiety	628,2	607,8	585,5	546,1	499,3	450,4	414,2	390,2	females
65 lat i więcej	436,0	453,8	459,6	472,5	492,8	517,2	521,4	507,6	65 and more
mężczyźni	174,5	183,7	187,5	195,3	207,3	221,4	225,3	220,2	males
kobiety	261,6	270,1	272,1	277,2	285,5	295,8	296,1	287,4	females
WYBRANE WSPÓŁCZYNNIKI SELECTED RATIO									
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	**73,9**	**74,0**	**75,2**	**79,9**	**89,9**	**100,2**	**106,4**	**107,6**	**Non-working age population per 100 persons of working age**
mężczyźni	57,5	57,6	57,2	59,7	66,8	76,4	83,0	85,3	males
kobiety	92,9	92,7	96,1	104,1	118,3	129,2	134,6	134,0	females
Współczynnik starości demograficznej	**22,0**	**23,5**	**24,7**	**26,5**	**28,8**	**31,7**	**33,5**	**34,3**	**Rate demographic of ageing**
mężczyźni	18,1	19,7	20,8	22,6	25,1	28,0	29,8	30,7	males
kobiety	25,5	27,1	28,3	30,1	32,4	35,1	36,9	37,7	females
Indeks starości	**158,1**	**184,4**	**215,2**	**232,4**	**247,2**	**263,8**	**277,0**	**290,9**	**Ageing ratio**
mężczyźni	123,3	145,4	170,8	187,0	202,5	219,8	233,0	245,5	males
kobiety	194,6	225,7	262,1	280,4	294,4	310,1	323,6	338,9	females

WYKRES 9 (17). **LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM**
Stan na 31 grudnia
CHART 9 (17). NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
As of 31 December

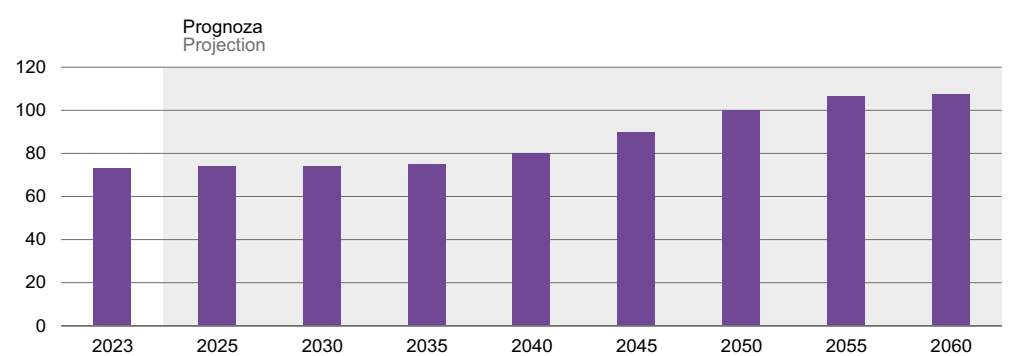

TABL. 16 (32). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Napływ[a] Inflow[a]				Odpływ[b] Outflow[b]				Saldo migracji[c] Net migration[c]
		ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM TOTAL	2015	18983	9248	9735	.	23797	12246	11551	.	-5449
	2020	18847	9193	9006	648	23185	11575	11309	301	-4338
	2022	20685	10087	9901	697	25186	11499	13175	512	-4501
	2023	**19768**	**9763**	**9383**	**622**	**24236**	**11998**	**11855**	**383**	**-4468**
Miasta Urban areas	2015	7818	2824	4994	.	11694	5306	6388	.	-4274
	2020	7937	2807	4717	413	11509	4887	6417	205	-3572
	2022	7902	2709	4775	418	12463	4755	7359	349	-4561
	2023	**8290**	**2946**	**4957**	**387**	**12204**	**5143**	**6811**	**250**	**-3914**
Wieś Rural areas	2015	11165	6424	4741	.	12103	6940	5163	.	-1175
	2020	10910	6386	4289	235	11676	6688	4892	96	-766
	2022	12783	7378	5126	279	12723	6744	5816	163	60
	2023	**11478**	**6817**	**4426**	**235**	**12032**	**6855**	**5044**	**133**	**-554**
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM TOTAL	2015	8,9	4,3	4,5	.	11,1	5,7	5,4	.	-2,5
	2020	9,1	4,5	4,4	0,3	11,2	5,6	5,5	0,1	-2,1
	2022	10,2	5,0	4,9	0,3	12,4	5,7	6,5	0,3	-2,2
	2023	**9,8**	**4,8**	**4,7**	**0,3**	**12,0**	**5,9**	**5,9**	**0,2**	**-2,2**
Miasta Urban areas	2015	7,9	2,9	5,0	.	11,8	5,4	6,4	.	-4,3
	2020	8,3	2,9	4,9	0,4	12,1	5,1	6,7	0,2	-3,7
	2022	8,4	2,9	5,1	0,4	13,3	5,1	7,8	0,4	-4,9
	2023	**8,9**	**3,2**	**5,3**	**0,4**	**13,1**	**5,5**	**7,3**	**0,3**	**-4,2**
Wieś Rural areas	2015	9,7	5,6	4,1	.	10,5	6,0	4,5	.	-1,0
	2020	9,8	5,8	3,9	0,2	10,5	6,0	4,4	0,1	-0,7
	2022	11,7	6,8	4,7	0,3	11,7	6,2	5,3	0,1	0,1
	2023	**10,6**	**6,3**	**4,1**	**0,2**	**11,1**	**6,3**	**4,6**	**0,1**	**-0,5**

a Zameldowania. b Wymeldowania. c W 2015 r. do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
a Registrations. b Deregistrations. c In 2015, net migration was calculated using data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014.

WYKRES 10 (18). **SALDO MIGRACJI LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 10 (18). NET MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE PER 1000 POPULATION

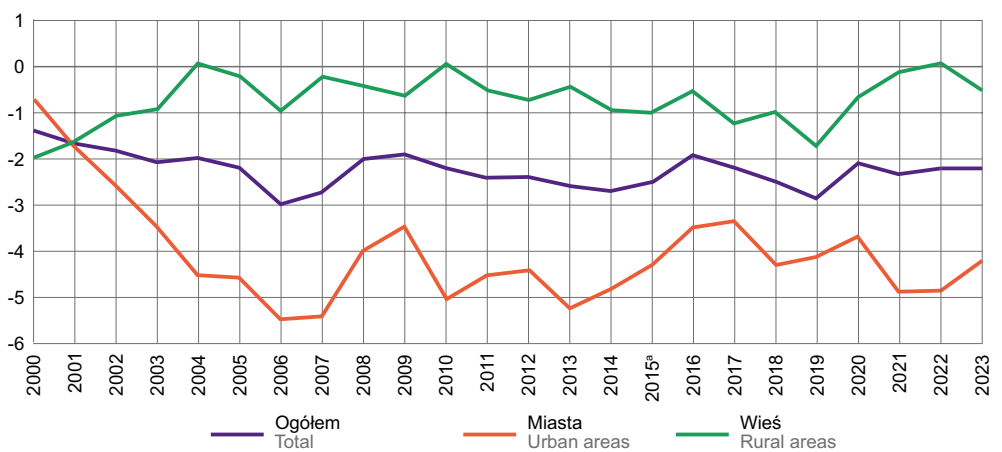

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
a Net migration was calculated using data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014.

MAPA 5 (12). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY W 2023 R.**

MAP 5 (12). INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE IN 2023

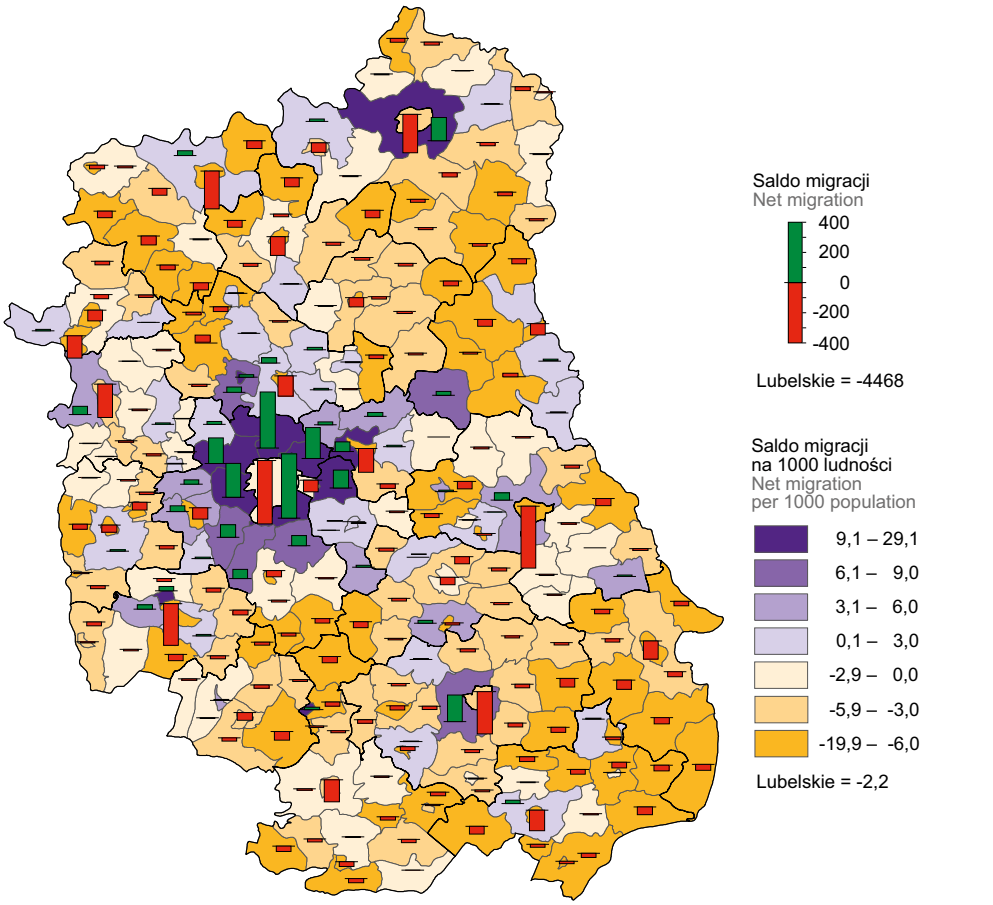

Migracje wewnątrzwojewódzkie ludności na pobyt stały
Intravoivodship migration of population for permanent residence

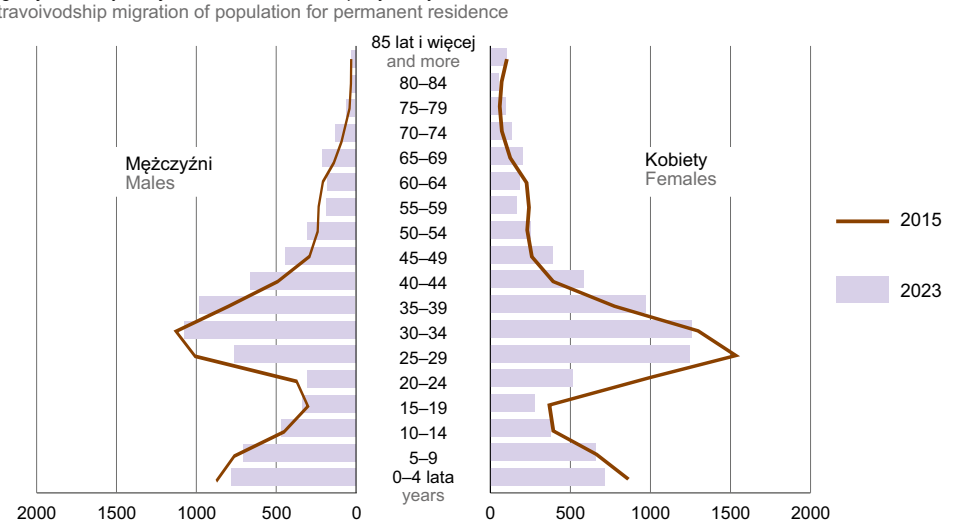

TABL. 17 (33). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS / WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS		Imigranci Immigrants			Emigranci Emigrants			Saldo migracji Net migration		
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
OGÓŁEM	2020	648	331	317	301	151	150	347	180	167
TOTAL	2022	697	334	363	512	355	157	185	-21	206
	2023	**622**	**304**	**318**	**383**	**225**	**158**	**239**	**79**	**160**
0– 4 lata		122	64	58	4	2	2	118	62	56
5– 9		124	73	51	14	8	6	110	65	45
10–14		37	13	24	18	10	8	19	3	16
15–19		20	11	9	52	45	7	-32	-34	2
20–24		29	15	14	55	41	14	-26	-26	–
25–29		64	24	40	36	20	16	28	4	24
30–34		45	16	29	37	17	20	8	-1	9
35–39		40	18	22	44	25	19	-4	-7	3
40–44		31	13	18	48	26	22	-17	-13	-4
45–49		26	12	14	36	18	18	-10	-6	-4
50–54		35	17	18	18	5	13	17	12	5
55–59		12	8	4	5	3	2	7	5	2
60–64		9	6	3	9	4	5	–	2	-2
65 lat i więcej and more		28	14	14	7	1	6	21	13	8

TABL. 18 (34). **SALDO MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH I ZAGRANICZNYCH NA POBYT STAŁY NA 1000 LUDNOŚCI WEDŁUG WIELKOŚCI MIAST I DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH**
INTERNAL AND EXTERNAL NET MIGRATION FOR PERMANENT RESIDECE PER 1000 POPULATION BY CITY SIZE AND DELIMITATION OF RURAL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2023	SPECIFICATION
Miasta	**-4,2**	**Urban areas**
duże	-1,3	large
średnie	-5,8	medium
małe	-5,9	small
Obszary wiejskie	**-0,5**	**Rural areas**
aglomeracyjne dużej gęstości	17,0	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	2,2	agglomeration low density
pozaglomeracyjne dużej gęstości	-1,5	non-agglomeration high density
pozaglomeracyjne małej gęstości	-4,8	non-agglomeration low density

TABL. 19 (35). **REZYDENCI[a]**
Stan w dniu 31 grudnia
RESIDENT POPULATION[a]
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OGÓŁEM	**2118528**	**1981180**	**1948400**	**1934465**	**TOTAL**
mężczyźni	1026973	958758	942702	935763	males
kobiety	1091555	1022422	1005698	998702	females
Miasta	978138	911807	896985	888704	Urban areas
w tym mężczyźni	460862	427780	419943	415755	of which males
Wieś	1140390	1069373	1051415	1045761	Rural areas
w tym mężczyźni	566111	530978	522759	520008	of which males

a Do ludności rezydującej (rezydentów) zalicza się: stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą); osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).
a The usually resident population (residents) comprises the following groups: permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period of 12 months or more – regardless of their place of residence (in the country or abroad); persons temporarily staying in the gmina with the intention of living there for a period 12 months or more, who arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

Kościoły i inne związki wyznaniowe
Churches and other religious associations

TABL. 20 (36). **NIEKTÓRE KOŚCIOŁY I INNE ZWIĄZKI WYZNANIOWE**[a]
Stan w dniu 31 grudnia
SELECTED CHURCHES AND OTHER RELIGIOUS ASSOCIATIONS[a]
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023	
	jednostki kościelne[b] church units[b]				duchowni clergy				wierni, wyznawcy adherents, faithful
Kościół Katolicki: **Catholic Church:**									
Kościół Rzymskokatolicki[c]	705	707	707	708	2393	2276	2226	2214	2102167
Kościół Greckokatolicki[d]	72	60	53	54	31	34	35	38	35000
Kościół Neounicki	1	1	1	1	2	1	1	1	117
Starokatolickie: **Old Catholic:**									
Kościół Polskokatolicki	18	17	17	18	15	11	9	9	3274
Kościół Starokatolicki Mariawitów	3	.	.	3[e]	1	.	.	1[e]	75[e]
Kościół Katolicki Mariawitów	2	1	–	–	1	1	–	–	7
Prawosławne: **Orthodox:**									
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny[f]	31	32	32	33	46	41	44	44	13000
Protestanckie i tradycji protestanckiej: **Protestant and Protestant tradition:**									
Kościół Zielonoświątkowy	14	15	16	16	22	19	18	19	1273
Kościół Chrystusowy w RP	3	3	3	3	20	22	22	22	468
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	9	7	7	7	2	4	2	5	448
Kościół Ewangelicko–Augsburski[g]	1	21	1	1	1	19	1	1	225
Kościół Chrześcijan Baptystów	4	4	4	4	3	3	3	3	229
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	10	14	14	14	6	14	14	14	226
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	5	6	5	4	6	6	4	3	211
Kościół Boży w Chrystusie	1	1	3	3	4	2	2	3	108
Kościół Nowoapostolski w Polsce	3	1	1	1	–	–	–	–	31
Kościół Boży w Polsce	.	3	2	3	.	9	5	9	61
Kościół Wolnych Chrześcijan	1	1	1	1	2	3	3	3	37
Kościół Jezusa Chrystusa w Werbkowicach	.	.	.	1[h]	.	.	.	3[h]	30[h]
Nurt badaczy Pisma Świętego: **Bible student movement:**									
Świadkowie Jehowy w Polsce	95	89	88	89	.	589	594	595	8212
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	9	8	7	7	34	33	33	34	257
Świecki Ruch Misyjny „Epifania"	6	6	6	6	24	17	17	17	129
Islamskie: **Muslim:**									
Liga Muzułmańska w RP	1	1	1	1	2	2	2	2	1000[i]
Islamskie Zgromadzenie Ahl–Ul–Bayt	–	–	–	–	–	–	–	–	251
Dalekiego Wschodu: **Far Eastern Religions:**									
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii"	–	–	–	–	25	15	38	38	122
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang	–	–	–	–	–	–	–	–	92
Inne: **Others:**									
Rodzimy Kościół Polski	.	1	1	1	.	1	1	–	198
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich	1	1	1	1	7	3	5	4	90

a Znaczące w województwie; uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c–h Dane dotyczą: c – diecezji: lubelskiej, siedleckiej i zamojsko–lubaczowskiej, d – diecezji przemysko–warszawskiej; w 2020 r. nastąpiła zmiana granic diecezji, e – 2018 r., f – diecezji lubelsko–chełmskiej, g – diecezji warszawskiej (w latach 2019–2021), h – 2010 r. i Liczba faktycznych członków Ligi – 27.

a Important in the voivodeship; listed by the decreasing number of adherents and faithful. b Including parishes, congregations, religious communities, centres. c–h Data concern: c – diocese: Lubelska, Siedlecka, Zamojsko–Lubaczowska, d – Przemysko–Warszawska diocese; the borders of the diocese were changed in 2020, e – 2018, f – Lubelsko–Chełmska diocese, g – Warszawska diocese (in 2019–2021), h – 2010. i Number of actual league members – 27.

TABL. 1 (37). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15–89 LAT – NA PODSTAWIE BAEL**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15–89 – ON THE LFS BASIS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023				SPECIFICATION
	przeciętne w roku annual averages				kwartały quarters			
					1	2	3	4	
LUDNOŚĆ w tys.	**2010**	**1656**	**1628**	**1622**	**1624**	**1622**	**1621**	**1620**	**POPULATION in thousands**
Mężczyźni	983	799	785	780	781	780	779	779	Men
Kobiety	1027	856	843	842	843	842	842	841	Women
Aktywni zawodowo	**1100**	**897**	**937**	**917**	**923**	**912**	**915**	**916**	**Economically active persons**
Mężczyźni	607	497	512	498	510	506	488	489	Men
Kobiety	493	401	425	418	413	405	427	427	Women
Pracujący	995	846	893	880	880	875	882	884	Employed persons
Mężczyźni	549	469	487	480	490	486	471	471	Men
Kobiety	445	376	405	401	390	388	411	413	Women
Bezrobotni[a]	105	52	44	36	43	37	33	32	Unemployed persons[a]
Mężczyźni	57	27	24	19	20	20	17	18	Men
Kobiety	48	24	20	18	23	17	16	15	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	**54,7**	**54,2**	**57,6**	**56,5**	**56,8**	**56,2**	**56,4**	**56,5**	**ACTIVITY RATE in %**
Mężczyźni	61,7	62,2	65,2	63,8	65,3	64,9	62,6	62,8	Men
Kobiety	48,0	46,8	50,4	49,6	49,0	48,1	50,7	50,8	Women
Bierni zawodowo	**910**	**758**	**691**	**705**	**701**	**710**	**706**	**704**	**Economically inactive persons**
Mężczyźni	377	303	273	281	271	274	291	290	Men
Kobiety	533	456	417	424	430	437	415	414	Women
STOPA BEZROBOCIA w %	**9,5**	**5,8**	**4,7**	**3,9**	**4,7**	**4,1**	**3,6**	**3,5**	**UNEMPLOYMENT RATE in %**
Mężczyźni	9,4	5,4	4,7	3,8	3,9	4,0	3,5	3,7	Men
Kobiety	9,7	6,0	4,7	4,3	5,6	4,2	3,7	3,5	Women

a Osoby w wieku 15–74 lata.
a Persons aged 15–74.

WYKRES 1 (19). **WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA DLA OSÓB W WIEKU 15–89 LAT**
CHART 1 (19). THE EMPLOYMENT RATE FOR PERSONS AGED 15–89

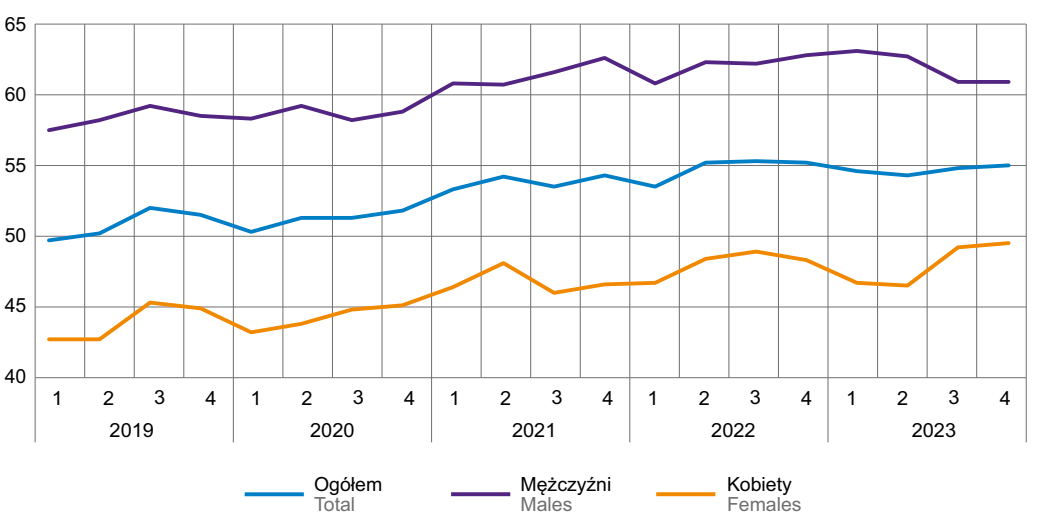

TABL. 2 (38). **PRACUJĄCY[a]**
Stan w dniu 31 grudnia
EMPLOYED PERSONS[a]
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020[b]	2022	2023	
				ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM **TOTAL**	**817161**	**685399**	**768474**	**761604**	**355167**
sektor publiczny public sector	165201	168160	198726	200316	122843
sektor prywatny private sector	651960	517239	569748	561288	232324
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo[c] Agriculture, forestry and fishing[c]	308163	137328	149723	143182	60894
Przemysł Industry	107469	114897	120908	118877	35660
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	88282	94482	100343	98080	32189
Budownictwo Construction	33183	43693	49202	48630	4167
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] Trade; repair of motor vehicles[Δ]	97874	96170	102027	100544	53811
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	33910	41417	44658	44365	8685
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] Accommodation and catering[Δ]	8794	9574	11692	11473	7507
Informacja i komunikacja Information and communication	7540	10422	15816	16181	5261
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	14070	12629	13152	13108	8879
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] Real estate activities	7486	7474	7172	7255	3220
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	17482	20385	26261	26721	14249
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] Administrative and support service activities	11224	13190	18555	18049	7819
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	35345	36783	62342	65145	30315
Edukacja Education	66980	67353	67407	67688	53011
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	48962	53325	55526	56335	45568
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	6652	6915	7452	7445	4610
Pozostała działalność usługowa Other service activities	12027	13844	16581	16606	11511

a Dane do 2020 r. opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków, a od 2022 r. — na podstawie administracyjnych źródeł danych. b Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie za 2020 r. nie są w w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie — wyszacowano je na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020 (dane dla lat poprzednich obliczono z wykorzystaniem ostatecznych wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010). c W latach 2015 i 2020 dane szacunkowe.
a Data from 2020 were prepared on the basis of reporting and estimates and from 2022 the data are based on administrative data sources. b Data concerning employed persons on private farms in agriculture for years 2020 are not fully comparable to the data for previous years — was estimated on the basis of the Agricultural Census 2020 (data for previous s years were calculated on the basis of the final results of the Agricultural Census 2010). c In 2015 and 2020 estimated data.

TABL. 3 (39). **PRACUJĄCE KOBIETY W % WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH**
Stan w dniu 31 grudnia
EMPLOYED WOMEN IN % BY DELIMITATION OF RURAL AREAS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2023	SPECIFICATION
Miasta	**49,0**	**Urban areas**
duże	50,7	large
średnie	48,3	medium
małe	47,7	small
Obszary wiejskie	**44,6**	**Rural areas**
aglomeracyjne dużej gęstości	48,4	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	45,7	agglomeration low density
pozaglomeracyjne dużej gęstości	44,5	non-agglomeration high density
pozaglomeracyjne małej gęstości	43,1	non-agglomeration low density

TABL. 4 (40). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020[b]	2022	2023		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób[a] of which entities employing more than 9 persons[a]	
O G Ó Ł E M	**390441**	**416757**	**427626**	**426050**	**352330**	**T O T A L**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo[bc]	8561	11425	11242	11178	2520	Agriculture, forestry and fishing[bc]
Przemysł	97829	105551	107847	105351	97544	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	72426	79590	81781	79003	71819	of which manufacturing
Budownictwo	22860	27964	28585	29197	18553	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]	61079	62880	64149	62255	44401	Trade; repair of motor vehicles[Δ]
Transport i gospodarka magazynowa	18493	22810	25096	26868	19212	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ]	4913	5605	6421	6637	4013	Accommodation and catering[Δ]
Informacja i komunikacja	3080	3873	4794	5281	3932	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7798	6011	5622	5518	4661	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości[Δ]	5764	5470	5649	5408	4168	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	8662	9561	10297	10059	5695	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ]	5032	5898	5646	5725	4303	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	33716	33368	33981	34074	34074	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	62344	63016	63068	63234	62471	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	40135	42238	43922	43857	40968	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5254	5511	5512	5576	5351	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	4922	5578	5795	5832	463	Other service activities

a Bez zatrudnionych za granicą. b Dane od 2020 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi do działu „Rynek pracy", ust. 4 na str. 182. c Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe.
a Excluding persons employed abroad. b Data since 2020 are not fully comparable to those for previous years; see notes to the chapter "Labour market", item 2 on page 184. c Estimated data for private farms in agriculture.

TABL. 5 (41). **PRZYJĘCIA DO PRACY I ZWOLNIENIA Z PRACY**[a]
HIRES AND TERMINATIONS[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przyjęcia do pracy Hires		Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %	Zwolnienia z pracy Terminations		Współczynnik zwolnień w % Termination rate in %
		ogółem total	w tym kobiety of which women		ogółem total	w tym kobiety of which women	
O G Ó Ł E M	2015	53190	24759	16,9	50466	21401	16,0
T O T A L	2020	55387	25821	16,3	52948	24572	15,5
	2022	58860	26662	17,0	57525	25123	16,6
	2023	**56878**	**25191**	**16,3**	**56187**	**24697**	**16,1**
sektor publiczny public sector		13210	9033	8,8	12911	8633	8,6
sektor prywatny private sector		43668	16158	21,8	43276	16064	21,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		286	88	11,9	268	75	11,1
Przemysł Industry		16181	5502	16,2	16036	5146	16,1
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		12994	4716	17,7	13423	4784	18,3
Budownictwo Construction		5290	322	29,5	5013	266	27,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] Trade; repair of motor vehicles[Δ]		10507	6241	22,3	11457	7032	24,3
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		6300	607	32,6	6081	605	31,6
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] Accommodation and catering[Δ]		835	571	23,8	889	593	25,0
Informacja i komunikacja Information and communication		1218	.	33,5	584	273	15,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		445	366	9,3	506	419	10,7
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] Real estate activities		619	212	15,1	647	241	15,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		982	507	17,8	828	431	14,9
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] Administrative and support service activities		1799	789	43,8	1825	764	44,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security		3152	1913	8,8	3132	1800	8,8
Edukacja Education		4468	3620	7,9	4264	3434	7,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		4076	3212	10,1	4020	3232	9,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		629	397	12,7	567	341	11,3
Pozostałe sekcje Other sections		91	.	18,9	70	45	14,7

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.
a Data concern full-time paid employees (including seasonal and temporary paid employees) in economic entities with 10 and more employed persons and in budgetary sphere entities regardless of the number of employed persons.

WYKRES 2 (20). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PRACĘ PO RAZ PIERWSZY WEDŁUG RODZAJU UKOŃCZONEJ SZKOŁY**[a]

CHART 2 (20). GRADUATES TAKING UP WORK FOR THE FIRST TIME BY TYPE OF GRADUATED SCHOOL[a]

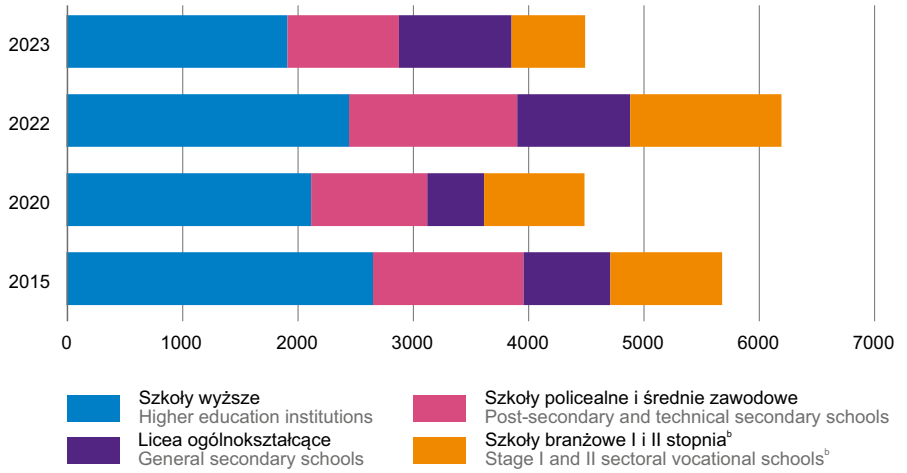

a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych w podmiotach o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. b Do 2020 r. – absolwenci zasadniczych szkół zawodowych, od 2020 r. – branżowych szkół I stopnia oraz od 2022 r. branżowych szkół II stopnia.

a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time employees in economic entities employing 10 and more persons and in budgetary units regardless of the number of employed persons. b Until 2020 – graduates of basic vocational schools, since 2020 – graduates stage I sectoral vocational schools and since 2022 – graduates stage II sectoral vocational schools.

WYKRES 3 (21). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE**

CHART 3 (21). JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS

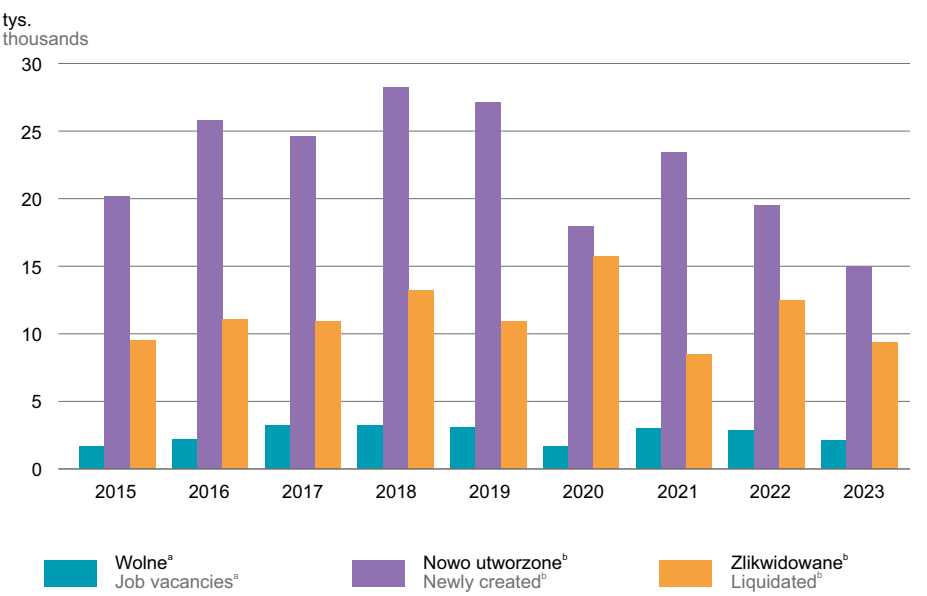

a Średnia ze stanów na koniec kwartałów. b W ciągu roku.

a Average of end-of-quarter values. b During the year.

TABL. 6 (42). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI**
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	**107895**	**76505**	**61254**	**57386**	**Total registered unemployed persons**
w tym kobiety	52567	38710	30982	28316	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of the total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	26485	14794	11806	10812	previously not employed
absolwenci[a]	6141	3301	3064	2691	school-leavers[a]
bez kwalifikacji zawodowych	32493	24288	19991	18836	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	4023	2760	1963	1853	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni[b]	65635	43636	35648	31755	long-term unemployed[b]
posiadający prawo do zasiłku	9130	8628	5944	6665	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	17340	13681	10353	8869	with at least one child under 6 years of age

a Za bezrobotnego zarejestrowanego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny i Polityki Socjalnej.
a Registered unemployed school-leaver is a person who has, within the past 12 months, graduated education confirmed by a certificate, diploma or other proof of graduation (concerns school-leavers with basic vocational, sectoral vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or is a person with disabilities who has acquired the licence to practise an occupation in this period. b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the time of traineeship and on-the-job training.
S o u r c e: data of the Ministry of Family and Social Policy.

WYKRES 4 (22). **NAPŁYW I ODPŁYW BEZROBOTNYCH**
CHART 4 (22). INFLOW AND OUTFLOW OF UNEMPLOYED PERSONS

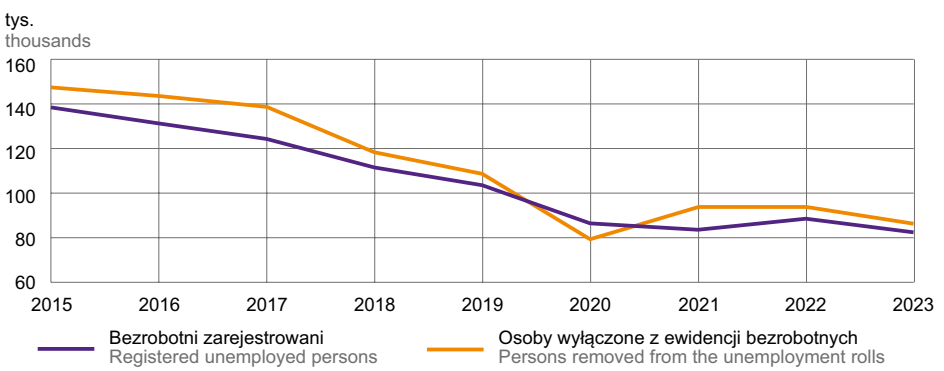

TABL. 7 (43). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI DO 30 ROKU ŻYCIA W % WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH**
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE BELOW 30 IN % BY DELIMITATION OF RURAL AREAS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2023	SPECIFICATION
Miasta	**21,4**	**Urban areas**
duże	19,8	large
średnie	20,4	medium
małe	23,8	small
Obszary wiejskie	**32,8**	**Rural areas**
aglomeracyjne dużej gęstości	33,5	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	32,4	agglomeration low density
pozaglomeracyjne dużej gęstości	34,2	non-agglomeration high density
pozaglomeracyjne małej gęstości	31,4	non-agglomeration low density

MAPA 1 (13). **STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W 2023 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
MAP 1 (13). REGISTERED UNEMPLOYMENT RATE IN 2023
As of 31 December

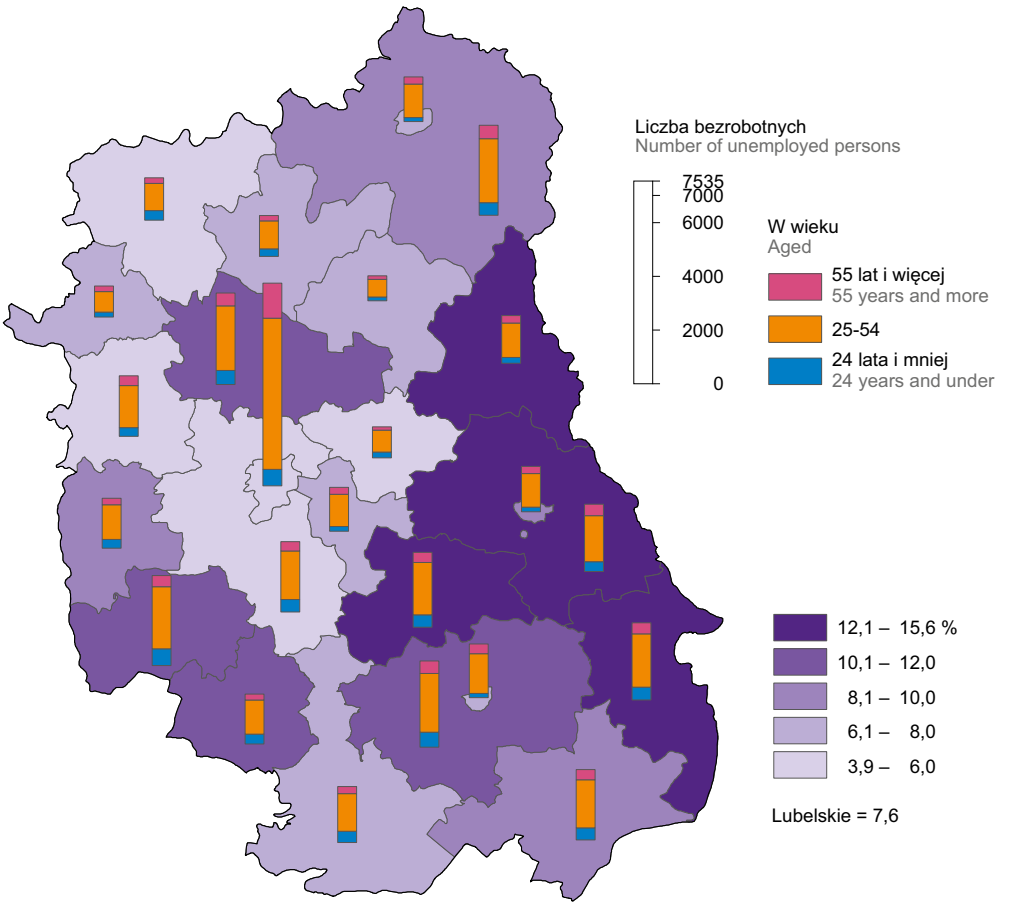

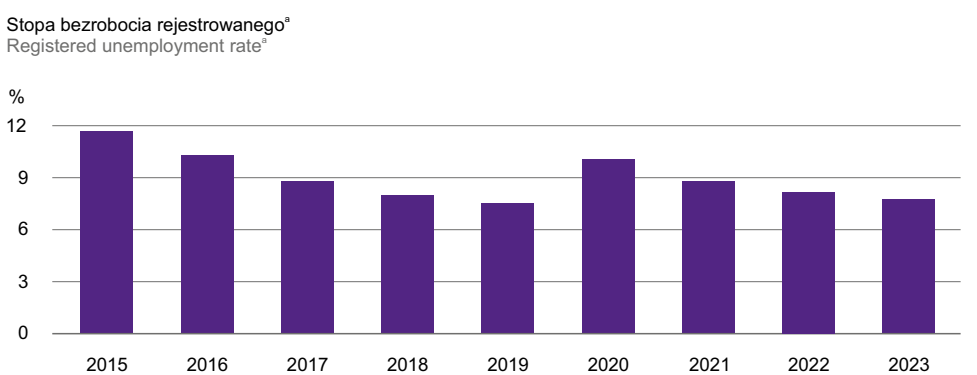

a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: do 2019 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010, od 2020 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2020; od 2022 r. na podstawie administracyjnych źródeł danych.
a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture were estimated using the results: until 2019 – the Agricultural Census 2010, since 2020 – the Agricultural Census 2020; from 2022 data are presented on the basis of administrative data sources.

WYKRES 5 (23). **BEZROBOTNI OGÓŁEM WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 5 (23). UNEMPLOYED PERSONS BY DURATION OF UNEMPLOYMENT AND EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 December

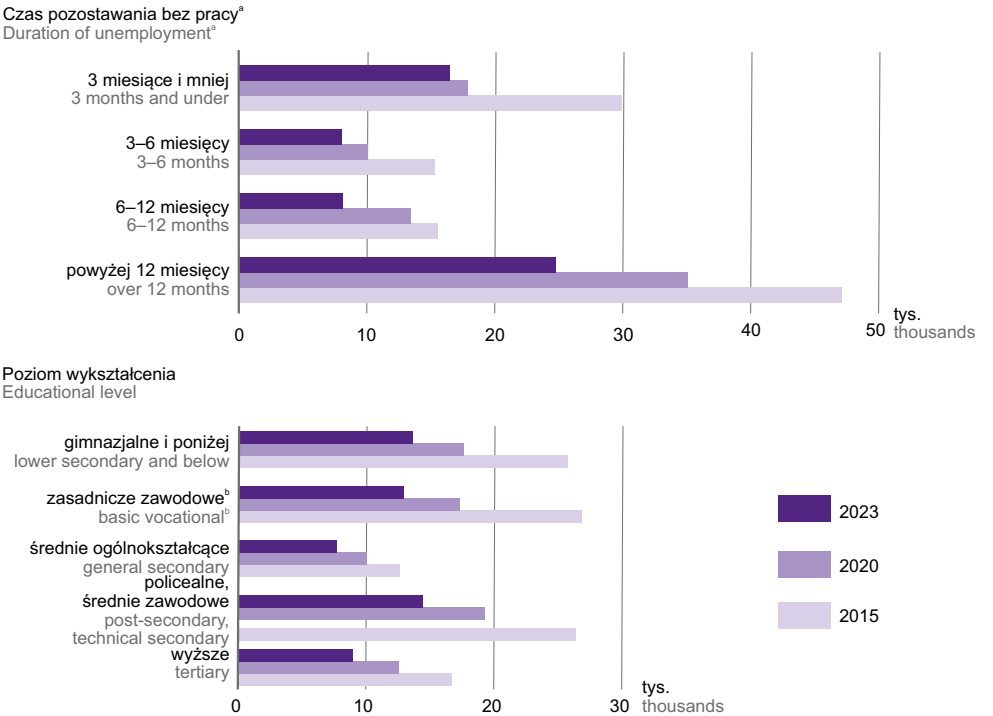

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy. b W 2022 r. łącznie z wykształceniem branżowym.
a From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included. b In 2022, including education basic sectoral vocational.

TABL. 8 (44). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY[a]**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					**Unemployed persons who:**
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	2140	1722	2293	1891	Undertook employment in intervention works
w tym kobiety	1173	1018	1326	811	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	1353	848	1021	977	Undertook employment in public works
w tym kobiety	503	385	531	423	of which women
Rozpoczęli szkolenie i staż u pracodawcy	18857	11406	14991	11172	Started workplace training or traineeship
w tym kobiety	10943	6702	8938	4277	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	1423	584	559	525	Started a social useful works
w tym kobiety	876	327	323	241	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	**56241**	**40066**	**49494**	**46043**	**Number of submitted job offers**
Bezrobotni na 1 ofertę pracy[b]	**71**	**66**	**41**	**39**	**Unemployed for 1 job offerts[b]**

a W ciągu roku. b Stan w dniu 31 grudnia.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.
a During the year. b As of 31 December.
S o u r c e: data of the Ministry of of Family and Social Policy.

TABL. 9 (45). **DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI W % WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH**
Stan w dniu 31 grudnia
LONG-TERM UNEMPLOYED PERSONS IN % BY DELIMITATION OF RURAL AREAS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2023	SPECIFICATION
Miasta	**54,7**	**Urban areas**
duże	55,6	large
średnie	52,9	medium
małe	55,8	small
Obszary wiejskie	**55,8**	**Rural areas**
aglomeracyjne dużej gęstości	31,9	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	53,2	agglomeration low density
pozaglomeracyjne dużej gęstości	54,1	non-agglomeration high density
pozaglomeracyjne małej gęstości	60,2	non-agglomeration low density

TABL. 10 (46). **ZATRUDNIENI[a] W WARUNKACH ZAGROŻENIA ZWIĄZANEGO ZE ŚRODOWISKIEM PRACY W 2023 R.**
EXPOSURE[a] TO RISK FACTORS ARISING FROM WORK ENVIRONMENT IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia Employees exposed to risk factors					SPECIFICATION
	w stosunku do których w ciągu roku zagrożenia which were, over the year					
	zlikwidowano lub ograniczono eliminated or reduced			ujawniono (łącznie z zagrożeniami nowo powstałymi) identified (including newly arisen risks)	stan w dniu 31 grudnia as of 31 December	
	razem total	zlikwidowano lub ograniczono do poziomu zgodnego z normą eliminated or reduced to the standard level	ograniczono reduced			
OGÓŁEM	**9915**	**4773**	**5141**	**5387**	**15527**	**TOTAL**
w tym:						of which:
substancje chemiczne	157	94	63	222	243	chemicals
w tym rakotwórcze	54	–	54	82	99	of which carcinogens
pyły zwłókniające	1977	1199	778	1155	2385	dusts fibrous
pyły rakotwórcze	1024	172	852	577	1644	dusts carcinogenic
inne pyły	66	54	12	26	169	dusts other
hałas	4510	1983	2526	2097	7788	noise
wibracje (drgania mechaniczne)	577	283	294	302	846	vibrations
mikroklimat gorący	1051	710	341	712	1377	hot microclimate
mikroklimat zimny	90	82	.	.	50	cold microclimate
promieniowanie nadfioletowe	44	27	17	22	253	ultraviolet radiation
pole elektromagnetyczne	48	37	11	17	164	electromagnetic fields
czynniki biologiczne	239	33	206	134	510	biological factors

a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni.
a Employees listed as many times as many risks they are exposed to.

WYKRES 6 (24). **ZATRUDNIENI[a] W WARUNKACH ZAGROŻENIA ZWIĄZANEGO ZE ŚRODOWISKIEM PRACY WEDŁUG CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH I NIEBEZPIECZNYCH ORAZ UCIĄŻLIWYCH DLA ZDROWIA W 2023 R.**
CHART 6 (24). EXPOSURE[a] TO RISK FACTORS ARISING FROM WORK ENVIRONMENT BY PHYSICAL HEALTH RISK FACTORS IN 2023

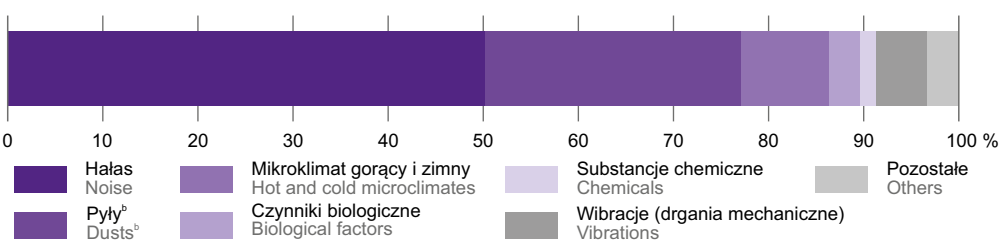

a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni. b Zwłókniające, rakotwórcze i inne.
a Employees listed as many times as many risks they are exposed to. b Fibrous, carcinogenic and other.

WYKRES 7 (25). **ZATRUDNIENI[a] W WARUNKACH ZAGROŻENIA**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 7 (25). EXPOSURE[a] TO RISK FACTORS AT WORK
As of 31 December

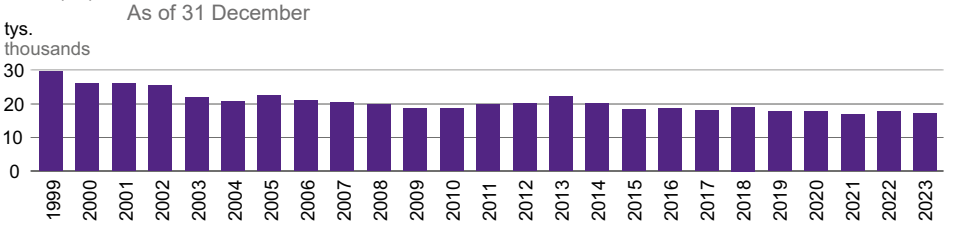

a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni; począwszy od edycji badania za 2021 r. zmianie uległa metoda badania z pełnej na metodę reprezentacyjną na dobranej celowo próbie.
a Employees listed as many times as many risks they are exposed to; starting from the 2021 survey, the survey method was changed from a full scale to a sampling method, drawn on a purposive sample.

TABL. 11 (47). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY[a] (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK[a] (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – niezdolni do pracy[b] Of total number – persons incapable for work[b]			SPECIFICATION
			śmiertelnych fatal	ciężkich serious	z innym skutkiem with other effect	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more	
O G Ó Ł E M	2015	3447	17	16	3414	38	1137	2140	**T O T A L**
	2020	2458	6	12	2440	1	835	1608	
	2022	2828	9	14	2805	1	911	1907	
	2023	**2744**	**8**	**5**	**2731**	**89**	**966**	**1681**	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		32	1	–	31	–	14	17	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		909	1	2	906	21	265	622	Industry
górnictwo i wydobywanie		104	–	–	104	–	9	95	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe		664	1	2	661	13	201	449	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę[Δ]		33	–	–	33	1	10	22	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ]		108	–	–	108	7	45	56	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		149	3	1	145	2	34	110	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]		373	2	–	371	5	151	215	Trade; repair of motor vehicles[Δ]
Transport i gospodarka magazynowa		193	–	–	193	2	57	134	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ]		30	–	–	30	1	16	13	Accommodation and catering[Δ]
Informacja i komunikacja		9	–	–	9	–	4	5	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		15	–	–	15	–	8	7	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości[Δ]		38	–	–	38	2	8	28	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		15	–	–	15	1	5	9	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ]		37	–	1	36	3	12	22	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		195	1	–	194	9	81	104	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja		262	–	–	262	12	104	146	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		446	–	1	445	30	190	226	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		33	–	–	33	1	14	18	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa		7	–	–	7	–	2	5	Other service activities

a Zgłoszone w danym roku. b Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.
a Registered in a given year. b Excluding persons injured in fatal accidents.

TABL. 1 (48). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which entities with more than 9 employed persons	
	w zł in PLN					
O G Ó Ł E M	**3497,98**	**4668,66**	**5646,97**	**6454,27**	**6774,52**	**T O T A L**
sektor publiczny	4111,08	5526,29	6581,07	7474,60	7474,60	public sector
sektor prywatny	3109,79	4174,29	5117,35	5869,37	6242,74	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4493,99	4970,83	6522,03	7012,07	7664,51	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	3760,83	4884,96	5902,96	6760,01	6939,68	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	3194,98	4323,01	5220,89	5774,59	5907,05	of which manufacturing
Budownictwo	2817,88	3764,69	4785,81	5383,71	6049,22	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]	2505,26	3647,18	4400,78	5137,42	5324,14	Trade; repair of motor vehicles[Δ]
Transport i gospodarka magazynowa	2736,71	3531,47	4892,20	5532,11	5966,89	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ]	2220,97	3004,63	3638,25	4213,65	4386,34	Accommodation and catering[Δ]
Informacja i komunikacja	5173,53	7225,60	8209,55	9567,24	10174,58	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4572,02	5438,22	6825,73	7950,55	8441,58	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości[Δ]	3502,23	4446,88	5081,37	5642,42	5776,92	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3278,23	4486,17	5483,83	6160,91	6544,92	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ]	2654,03	3669,13	4535,95	5114,04	5176,11	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4445,45	6033,81	6992,58	8022,67	8022,67	Public administration and defence; ompulsory social security
Edukacja	4035,65	5212,21	5890,36	6613,34	6634,14	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3505,54	5267,89	6752,07	7798,76	7984,81	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3166,86	4040,44	4796,05	5494,07	5533,38	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2682,92	3503,55	4479,12	5056,54	4854,93	Other service activities

MAPA 1 (14). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO[a] W 2023 R.**
MAP 1 (14). AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES[a] IN 2023

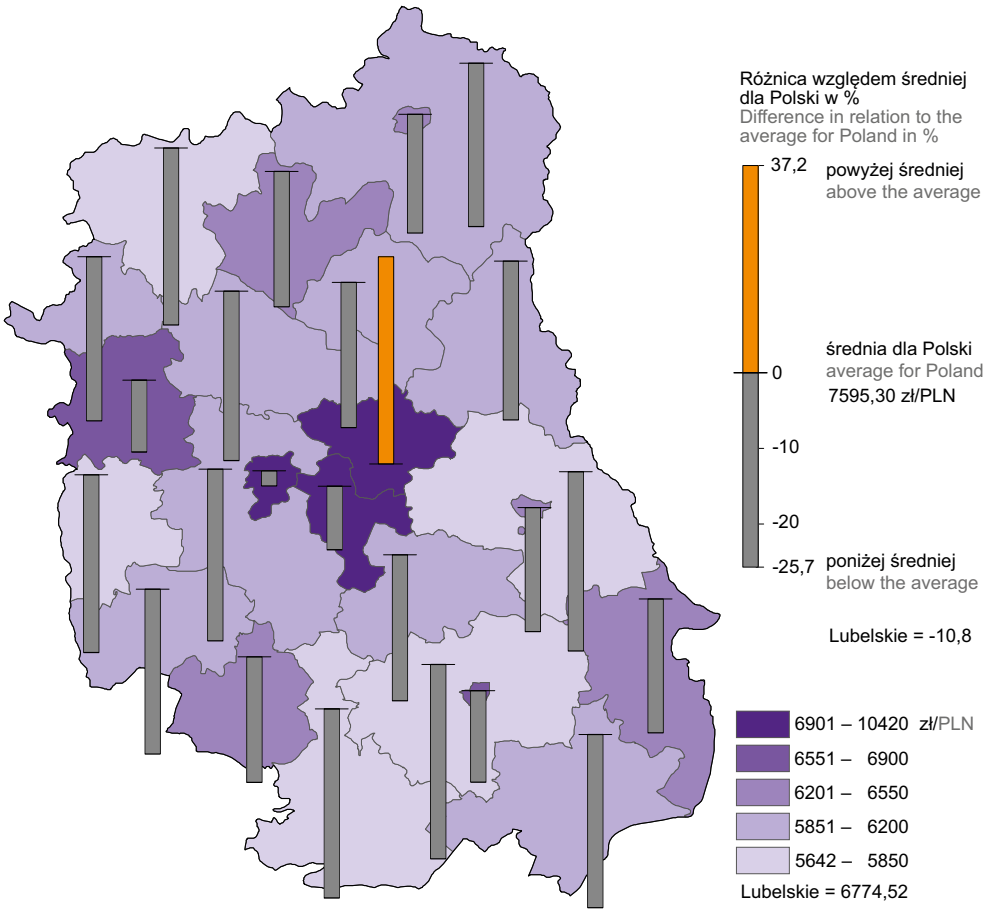

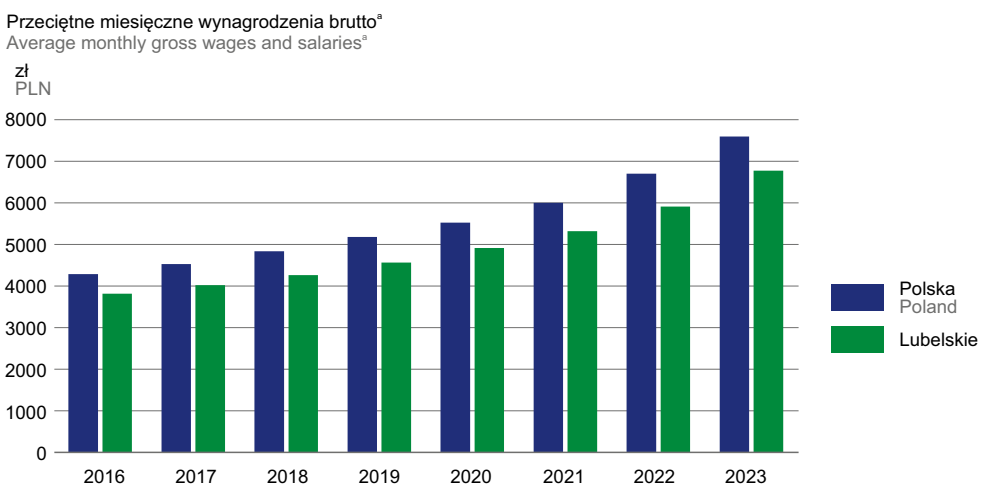

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
a Excluding economic entities with up to 9 employed persons.

TABL. 2 (49). **EMERYCI I RENCIŚCI[a]**
RETIREES AND PENSIONERS[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	**507614**	**525098**	**518142**	**521579**	**T O T A L**
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	349716	385629	391001	397616	Persons receiving retirement and other pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	232704	291046	302479	312098	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	62028	41325	35777	33356	disability pensions
renty rodzinne	54984	53258	52745	52161	survivors pensions
Rolnicy indywidualni	157898	139469	127141	123964	Farmers

a Przeciętne w roku.
Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.
a Annual averages.
S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 3 (50). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	9684,0	12359,2	14188,8	16938,6	Benefits in million PLN
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł	7457,3	10043,1	11887,4	14186,0	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1776,99	2170,28	2533,54	2973,13	Average monthly retirement and other pension in PLN
Emerytury Retirement pensions					
Świadczenia w mln zł	5316,4	7859,3	9524,7	11529,5	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1903,84	2250,32	2624,07	3078,49	Average monthly retirement pension in PLN
Renty z tytułu niezdolności do pracy Disability pensions					
Świadczenia w mln zł	1095,5	938,8	929,7	1012,4	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1471,80	1893,18	2165,58	2529,13	Average monthly pension in PLN
Renty rodzinne Survivors pensions					
Świadczenia w mln zł	1045,4	1244,9	1433,0	1644,1	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1584,45	1947,89	2263,96	2626,69	Average monthly pension in PLN
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH[a] FARMERS[a]					
Świadczenia w mln zł	2226,7	2316,2	2301,4	2752,6	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1175,20	1383,9	1508,45	1850,40	Average monthly retirement and other pension in PLN

a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne", ust. 1 na str. 184.
Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.
a Including payments from non-agricultural social security system, in the case of merging entitlements to benefits from this system and from the Pension Fund; see notes to the chapter "Wages and salaries. Social benefits", item 1 on page 184.
S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 4 (51). **ŚWIADCZENIA Z PROGRAMU „RODZINA 500+" I KARTA DUŻEJ RODZINY**
BENEFITS FROM THE "FAMILY 500+" PROGRAMME AND LARGE FAMILY CARD

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze:				Child-raising benefit:
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie w tys.	342,1	348,1	347,4	average monthly number of children on which families receive benefit in thousands
wypłaty świadczenia w tys. zł	2107046,6	2144348,9	2106245,2	benefit payments in thousand PLN
Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny	66382	90644	109932	Families Large Family Card holders

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.
S o u r c e: data of the Ministry of Family and Social Policy.

WYKRES 1 (26). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH**
CHART 1 (26). BENEFITING FROM FAMILY BENEFITS

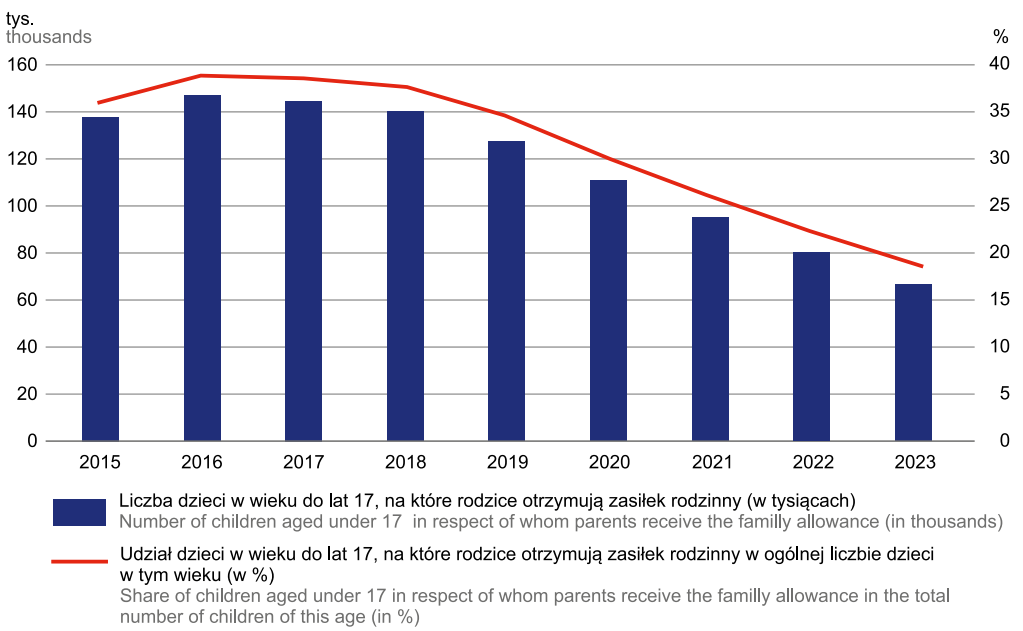

Budżety gospodarstw domowych
Households budgets

Uwaga. Dane od 2021 r. pochodzące z badania budżetów gospodarstw domowych zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, uwzględniając dodatkowo strukturę ludności według wieku i płci, w związku z czym nie są one wprost porównywalne z analogicznymi danymi za lata wcześniejsze. W związku z uaktualnionym uogólnieniem wyniki za lata 2021–2022 różnią się od wcześniej publikowanych.

Note. Data since 2021 obtained from the Household Budget Survey were generalized on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2021, taking additionally into account the structure of the population by age and gender, and are not directly comparable with the data for previous years. Due to the updated generalization, the results for 2021–2022 differ from those published previously.

TABL. 1 (52). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	2054	1918	1599	1602	Households covered by the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,84	2,71	2,60	2,53	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	1,11	1,06	1,03	0,96	employed
pobierających świadczenia społeczne	0,89	0,92	0,94	0,95	receiving social benefits
w tym emeryturę lub rentę	0,77	0,78	0,83	0,83	of which retirement or other pension
pozostających na utrzymaniu[a]	0,78	0,69	0,59	0,58	dependants[a]

a Od 2019 r. łącznie z dziećmi w wieku 15–18 lat otrzymującymi świadczenie wychowawcze z programu „Rodzina 500+".
a Since 2019 including children aged 15–18 receiving the child-raising benefit from the "Family 500+" programme.

WYKRES 1 (27). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE DOCHODY I WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CHART 1 (27). AVERAGE MONTHLY INCOME AND EXPENDITURE PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

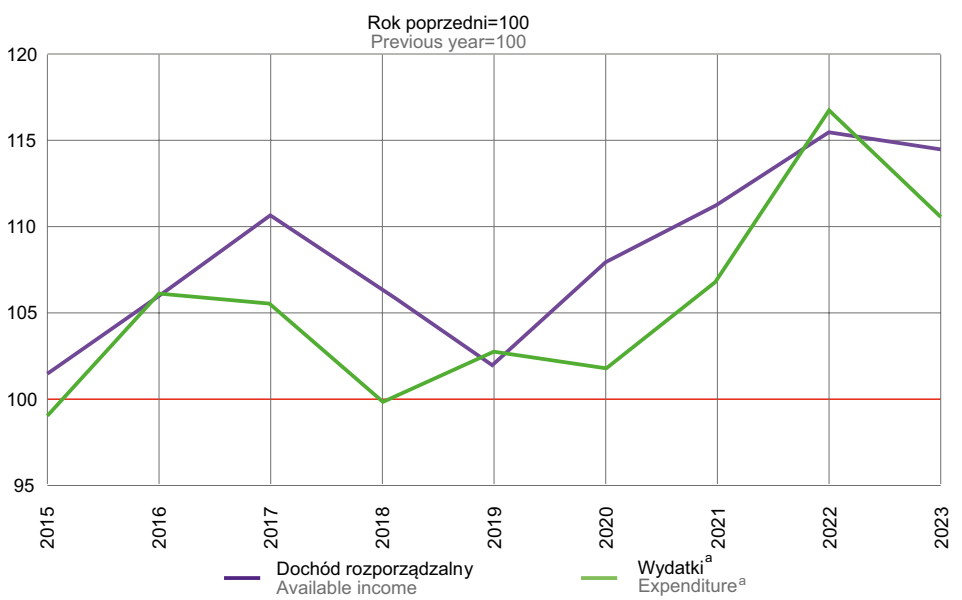

a Łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie.
a Including expenditures on life insurance.

TABL. 2 (53). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Dochód rozporządzalny	1226,74	1679,02	2152,07	2461,44	Available income
w tym dochód do dyspozycji	1174,92	1629,68	2085,07	2372,68	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najemnej	568,11	768,99	1103,28	1307,57	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	108,93[a]	98,11[b]	120,21[c]	81,79[d]	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	85,18	127,95[e]	141,70[f]	169,62[g]	from self-employment
ze świadczeń społecznych	391,56	632,11	737,58	852,49	from social benefits

a–g Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 25,79%, b – 34,72%, c – 35,89%, d – 48,85%, e – 11,70%, f – 18,36%, g – 16,38%.
a–g Relative error of estimates exceeds 10% and equals: a – 25,79%, b – 34,72%, c – 35,89%, d – 48,85%, e – 11,70%, f – 18,36%, g – 16,38%.

WYKRES 2 (28). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CHART 2 (28). AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

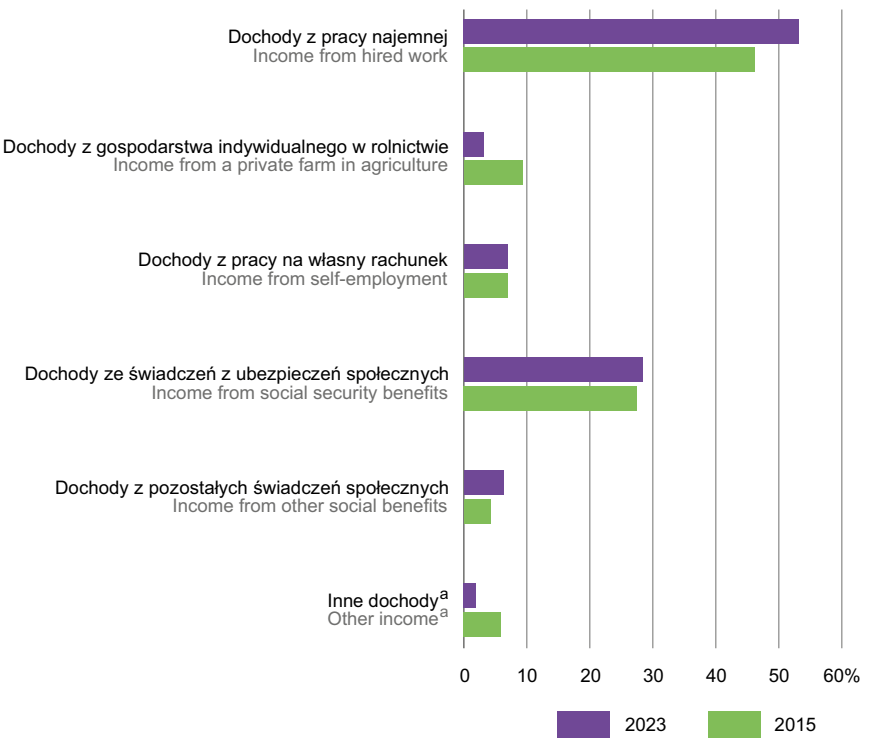

a Obejmują: dochody z własności, dochody z wynajmu nieruchomości oraz pozostałe dochody.
a Including: income from property, income from rental of real estate and other income.

TABL. 3 (54). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURE PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Wydatki ogółem[a]	971,28	1132,57	1409,97	1558,16	Total expenditure[a]
w tym towary i usługi konsumpcyjne[ab]	919,45	1083,23	1342,97	1469,40	of which consumer goods and services[ab]
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	247,16	309,38	379,08	415,38	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	21,82	28,77	36,32	35,77	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	54,15	51,29	57,85	71,68	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	163,23	186,50	244,46	283,98	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	54,96	76,33	94,89[c]	80,19	furnishings, household equipment and routine household maintenance
zdrowie	54,97	64,53	77,65	90,30	health
w tym wyroby farmaceutyczne	32,65	39,54	48,33	54,44	of which pharmaceutical products
transport	102,03	116,37	158,06	153,61	transport
łączność[d]	47,74	53,11	55,89	57,33	communication[d]
rekreacja i kultura	60,13	61,86	80,64	85,32	recreation and culture
edukacja[e]	8,97	10,13[f]	10,72[g]	15,36[h]	education[e]
restauracje i hotele	37,53	37,22	50,15	61,29	restaurants and hotels
pozostałe towary i usługi[a]	57,26	79,62	89,05	109,80	miscellaneous goods and services[a]
w tym higiena osobista	27,38	37,37	46,44	56,69	of which personal care

a–b, d–e Łącznie z: a – wydatkami na ubezpieczenia na życie, b – kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków, d – wydatkami na usługi internetowe (od 2013 r.; do 2012 r. ujmowane w pozycji „Rekreacja i kultura"), e – wychowaniem przedszkolnym. c, f–h Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: c – 10,77%, f – 16,01%, g – 17,33%, h – 19,29%.
a–b, d–e Including: a – expenditure on life insurance, b – pocket money not considered in items by types of expenditure, d – expenditure on Internet services (since 2013; until 2012, included in position "Recreation and culture"), e – pre-school education. c, f–h Relative error of estimates exceeds 10% and equals: c – 10,77%, f – 16,01%, g – 17,33%, h – 19,29%.

WYKRES 3 (29). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CHART 3 (29). AVERAGE MONTHLY EXPENDITURE PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

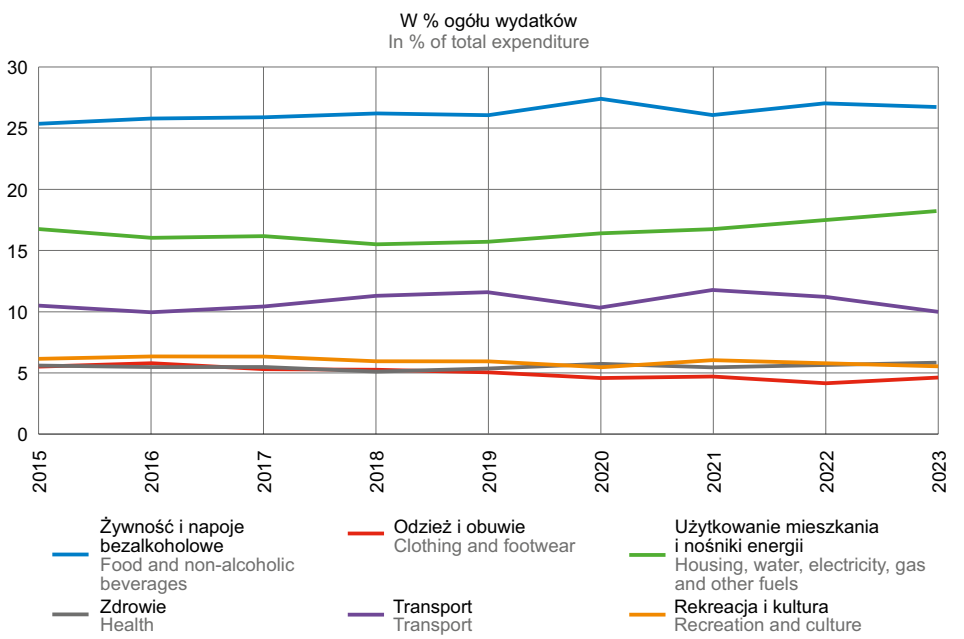

TABL. 4 (55). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA**[a]
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Pralka automatyczna	91,7	94,0	93,6	96,4	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	18,7	39,3	41,2	46,8	Dishwasher
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	5,4	12,5	12,6	.	Electric cooker with ceramic or induction cooktop
Kuchenka mikrofalowa	53,0	65,7	63,2	65,9	Microwave oven
Samochód osobowy	66,4	76,7	76,5	75,9	Passenger car
Motocykl, skuter, motorower	10,3	7,2	7,7	9,3	Motorcycle, scooter, motorbike
Rower (bez dziecięcego)	72,0	75,1	77,2	72,1	Bicycle (excluding children's bike)
Telefon komórkowy	92,8	97,6	98,7	98,9	Mobile phone
w tym smartfon	42,5	77,3	79,4	82,4	of which smartphone
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku[b]	79,3	65,4	63,8	58,8	Equipment for reception, recording and reproduction of sound[b]
Odbiornik telewizyjny	97,2	95,8	97,7	94,3	Television set
Zestaw kina domowego	8,1	7,3	3,4	.	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	57,7	60,6	51,3	54,3	Satellite or cable television equipment
Komputer osobisty, laptop, tablet	70,5	73,7	70,3	74,6	Personal computer, laptop, tablet
Urządzenie z dostępem do Internetu[c]	.	82,5	83,0	83,7	Device with access to the Internet[c]
Drukarka, urządzenie wielofunkcyjne	36,8	42,2	42,0	41,0	Printer, multifunction device

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę. c Komputery, laptopy, tablety, telewizory, smartfony, inne posiadające dostęp do Internetu.
a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Includes: radio, radio tape recorder, radio with a compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, stereo music system. c Personal computers, laptops, television sets, smartphones, others with access to the Internet.

WYKRES 4 (30). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA**
CHART 4 (30). HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS

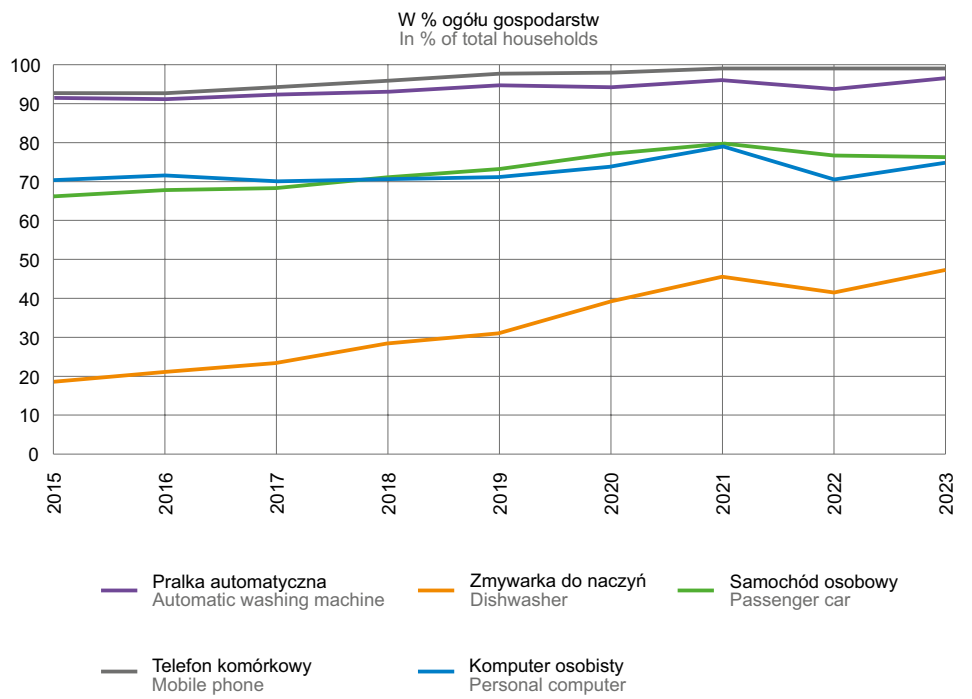

TABL. 5 (56). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe[a] w kg	6,57	5,64	5,53	5,21	Bread and cereals products[a] in kg
w tym pieczywo[b]	3,96	2,95	2,90	2,75	of which bread[b]
Mięso[c] w kg	5,37	5,06	4,95	4,94	Meat[c] in kg
w tym:					of which:
mięso surowe	3,13	2,87	2,74	2,84	raw meat
w tym drób	1,37	1,43	1,25	1,44	of which poultry
wędliny i inne przetwory mięsne[d]	2,03	1,97	1,99	1,86	cured meat and other meat preparations[d]
Ryby i owoce morza[e] w kg	0,27	0,24	0,23	0,18	Fish and seafood[e] in kg
Mleko[f] w l	3,72	3,35	3,23	2,94	Milk[f] in l
Jogurty w kg	0,44	0,50	0,58	0,54	Yoghurt in kg
Sery i twarogi[g] w kg	0,78	0,90	0,90	0,93	Cheese and curd chesse[g] in kg
Jaja w szt.	13,36	12,08	12,09	11,22	Eggs in pieces
Oleje i tłuszcze w kg	1,12	1,12	1,05	1,05	Oils and fats in kg
w tym masło	0,17	0,24	0,19	0,24	of which butter
Owoce[h] w kg	3,59	3,65	3,40	3,38	Fruit[h] in kg
Warzywa w kg	9,84	8,20	8,29	7,25	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	4,22	2,94	3,18	2,50	of which potatoes
Cukier w kg	1,23	1,03	1,23i	0,84	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg	0,23	0,23	0,25	0,23	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l	4,62	5,86	5,76	6,15	Mineral or spring water in l
Soki owocowe i warzywne w l	0,71	0,93	0,95	0,82	Fruit and vegetable juices in l

a, b, g Od 2013 r. bez: a – mąki ziemniaczanej, b – pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego, g – serków słodkich. c Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze"). d, h Łącznie z: d – wyrobami garmażeryjnymi oraz od 2013 r. bez przetworów podrobowych, h – nasionami i pestkami jadalnymi. e Do 2012 r. określane jako „Ryby"; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych; od 2013 r. bez konserw rybnych. f Bez zagęszczonego i w proszku. i Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi 13,23%.
a, b, g, Since 2013 excluding: a – potato flour, b – crisp bread, toasted bread and confectionery, g – sweet cottage cheese. c Since 2013 including raw bacon (until 2012, included in position "Oils and fats"). d, h Including: d – ready-to-serve meat products; since 2013 excluding offal preparations, h – seeds and edible kernels. e Until 2012 defined as „Fish"; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products as well as since 2013 excluding canned fish. f Excluding condensed and powdered milk. i Relative error of estimates exceeds 10% and equals 13,23%.

Mieszkania. Infrastruktura komunalna
Dwellings. Municipal infrastructure

TABL. 6 (57). **ZASOBY MIESZKANIOWE**[a]
Stan w dniu 31 grudnia
DWELLING STOCKS[a]
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	761,5	786,5	800,8	808,7	427,7	381,0	Dwellings in thousands
Izby w mieszkaniach w tys.	2927,0	3104,0	3162,7	3192,7	1577,7	1615,0	Rooms in dwellings in thousands
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m^2	58539,3	62097,0	63455,6	64146,2	28450,1	35696,1	Useful floor area of dwellings in thousand m^2
Przeciętna w zasobach:							Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	3,84	3,95	3,95	3,95	3,69	4,24	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m^2:							useful floor area in m^2:
1 mieszkania	76,9	79,0	79,2	79,3	66,5	93,7	per dwelling
na 1 osobę	27,4	30,2	31,3	31,9	30,7	32,9	per person
liczba osób na:							number of persons:
1 mieszkanie	2,81	2,62	2,53	2,49	2,17	2,85	per dwelling
1 izbę	0,73	0,66	0,64	0,63	0,59	0,67	per room

a Na podstawie bilansów.
a Based on balances.

WYKRES 5 (31). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2023 R.**
CHART 5 (31). DWELLINGS IN DWELLING STOCKS FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2023

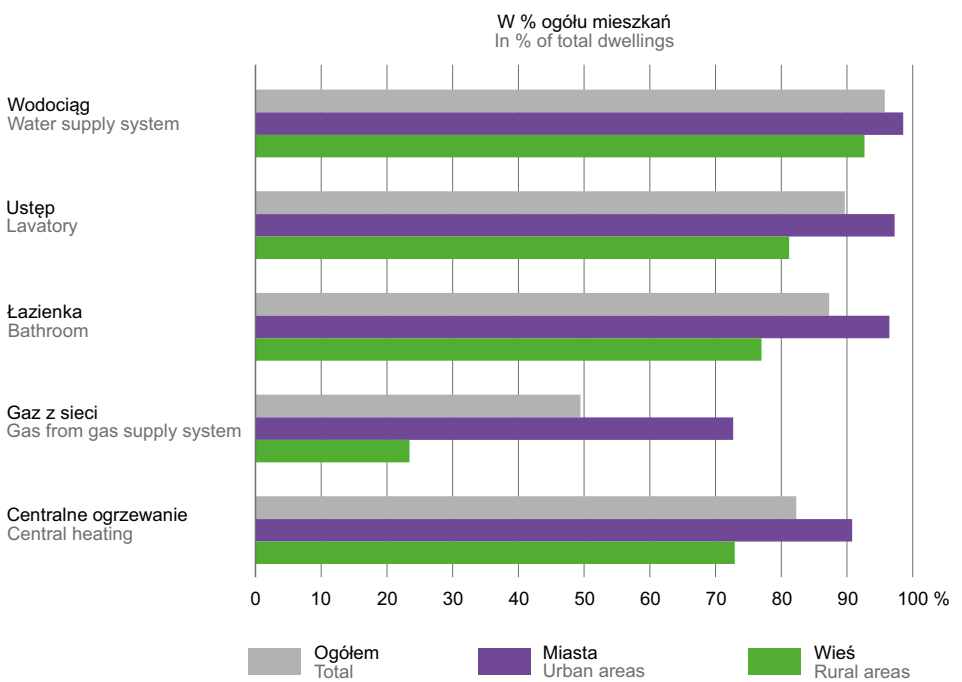

MAPA 1 (15). **MIESZKANIA W 2023 R.**
MAP 1 (15). DWELLINGS IN 2023

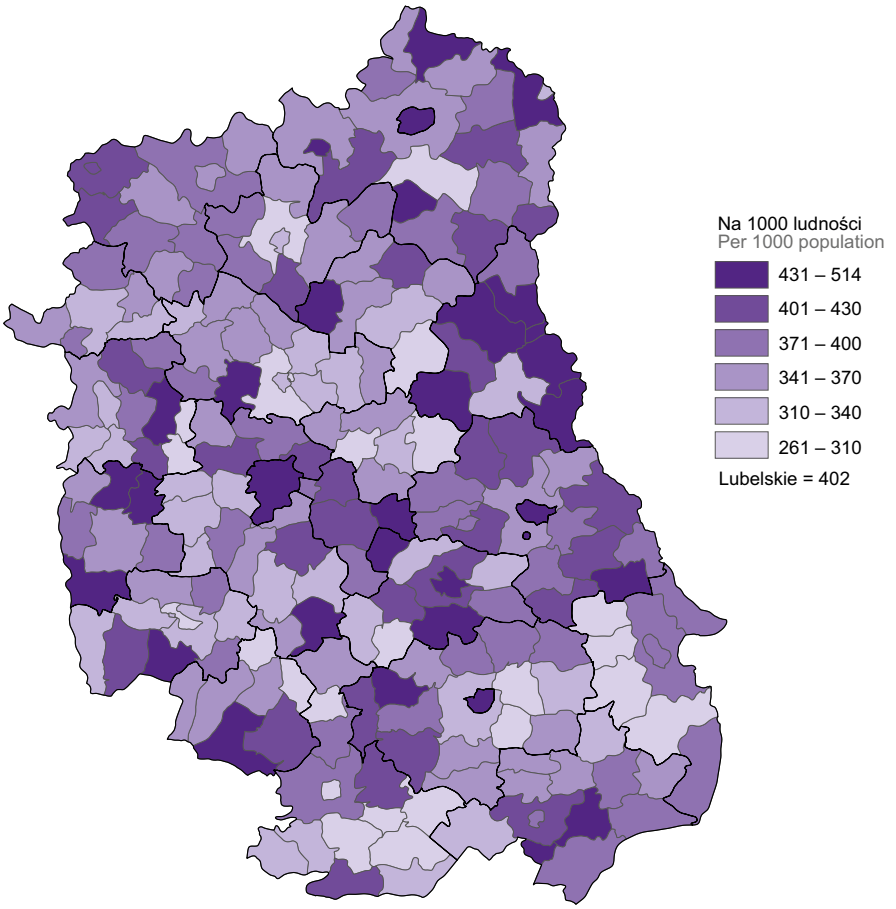

Liczba mieszkań na 1000 ludności
Number of dwellings per 1000 population

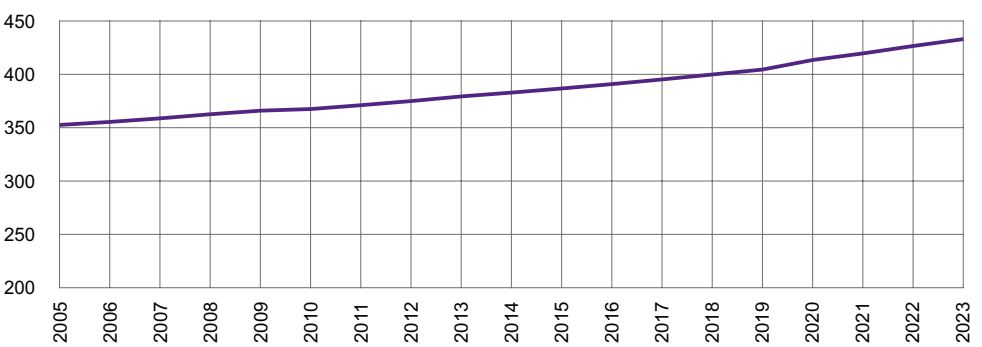

TABL. 7 (58). **MIESZKANIA, NA BUDOWĘ KTÓRYCH WYDANO POZWOLENIA**[a]
DWELLINGS FOR WHICH PERMITS HAVE BEEN GRANTED[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	**7867**	**10596**	**12548**	**8784**	**T O T A L**
W nowych budynkach mieszkalnych[b]	7687	10376	12314	8485	In new residential buildings[b]
jednorodzinnych[c]	3687	5853	5159	4251	single-family[c]
wielorodzinnych[d]	4000	4523	7155	4234	multi-family[d]
W nowych budynkach zbiorowego zamieszkania i nowych budynkach niemieszkalnych	10	12	–	2	In new residences for communities and new non-residential buildings
Powstałe w wyniku rozbudowy[e] i przebudowy[f]	170	208	234	297	Created as a result of enlarging[e] and adapting[f]

a Od lipca 2015 r. łącznie z mieszkaniami, na budowę których dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. b Bez budynków zbiorowego zamieszkania. c O jednym lub dwóch mieszkaniach. d O trzech lub więcej mieszkaniach. e Budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. f Mieszkań i pomieszczeń niemieszkalnych.
a Since July 2015 including dwellings which have been registered with a construction project. b Excluding residences for communities. c With one or two dwellings. d With three or more dwellings. e Of residential and non-residential buildings. f Of dwellings and non-residential spaces.

TABL. 8 (59). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	**7653**	**9646**	**8482**	**8826**	**T O T A L**
Indywidualne	4406	4823[a]	4163[a]	3409[a]	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2808	4335[b]	4060[b]	5381[b]	For sale or rent
Spółdzielcze	299	444	174	36	Cooperative
Komunalne (gminne)	140	–	12	–	Municipal (gmina)
Społeczne czynszowe	–	44	50	–	Public building society
Zakładowe	–	–	23	–	Company

a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; patrz uwagi do działu „Mieszkania. Infrastruktura komunalna", ust. 4 na str. 186.
a Intended for the own use of the investor. b Including private construction intended for sale or rent; see notes to the chapter "Dwellings. Municipal infrastructure", item 4 on page 186.

WYKRES 6 (32). **MIESZKANIA (POZWOLENIA, ROZPOCZĘTE BUDOWY)**
CHART 6 (32). DWELLINGS (PERMITS, CONSTRUCTION STARTS)

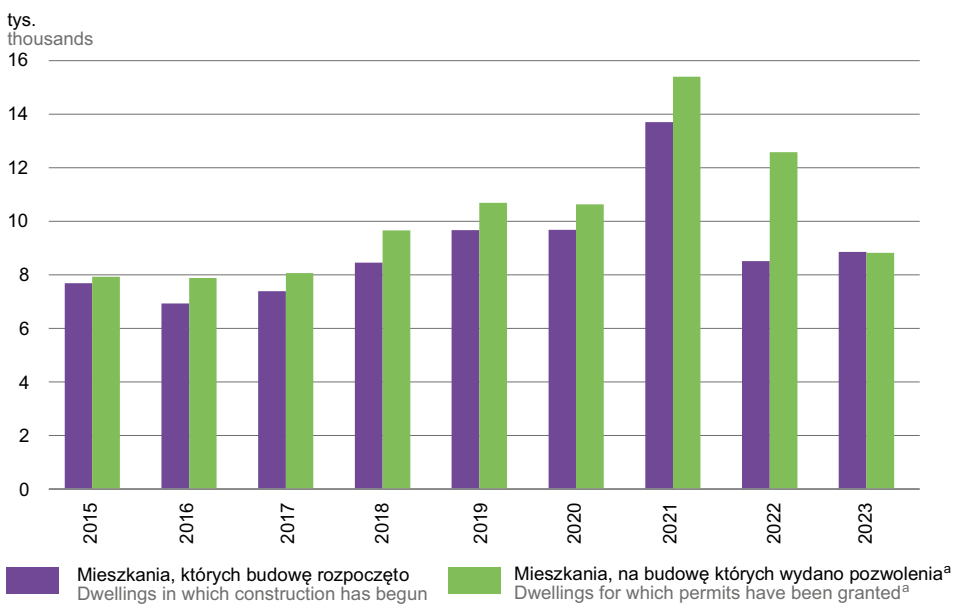

a Od lipca 2015 r. łącznie z mieszkaniami, na budowę których dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym.
a Since July 2015 including dwellings which have been registered with a construction project.

TABL. 9 (60). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Mieszkania	**6229**	**8449**	**10328**	**9048**	**Dwellings**
miasta	3288	5108	5866	5534	urban areas
wieś	2941	3341	4462	3514	rural areas
Indywidualne[a]	3615	3909	4932	3926	Private[a]
miasta	793	841	991	793	urban areas
wieś	2822	3068	3941	3133	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem[b]	2254	4188	4983	4831	For sale or rent[b]
Spółdzielcze	107	277	407	220	Cooperative
Komunalne (gminne)	63	47	5	48	Municipal (gmina)
Społeczne czynszowe	189	28	–	–	Public building society
Zakładowe	1	–	1	23	Company
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m^2	**105,4**	**96,3**	**97,1**	**92,8**	**Average useful floor area per dwelling in m^2**
miasta	78,7	71,7	70,2	67,5	urban areas
wieś	135,2	133,8	132,5	132,7	rural areas
Indywidualne[a]	139,5	139,4	139,1	138,7	Private[a]
miasta	147,0	153,5	146,4	147,2	urban areas
wieś	137,4	135,5	137,2	136,5	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem[b]	60,3	59,7	59,5	57,9	For sale or rent[b]
Spółdzielcze	53,6	53,0	49,5	54,9	Cooperative
Komunalne (gminne)	27,5	44,7	39,8	42,4	Municipal (gmina)
Społeczne czynszowe	46,4	54,0	–	–	Public building society
Zakładowe	106,0	–	239,0	60,7	Company

a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; patrz uwagi do działu „Mieszkania. Infrastruktura komunalna", ust. 4 na str. 186.
a Intended for the own use of the investor. b Including private construction intended for sale or rent; see notes to the chapter "Dwellings. Municipal infrastructure", item 4 on page 186.

TABL. 10 (61). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA NA 1000 LUDNOŚCI WEDŁUG WIELKOŚCI MIAST I DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH**
DWELLINGS COMPLETED PER 1000 POPULATION BY CITY SIZE AND DELIMITATION OF RURAL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2023	SPECIFICATION
Miasta	**5,9**	**Urban areas**
duże	10,2	large
średnie	4,5	medium
małe	2,5	small
Obszary wiejskie	**3,2**	**Rural areas**
aglomeracyjne dużej gęstości	9,8	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	4,1	agglomeration low density
pozaglomeracyjne dużej gęstości	3,0	non-agglomeration high density
pozaglomeracyjne małej gęstości	1,6	non-agglomeration low density

WYKRES 7 (33). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA**
CHART 7 (33). DWELLINGS COMPLETED BY FORMS OF CONSTRUCTION

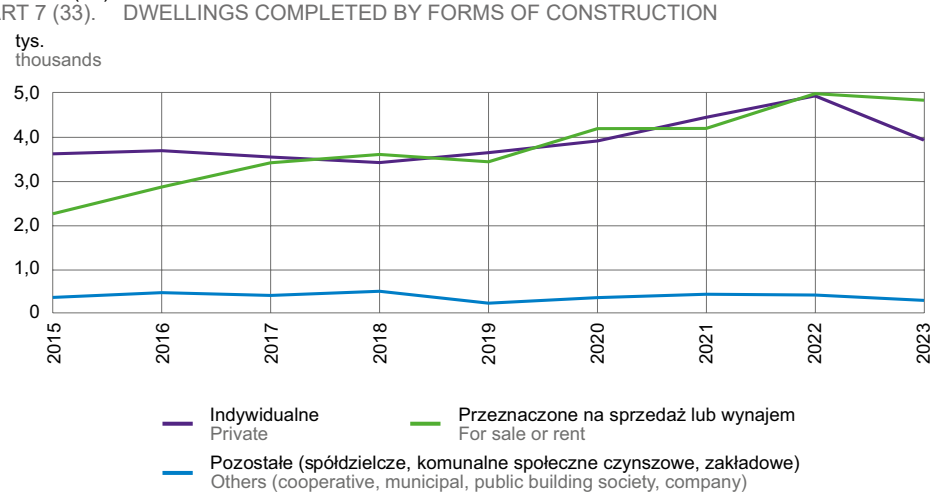

MAPA 2 (16). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W 2023 R.**
MAP 2 (16). DWELLINGS COMPLETED IN 2023

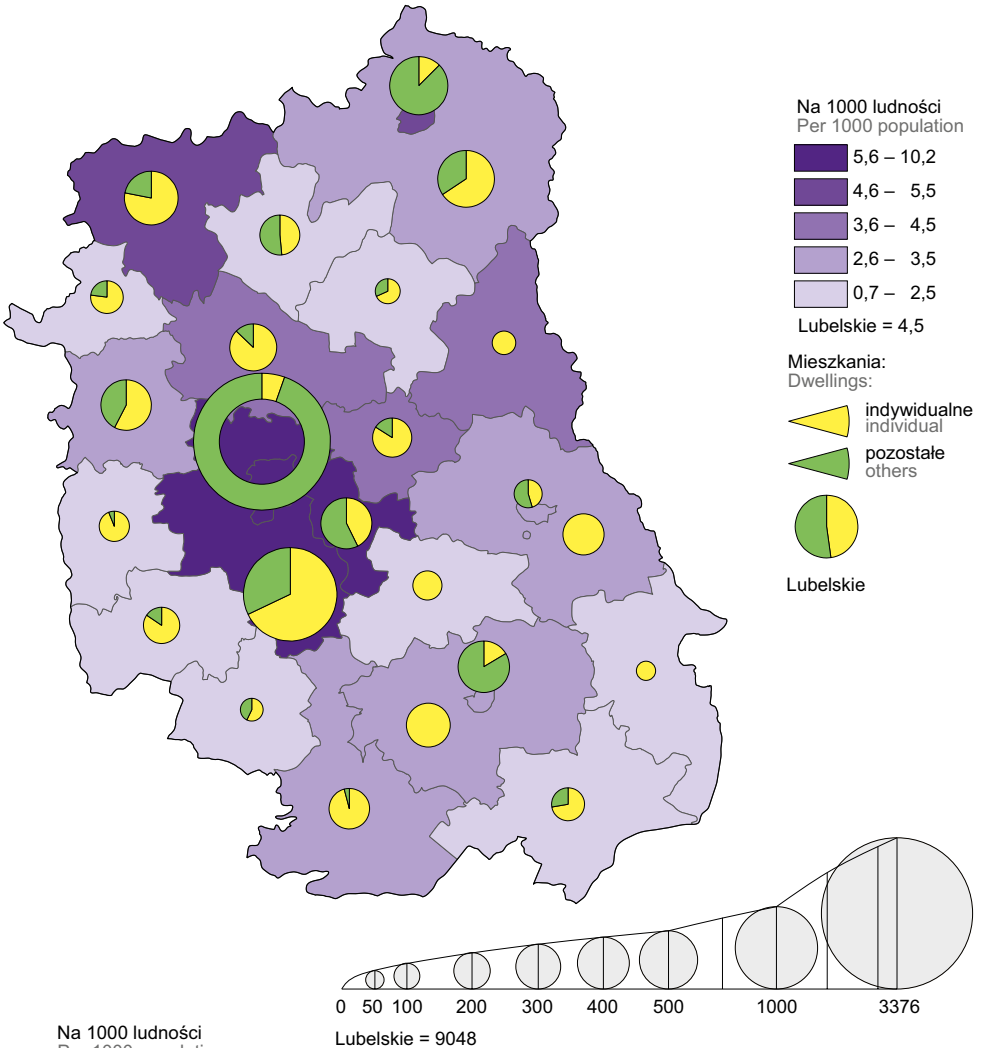

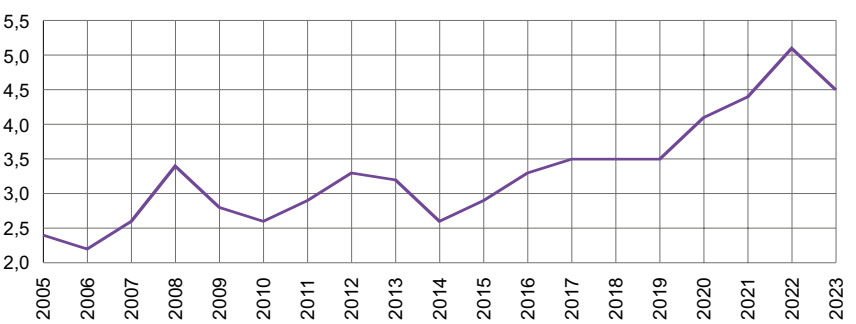

TABL. 11 (62). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 grudnia
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sieć w km:					**Network in km:**
Wodociągowa (rozdzielcza i przesyłowa)	21368,2	22293,1	22677,9	22737,4	Water supply (distribution and transmission)
miasta	3033,6	3243,7	3400,8	3385,1	urban areas
wieś	18334,6	19049,4	19277,1	19352,3	rural areas
Kanalizacyjna[a]	6278,9	7187,3	7501,7	7651,5	Sewage[a]
miasta	2638,3	2934,6	3078,9	3109,1	urban areas
wieś	3640,6	4252,7	4422,8	4542,4	rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm^3	**61,1**	**61,0**	**61,4**	**61,1**	**Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm^3**
na 1 mieszkańca w m^3	28,5	29,5	30,2	30,3	per capita in m^3
Miasta:					Urban areas:
w hm^3	31,0	30,0	28,7	29,2	in hm^3
na 1 mieszkańca w m^3	31,3	31,4	30,6	31,4	per capita in m^3
Wieś:					Rural areas:
w hm^3	30,1	31,0	32,7	31,9	in hm^3
na 1 mieszkańca w m^3	26,1	28,0	29,9	29,3	per capita in m3
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm^3	**49,1**	**51,4**	**52,5**	**54,6**	**Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm^3**
W tym oczyszczane	49,1	51,4	52,5	54,6	Of which treated

a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

WYKRES 8 (3). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ W 2023 R.**
CHART 8 (34). POPULATION CONNECTED TO WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS IN 2023

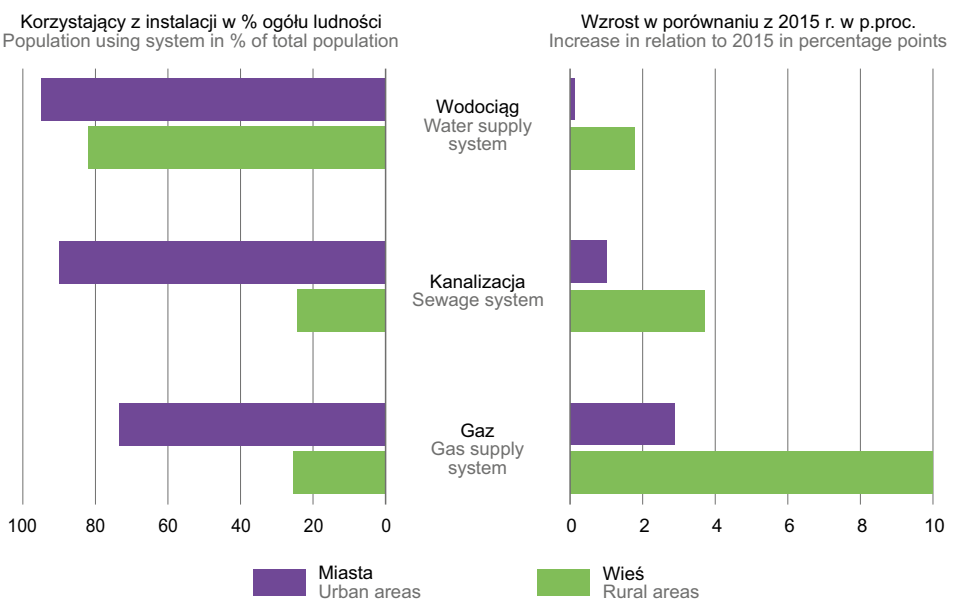

MAPA 3 (17). **ZUŻYCIE WODY Z WODOCIĄGÓW W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2023 R.**
MAP 3 (17). CONSUMPTION OF WATER FROM WATER SUPPLY SYSTEMS IN HOUSEHOLDS IN 2023

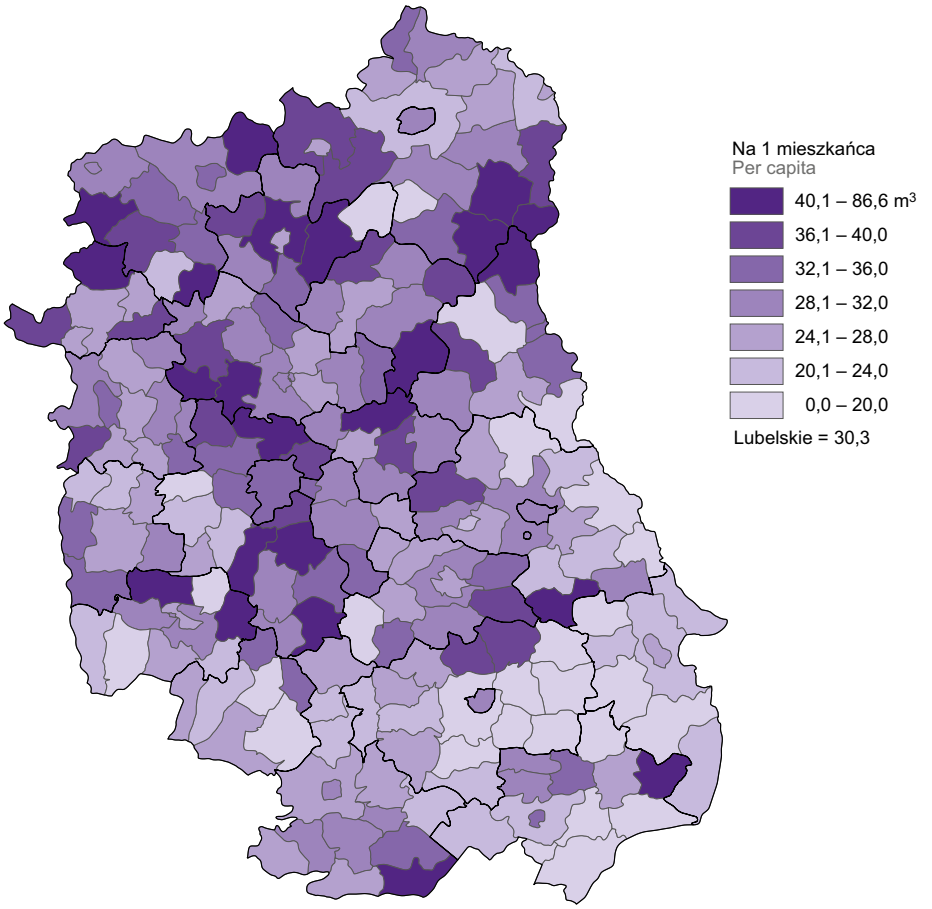

Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych
Consumption of water from water supply system in households

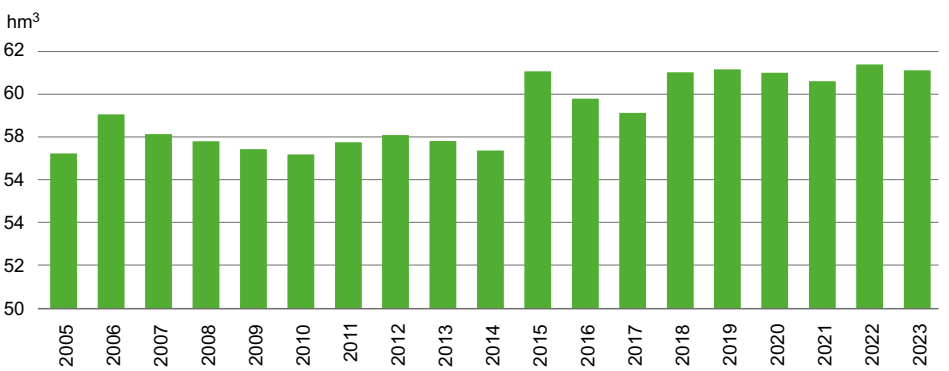

TABL. 12 (63). **NOWE BUDYNKI MIESZKALNE NA 1000 LUDNOŚCI WEDŁUG WIELKOŚCI MIAST I DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH**
NEW RESIDENTIAL BUILDINGS PER 1000 POPULATION BY CITY SIZE AND DELIMITATION OF RURAL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2023	SPECIFICATION
Miasta	**1,1**	**Urban areas**
duże	0,8	large
średnie	1,2	medium
małe	1,3	small
Obszary wiejskie	**3,1**	**Rural areas**
aglomeracyjne dużej gęstości	8,7	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	3,9	agglomeration low density
pozaglomeracyjne dużej gęstości	2,9	non-agglomeration high density
pozaglomeracyjne małej gęstości	1,5	non-agglomeration low density

TABL. 13 (64). **ZUŻYCIE WODY Z SIECI WODOCIĄGOWEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W M³ NA 1 MIESZKAŃCA WEDŁUG WIELKOŚCI MIAST I DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH**
CONSUMPTION OF WATER FROM WATER SUPPLY SYSTEMS IN HOUSEHOLDS IN M³ PER CAPITA BY CITY SIZE AND DELIMITATION OF RURAL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2023	SPECIFICATION
Miasta	**31,4**	**Urban areas**
duże	35,2	large
średnie	29,9	medium
małe	28,4	small
Obszary wiejskie	**29,3**	**Rural areas**
aglomeracyjne dużej gęstości	37,5	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	31,1	agglomeration low density
pozaglomeracyjne dużej gęstości	28,5	non-agglomeration high density
pozaglomeracyjne małej gęstości	27,7	non-agglomeration low density

TABL. 14 (65). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI GAZOWEJ W % WEDŁUG WIELKOŚCI MIAST I DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH**
POPULATION USING GAS SUPPLY SYSTEM IN % BY CITY SIZE AND DELIMITATION OF RURAL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2023	SPECIFICATION
Miasta	**72,9**	**Urban areas**
duże	82,7	large
średnie	76,1	medium
małe	56,6	small
Obszary wiejskie	**25,0**	**Rural areas**
aglomeracyjne dużej gęstości	69,2	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	34,0	agglomeration low density
pozaglomeracyjne dużej gęstości	27,0	non-agglomeration high density
pozaglomeracyjne małej gęstości	6,6	non-agglomeration low density

TABL. 15 (66). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	**777,8**	**814,4**	**832,3**	**838,0**	**Consumers (as of 31 XII) in thousands**
Miasta	395,5	421,3	434,9	438,6	Urban areas
Wieś	382,2	393,1	397,3	399,4	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku):					**Consumption (during the year):**
W GWh	1417,3	1465,8	1316,8	1281,1	In GWh
miasta	639,5	652,3	621,4	606,5	urban areas
wieś	777,8	813,6	695,4	674,6	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	645,4	683,2	661,9	651,2	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę[a]	1616,7	1548,2	1428,8	1382,7	per consumer[a]
wieś – na 1 odbiorcę[a]	2034,9	2069,5	1750,0	1689,0	rural areas – per consumer[a]

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Klimatu i Środowiska.
a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.
S o u r c e: data of the Ministry of Climate and Environment.

TABL. 16 (67). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 grudnia
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	**8654,8**	**9590,5**	**9966,6**	**10115,4**	**Distribution and transmission network in km**
w tym przesyłowa	1028,2[a]	1039,7[a]	437,1	437,1	of which transmission
miasta	98,4[a]	103,3[a]	40,3	40,3	urban areas
wieś	929,8[a]	936,4[a]	396,7	396,7	rural areas
Miasta	2609,9	3007,5	3178,0	3206,8	Urban areas
Wieś	6044,9	6582,9	6788,6	6908,6	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci[b] w tys.	**318,8**	**355,1**	**375,8**	**381,6**	**Consumers of gas from gas supply system[b] in thousands**
Miasta	265,8	287,8	301,7	304,0	Urban areas
Wieś	53,0	67,2	74,1	77,6	Rural areas
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku):					**Consumption of gas from gas supply system (during the year):**
W GWh	1678,2	2021,2	2230,0	2138,9	In GWh
miasta	1239,0	1423,3	1495,7	1419,1	urban areas
wieś	439,2	597,9	734,3	719,7	rural areas
Na 1 mieszkańca w kWh	783,0	978,8	1098,2	1060,0	Per capita in kWh
miasta	1250,4	1490,7	1593,1	1523,8	urban areas
wieś	381,2	538,6	672,6	662,4	rural areas

a Łącznie z siecią rozdzielczą o ciśnieniu wyższym niż 0,5 MPa. b Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.
a Including distribution network with a pressure of more than 0,5 MPa. b Including consumers using collective gasmeters.

TABL. 17 (68). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 grudnia
HEATING
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć cieplna przesyłowa i rozdzielcza w km	794,1	830,8	828,9	841,3	770,6	70,7	Heating transmission and distribution network in km
Kotłownie	944	1437	1532	1619	1113	506	Boiler rooms
Sprzedaż energii cieplnej (w ciągu roku) w TJ	7787,8	7458,6	7817,5	7365,3	7225,5	139,8	Sale of heating energy (during the year) in TJ

TABL. 1 (69). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020/21	2022/23	2023/24	SPECIFICATION
WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE[a]				PRE-PRIMARY EDUCATION[a]
Placówki	1357	1342	1321	Establishments
w tym na wsi	865	837	818	of which in rural areas
w tym:				of which:
Przedszkola	614	635	638	Nursery schools
w tym specjalne	22	25	25	of which special
w tym na wsi	220	219	223	of which in rural areas
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	645	616	602	Pre-primary sections in primary schools
SZKOŁY				SCHOOLS
Szkoły:				Schools:
podstawowe	934	909	891	primary
w tym na wsi	708	681	662	of which in rural areas
specjalne przysposabiające do pracy	33	33	34	special job-training
branżowe I stopnia[b]	84	86	88	stage I sectoral vocational[b]
branżowe II stopnia	7	14	16	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	136	144	144	general secondary
technika	117	109	107	technical secondary
ogólnokształcące artystyczne	5	4	4	general art
policealne	85	69	69	post-secondary
dla dorosłych	48	42	43	for adults
Uczelnie	16	15	15	Higher education institutions
NAUCZYCIELE[c]				TEACHERS[c]
Szkoły:				Schools:
podstawowe	15609	14858	14378	primary
w tym na wsi	8377	7828	7559	of which in rural areas
branżowe I stopnia[bd]	1069	1009	1033	stage I sectoral vocational[bd]
branżowe II stopnia	7	26	26	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	3021	3059	3182	general secondary
technika[e]	3730	3727	3741	technical secondary[e]
policealne	252	241	242	post-secondary
Uczelnie	5709	6176	6209	Higher education institutions
DZIECI, UCZNIOWIE I STUDENCI				CHILDREN, PUPILS AND STUDENTS
Wychowanie przedszkolne[f]:				Pre-primary education[f]:
dzieci w wieku 6 lat	18652	19481	20569	6-year-old children
w tym w przedszkolach	10563	11361	12073	of which in nursery schools
Szkoły:				Schools:
podstawowe	161344	156511	150852	primary
w tym na wsi	76460	71231	69032	of which in rural areas
specjalne przysposabiające do pracy	764	715	698	special job-training
branżowe I stopnia[b]	8923	8976	9663	stage I sectoral vocational[b]
branżowe II stopnia	136	649	746	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	39490	42858	45696	general secondary
technika	37846	39442	39563	technical secondary
ogólnokształcące artystyczne	738	646	635	general art
policealne	11634	11062	10897	post-secondary
dla dorosłych	3834	3406	4107	for adults
Uczelnie	68634	66198	65440	Higher education institutions

a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne. b W roku szkolnym 2015/16 zasadnicze szkoły zawodowe. c–e Łącznie ze szkołami: c – dla dorosłych; d – specjalnymi przysposabiającymi do pracy; e – ogólnokształcącymi artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. f W roku szkolnym 2015/16 – w wieku 5 lat.
a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres. b In the 2015/16 school years, basic vocational schools. c–e Including schools: c – for adults; d – special job-training schools; e – general art schools leading to professional certification. f In the 2015/16 school year – 5 years old.

TABL. 1 (69). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020/21	2022/23	2023/24	SPECIFICATION
	ABSOLWENCI		GRADUATES	
Szkoły:				Schools:
podstawowe	19224	24543	.	primary
specjalne przysposabiające do pracy	126	200	.	special job-training
branżowe I stopnia[a]	1684	1984	.	stage I sectoral vocational[a]
branżowe II stopnia	.	66	.	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	9092	9483	.	general secondary
technika	6750	6922	.	technical secondary
ogólnokształcące artystyczne	111	86	.	general art
policealne	3458	3499	.	post-secondary
dla dorosłych	1439	1151	.	for adults
Uczelnie	17447	15515	.	Higher education institutions

a W roku szkolnym 2015/16 zasadnicze szkoły zawodowe.
b In the 2015/16 school year, basic vocational schools.

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2023/24
EDUCATION BY LEVELS IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR

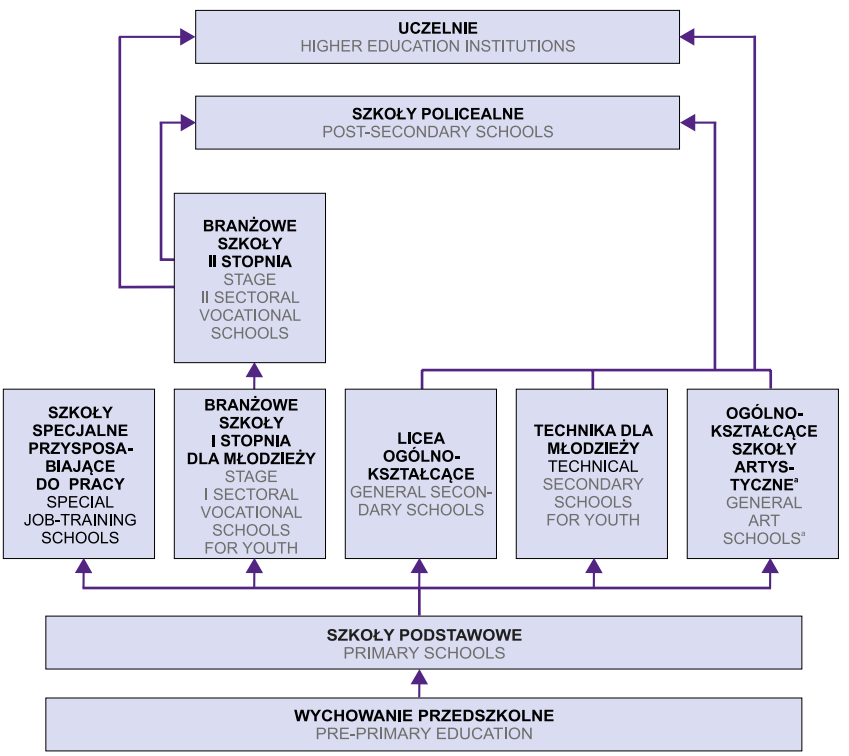

a Dające uprawnienia zawodowe.
a Leading to professional certification.

MAPA 1 (18). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE[a] W ROKU SZKOLNYM 2023/24**
MAP 1 (18). PRE-PRIMARY EDUCATION[a] IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR

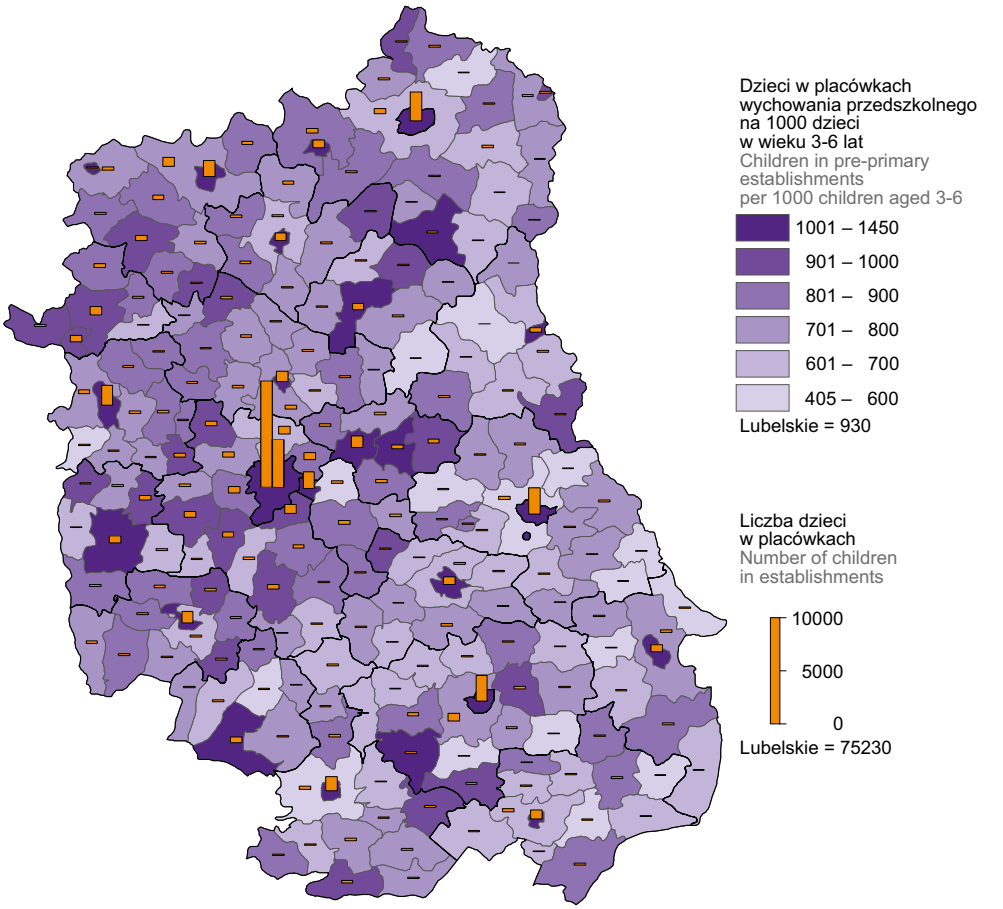

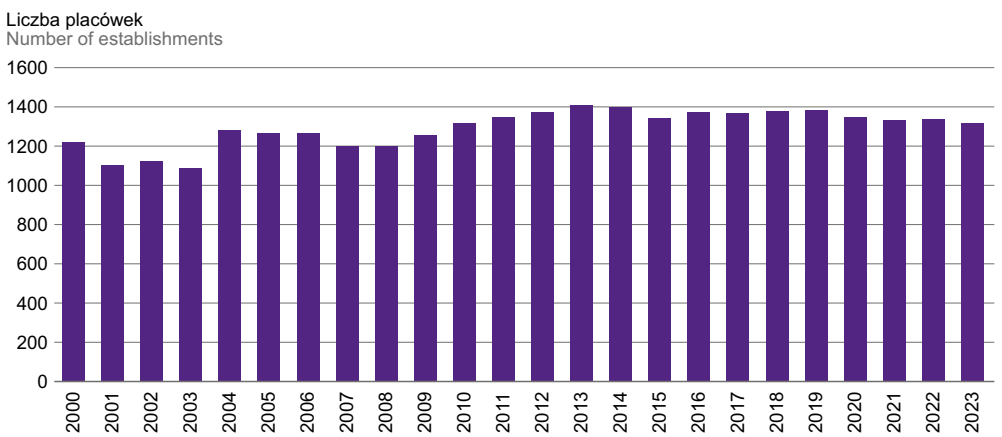

a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.
a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres.

MAPA 2 (19). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2023/24**
MAP 2 (19). PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR

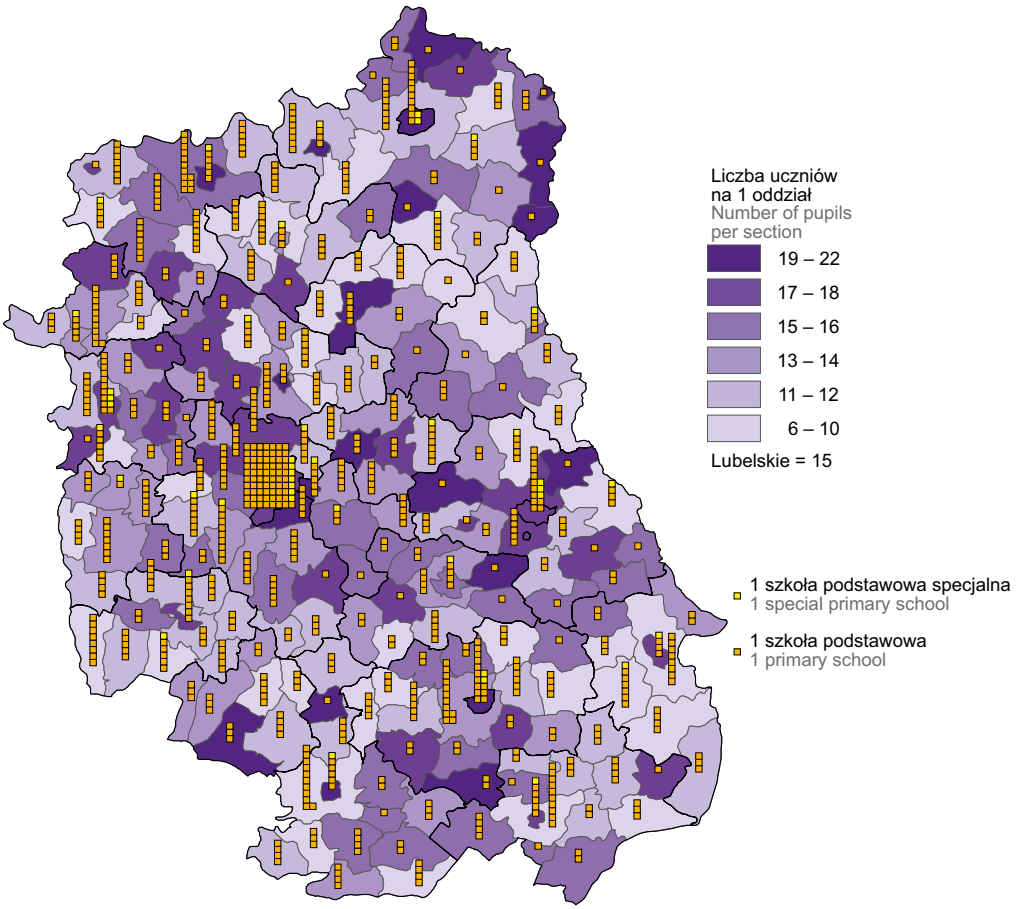

MAPA 3 (20). **SZKOŁY PONADPODSTAWOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) W ROKU SZKOLNYM 2023/24**

MAP 3 (20). POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR

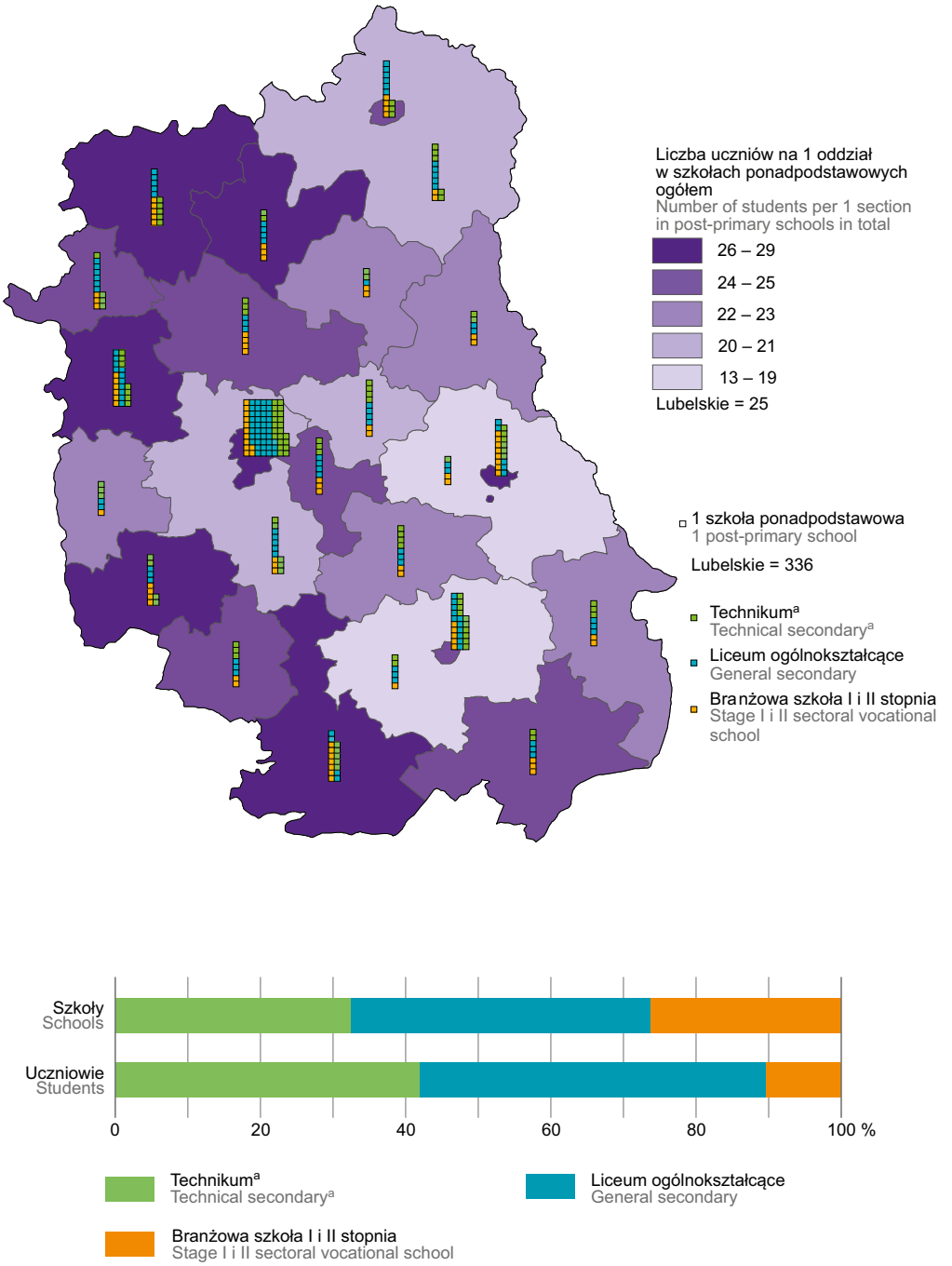

a Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.
a Including general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (70). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020/21	2022/23	2023/24	SPECIFICATION
Szkoły	84	68	68	Schools
Oddziały	541	528	538	Sections
Uczniowie	11619	11047	10883	Students
w tym kobiety	8689	8432	8380	of which females
Absolwenci	3451	3494	.	Graduates
w tym kobiety	2842	3007	.	of which females

WYKRES 1 (35). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
CHART 1 (35). STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION

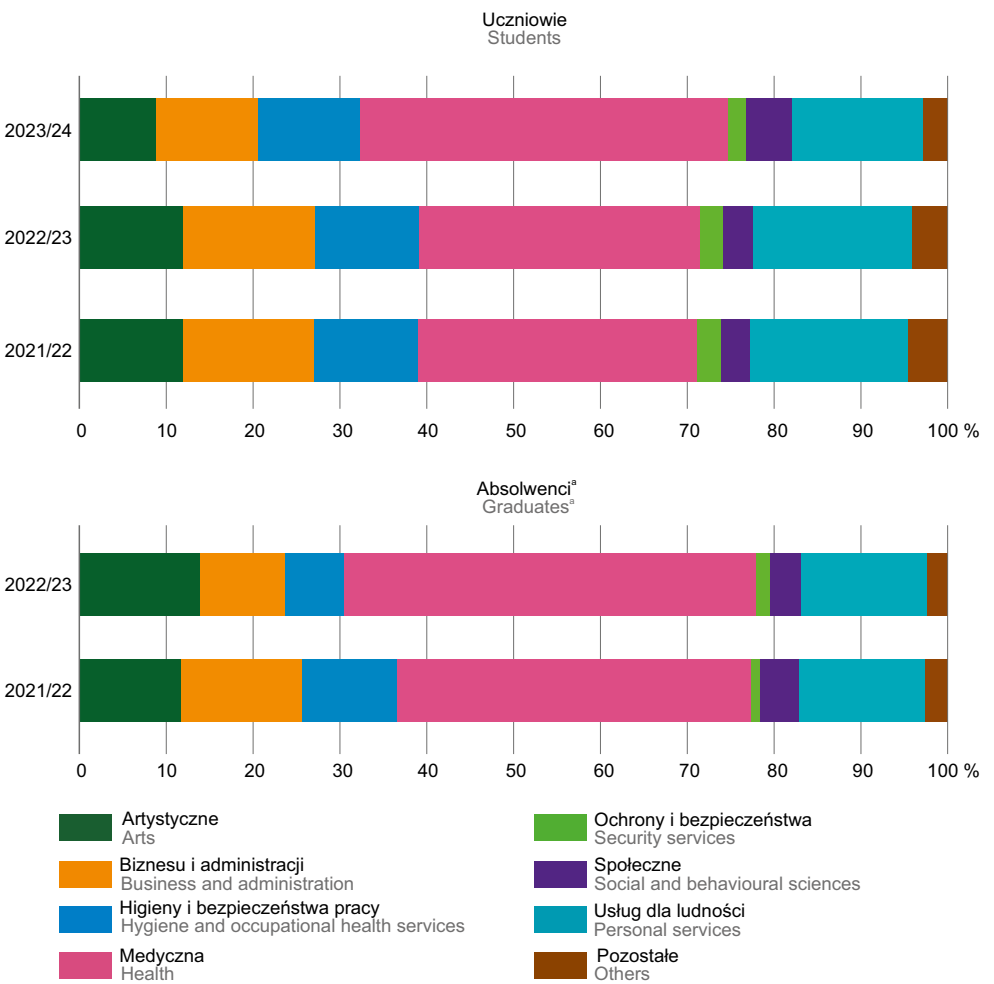

a Dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.
a Data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications.

MAPA 4 (21). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2023/24 (bez szkół specjalnych)**

MAP 4 (21). PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN PRIMARY SCHOOLS IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR (excluding special schools)

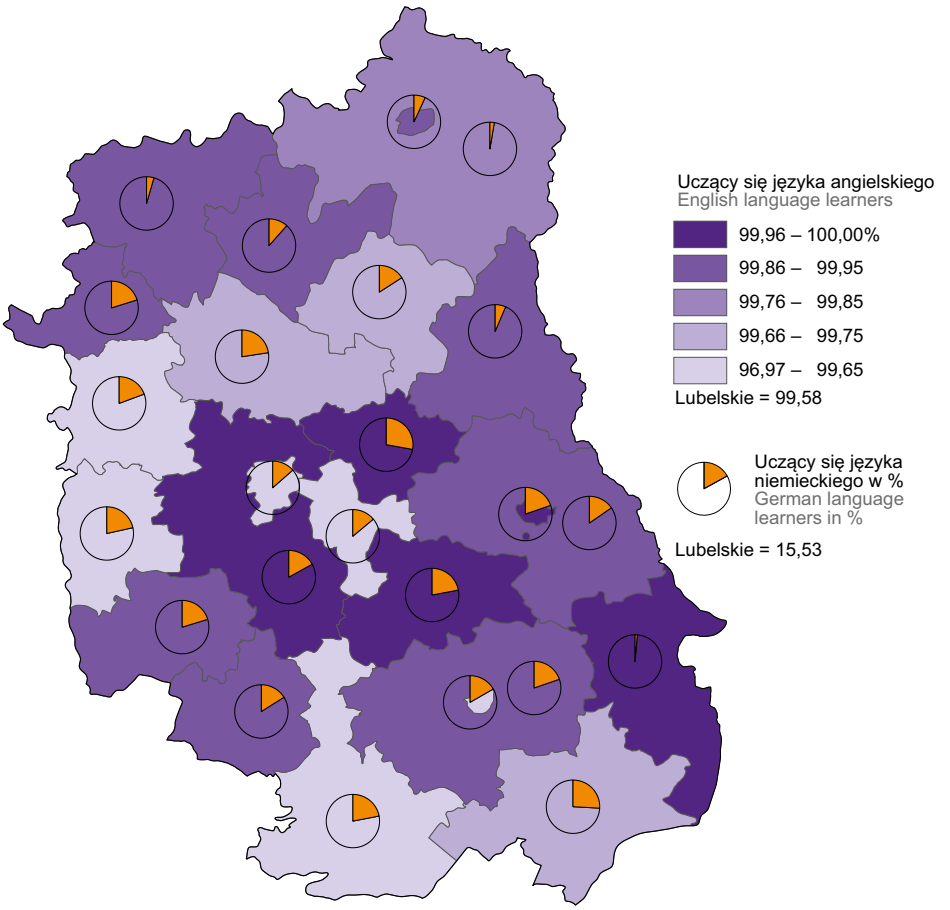

W szkołach podstawowych i gimnazjach dla dzieci i młodzieży
In primary schools and lower secondary schools for children and youth

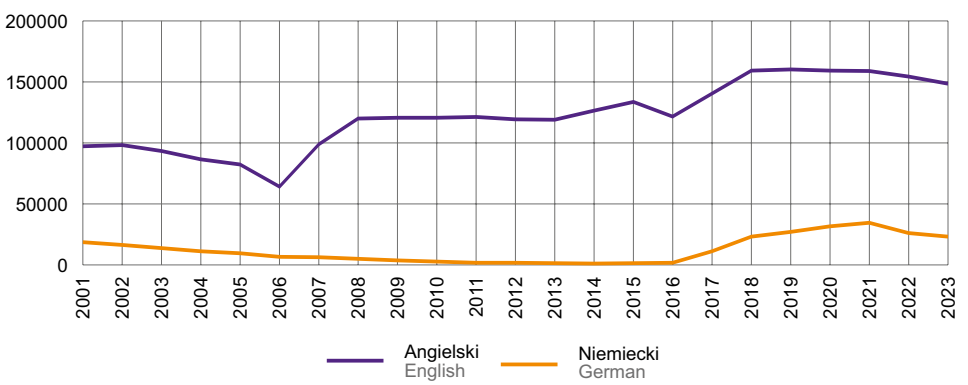

MAPA 5 (22). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PONADPODSTAWOWYCH DLA MŁODZIEŻY I SZKOŁACH POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2023/24 (bez szkół specjalnych)**

MAP 5 (22). PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR (excluding special schools)

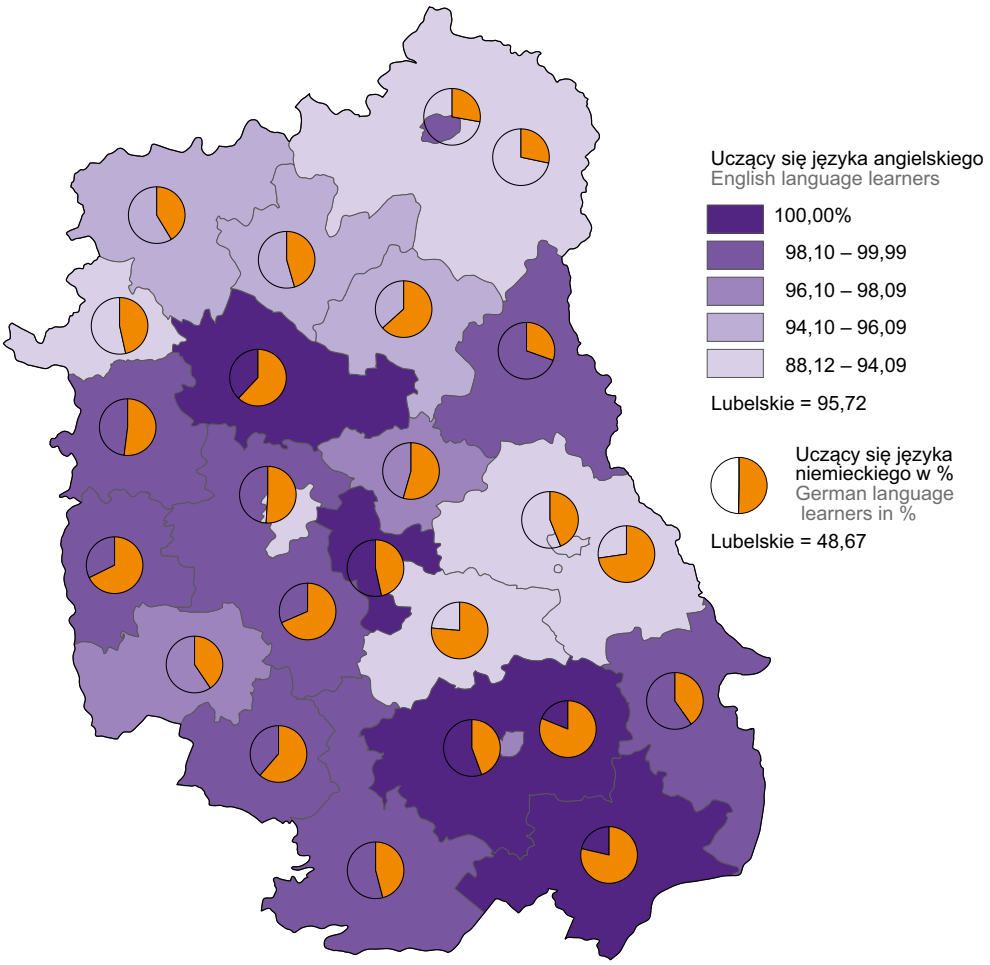

W szkołach ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych dla młodzieży oraz szkołach policealnych
In post-primary and upper secondary schools for youth as well as post-secondary schools

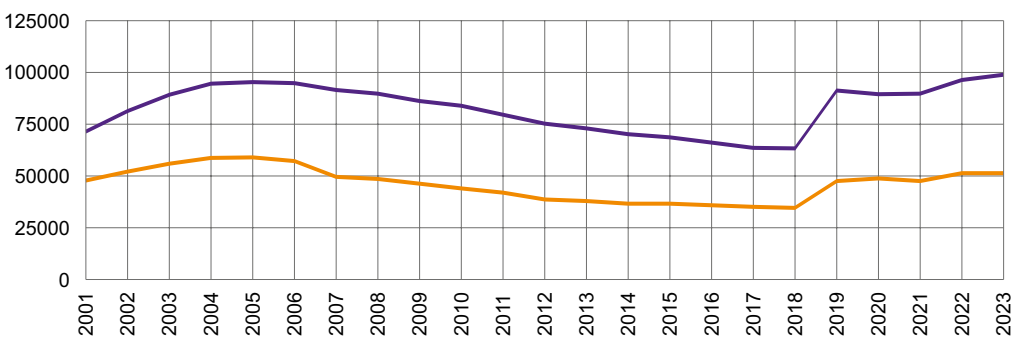

TABL. 3 (71). **UCZELNIE W ROKU AKADEMICKIM 2023/24**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE 2023/24 ACADEMIC YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	Uczelnie Higher education institutions	Nauczyciele akademiccy[a] Academic teachers[a]	Studenci Students			Absolwenci[b] Graduates[b]	SPECIFICATION
			ogółem total	z ogółem of total			
				na studiach stacjonarnych full-time programmes	cudzoziemcy foreigners		
O G Ó Ł E M	**15**	**6209**	**65440**	**50152**	**9461**	**17139**	**T O T A L**
Nadzorowane przez ministra właściwego ds.:							Supervised by The minister responsible for:
szkolnictwa wyższego	12	3575	49585	36088	7848	13292	higher education
zdrowia	1	1365	6912	5592	912	1482	health
obrony narodowej	1	243	1566	1500	18	398	national defence
Prowadzone przez kościoły i inne związki wyznaniowe	1	1026	7377	6972	683	1967	Ran by churches and other religious associations

a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty, zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej uczelni wykazani zostali w każdym miejscu pracy. b W podziale według uczelni – osoby, które uzyskały dyplom ukończenia studiów w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r.
a Full-time and part-time employed, expressed in full-time equivalents, teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. b In the breakdown by higher education institutions – persons who obtained higher education diplomas between 1 January and 31 December 2021.

WYKRES 2 (36). **STUDENCI UCZELNI**
CHART 2 (36). STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

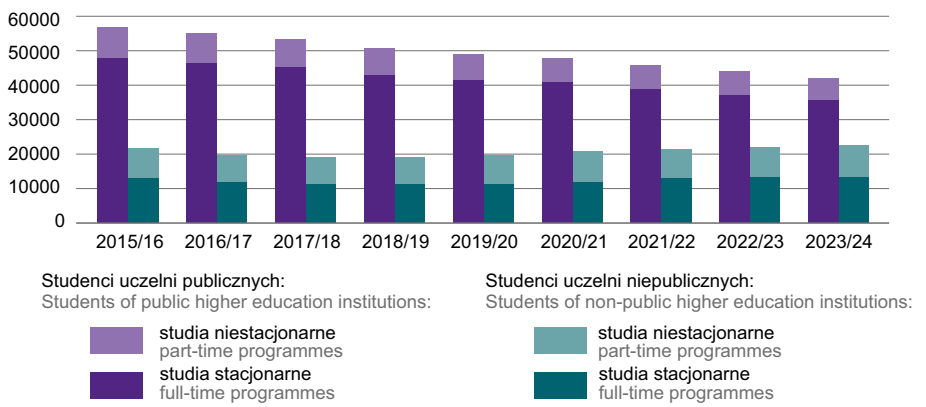

TABL. 4 (72). **UCZESTNICY STUDIÓW PODYPLOMOWYCH I DOKTORANCI**
NON-DEGREE POSTGRADUATE PROGRAMMES STUDENTS AND DOCTORAL STUDENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Uczestnicy studiów podyplomowych Non-degree postgraduate programme students		Doktoranci Doctoral students				SPECIFICATION
				na studiach doktoranckich in doctoral programmes		w szkołach doktorskich in doctoral schools		
		ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
O G Ó Ł E M	2020/21	9979	8160	1497	854	326	183	**T O T A L**
	2022/23	13673	11373	588	364	664	381	
	2023/24	**12989**	**10694**	**204**	**137**	**802**	**463**	

TABL. 1 (73). **OCHRONA ZDROWIA – PODSTAWOWE DANE**
Stan w dniu 31 grudnia
BASIC DATA ON HEALTH CARE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
PRACOWNICY MEDYCZNI			MEDICAL PERSONNEL		
Lekarze[a]	.	7300	7622	7825	Doctors[a]
Lekarze dentyści[a]	.	1943	2019	2129	Dentists[a]
Pielęgniarki i położne[a]	.	15013	15456	15489	Nurses and midwives[a]
Fizjoterapeuci	1534	1761	3368[b]	3353[b]	Physiotherapists[a]
Diagności laboratoryjni	726	687	751	719	Laboratory diagnosticians
Farmaceuci	1868	1790	1803	1784	Pharmacists
AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA			OUTPATIENT HEALTH CARE		
Przychodnie	1186	1203	1247	1296	Outpatient departments
miasta	820	852	910	948	urban areas
wieś	366	351	337	348	rural areas
Praktyki lekarzy i lekarzy dentystów[c]	414	308	267	256	Practices of doctors and dentists[c]
miasta	243	174	150	143	urban areas
wieś	171	134	117	113	rural areas
Porady udzielone[d] w ciągu roku w tys.	19122,9	16036,1	19051,7	20237,4	Consultations provided[d] during the year in thousands
lekarskie[e]	16137,3	14429,5	17035,5	18183,5	medical[e]
w tym w opiece zdrowotnej:					of which in health care:
podstawowej	9727,2	9339,8	10712,4	11376,8	primary
specjalistycznej	6038,0	4828,2	6038,4	6510,3	specialised
stomatologiczne	2985,6	1606,6	2016,2	2054,0	dental
SZPITALE			HOSPITALS		
Szpitale ogólne	57	45	46	45	General hospitals
Łóżka	11307	10738	10406	9568	Beds
Leczeni[f] w ciągu roku na:	463,4	342,8	393,8	373,3	In-patients[f] during the year per:
10 tys. ludności	2162	1660	1939	1850	10 thousand population
1 łóżko[g]	41,0	33,9	39,1	38,7	bed[g]

a Dane szacunkowe Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie źródeł administracyjnych nieporównywalne z opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi do działu, ust. 2 na str. 188. b Od 2022 r. obliczenia na podstawie źródeł administracyjnych, dane nieporównywalne z publikowanymi za lata wcześniejsze. c Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakt z NFZ lub z przychodniami. d Łącznie z poradami opłaconymi w przychodniach przez pacjentów oraz łącznie z poradami udzielonymi w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. e Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym. f Leczeni w trybie stacjonarnym bez ruchu międzyoddziałowego. g Do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną miesięczną liczbę łóżek w roku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a Estimated data of Statistics Poland based on administrative sources incomparable with data published in previous editions of the Yearbook; see notes to the chapter, item 2 on page 188. b Since 2022, calculations based on administrative sources, data not comparable with those published for previous years. c Data concern practices that have signed contract with the National Health Fund or outpatient departments. d Including consultations paid by patients in outpatient departments as well as including consultations provided as part of night and holiday health care. e Including consultations provided in admission rooms for non-hospitalised patients. f Inpatients excluding inter-ward transfer. g The indicator was calculated using the average monthly number of beds in the year.

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration as well as Statistics Poland.

WYKRES 1 (37). **PORADY UDZIELONE W AMBULATORYJNEJ OPIECE ZDROWOTNEJ W 2023 R.**
CHART 1 (37). CONSULTATIONS PROVIDED IN AMBULATORY HEALTH CARE IN 2023

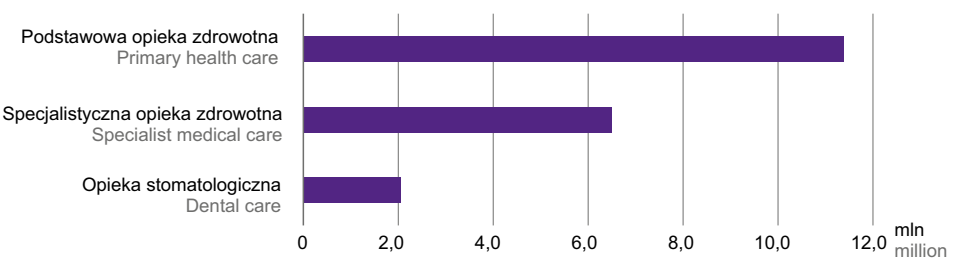

MAPA 1 (23). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA W 2023 R.**
MAP 1 (23). OUTPATIENT HEALTH CARE IN 2023

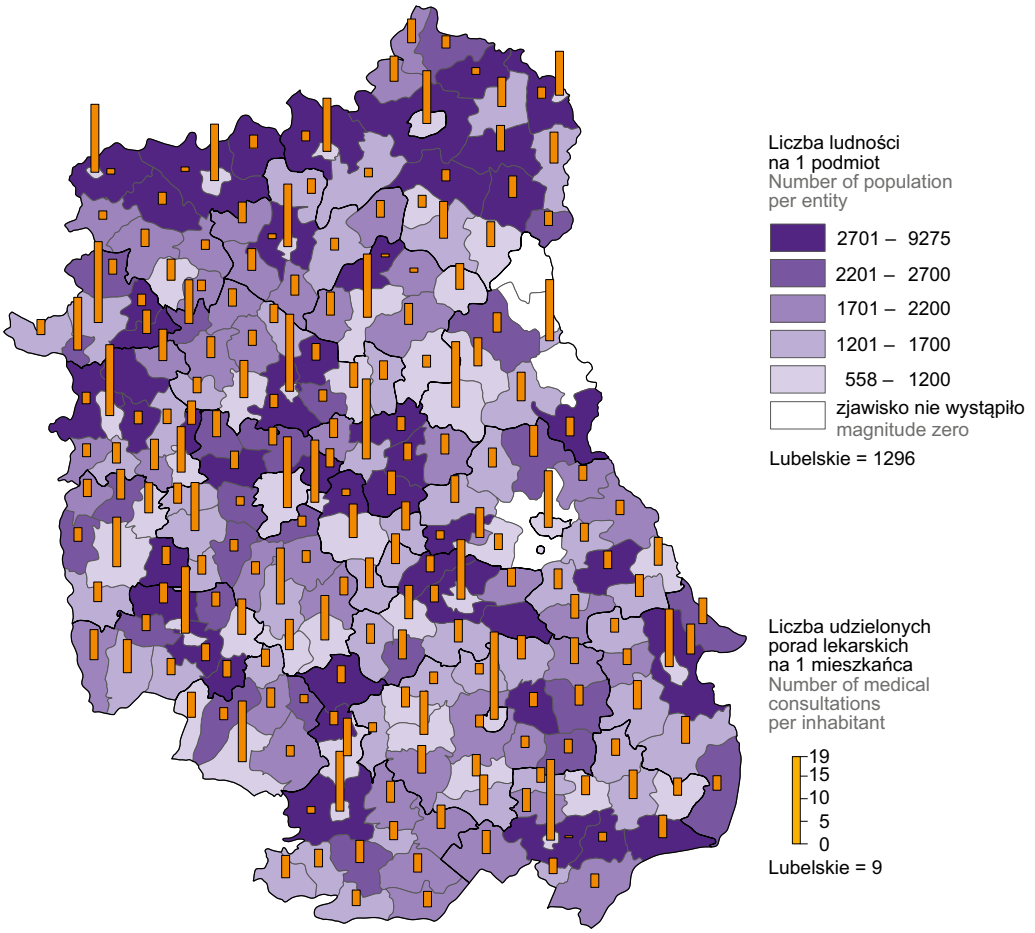

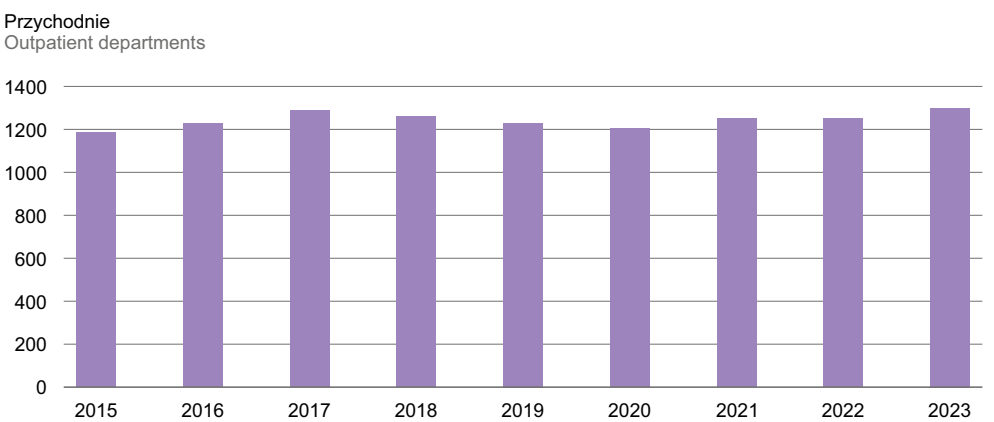

MAPA 2 (24). **PRACOWNICY MEDYCZNI W 2023 R.**
MAP 2 (24). MEDICAL PERSONNEL IN 2023

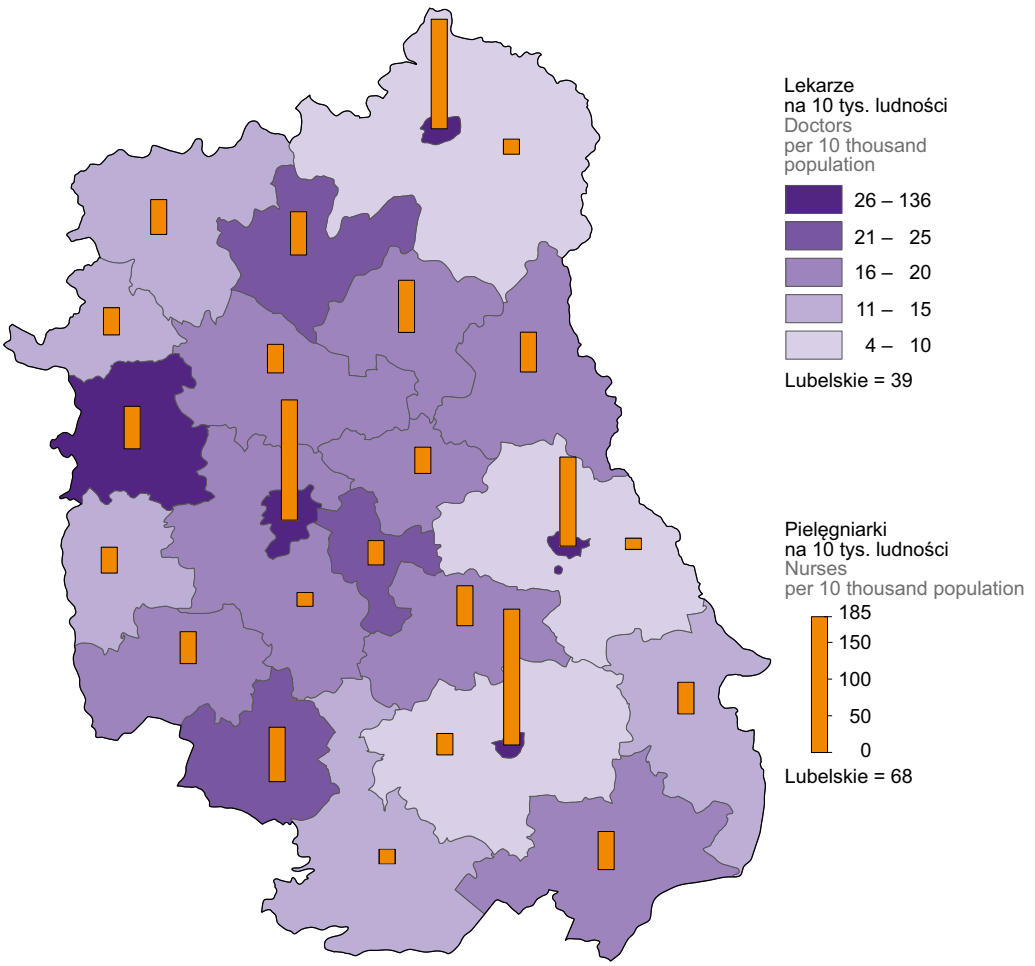

Lekarze i pielęgniarki uprawnieni do wykonywania zawodu medycznego według grup wieku w 2023 r.
Doctors and nurses entitled to practise medical profession by age groups in 2023

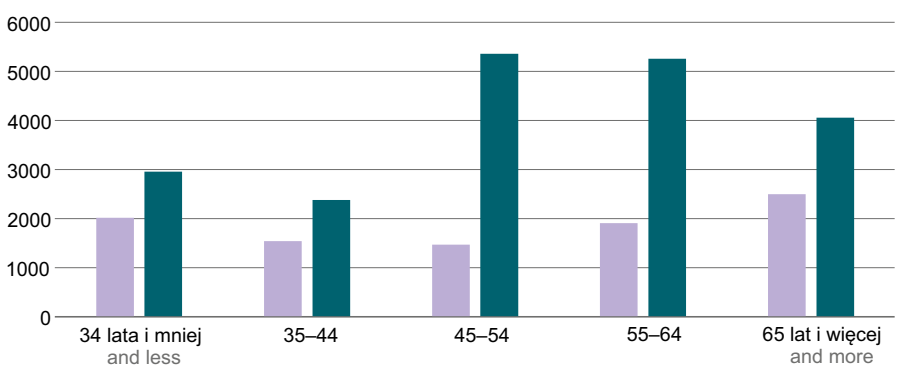

TABL. 2 (74). **LEKARZE SPECJALIŚCI**[a]
Stan w dniu 31 grudnia
MEDICAL SPECIALISTS[a]
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2019	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Lekarze specjaliści	**5006**	**4989**	**5252**	**5200**	**Medical specialists**
w tym w zakresie:					of which in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	282	286	296	297	Anasthesiology and intensive therapy
Chirurgii	699	691	732	740	Surgery
Chorób płuc	164	154	151	144	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	955	961	1015	1000	Internal diseases
Dermatologii i wenerologii	85	87	87	88	Dermatology and venereology
Kardiologii	241	252	271	272	Cardiology
Medycyny rodzinnej	901	868	952	915	General practitioners
Neurologii	268	273	280	274	Neurology
Okulistyki	173	172	177	178	Ophthalmology
Onkologii	65	68	77	63	Oncology
Otolaryngologii	133	136	125	124	Otolaryngology
Pediatrii	296	298	317	307	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	341	339	350	346	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii	185	190	196	190	Psychiatry
Radiodiagnostyki	257	264	284	291	Radiodiagnostics

a Dane szacunkowe Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie źródeł administracyjnych nieporównywalne z opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi do działu, ust. 2 na str. 188.
Uwaga: suma liczby posiadanych specjalizacji jest większa niż łączna liczba lekarzy specjalistów z uwagi na możliwość posiadania większej liczby specjalizacji przez jedną osobę.
a Estimated data of Statistics Poland based on administrative sources incomparable with data published in previous editions of the Yearbook; see notes to the chapter, item 2 on page 188.
Note: the sum of the number of specializations is greater than the total number of medical specialist due to the possibility of having more specializations by one person.

WYKRES 2 (38). **LEKARZE SPECJALIŚCI WEDŁUG WYBRANYCH SPECJALNOŚCI NA 10 TYS. LUDNOŚCI W 2023 R.**
CHART 2 (38). MEDICAL SPECIALISTS BY SELECTED SPECIALISATION PER 10 THOUSAND POPULATION IN 2023

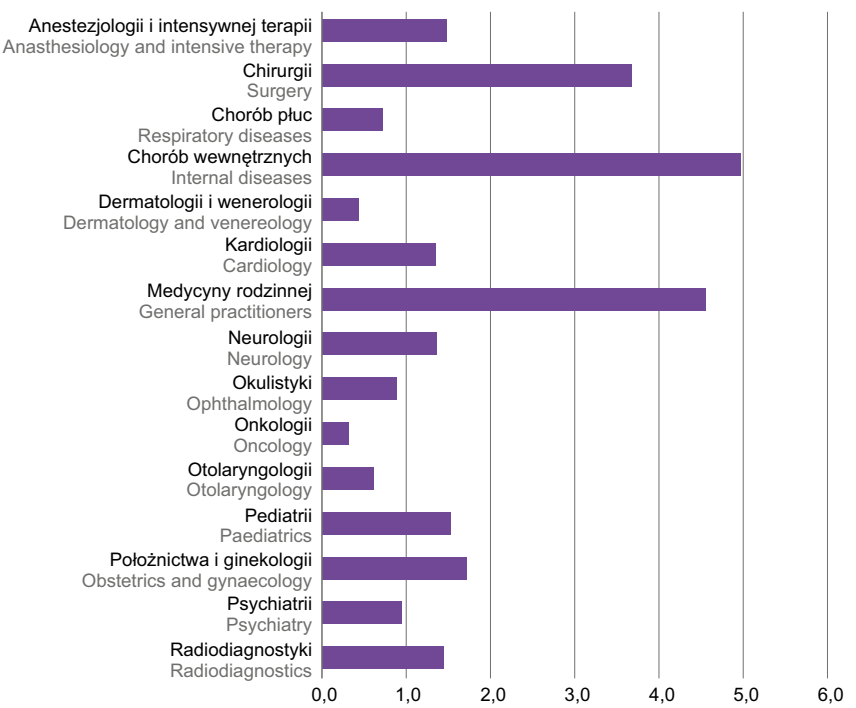

TABL. 3 (75). **SZPITALE OGÓLNE**
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Leczeni[a] w tys.	**484,9**	**379,8**	**403,9**	**429,8**	**Inpatients[a] in thousands**
Przeciętny pobyt chorego w dniach	**6,1**	**5,6**	**6,1**	**5,9**	**Average patient stay in days**
Łóżka[b]	**11307**	**10738**	**10406**	**9568**	**Beds[b]**
w tym na oddziałach:					of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	1684	2101	1787	1221	Internal diseases
Kardiologicznych[c]	541	456	501	520	Cardiological[c]
Chirurgicznych	2197	1868	1860	1840	Surgical
Pediatrycznych	581	327	298	315	Paediatrical
Ginekologiczno-położniczych	1136	925	856	777	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	292	335	342	337	Oncological
Intensywnej terapii	168	222	212	213	Intensive therapy
Zakaźnych	244	301	267	241	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	612	440	521	491	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	80	63	46	37	Dermatological
Neurologicznych	649	574	565	501	Neurological
Psychiatrycznych	456	450	470	405	Psychiatric

a Leczeni w trybie stacjonarnym łącznie z ruchem międzyoddziałowym. b Stan w dniu 31 grudnia. c Łącznie z oddziałami intensywnego nadzoru kardiologicznego.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a Inpatients including inter-ward transfer. b As of 31 December. c Including intensive cardiological care wards.

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 4 (76). **LECZNICTWO UZDROWISKOWE**
HEALTH RESORT TREATMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sanatoria[a]	7	6	6	6	Sanatoria[a]
łóżka[a]	1110	1125	1105	1167	beds[a]
kuracjusze lecznictwa stacjonarnego w tys.	22,0	8,9	18,1	19,8	inpatients in thousands
Szpitale uzdrowiskowe[a]	2	2	2	2	Health resort hospitals[a]
łóżka[a]	224	268	239	239	beds[a]
kuracjusze lecznictwa stacjonarnego w tys.	5,8	1,9	3,6	3,4	inpatients in thousands

a Stan w dniu 31 grudnia.

U w a g a. W 2023 r. w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego z leczenia w trybie ambulatoryjnym skorzystało łącznie 3360 kuracjuszy.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a As of 31 December.

N o t e. In 2023, a total of 3360 of outpatients were treated in health resort facilites.

S o u r c e: data of the Ministry of the Interior and Administration as well as Statistics Poland.

TABL. 5 (77). **POMOC DORAŹNA I RATOWNICTWO MEDYCZNE**
Stan w dniu 31 grudnia
FIRST AID AND EMERGENCY MEDICAL SERVICES
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Jednostki systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne:					Units of the State Emergency Medical Services:
Zespoły ratownictwa medycznego	88	93	93	93	Emergency rescue teams
podstawowe	48	65	65	65	basic
specjalistyczne	40	28	28	28	specialists
Lotniczy zespół ratownictwa medycznego	1	1	1	1	Medical air rescue team
Szpitalne oddziały ratunkowe	15	17	16	16	Hospital emergency wards
Wyjazdy na miejsca zdarzenia (w ciągu roku):					Calls to the place of occurrence (during the year):
w tysiącach	185,4	155,9	166,2	151,4	in thousands
na 1000 ludności	86,5	75,5	81,9	75,0	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia (w ciągu roku):					Persons who received health service at the place of occurrence (during the year):
w tysiącach	188,6	156,4	166,8	151,6	in thousands
na 1000 ludności	88,0	75,7	82,1	75,1	per 1000 population

TABL. 6 (78). **KRWIODAWSTWO**[a]
BLOOD DONATION[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Regionalne centra[b]	1	1	1	1	Regional centres[b]
Oddziały terenowe[b]	10	9	9	9	Local branches[b]
Krwiodawcy w tys.	25,5	28,3	30,1	31,4	Blood donors in thousands
w tym honorowi	25,4	28,3	30,1	31,4	of which voluntary
Liczba donacji[c] krwi pełnej w tys.	49,7	54,1	61,9	65,0	Number of collected donations[c] of whole blood in thousands
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP)[d] w tys.	63,6	70,8	79,4	87,3	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP)[d] in thousands

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. b Stan w dniu 31 grudnia. c Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration. b As of 31 December. c Donation is collection of blood or blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. d One unit of fresh frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

S o u r c e: data of the National Blood Centre.

TABL. 7 (79). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE**
Stan w dniu 31 grudnia
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Apteki	819	739	724	716	Pharmacies
w tym prywatne	815	739	724	716	of which private
w tym na wsi	244	216	205	200	of which in rural areas
Punkty apteczne	56	53	53	53	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	56	53	53	53	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	2445	2597	2606	2615	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	3839	4116	4223	4285	of which in rural areas
1 aptekę	2613	2783	2796	2809	pharmacy
w tym na wsi	4720	5126	5315	5421	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	1715	1620	1617	1591	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

TABL. 8 (80). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA NA 100 TYS. LUDNOŚCI**
INCIDENCE OF SELECTED INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS PER 100 THOUSAND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Gruźlica	22,7	13,0	14,0	15,7	Tuberculosis
Tężec	–	0,0	0,0	0,1	Tetanus
Kształtusiec	4,7	0,6	0,3	0,6	Whooping cough
Odra	–	–	–	0,0	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:					Viral hepatitis:
typ A	0,1	0,1	0,5	0,1	type A
typ B	3,2	0,9	2,4	2,3	type B
typ C	9,9	2,0	6,6	9,4	type C
Różyczka	3,5	0,0	0,1	–	Rubella
AIDS[a]	0,1	0,1	–	0,0	AIDS[a]
Salmonellozy	25,0	16,7	20,2	35,2	Salmonellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	0,3	0,1	0,6	0,7	Other bacterial food poisonings
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2[b]	524,7	248,4	532,1	360,9	Acute diarrhoea in children up to the age of 2[b]
Szkarlatyna (płonica)	35,3	16,5	28,7	81,8	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1,5	0,7	0,9	0,8	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	0,7	0,6	0,8	1,3	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	0,4	0,3	1,7	2,5	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	6,3	0,9	3,3	3,0	Mumps
Grypa[c]	3676,1	6011,5	7967,1	7647,1	Influenza[c]
Borelioza z Lyme	–	38,0	76,8	77,9	Lyme borreliosis

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań; dane dot. wyłącznie 1 półrocza 2023 r.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne) oraz Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc.

a Insufficient data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thousand children up to the age of 2. c Including influenza-like illness; data concerning only to the 1st half of 2023.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health – National Institute of Hygiene (based on the register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations) and the Tuberculosis and Lung Diseases Institute.

MAPA 3 (25). **OPIEKA NAD DZIEĆMI W WIEKU DO 3 LAT W 2023 R.**
MAP 3 (25). CHILDCARE FOR CHILDREN UP TO THE AGE OF 3 IN 2023

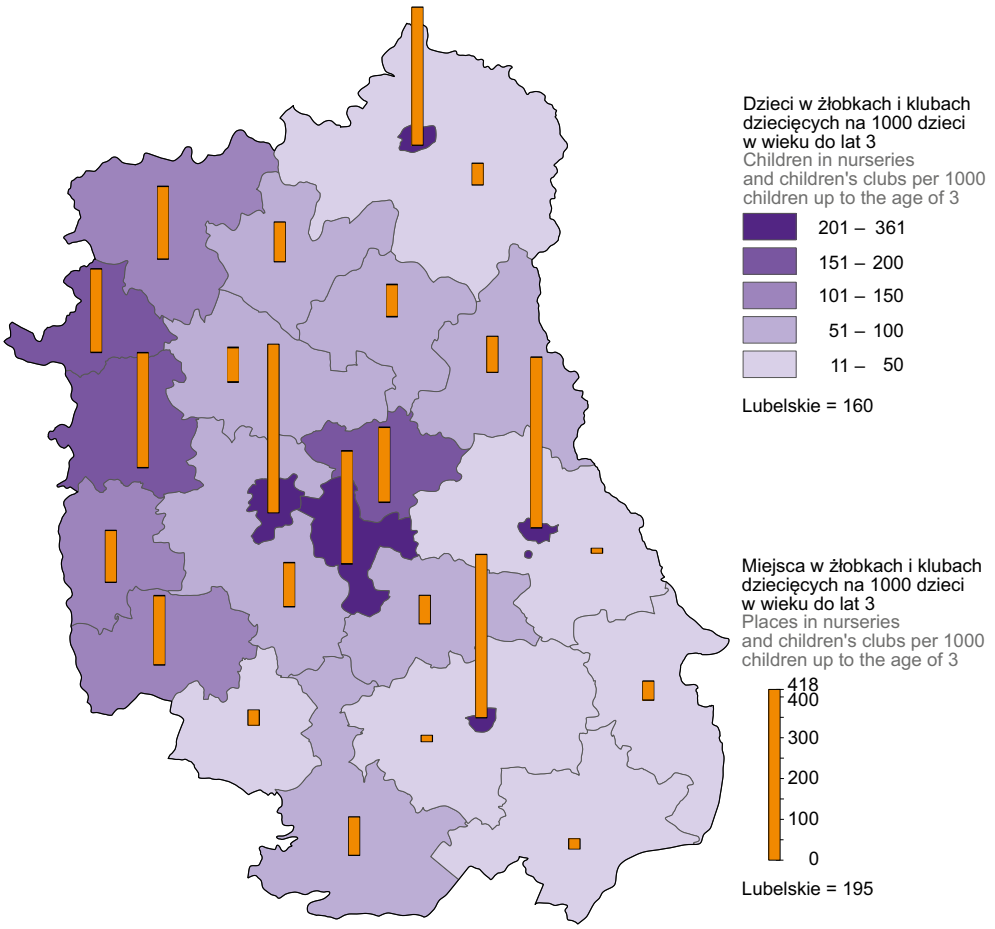

Odsetek gmin, w których znajduje się przynajmniej jedna placówka opieki nad dziećmi do lat 3
Percentage of gminas with at least one childcare centre for children up to the age of 3

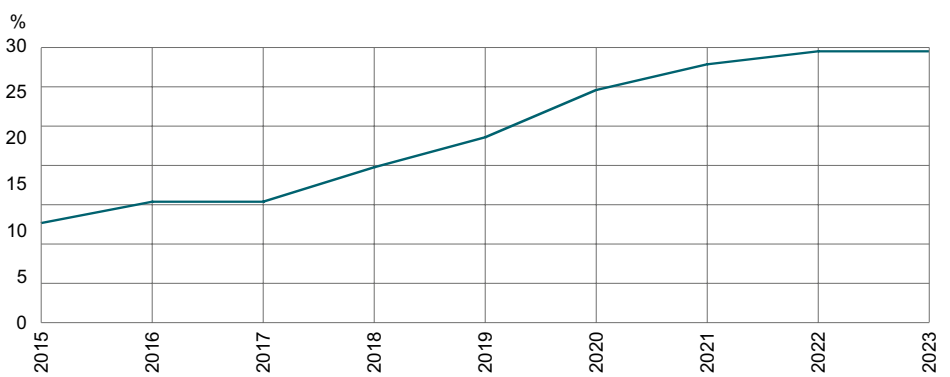

TABL. 9 (81). **OPIEKA NAD DZIEĆMI W WIEKU DO 3 LAT[ab]**
Stan w dniu 31 grudnia
CHILDCARE FOR CHILDREN UP TO THE AGE OF 3[ab]
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023[a]	SPECIFICATION
Żłobki	52	163	198	200	Nurseries
w tym publiczne	22	41	43	.	of which public
Oddziały żłobkowe	7	1	–	–	Nursery wards
Kluby dziecięce	15	18	21	20	Children's clubs
w tym publiczne	–	4	4	.	of which public
Miejsca:	2819	6923	8601	8766	Places:
w żłobkach	2413	6562	8159	8373	in nurseries
w klubach dziecięcych	228	330	442	393	in children's clubs
Dzieci:	2631	5648	7350	7172	Children:
w żłobkach	2274	5368	7000	6939	in nurseries
w klubach dziecięcych	184	253	350	233	in children's clubs
Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	45,3	98,4	148,6	159,8	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	93,3	81,6	85,5	81,8	per 100 places

a Do 2021 r. miejsca i dzieci w żłobkach łącznie z oddziałami żłobkowymi. b Ponadto w 2023 r. opiekę nad dziećmi sprawowało 28 dziennych opiekunów opiekujących się 142 dziećmi i 62 nianie zarejestrowane w ZUS.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a Until 2021 places and children staying in nurseries including nursery wards. b Moreover, in 2023, childcare was provided for 142 children by 28 day carers and 62 nannies registered in the Social Insurance Institution.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 10 (82). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**
Stan w dniu 31 grudnia
FAMILY FOSTER CARE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	**1768**	**1674**	**1683**	**1750**	**Foster families**
Spokrewnione	1188	1110	1108	1162	Related
dzieci[a]	1573	1472	1475	1567	children[a]
Niezawodowe	499	471	487	489	Non-professional
dzieci[a]	656	649	673	679	children[a]
Zawodowe	81	93	88	99	Professional
dzieci[a]	250	311	310	342	children[a]
Rodzinne domy dziecka	**11**	**21**	**23**	**26**	**Foster homes**
dzieci[a]	76	165	176	194	children[a]

a W wieku 0–24 lata.

a At the age 0–24.

TABL. 11 (83). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA**
Stan w dniu 31 grudnia
INSTITUTIONAL FOSTER CARE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	58	81	94	93	1048	936	986	1022	Care and education centres
interwencyjne	2	1	4	4	37	5	41	42	intervention
rodzinne	11	36	34	33	146	196	188	193	family
socjalizacyjne	26	22	25	26	541	345	342	356	socialisation
inne[a]	19	22	31	28	324	390	415	418	others[a]

a Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych.
a Combining tasks of the intervention, socialisation and specialist therapy centres.

WYKRES 3 (39). **DZIECI (WYCHOWANKOWIE) W WYBRANYCH FORMACH PIECZY ZASTĘPCZEJ**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 3 (39). CHILDREN (RESIDENTS) IN SELECTED FORMS OF FOSTER CARE
As of 31 December

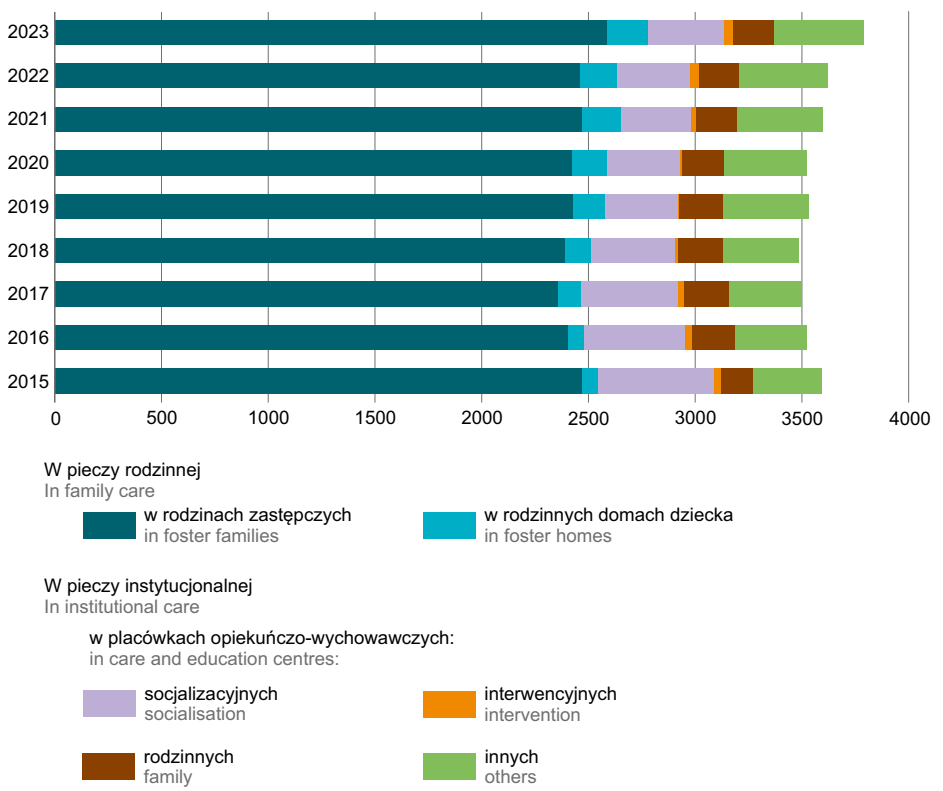

TABL. 12 (84). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA[a]**
Stan w dniu 31 grudnia
STATIONARY SOCIAL ASSISTANCE[a]
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	73	85	91	89	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca (łącznie z filiami):					Places (including branches):
ogółem	5595	5858	6092	5867	total
na 10 tys. ludności	26,1	28,5	30,1	29,2	per 10 thousand population
Mieszkańcy (łącznie z filiami):					Residents (including branches):
ogółem	5191	4958	5319	5355	total
na 10 tys. ludności	24,3	24,1	26,3	26,6	per 10 thousand population
Osoby oczekujące na umieszczenie	240	399	201	268	Persons awaiting a place

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy.
a Including community self-help homes.

TABL. 13 (85). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Korzystający[a] Beneficiaries[a]	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2015	136524	184151,7	**T O T A L**
	2020	79831	171791,4	
	2022	64594	171525,9	
	2023	**62967**	**172287,5**	
Pomoc pieniężna		**38388**	**104570,9**	**Monetary benefits**
w tym:				of which:
Zasiłek stały		8509	51766,9	Permanent benefit
Zasiłek okresowy		11579	26913,3	Temporary benefit
Zasiłek celowy		18055	24368,7	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki		29	105,6	Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna		**24579**	**67716,6**	**Non-monetary benefits**
w tym:				of which:
Schronienie		873	4477,3	Shelter
Posiłek		17788	15327,0	Meal
Ubranie		1	0,7	Clothing
Sprawienie pogrzebu		221	784,6	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze		35	29,3	Care services and specialized care services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie		5643	47089,2	Assistance in obtaining adequate housing conditions and employment, as well as installation allowance

a Osoby, którym przyznano świadczenie decyzją; w podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie. b Podano liczbę świadczeń, która w tym przypadku oznacza liczbę zmarłych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

a Persons awarded the benefit on the basis of an administrative decision may be shown several times in the breakdown by forms of benefits. b The number of benefits is given, which in this case means the number of deceased persons.

S o u r c e: data of the Ministry of Family and Social Policy.

MAPA 4 (26). **BENEFICJENCI ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W 2023 R.**
MAP 4 (26). BENEFICIARIES OF COMMUNITY SOCIAL ASSISTANCE IN 2023

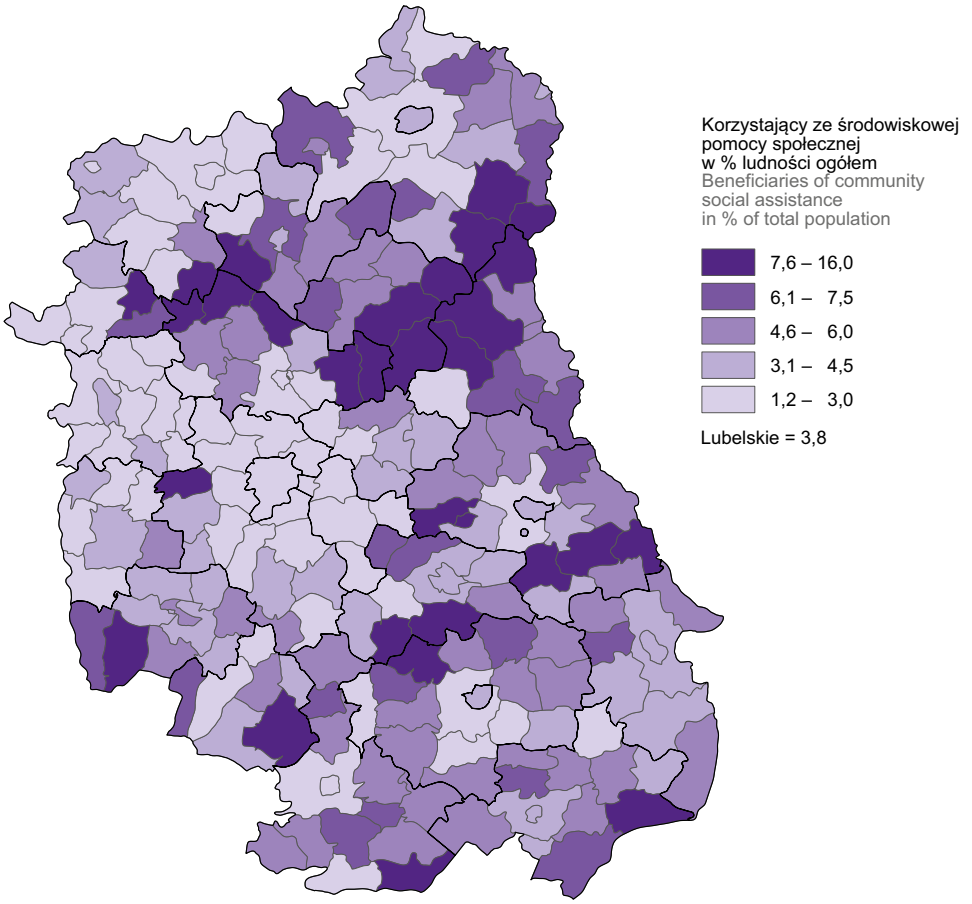

Odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej według kryterium dochodowego w 2023 r.
Share of beneficiaries of community social assistance by criterion of income in 2023

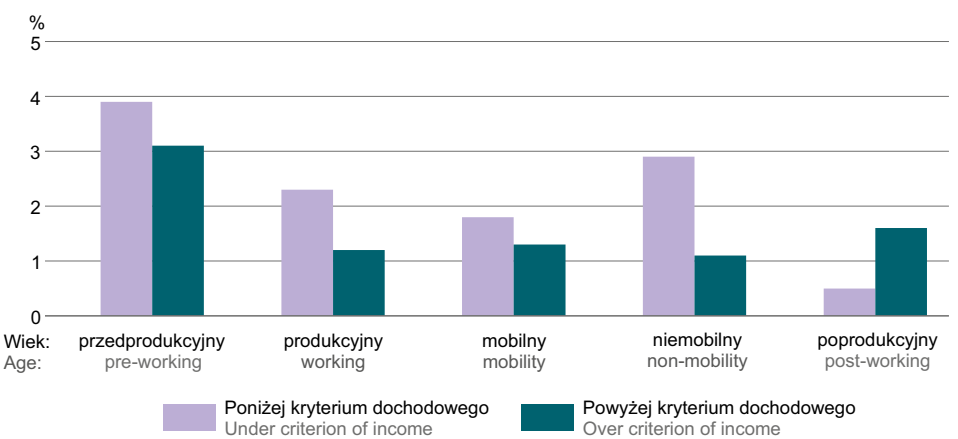

Kultura
Culture

TABL. 1 (86). **DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA — TYTUŁY**
PUBLISHING ACTIVITY — TITLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	liczba tytułów number of titles				
Książki i broszury	**1359**	**986**	**1126**	**1122**	**Books and brochures**
Wydawnictwa naukowe	614	472	510	476	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych	23	30	21	36	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe	43	28	31	25	Professional publications
Podręczniki szkolne	27	4	3	5	School textbooks
Wydawnictwa popularne	447	301	326	322	Popular publications
Literatura piękna	192	118	204	214	Belles-lettres
w tym dla dzieci	13	33	31	44	of which for children
Gazety i czasopisma	**302**	**272**	**251**	**222**	**Newspapers and magazines**

Ź r ó d ł o: dane Biblioteki Narodowej.
S o u r c e: data of the National Library.

WYKRES 1 (40). **KORZYSTAJĄCY Z INSTYTUCJI KULTURY NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 1 (40). CULTURAL PARTICIPATION PER 1000 POPULATION

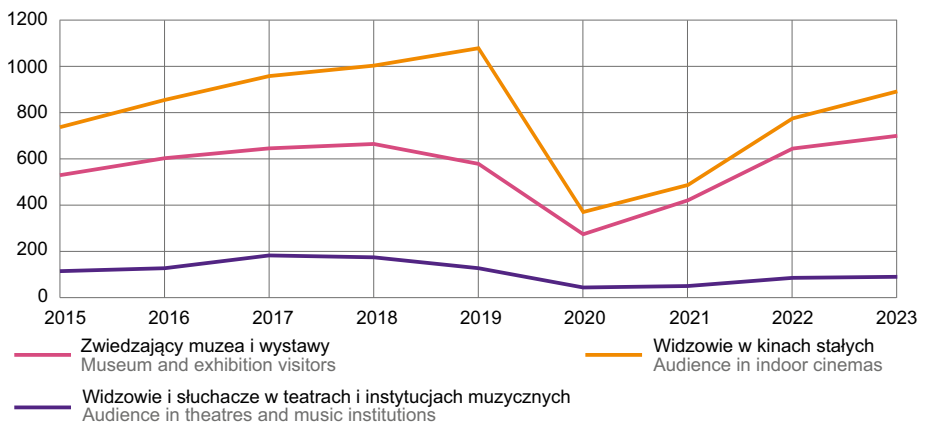

TABL. 2 (87). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 grudnia)	583	571	560	555	Libraries (as of 31 December)
w tym na wsi	440	422	411	406	of which in rural areas
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 grudnia)	174	138	129	119	Library service points (as of 31 December)
w tym na wsi	127	100	93	88	of which in rural areas
Księgozbiór (stan w dniu 31 grudnia) w tys. wol.	6240,4	6391,9	6447,9	6516,0	Collection (as of 31 December) in thousand volumes
w tym na wsi	3198,0	3191,2	3185,0	3210,4	of which in rural areas
Czytelnicy[a] w tys.	379,0	293,9	292,9	298,3	Library users[a] in thousands
w tym na wsi	146,1	114,8	113,7	112,6	of which in rural areas
Wypożyczenia[ab]:					Loans[ab]:
w tys. wol.	7227,5	4840,1	5440,9	5472,6	in thousand volumes
w tym na wsi	2799,8	1834,9	2023,1	2025,3	of which in rural areas
na 1 czytelnika w wol.	19,1	16,5	18,6	18,3	per library user in volumes
w tym na wsi	19,2	16,0	17,8	18,0	of which in rural areas

a W ciągu roku; łącznie z punktami bibliotecznymi, które przyporządkowano w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. b Z wypożyczeniami międzybibliotecznymi.
a During the year; including library service points, which were divided into urban and rural areas according to the seat of the parent unit. b With interlibrary loans.

MAPA 1 (27). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE W 2023 R.**
MAP 1 (27). PUBLIC LIBRARIES IN 2023

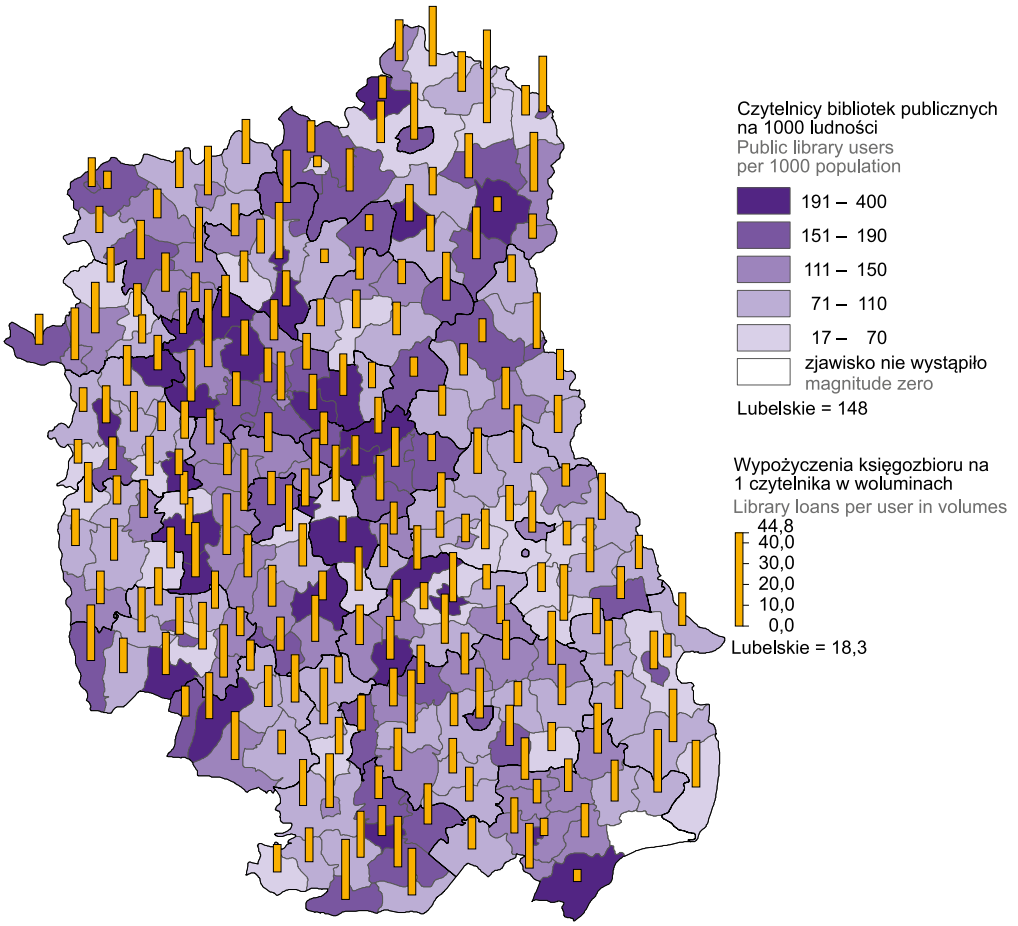

Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach
Library loans per user in volumes

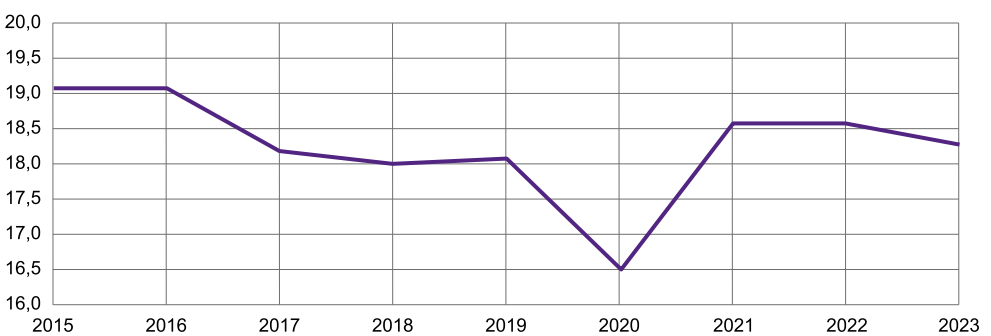

TABL. 3 (88). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne[a]	53	57	53	56	Museums with branches[a]
Muzealia[a] w tys. szt.	.	1239,5	1283,3	1327,3	Museum exhibits[a] in thousand pieces
Wystawy czasowe:	229	186	255	265	Temporary exhibitions:
własne[b]	160	121	123	148	own[b]
wypożyczone[c]	69	23	52	49	borrowed[c]
współorganizowane	–	42	80	68	co-organized
Zwiedzający muzea i wystawy					Museum and exhibition visitors
w tys.	1131,9	562,6	1306,2	1408,6	in thousands
w tym młodzież szkolna[d]	306,1	26,3	256,0	158,1	of which primary and secondary school students[d]

a Stan w dniu 31 grudnia. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Do 2019 r. wystawy obce. e Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.
a As of 31 December. b In Poland. c Domestic and from abroad. d Until 2019 external exhibitions. e Visiting museums in organised groups.

TABL. 4 (89). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE		Instytucje[a] Institutions[a]	Miejsca na widowni w stałej sali[a] Seats in fixed halls[a]	Przedstawienia i koncerty[b] Performances and concerts[b]	Widzowie i słuchacze[b] w tys. Audience[b] in thousands	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne[c]	2015	8	2011	1072	202,8	**Theatres and music institutions[c]**
	2020	7	1938	425	73,3	
	2022	5	1578	805	131,8	
	2023	**5**	**1578**	**797**	**144,4**	
Teatry						Theatres
dramatyczne		1	356	264	30,1	dramatic
lalkowe		1	200	270	38,0	puppet
Teatry muzyczne		1	318	110	34,8	Music theatres
Filharmonie		1	554	121	30,5	Philharmonic
Orkiestry, chóry		1	150	32	11,0	Orchestras, choirs
Zespoły pieśni i tańca		–	–	–	–	Song and dance ensembles
Przedsiębiorstwa estradowe	2015	1	.	45	12,0	**Entertainment enterprises**
	2020	2	225	50	4,2	
	2022	3	585	191	26,0	
	2023	**3**	**585**	**237**	**35,5**	

a Stan w dniu 31 grudnia. b Według siedziby. c Posiadające własny, stały zespół artystyczny.
a As of 31 December. b According to the seat. c Possessing own permanent artistic ensemble.

TABL. 5 (90). **KINA STAŁE**
INDOOR CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 grudnia)	30	33[a]	31[a]	31[a]	Cinemas (as of 31 December)
w tym multipleksy	3	3	3	3	of which multiplexes
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	11,5	11,2	11,8	12,0	Seats (as of 31 December) in thousands
w tym multipleksy	4,4	4,4	4,4	4,4	of which multiplexes
Seanse					Screenings
w tys.	62,3	40,8	71,6	71,6	in thousands
w tym multipleksy	33,5	23,1	42,0	42,6	of which multiplexes
na 1 kino	2077	1316	2310	2308	per cinema
Widzowie					Audience
w tys.	1555,6	742,3	1550,6	1777,4	in thousands
w tym multipleksy	794,0	356,6	771,4	976,0	of which multiplexes
na 1 kino	51855	23944	50021	57336	per cinema
na 1 seans	25	18	22	25	per screening

a W tym 2 minipleksy.
a Of which 2 miniplexes.

MAPA 2 (28). **PLACÓWKI KULTURY W 2023 R.**
MAP 2 (28). CULTURAL CENTRES IN 2023

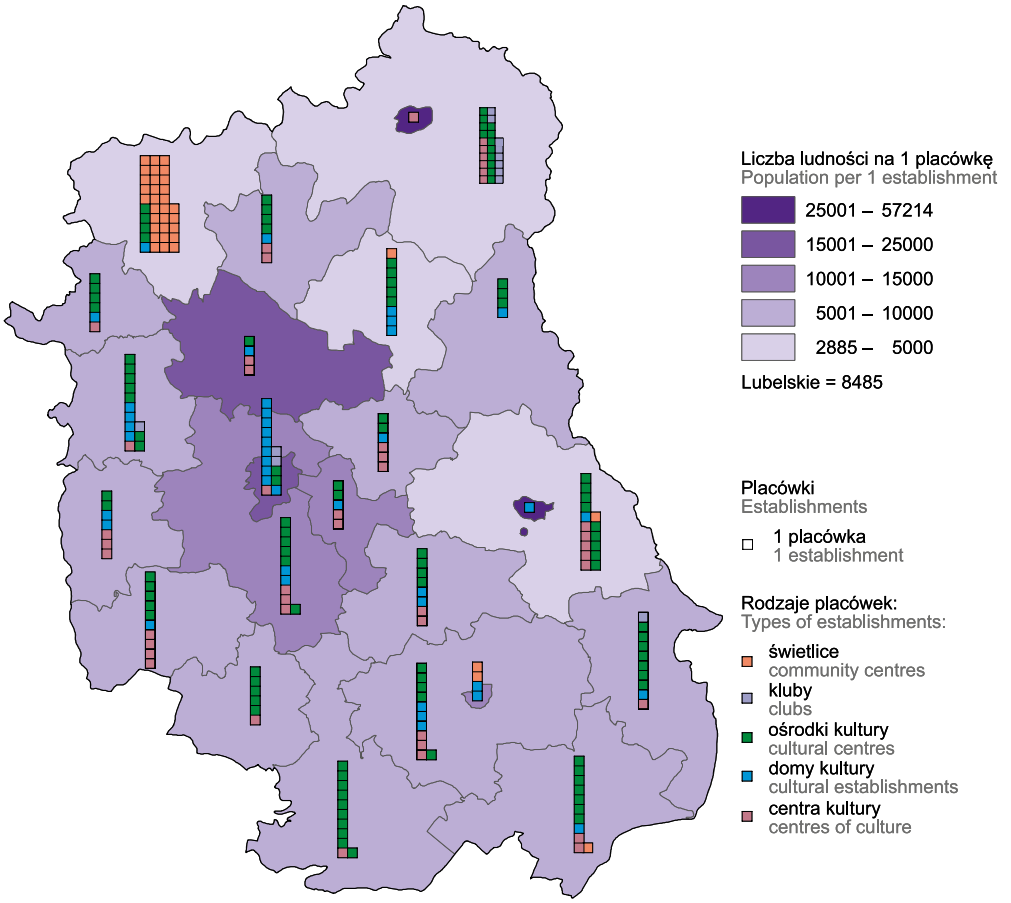

Liczba uczestników imprez na 1000 ludności
Number of event participants per 1000 population

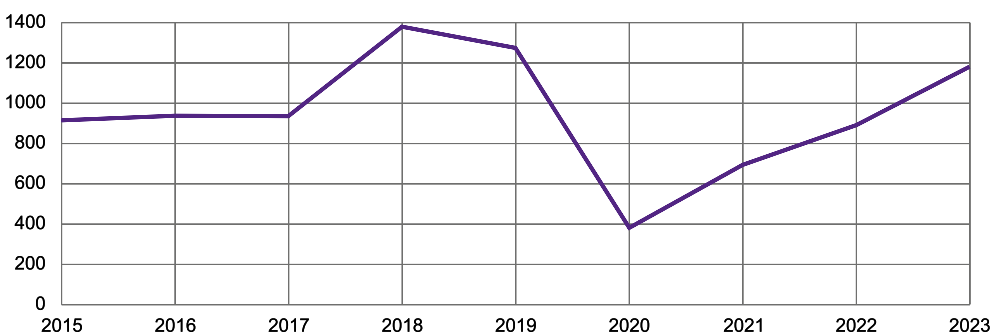

Turystyka
Tourism

TABL. 6 (91). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI[a]**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 lipca)	**369**	**429**	**442**	**469**	**Establishments (as of 31 July)**
w tym całoroczne	240	300	297	310	of which open all year
Obiekty hotelowe	149	189	196	195	Hotels and similar establishments
hotele	89	126	131	130	hotels
motele	4	4	3	2	motels
pensjonaty	15	14	16	17	boarding houses
inne obiekty hotelowe	41	45	46	46	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	220	240	246	274	Other establishments
schroniska[b]	35	25	22	23	shelters[b]
kempingi i pola biwakowe	3	5	7	6	camping sites and tent camp sities
ośrodki wczasowe	32	29	32	39	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	23	23	23	22	training and recreation centres
zespoły domków turystycznych	15	21	21	31	complexes of tourist cottages
hostele	3	9	6	6	hostels
pokoje gościnne	41	74	77	86	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	30	24	25	26	agrotourism lodgings
inne obiekty	38	30	33	35	miscellaneous establishments
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 lipca)	**21848**	**25207**	**25455**	**25756**	**Bed places (as of 31 July)**
w tym całoroczne	14710	18215	17985	18339	of which open all year
Obiekty hotelowe	8634	12020	12942	12657	Hotels and similar establishments
hotele	5875	9351	10133	9920	hotels
motele	128	162	133	113	motels
pensjonaty	634	579	651	700	boarding houses
inne obiekty hotelowe	1997	1928	2025	1924	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	13214	13187	12513	13099	Other facilities
schroniska[b]	1732	1294	1130	1044	shelters[b]
kempingi i pola biwakowe	360	335	540	465	camping sites and tent camp sities
ośrodki wczasowe	2852	2920	2449	2514	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1674	1635	1569	1594	training and recreation centres
zespoły domków turystycznych[c]	728	1072	969	1243	complexes of tourist cottages[c]
hostele	70	364	225	225	hostels
pokoje gościnne	834	1424	1573	1727	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	446	398	442	473	agrotourism lodgings
inne obiekty	4518	3745	3616	3814	miscellaneous establishments
Korzystający z noclegów	**794409**	**628256**	**1158669**	**1191201**	**Tourists accommodated**
w tym turyści zagraniczni	112055	33364	160785	145891	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	586432	495641	985165	1007162	Hotels and similar establishments
hotele	466582	430178	860254	887380	hotels
motele	5363	2593	3835	3775	motels
pensjonaty	28670	19369	32161	31367	boarding houses
inne obiekty hotelowe	85817	43501	88915	84640	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	207977	132615	173504	184039	Other establishments
schroniska[b]	18581	5290	6280	5617	shelters[b]
kempingi i pola biwakowe	3156	6717	5121	1784	camping sites and tent camp sities
ośrodki wczasowe	28906	21673	27252	22939	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	47740	16701	27233	31582	training and recreation centres
zespoły domków turystycznych[c]	10881	17114	9511	13925	complexes of tourist cottages[c]
hostele	420	4650	2210	3420	hostels
pokoje gościnne	23583	23603	35842	40175	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	3787	3036	4884	4414	agrotourism lodgings
inne obiekty	70923	33831	55171	60183	miscellaneous establishments

a Dane dotyczą obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych, dane za lata 2020–2023 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.
a Data concern establishments with 10 or more bed places, data for 2020–2023 were compiled taking into account imputations for units which refused to participate in the survey. b Including youth shelters and school youth shelters. c Including camping sites if located within the complex.

TABL. 6 (91). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI[a] (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS[a] (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Udzielone noclegi	**1711623**	**1397231**	**2425810**	**2404601**	**Nights spent (overnight stays)**
w tym turystom zagranicznym	171369	65110	294153	233784	of which by foreign tourists
Obiekty hotelowe	879861	831648	1620497	1584015	Hotels and similar establishments
hotele	668329	697851	1400288	1362214	hotels
motele	9134	4255	6263	5713	motels
pensjonaty	53700	40688	62308	70090	boarding houses
inne obiekty hotelowe	148698	88854	151638	145998	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	831762	565583	805313	820586	Other establishments
schroniska[b]	42383	18895	17943	15547	shelters[b]
kempingi i pola biwakowe	5200	10609	9392	3767	camping sites and tent camp sities
ośrodki wczasowe	116864	95306	104148	89488	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	106846	60607	87731	93451	training and recreation centres
zespoły domków turystycznych[c]	36702	45938	34382	45015	complexes of tourist cottages[c]
hostele	1477	13238	11183	13332	hostels
pokoje gościnne	43399	61324	88883	90187	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	13758	14809	15486	15430	agrotourism lodgings
inne obiekty	465133	244857	436165	454369	miscellaneous establishments

a Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych, dane za lata 2020–2023 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.
a Concerns establishments with 10 or more bed places, data for 2020–2023 were compiled taking into account imputations for units which refused to participate in the survey. b Including youth shelters and school youth shelters. c Including camping sites if located within the complex.

TABL. 7 (92). **TURYSTYCZNE OBIEKTY NOCLEGOWE NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS PER 10 THOUSAND POPULATION BY DELIMITATION OF RURAL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2023	SPECIFICATION
Miasta	**2,9**	**Urban areas**
duże	1,6	large
średnie	1,8	medium
małe	5,9	small
Obszary wiejskie	**1,8**	**Rural areas**
aglomeracyjne dużej gęstości	1,7	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	0,9	agglomeration low density
pozaglomeracyjne dużej gęstości	1,2	non-agglomeration high density
pozaglomeracyjne małej gęstości	3,2	non-agglomeration low density

TABL. 8 (93). **PRZECIĘTNA LICZBA MIEJSC NOCLEGOWYCH W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH NOCLEGOWYCH WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH**
AVERAGE NUMBER OF BED PLACES IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS BY DELIMITATION OF RURAL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2023	SPECIFICATION
Miasta	**61,0**	**Urban areas**
duże	85,0	large
średnie	66,7	medium
małe	50,5	small
Obszary wiejskie	**46,6**	**Rural areas**
aglomeracyjne dużej gęstości	51,3	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	48,3	agglomeration low density
pozaglomeracyjne dużej gęstości	38,8	non-agglomeration high density
pozaglomeracyjne małej gęstości	50,1	non-agglomeration low density

WYKRES 2 (41). **STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MIEJSC NOCLEGOWYCH[a]**
CHART 2 (41). OCCUPANCY RATE OF BED PLACES[a]

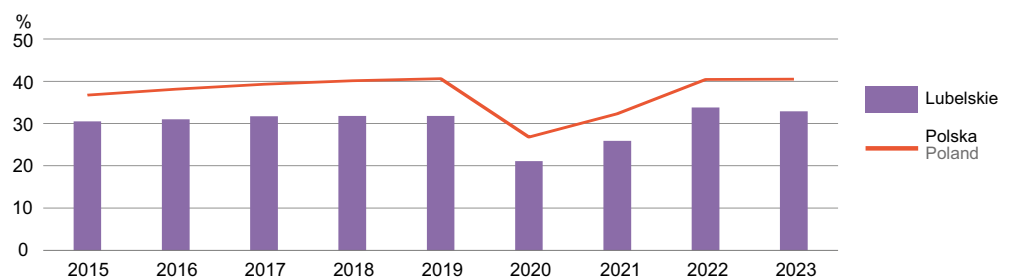

a Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych.
a Concerns establishments with 10 or more bed places.

MAPA 3 (29). **WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI W 2023 R.**
MAP 3 (29). OCCUPANCY OF TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN 2023

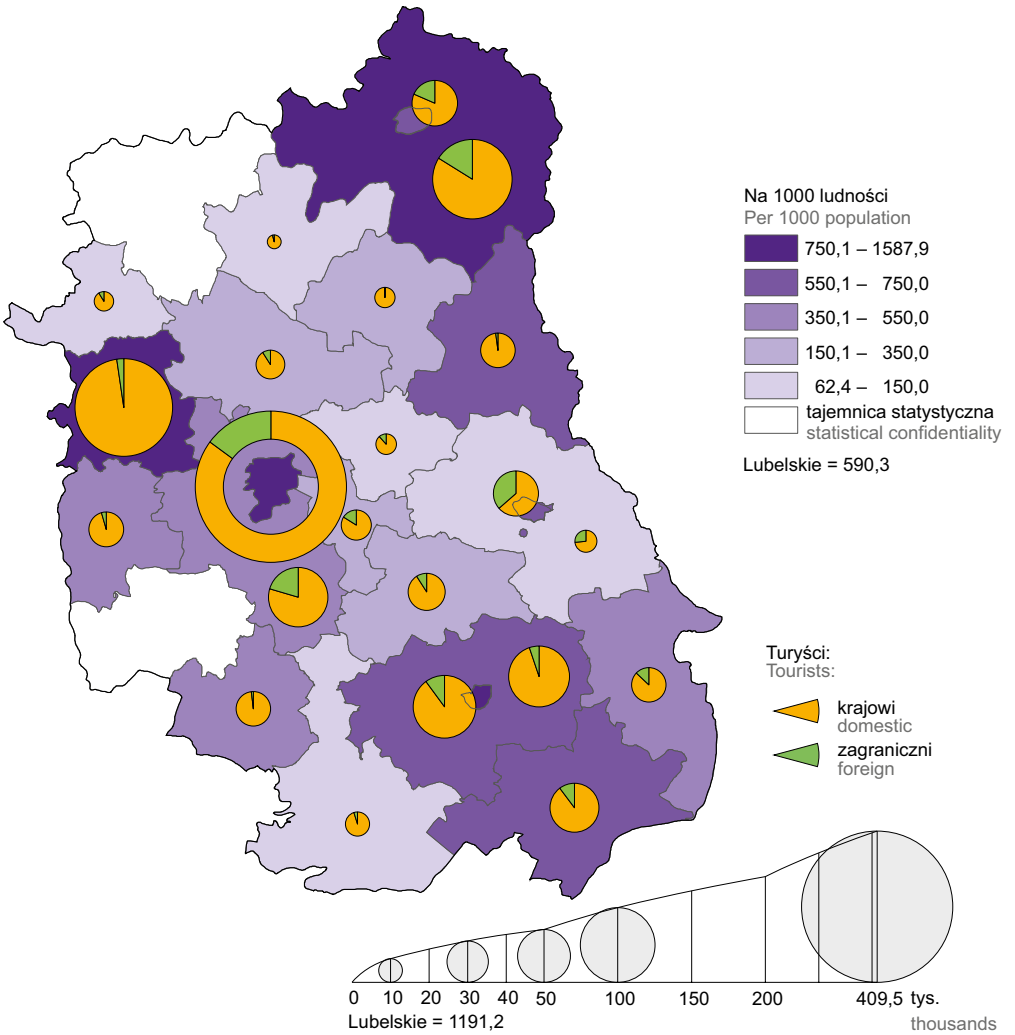

Turyści korzystający z noclegów na 1000 ludności
Tourists accommodated per 1000 population

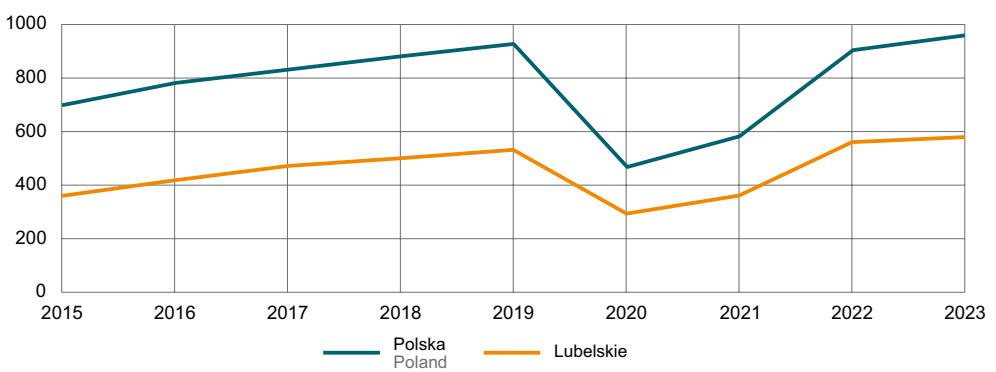

Sport
Sport

TABL. 9 (94). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
Stan w dniu 31 grudnia
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2016	2018	2020	2022	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ PHYSICAL EDUCATION ORGANISATIONS						
Jednostki organizacyjne	83	68	61	54	60	Organizational units
Członkowie	8017	6871	5959	4767	5990	Members
Ćwiczący[a]	9556	8191	9512	5864	7242	Person practising sports[a]
KLUBY SPORTOWE SPORTS CLUBS						
Jednostki organizacyjne	739	731	824	673	729	Organizational units
Członkowie	48401	48647	60337	48156	54184	Members
Ćwiczący	46144	47369	57883	46086	53456	Person practising sports
mężczyźni	33632	35528	43154	35535	39771	males
kobiety	12512	11841	14729	10551	13685	females
w tym w wieku do 18 lat	34414	35231	43243	33298	39132	of which aged up to 18 years
Sekcje sportowe	1492	1424	1552	1153	1247	Sports sections
Trenerzy	629	968	1345	1190	1351	Coaches
Instruktorzy sportowi	1444	1151	1258	937	1043	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	524	410	561	498	616	Other persons giving sports classes

a Dane szacunkowe.
U w a g a. Dane dotyczące klubów sportowych na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata. Dane za 2018 r., 2020 r. i 2022 r. opracowano wykorzystując estymację bezpośrednią z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.
a Estimated data.
N o t e. Data on sports clubs on the basis of periodic surveys conducted every two years. Data for 2018, 2020 and 2022 were compiled using direct estimation including imputation for units which refused to participate in the survey.

TABL. 10 (95). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH W 2022 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
SELECTED FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2022
As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Person practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Wspinaczka sportowa	5	404	154	226	5	7	Sport climbing
Badminton	15	453	215	340	10	13	Badminton
Bilard	3	40	5	–	–	4	Billiards
Boks	16	524	98	353	21	15	Boxing
Hokej[a]	4	169	33	109	3	4	Hockey[a]
Jeździectwo[a]	4	236	203	125	3	24	Equestrian sports[a]
Judo	11	644	169	640	20	7	Judo
Ju jitsu	8	941	371	753	2	32	Ju-jitsu
Karate[a]	33	2521	842	2245	38	47	Karate[a]
Kick-boxing	12	787	169	678	11	18	Kick-boxing
Kolarstwo[a]	15	396	77	184	9	14	Cycling[a]
Koszykówka	58	2234	789	2000	55	40	Basketball
Lekkoatletyka	48	1644	777	1227	61	42	Athletics
Łucznictwo	4	72	30	48	3	3	Archery
Narciarstwo alpejskie	7	255	120	216	–	13	Alpine skiing
Narciarstwo klasyczne	3	225	143	196	2	8	Nordic skiing
Piłka nożna	386	21436	1733	16523	738	138	Football
Piłka nożna halowa (futsal)	13	234	47	153	5	5	Indoor football
Piłka ręczna	60	2168	851	1980	71	43	Handball
Piłka siatkowa[a]	150	4766	2528	4057	87	92	Volleyball[a]
Pływanie	53	3082	1467	2811	54	90	Swimming
Podnoszenie ciężarów	8	127	55	99	8	6	Weightlifting
Rugby	6	246	43	166	14	–	Rugby
Sport lotniczy[a]	14	340	33	16	–	48	Air sport[a]
Sport motorowy[a]	4	131	15	103	2	7	Motorsport[a]

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).
a A field of sport (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 10 (95). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH W 2022 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 grudnia
SELECTED FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2022 (cont.)
As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Person practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Sporty kulowe[a]	5	69	11	12	1	3	Ball sports[a]
Sporty siłowe[a]	14	217	101	61	9	11	Strength sports[a]
Sporty taneczne[a]	14	548	340	432	13	19	Dance sports[a]
Strzelectwo sportowe[a]	37	4295	313	116	34	92	Sport shooting[a]
Szachy	25	754	236	592	4	25	Chess
Taekwondo[a]	23	2055	816	1850	20	60	Taekwondo[a]
Tenis	16	761	317	544	8	32	Tennis
Tenis stołowy	85	1843	524	1318	16	79	Table tennis
Zapasy styl klasyczny	9	365	33	264	10	9	Greco-Roman wrestling
Zapasy styl wolny	12	446	248	403	12	14	Freestyle wrestling
Żeglarstwo (regatowe)	4	121	44	66	–	16	Sailing (racing)

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).
a A field of sport (consists of a number of related kinds of sports).

TABL. 11 (96). **ĆWICZĄCY WEDŁUG WIELKOŚCI MIAST I DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH**
PERSONS PRACTISING SPORTS BY CITY SIZE AND DELIMITATION OF RURAL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2022	SPECIFICATION
Miasta	**403**	**Urban areas**
duże	109	large
średnie	163	medium
małe	131	small
Obszary wiejskie	**326**	**Rural areas**
aglomeracyjne dużej gęstości	15	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	60	agglomeration low density
pozaglomeracyjne dużej gęstości	169	non-agglomeration high density
pozaglomeracyjne małej gęstości	82	non-agglomeration low density

TABL. 12 (97). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE[a] W 2022 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
SELECTED SPORTS FACILITIES[a] IN 2022
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowane do potrzeb niepełnosprawnych osób ćwiczących Of which adapted to the needs of person practising sports with disabilities	SPECIFICATION
Stadiony ogółem[b]	**132**	**58**	**Stadiums total[b]**
w tym piłkarskie	76	35	of which football
Boiska do gier wielkich[c]	328	103	Fields for big games[c]
w tym piłkarskie	327	103	of which football
Boiska do gier małych[c]	211	51	Fields for small games[c]
w tym:			of which:
koszykówki	55	13	basketball
piłki ręcznej	13	1	handball
piłki siatkowej	76	20	volleyball
Boiska uniwersalne (wielozadaniowe)	148	66	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe	78	32	Tennis courts
Hale sportowe	41	29	Sports halls
Sale gimnastyczne[d]	75	38	Gyms[d]
Pływalnie	35	21	Swimming pools
Tory sportowe	2	–	Sports tracks
Lodowiska sztucznie mrożone	7	–	Ice skating rinks

a Bez obiektów przyszkolnych. b Łącznie z deklarowanymi obiektami niespełniającymi wymogów przewidzianych dla stadionów, np. widowni. c Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. d Łącznie z salami pomocniczymi.
a Excluding schools facilities. b Including declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating. c Including non-full-size facilities. d Including auxiliary gyms.

MAPA 4 (30). **KLUBY SPORTOWE W 2022 R.**
MAP 4 (30). SPORTS CLUBS IN 2022

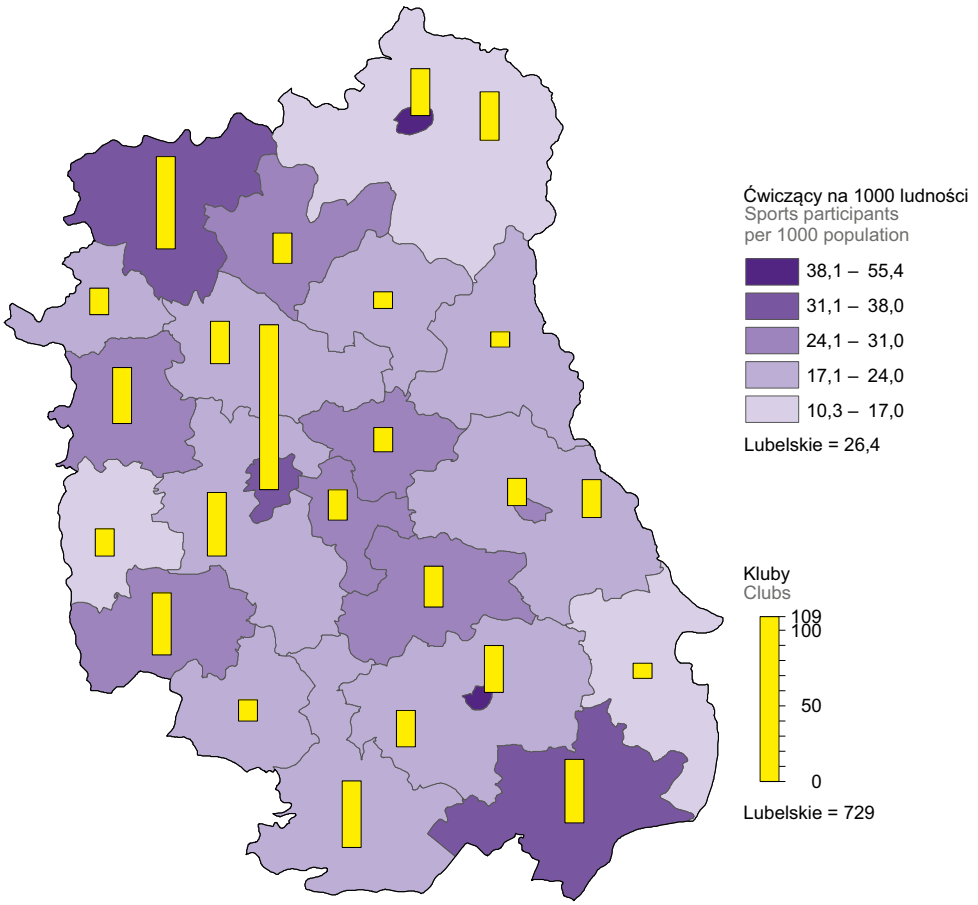

Ćwiczący w klubach sportowych według płci
Person practising sports in sports clubs by sex

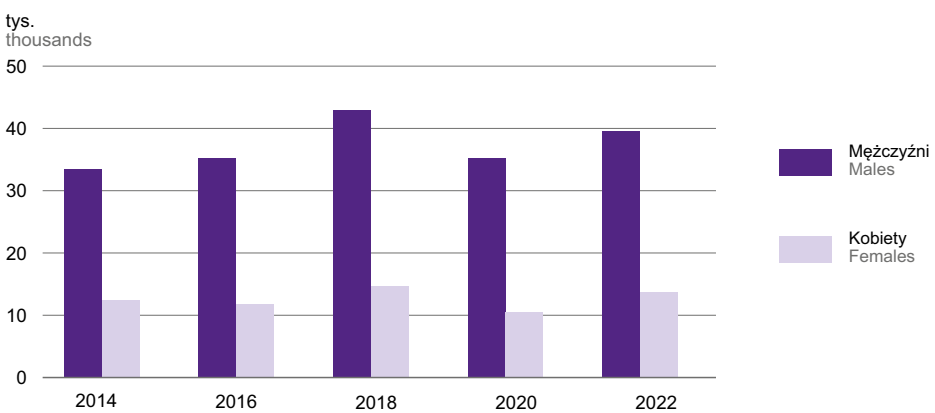

Nauka i technika
Science and technology

TABL. 1 (98). **PODMIOTY, STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ ORAZ NAKŁADY W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
ENTITIES, DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT AND EXPENDITURES IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

A. PODMIOTY[a]
ENTITIES[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	**167**	**267**	**322**	**406**	**T O T A L**
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	37	48	51	59	of which R&D dedicated entities
instytuty[b]	.	5	5	5	institutes[b]
uczelnie[b]	10	11	10	10	higher education institutions[b]
pozostałe	21	32	36	44	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	.	.	3	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	75	120	142	157	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	71	114	135	150	of which manufacturing
Budownictwo	.	.	.	10	Construction
Usługi[c]	89	141	172	236	Services[c]

B. STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI B+R[a]
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN R&D[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w % in %				
O G Ó Ł E M	**67,3**	**90,3**	**87,6**	**87,2**	**T O T A L**
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	68,2	94,2	92,0	88,2	of which R&D dedicated entities
instytuty[b]	74,3	90,2	90,4	93,0	institutes[b]
uczelnie[b]	66,5	95,4	93,2	92,5	higher education institutions[b]
pozostałe	.	68,1	43,3	8,1	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	–	–	–	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	47,6	45,2	53,0	87,3	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	47,6	45,3	52,5	87,4	of which manufacturing
Budownictwo	.	41,3	75,4	75,9	Construction
Usługi[c]	67,2	93,8	90,0	86,8	Services[c]

C. NAKŁADY[d] NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ
EXPENDITURE[d] ON RESEARCH AND DEVELOPMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in PLN millions				
O G Ó Ł E M	**733,7**	**1023,0**	**1316,6**	**1732,6**	**T O T A L**
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	628,9	707,5	894,3	1211,8	of which R&D dedicated entities
instytuty[b]	.	126,3	136,8	151,1	institutes[b]
uczelnie[b]	461,0	560,1	703,9	927,6	higher education institutions[b]
pozostałe	.	21,1	53,7	133,1	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	.	.	.	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	79,3	246,9	266,1	281,0	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	72,7	242,7	258,2	273,3	of which manufacturing
Budownictwo	.	.	.	.	Construction
Usługi[c]	601,5	772,3	1044,8	1442,8	Services[c]

a Stan w dniu 31 grudnia. b Patrz uwagi do działu „Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne", ust. 1 na str. 190. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U). d Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.
a As of 31 December. b See notes to the chapter "Science and technology. Information society", item 1 on page 190. c Other kinds of activity (sections G–U). d Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

WYKRES 1 (42). **NAKŁADY[a] NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW KOSZTÓW**

CHART 1 (42). EXPENDITURE[a] ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF COSTS

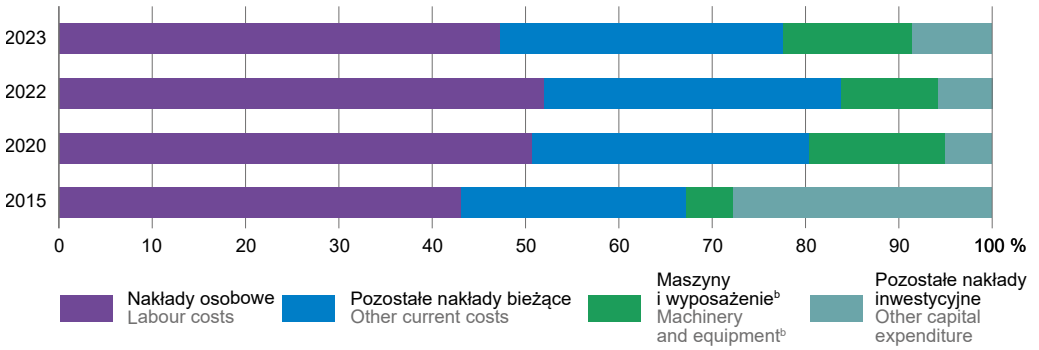

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b Dotyczy maszyn i urządzeń technicznych, narzędzi, przyrządów, ruchomości, wyposażenia oraz środków transportu (grupy 3–8 KŚT).
a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b Concerns machinery and technical equipment, tools, instruments, movable properties, equipment not elsewhere classified and means of transport (groups 3–8 according to the Classification of Fixed Assets).

WYKRES 2 (43). **NAKŁADY[a] NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI B+R**

CHART 2 (43). EXPENDITURE[a] ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF R&D

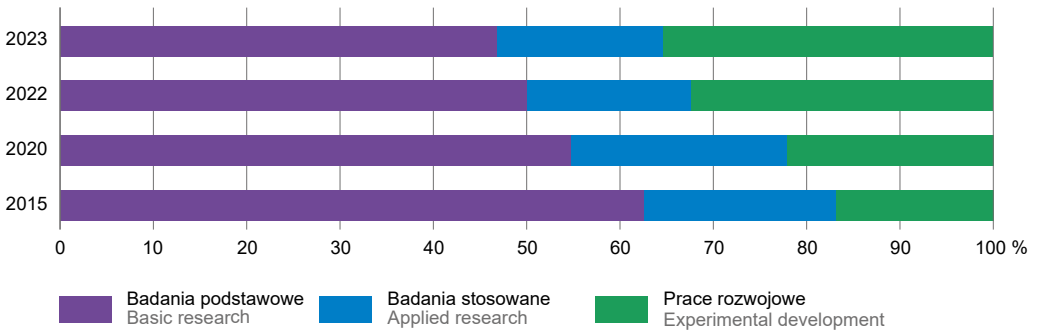

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.
a Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 2 (99). **NAKŁADY[a] NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN B+R (ceny bieżące)**

EXPENDITURE[a] ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF R&D (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	**733,7**	**1023,0**	**1316,6**	**1732,6**	**T O T A L**
w dziedzinie:					in the field of:
Nauk przyrodniczych	142,2	153,5	212,1	283,9	Natural sciences
Nauk inżynieryjnych i technicznych	217,4	284,1	414,3	578,1	Engineering and technology
Nauk medycznych i nauk o zdrowiu	128,8	.	252,0	381,4	Medical and health sciences
Nauk rolniczych i weterynaryjnych	110,3	210,2	205,4	193,0	Agricultural and veterinary sciences
Nauk społecznych	70,1	118,9	121,6	153,8	Social sciences
Nauk humanistycznych i sztuki	64,9	.	111,1	142,4	Humanities and the arts

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.
a Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

WYKRES 3 (44). **PERSONEL WEWNĘTRZNY[a] W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG PŁCI**
CHART 3 (44). INTERNAL PERSONNEL[a] IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SEX

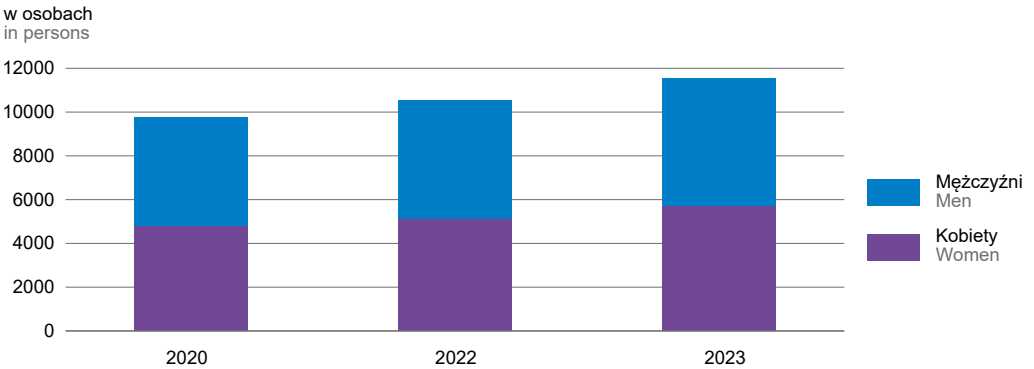

a Uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny.
a Including all persons who allocated a minimum 10% of their total working time to R&D in a given year or their contribution to R&D was very significant.

TABL. 3 (100). **PERSONEL WEWNĘTRZNY[a] W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
INTERNAL PERSONNEL[a] IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY EDUCATIONAL LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Z wykształceniem With level of education					SPECIFICATION
		wyższym tertiary				pozostałym other	
		z tytułem profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		pozostali others		
			doktora habilitowanego habilitated doctor (HD)[b]	doktora doctor (PhD)			
O G Ó Ł E M 2020	9748	657	1617	2562	4049	863	**T O T A L**
2022	10514	661	1514	2595	4711	1033	
2023	**11557**	**685**	**1535**	**3140**	**5226**	**971**	
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	8641	676	1523	3031	3121	290	of which R&D dedicated entities
instytuty[c]	753	54	82	175	367	75	institutes[c]
uczelnie[c]	7641	618	1430	2821	2584	188	higher education institutions[c]
pozostałe	247	4	11	35	170	27	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5	–	–	–	.	.	Agriculture, forestry, hunting and fishing
Przemysł	1755	5	3	57	1131	559	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	1716	5	3	53	1100	555	of which manufacturing
Budownictwo	51	–	–	3	.	.	Construction
Usługi[d]	9746	680	1532	3080	4056	398	Services[d]

a W osobach; uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny. c Patrz uwagi do działu „Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne", ust. 1 na str. 190. d Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).
a In persons; including all persons who allocated a minimum 10% of their total working time to R&D in a given year or their contribution to R&D was very significant. b The habilitated doctor's degree, which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. c See notes to the chapter "Science and technology. Information society", item 1 on page 190. d Other kinds of activity (sections G–U).

TABL. 4 (101). **PERSONEL WEWNĘTRZNY[a] W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG FUNKCJI**
INTERNAL PERSONNEL[a] IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FUNCTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2022	2023				SPECIFICATION
	ogółem total			badacze researchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff	pozostały personel pomocniczy other supporting staff	
O G Ó Ł E M	**5542,7**	**6286,8**	**6825,5**	**4467,0**	**1323,1**	**1035,4**	**T O T A L**
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	4279,2	4796,6	5081,4	3522,0	658,0	901,4	of which R&D dedicated entities
instytuty[b]	486,0	509,0	508,7	264,6	176,0	68,1	institutes[b]
uczelnie[b]	3662,7	4083,6	4384,2	3148,7	413,4	822,1	higher education institutions[b]
pozostałe	130,5	204,0	188,5	108,7	68,6	11,2	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	.	1,0	0,4	.	.	Agriculture, forestry, hunting and fishing
Przemysł	747,4	844,9	973,1	427,8	.	.	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	735,9	793,2	953,7	414,5	456,8	82,4	of which manufacturing
Budownictwo	.	.	23,1	12,6	.	.	Construction
Usługi[c]	4780,7	5421,9	5828,3	4026,2	853,5	948,6	Services[c]

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Patrz uwagi do działu „Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne", ust. 1 na str. 190. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).
a In full-time equivalents (FTE). b See notes to the chapter "Science and technology. Information society", item 1 on page 190. c Other kinds of activity (sections G–U).

WYKRES 4 (45). **PRZEDSIĘBIORSTWA[a] INNOWACYJNE W LATACH 2020–2022 WEDŁUG RODZAJÓW INNOWACJI[b]**
CHART 4 (45). INNOVATIVE ENTERPRISES[a] 2020–2022 BY INNOVATION TYPES[b]

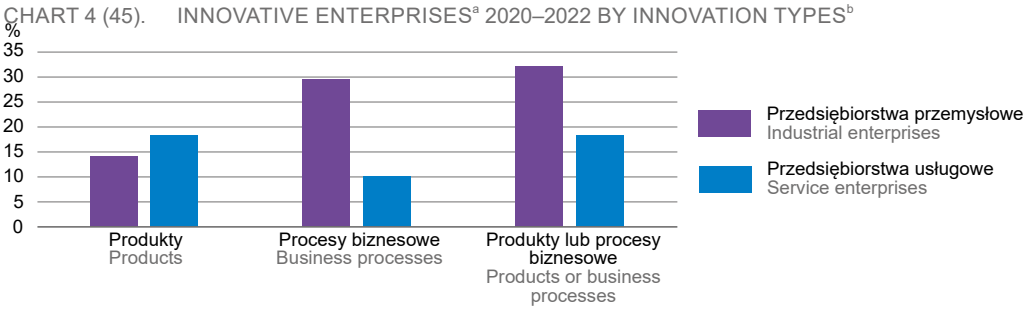

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W % liczby przedsiębiorstw ogółem.
a Data concern economic entities with more than 9 employed persons. b As a % of total number of enterprises.

WYKRES 5 (46). **WYNALAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE[a]**
CHART 5 (46). DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS[a]

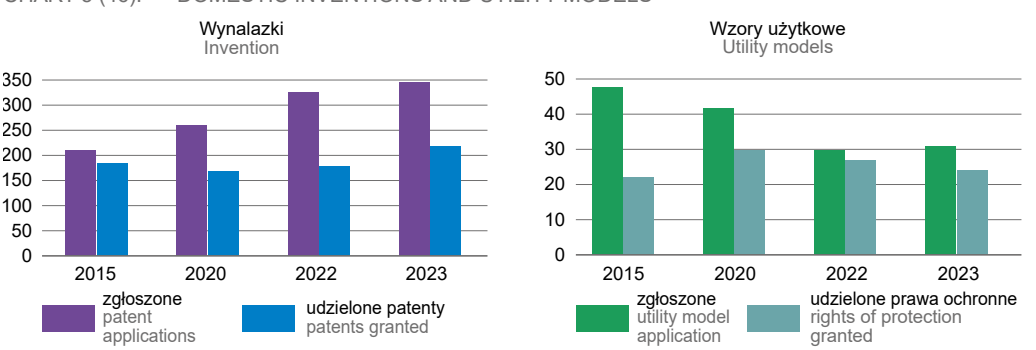

a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
Ź r ó d ł o : dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.
a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.
S o u r c e : data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne
Information society

TABL. 5 (102). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH[a]**
PURPOSES OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa kupujące usługi w chmurze obliczeniowej	4,3	18,5	.	46,9	Enterprises buying cloud computing services
Przedsiębiorstwa posiadające stałe łącze szerokopasmowe o prędkości przynajmniej 30, ale mniej niż 100 Mbit/s	14,2	27,7	25,6	22,2	Enterprises having fixed broadband Internet connection which spped is more than 30 but less than 100Mbit/s
Przedsiębiorstwa korzytające z otwartych danych publicznych	.	16,4	10,9	19,1	Enterprises using open data

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

WYKRES 6 (47). **PRZEDSIĘBIORSTWA[a] WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE**
Stan w styczniu
CHART 6 (47). ENTERPRISES[a] USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES
As of January

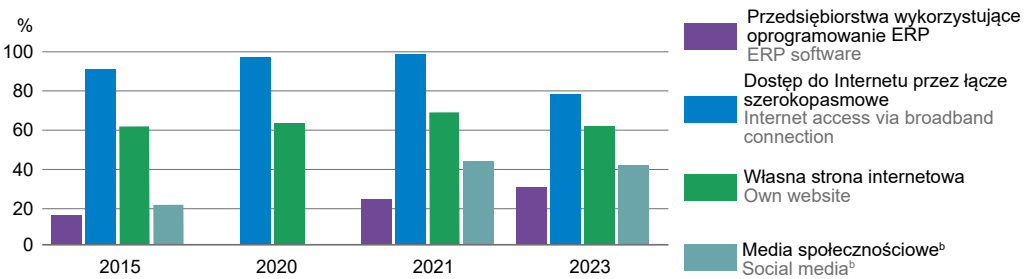

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. b Serwisy społecznościowe.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Social networks.

WYKRES 7 (48). **PRZEDSIĘBIORSTWA PROWADZĄCE SPRZEDAŻ ELEKTRONICZNĄ**
CHART 7 (48). ENTERPRISES CONDUCTING E-SALES

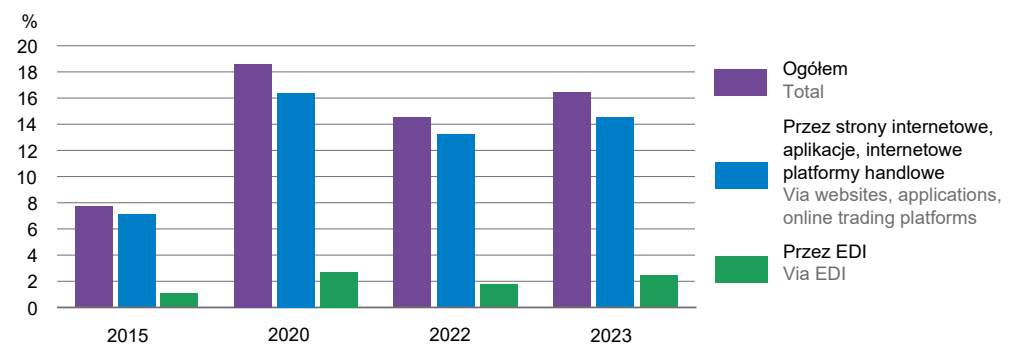

TABL. 1 (103). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW[a]**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE[a]
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
		w ha	in ha	
O G Ó Ł E M	2015	1443958	1406229	**T O T A L**
	2020[b]	1384106	1347887	
	2023[c]	**1381978**	**1347693**	
W dobrej kulturze rolnej		**1373336**	**1339908**	**In good agricultural condition**
Pod zasiewami		1102803	1076826	Sown area
Grunty ugorowane		10476	10005	Fallow land
Uprawy trwałe		69457	68752	Permanent crops
Ogrody przydomowe		4186	4181	Kitchen gardens
Łąki trwałe		180185	174467	Permanent meadows
Pastwiska trwałe		6229	5678	Permanent pastures
Pozostałe		**8642**	**7785**	**Others**

a Według siedziby użytkownika. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Dane wstępne.
a By residence of the holder. b Data of the Agricultural Census. c Preliminary data.
U w a g a. W latach międzyspisowych dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
N o t e. In the intercensal years data on the basis of periodic survey conducted every three years.

TABL. 2 (104). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH**
Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS
As of June

LATA YEARS	Gospodarstwa Farms									Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha	
	w tys. in thousands	o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent									
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej and more	ogółem total	w tym użytki rolne of which agricultural land
O G Ó Ł E M T O T A L											
2016	180,0	0,6	15,0	39,9	25,3	8,7	3,9	5,2	1,3	9,05	7,94
2020[a]	161,4	1,3	14,2	36,7	25,8	9,9	4,2	6,3	1,6	9,71	8,58
2023[b]	**153,3**	**1,3**	**15,4**	**35,2**	**24,9**	**10,2**	**4,4**	**6,7**	**2,0**	**10,03**	**9,01**
W tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE Of which PRIVATE FARMS											
2016	179,8	0,6	15,0	40,0	25,3	8,7	3,9	5,2	1,2	8,76	7,68
2020[a]	161,0	1,3	14,3	36,7	25,8	9,9	4,2	6,3	1,6	9,47	8,37
2023[b]	**153,0**	**1,3**	**15,4**	**35,2**	**24,9**	**10,2**	**4,4**	**6,7**	**1,9**	**9,80**	**8,81**

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Dane wstępne.
a Data of the Agricultural Census. b Preliminary data.
U w a g a. W latach międzyspisowych dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
N o t e. In the intercensal years data on the basis of a periodic survey conducted every three years.

TABL. 3 (105). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem Certified		W okresie konwersji Under conversion	
	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land area in ha	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land area in ha
2015	1643	29586	182	4466
2020	1695	24579	212	3778
2022	1634	23899	292	4216
2023	**1680**	**25389**	**243**	**4962**

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
S o u r c e: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

TABL. 4 (106). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**
Stan w czerwcu
SOWN AREA
As of June

ZIEMIOPŁODY	2015	2020[a]	2022	2023	CROPS
	w ha in ha				
O G Ó Ł E M	**1103653**	**1067462**	**1069442**	**1075792**	**T O T A L**
w tym:					of which:
Zboża	818720	736867	717473	717878	Cereals
w tym:					of which:
zboża podstawowe	686338	634159	597701	595130	basic cereals
pszenica	310011	325658	329753	313475	wheat
żyto	52046	41488	27093	32718	rye
jęczmień	103555	61829	55780	59895	barley
owies	64800	69174	64899	66066	oats
pszenżyto	155926	136010	120175	122975	triticale
mieszanki zbożowe	78032	45991	22973	18541	cereal mixtures
kukurydza na ziarno	38800	41117	76489	82657	maize for grain
Ziemniaki	21311	11740	9923	9412	Potatoes
Buraki cukrowe	32339	35681	25544	33462	Sugar beets
Rzepak i rzepik	65047	128414	125323	131853	Rape and turnip rape

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
a Data of the Agricultural Census.

TABL. 5 (107). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
PRODUCTION AND YIELDS OF SELECTED CROPS

ZIEMIOPŁODY	2015	2020	2022	2023	CROPS
ZBIORY w t PRODUCTION in tonnes					
Zboża	3027230	3570864	3481123	3717026	Cereals
w tym:					of which:
zboża podstawowe	2605781	3100157	2833652	2963080	basic cereals
pszenica	1367451	1869428	1780812	1813388	wheat
żyto	153474	137000	86832	111502	rye
jęczmień	354666	264408	231551	267613	barley
owies	191925	232288	211868	223444	oats
pszenżyto	538266	597033	522589	547133	triticale
mieszanki zbożowe	241101	155182	75074	63062	cereal mixtures
kukurydza na ziarno	164864	289307	535615	648647	maize for grain
Ziemniaki	456047	466995	321059	293329	Potatoes
Buraki cukrowe	1674634	1928030	1663509	2194304	Sugar beets
Rzepak i rzepik	161467	383281	424929	481520	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	835850	1004735	817720	837694	Meadow hay
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt					
Zboża	37,0	48,5	48,5	51,8	Cereals
w tym:					of which:
zboża podstawowe	38,0	48,9	47,4	49,8	basic cereals
pszenica	44,1	57,4	54,0	57,8	wheat
żyto	29,5	33,0	32,0	34,1	rye
jęczmień	34,2	42,8	41,5	44,7	barley
owies	29,6	33,6	32,6	33,8	oats
pszenżyto	34,5	43,9	43,5	44,5	triticale
mieszanki zbożowe	30,9	33,7	32,7	34,0	cereal mixtures
kukurydza na ziarno	42,5	70,4	70,0	78,5	maize for grain
Ziemniaki	214	398	324	312	Potatoes
Buraki cukrowe	518	540	651	656	Sugar beets
Rzepak i rzepik	24,8	29,8	33,9	36,5	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	39,8	52,1	50,7	53,0	Meadow hay

TABL. 6 (108). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH**[a]
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF FIELD VEGETABLES[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu AREA in ha – as of June					
O G Ó Ł E M	**15821,3**	**14516,2**[b]	**18708,1**	**17358,5**	**T O T A L**
Kapusta	1385,8	510,8[b]	612,6	500,9	Cabbages
Kalafiory	1620,0	800,5[b]	1025,9	878,0	Cauliflowers
Cebula	1169,1	771,3[b]	837,1	1054,5	Onions
Marchew jadalna	2501,3	2154,4[b]	2136,8	1800,0	Carrots
Buraki ćwikłowe	1112,2	960,3[b]	996,3	830,3	Beetroots
Ogórki	962,0	318,3[b]	264,7	259,3	Cucumbers
Pomidory	975,0	617,7[b]	614,1	574,4	Tomatoes
Pozostałe[c]	6095,8	8383,0[b]	12220,7	11461,1	Others[c]
ZBIORY w t PRODUCTION in tonnes					
O G Ó Ł E M	**364671**	**447600**	**634610**	**558649**	**T O T A L**
Kapusta	48483	28350	30047	24797	Cabbages
Kalafiory	22680	21851	27215	23302	Cauliflowers
Cebula	32262	23173	25978	30040	Onions
Marchew jadalna	81743	96983	102508	87445	Carrots
Buraki ćwikłowe	33545	41376	39879	34486	Beetroots
Ogórki	20735	13584	9928	9061	Cucumbers
Pomidory	29250	32879	30088	26940	Tomatoes
Pozostałe[c]	95974	189403	368967	322577	Others[c]
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt					
Kapusta	350	555	490	495	Cabbages
Kalafiory	140	273	265	265	Cauliflowers
Cebula	276	300	310	285	Onions
Marchew jadalna	327	450	480	486	Carrots
Buraki ćwikłowe	302	431	400	415	Beetroots
Ogórki	216	427	375	349	Cucumbers
Pomidory	300	532	490	469	Tomatoes
Pozostałe[c]	157	226	302	281	Others[c]

a W 2015 r. łącznie z ogrodami przydomowymi. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.
a Including kitchen gardens in 2015. b Data of the Agricultural Census. c Parsley, leeks, celeries, radish, lettuce, rhubarb etc.

WYKRES 1 (49). **ZBIORY OWOCÓW**
CHART 1 (49). FRUIT PRODUCTION

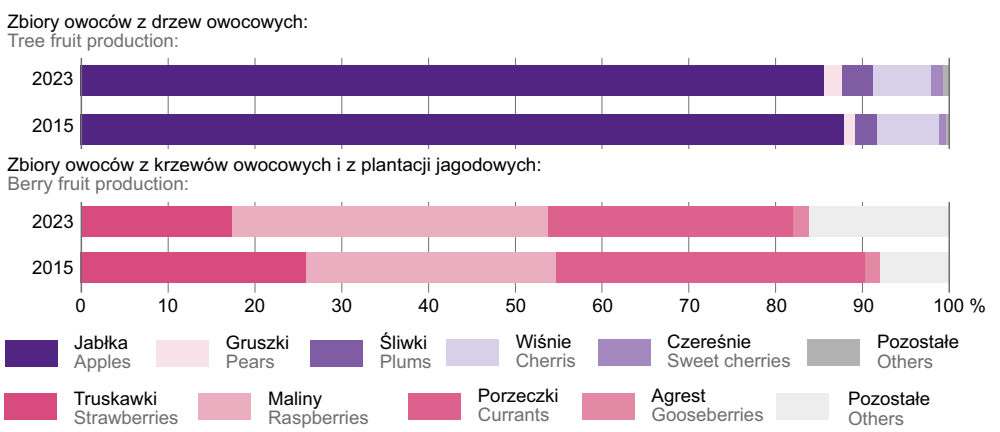

WYKRES 2 (50). **UDZIAŁ WOJEWÓDZTWA W KRAJOWEJ PRODUKCJI WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH I OGRODNICZYCH**
CHART 2 (50). THE VOIVODSHIP'S SHARE IN DOMESTIC PRODUCTION OF SELECTED AGRICULTURAL AND HORTICULTURAL CROPS

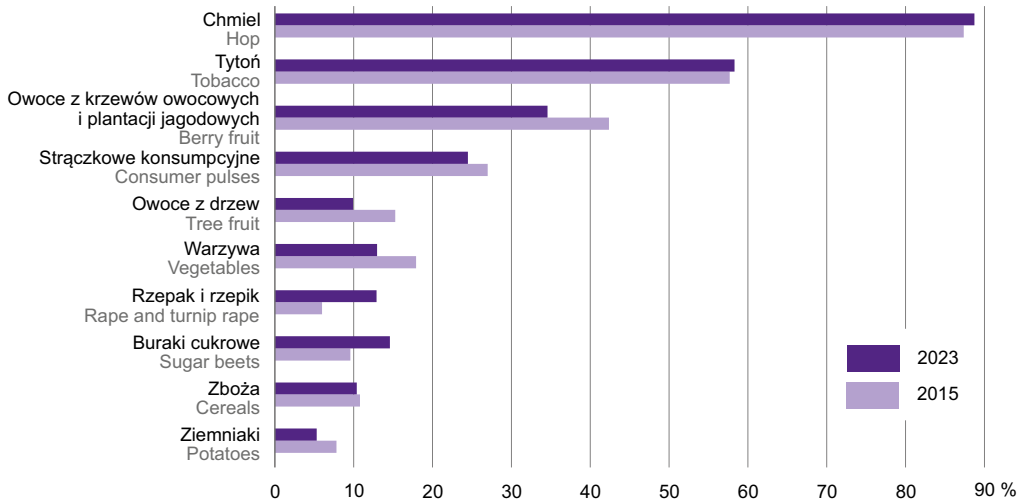

WYKRES 3 (51). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
CHART 3 (51). PRODUCTION OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

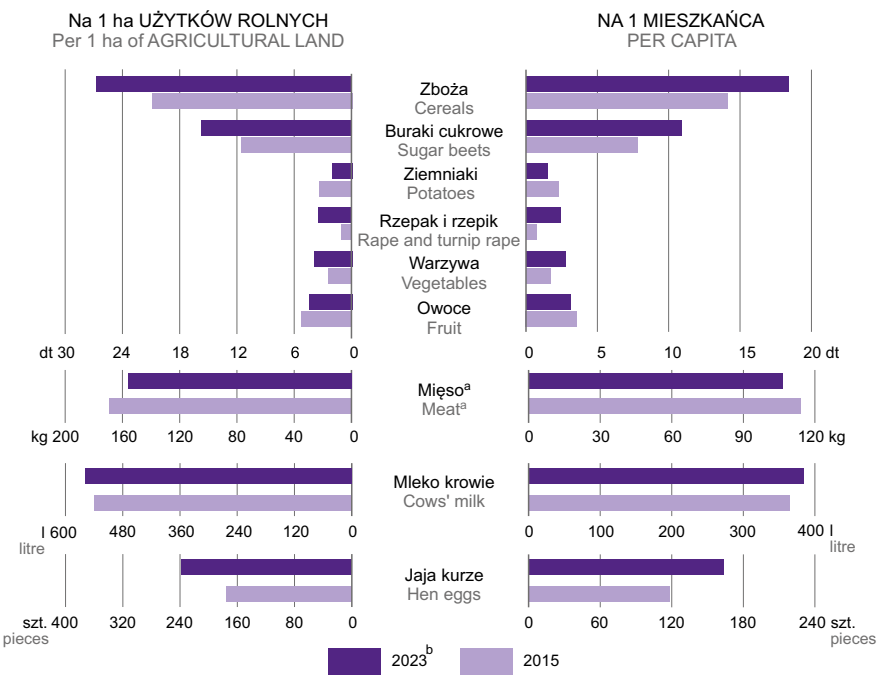

a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; łącznie z tłuszczami i podrobami; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą. b Patrz uwagi do działu „Rolnictwo", ust. 4 na str. 193, dane wstępne.
a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; including fats and pluck; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight. b See notes to the chapter "Agriculture", item 4 on page 193, preliminary data.

TABL. 7 (109). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I DRÓB**
Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND POLUTRY
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020[a]	2022	2023	SPECIFICATION
W SZTUKACH IN HEADS					
Bydło	366284	362262	361439	346957	Cattle
w tym krowy	149186	135064	120830	116424	of which cows
Trzoda chlewna	574611	489319	402050	407418	Pigs
w tym lochy	51331	33759	25890	24793	of which sows
Owce	12309	17425	19163	17810	Sheep
w tym maciorki	8261	10829	10601	10353	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych[b] (bydło,trzoda chlewna, owce i konie)	40347	379630	366021	355132	In terms of large heads[b] (cattle, pigs, sheep and horses)
Drób	6837823	10594385	10244957[c]	9694374[c]	Poultry
w tym kury nioski	1689041	1548967	976187[c]	1271740[c]	of which laying hens
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH[d] w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND[d] in heads					
Bydło	25,4	26,2	26,1	25,1[e]	Cattle
w tym krowy	10,3	9,8	8,7	8,4[e]	of which cows
Trzoda chlewna	39,8	35,4	29,0	29,5[e]	Pigs
w tym lochy	3,6	2,4	1,9	1,8[e]	of which sows
Owce	0,9	1,3	1,4	1,3[e]	Sheep
w tym maciorki	0,6	0,8	0,8	0,7[e]	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych[b] (bydło,trzoda chlewna, owce i konie)	27,9	27,4	26,4	25,7[e]	In terms of large heads[b] (cattle, pigs, sheep and horses)
Drób	473,5	765,4	740,2[c]	701,5[c]	Poultry
w tym kury nioski	117,0	111,9	70,5[c]	92,0[c]	of which laying hens

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b W 2015 r. do przeliczeń przyjęto stan koni z 2013 r., w 2022 – stan z 2020 r. c Stan w grudniu. d Patrz uwagi do działu „Rolnictwo", ust. 4 na str. 193. e Stan w dniu 31 czerwca 2023 r., dane wstępne.
a Data of the Agricultural Census. b In 2015, the horse stock as of 2013 was used in calculations, in 2022 – as of 2020. c As of December. d See notes to the chapter "Agriculture", item 4 on page 193. e As of 1 June 2023; preliminary data.

TABL. 8 (110). **NAKŁADY PRACY W GOSPODARSTWACH ROLNYCH[a]**
LABOUR INPUT ON AGRICULTURAL HOLDINGS[a]

LATA YEARS	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which women	W gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie On private farms in agriculture				W gospodarstwach osób prawnych On farms of legal persons		
			razem total	w tym of which			razem total	w tym pracownicy najemni[b] of which paid employees[b]	
				rodzinna siła robocza[c] family labour force[c]	pracownicy najemni[b] paid employees[b]			stali permanent	dorywczy temporary
					stali permanent	dorywczy temporary			
	w rocznych jednostkach pracy (AWU) w tys. in Annual Work Unit (AWU) in thousands								
2016	204,2	82,4	202,8	190,8	3,8	6,3	1,4	1,1	0,2
2020	169,6	66,1	166,6	156,0	3,8	4,4	3,0	1,9	0,2
2023[d]	**170,3**	**66,9**	**168,8**	**156,5**	**1,5**	**8,5**	**1,6**	**1,2**	**0,2**

a Patrz uwagi do działu „Rolnictwo", ust. 13 na str. 194. b Na podstawie umowy o pracę (pisemnej lub ustnej). c Dotyczy właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin. d Dane wstępne opracowano na podstawie badania Zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych (R-SGR); obejmują okres od 2 czerwca 2022 r. do 1 czerwca 2023 r.
a See notes to the chapter "Agriculture", item 13 on page 194. b On the basis of employment agreement (written or verbal). c Concern owners, coowners and leaseholders, including contributing family workers. d Preliminary data were complied on the basis of the Integrated Farm Statistics (IFS) survey, including the period from 2 June 2022 to 1 June 2023.

TABL. 9 (111). **PRODUKCJA MIĘSA[a]**
PRODUCTION OF MEAT[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	245,3	215,6	214,0	216,0	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	233,0	204,2	201,8	204,3	meat and fats
wołowe	22,8	26,9	25,4	18,4	beef
cielęce	0,7	0,0	-0,4	-0,3	veal
wieprzowe	129,9	113,4	75,0	73,3	pork
baranie	0,1	0,2	0,2	0,2	mutton
końskie	1,3	0,2	0,1	0,1	horseflesh
drobiowe	76,7	62,4	101,0	111,6	poultry
kozie i królicze[b]	1,4	1,1	0,5	1,2	goat and rabbit[b]
podroby	12,4	11,5	12,1	11,7	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH[c] w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND[c] in kg					
O G Ó Ł E M	**169,9**	**155,8**	**154,6**	**156,3[d]**	**T O T A L**

a W wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą. b Łącznie z dziczyzną. c Patrz uwagi do działu „Rolnictwo", ust. 4 na str. 193. d Stan w dniu 1 czerwca 2023 r.; dane wstępne.
a In post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight. b Including game. c See notes to the chapter "Agriculture", item 4 on page 193. d As of 1 June 2023; preliminary data.

TABL. 10 (112). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Produkcja mleka:					Milk production:
w milionach litrów	782,7	774,2	766,8	776,8	in million litres
na 100 ha użytków rolnych[a] w tys. l	54,2	55,9	55,4	56,2[b]	per 100 ha agricultural land[a] in thousand litres
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	5370	5547	6317	6461	Average annual quantity of milk per cow in litres
Produkcja jaj w mln szt.	254,6	301,9	258,4	331,2	Egg production in million pieces
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	179	204	239	274	Average annual number of eggs per laying hen in pieces

a Patrz uwagi do działu „Rolnictwo", ust. 4 na str. 193. b Stan w dniu 1 czerwca 2023 r.; dane wstępne.
a See notes to the chapter "Agriculture", item 4 on page 193. b As of 1 June 2023; preliminary data.

TABL. 11 (113). **CIĄGNIKI ROLNICZE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH**
AGRICULTURAL TRACTORS BY AREA GROUPS

LATA YEARS	Ciągniki rolnicze Agricultural tractors								
	ogółem total	w tym w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych of which in farms with agricultural land area of							
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej and more
	w tys. szt. in thousand units								
2016	182,5	0,5	12,8	47,9	53,4	24,3	13,5	22,4	7,7
2020[a]	174,0	1,0	9,1	41,4	49,8	27,0	13,4	24,1	8,1
2023[b]	**179,9**	**1,1**	**11,9**	**42,9**	**48,9**	**25,9**	**14,4**	**25,3**	**9,7**

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Dane wstępne.
a Data of the Agricultural Census. b Preliminary data.

WYKRES 4 (52). **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH[a] ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CHART 4 (52). CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL[a] AND LIME FERTILISERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT

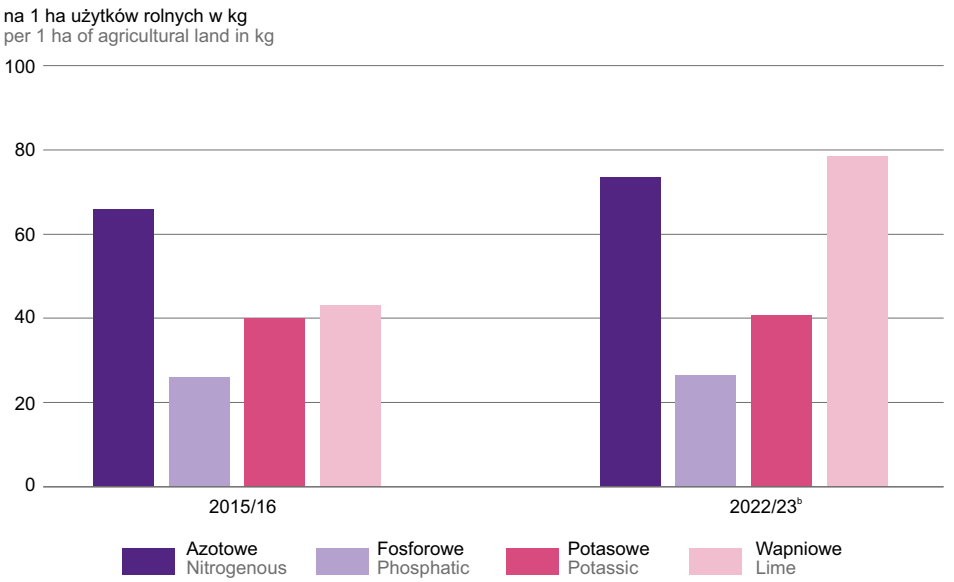

a Łącznie z nawozami wieloskładnikowymi. b Dane wstępne.
a Including multicomponent fertilisers. b Preliminary data.

WYKRES 5 (53). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące)**
CHART 5 (53). VALUE OF AGRICULTURE PRODUCTS PROCUREMENT (current prices)

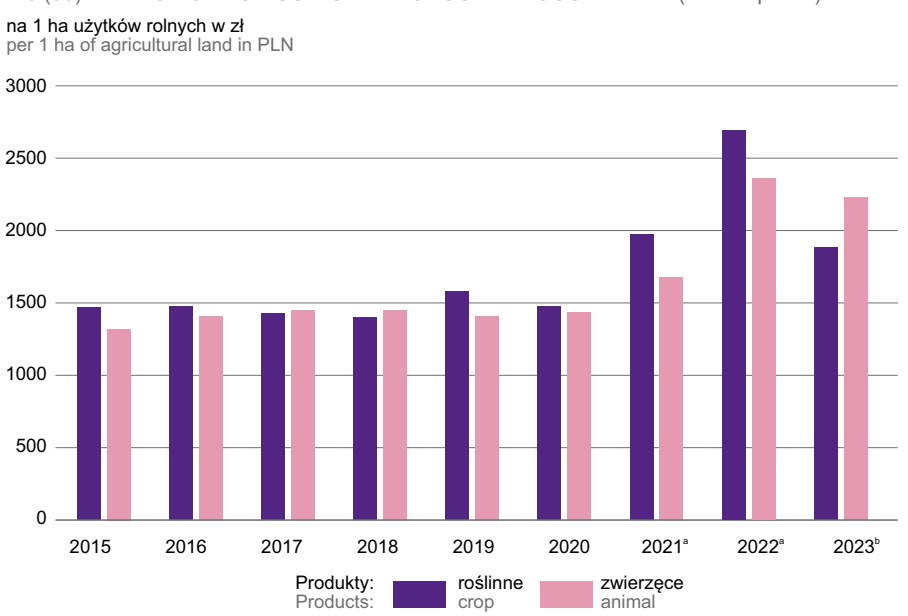

a Patrz uwagi do działu „Rolnictwo", ust. 4 na str. 193. b Dane wstępne.
a See notes to the chapter "Agriculture", item 4 on page 193. b Preliminary data.

TABL. 12 (114). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2015	2020	2022	2023	AGRICULTURAL PRODUCTS
Zboża w t	778729	835218	820319	916044	Cereals in tonnes
w tym zboża podstawowe	685231	735150	659961	759406	of which basic cereals
pszenica	512070	547761	517286	616165	wheat
żyto	26753	41197	17401	15209	rye
jęczmień	103477	75532	81310	87235	barley
owies i mieszanki zbożowe	7785	7688	4500	3289	oats and cereal mixtures
pszenżyto	35146	62972	39464	37508	triticale
Ziemniaki w t	26138	62150	46227	46536	Potatoes in tonnes
Buraki cukrowe w t	1688759	1931090	1685311	2241274	Sugar beets in tonnes
Rzepak i rzepik w t	95610	129452	106740	156246	Rape and turnip rape in tonnes
Warzywa w t	158249	116490	119981	100057	Vegetables in tonnes
Owoce w t	547353	374804	545359	320452	Fruit in tonnes
Żywiec rzeźny[a] w t	278810	232323	275178	268247	Animals for slaughter[a] in tonnes
bydło (bez cieląt)	38768	49331	34379	21645	cattle (excluding calves)
cielęta	2317	313	127	71	calves
trzoda chlewna	131844	102573	105633	104761	pigs
owce	209	477	482	505	sheep
konie	1649	179	68	79	horses
drób	104023	79450	134489	141186	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami)[b] w t	198133	165691	201835	199833	Animals for slaughter in terms of meat (including fats)[b] in tonnes
Mleko krowie w tys. l	544591	580710	574957	568823	Cows' milk in thousand litres
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	3828	5	76	171	Consumer hen eggs in thousand pieces

a W wadze żywej. b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.
a In live weight. b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

TABL. 13 (115). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100		previous year = 100		
Produkcja globalna	94,0	106,9	96,7	101,5	Gross output
roślinna	87,5	113,7	96,9	101,7	crop
zwierzęca	109,2	89,9	95,9	100,9	animal
Produkcja końcowa	92,5	105,1	94,2	103,4	Final output
roślinna	83,0	112,3	93,4	104,3	crop
zwierzęca	109,4	90,2	96,0	100,9	animal
Produkcja towarowa	95,7	104,5	94,1	101,9	Market output
roślinna	88,0	110,4	91,6	103,5	crop
zwierzęca	108,5	92,3	99,8	98,2	animal

TABL. 14 (116). **GLOBALNA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**
GROSS AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
O G Ó Ł E M	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**T O T A L**
Produkcja roślinna	**65,3**	**75,9**	**75,4**	**76,4**	**Crop output**
Zboża	21,7	20,9	21,8	24,5	Cereals
w tym zboża podstawowe	19,1	18,5	18,5	20,1	of which basic cereals
w tym: pszenica	10,8	11,6	12,1	13,7	of which: wheat
żyto	1,0	0,8	0,5	0,5	rye
jęczmień	2,6	1,6	1,6	1,4	barley
Ziemniaki	2,9	4,0	3,2	2,1	Potatoes
Przemysłowe	7,1	10,1	10,8	12,0	Industrial
w tym buraki cukrowe	2,5	2,0	1,6	1,7	of which sugar beets
Warzywa	9,3	12,6	10,4	14,1	Vegetables
Owoce	15,4	20,6	19,3	17,7	Fruit
Siano łąkowe	1,3	1,1	1,2	0,8	Meadow hay
Pozostałe	7,6	6,6	8,7	5,2	Others
Produkcja zwierzęca	**34,7**	**24,1**	**24,6**	**23,6**	**Animal output**
Żywiec rzeźny[a]	18,3	12,6	12,3	11,5	Animals for slaughter[a]
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	3,1	2,8	2,7	2,8	cattle (excluding calves)
cielęta	0,3	0,2	0,2	0,0	calves
trzoda chlewna	9,4	6,7	5,5	4,1	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	5,3	2,8	3,7	4,5	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-0,3	-0,1	-0,8	0,1	Increase in herd (breeding and non-breeding)
Mleko krowie	13,4	9,2	10,5	10,0	Cows' milk
Jaja kurze	1,5	1,5	1,5	1,2	Hen eggs
Obornik	0,7	0,5	0,5	0,4	Manure
Pozostałe	1,1	0,4	0,6	0,4	Others

a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

WYKRES 6 (54). **TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**
CHART 6 (54). MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

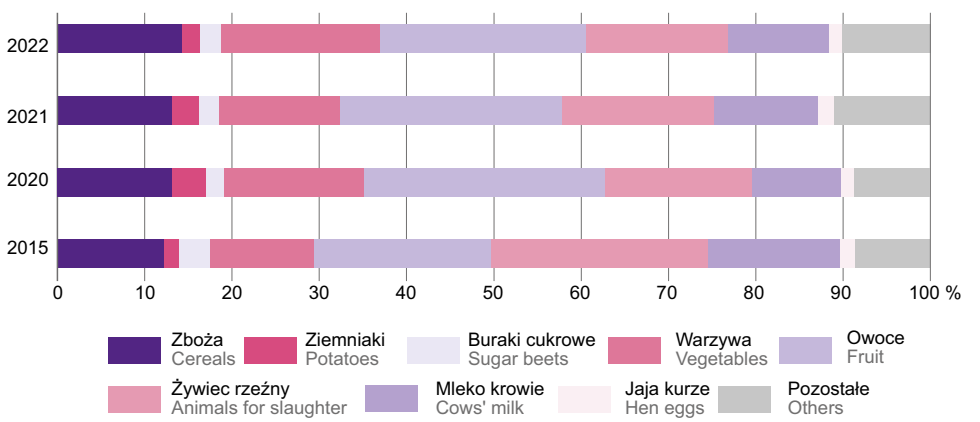

TABL. 1 (117). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**
Stan w dniu 31 grudnia
FOREST LAND
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	**592426**	**595979**	**597791**	**597721**	**T O T A L in ha**
Lasy	**584034**	**587389**	**589208**	**589121**	**Forests**
Publiczne	344951	346286	346564	347376	Public
własność Skarbu Państwa	343611	344877	345094	345881	owned by the State Treasury
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	328338	328906	329019	329376	managed by the State Forests
parki narodowe	12170	12198	12229	12234	national parks
własność gmin[a]	1330	1370	1432	1441	owned by gminas[a]
pozostałe	10	39	38	54	other
Prywatne	239083	241103	242645	241744	Private
Grunty związane z gospodarką leśną	**8392**	**8590**	**8583**	**8600**	**Land connected with silviculture**
LESISTOŚĆ w %	**23,2**	**23,4**	**23,5**	**23,4**	**FOREST COVER in %**
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI LĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	**23,8**	**23,9**	**24,0**	**24,0**	**SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %**

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Including gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do wykresów 1 i 2
Dane opracowano na podstawie Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasów przeprowadzonej w latach 2018–2023 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.
Note to charts 1 and 2
Data prepared on the basis of National Forest Inventory conducted in 2018–2023 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

WYKRES 1 (55). **STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU DRZEWOSTANÓW**
CHART 1 (55). STRUCTURE OF FOREST AREA BY AGE CLASSES OF TREE STANDS

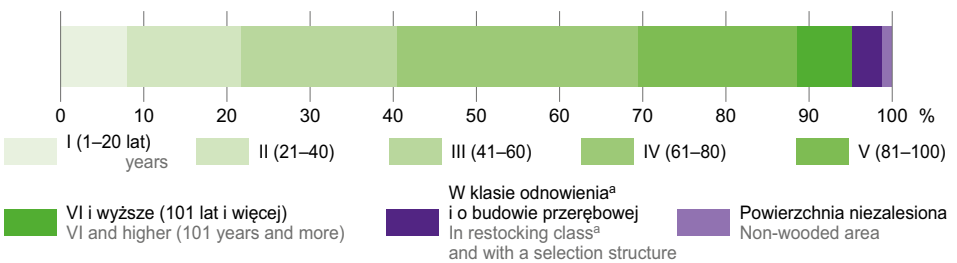

a Łącznie z klasą do odnowienia.
a Including a class for restocking.

WYKRES 2 (56). **STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE**
CHART 2 (56). STRUCTURE OF FOREST AREA BY DOMINANT (prevailing) SPECIES IN TREE STANDS

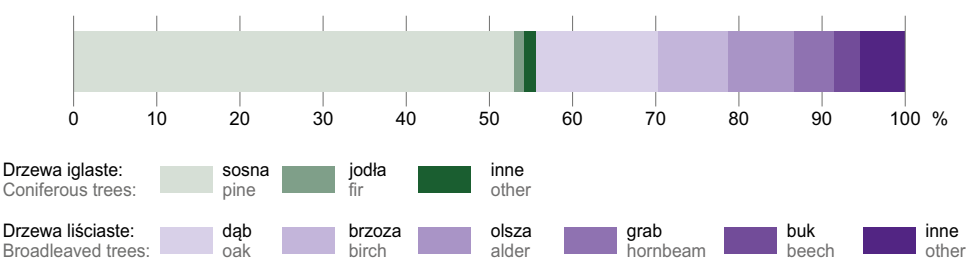

MAPA 1 (31). **LESISTOŚĆ W 2023 R.**
MAP 1 (31). FOREST COVER IN 2023

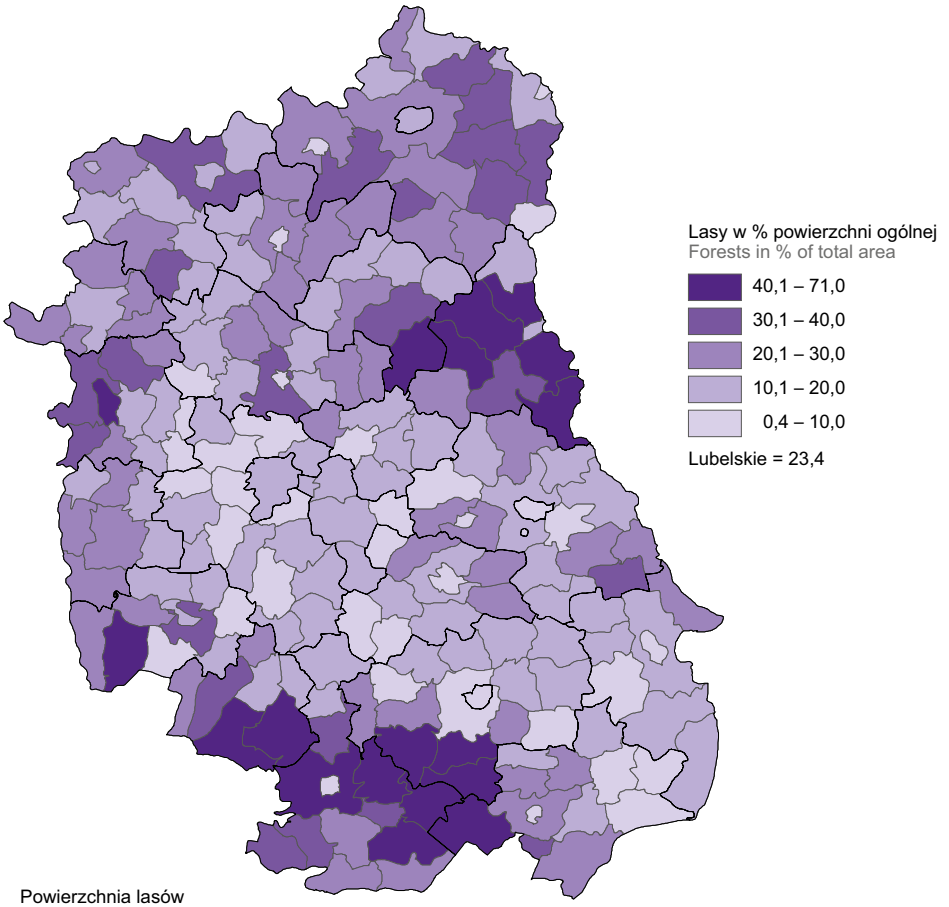

Powierzchnia lasów
Forest area

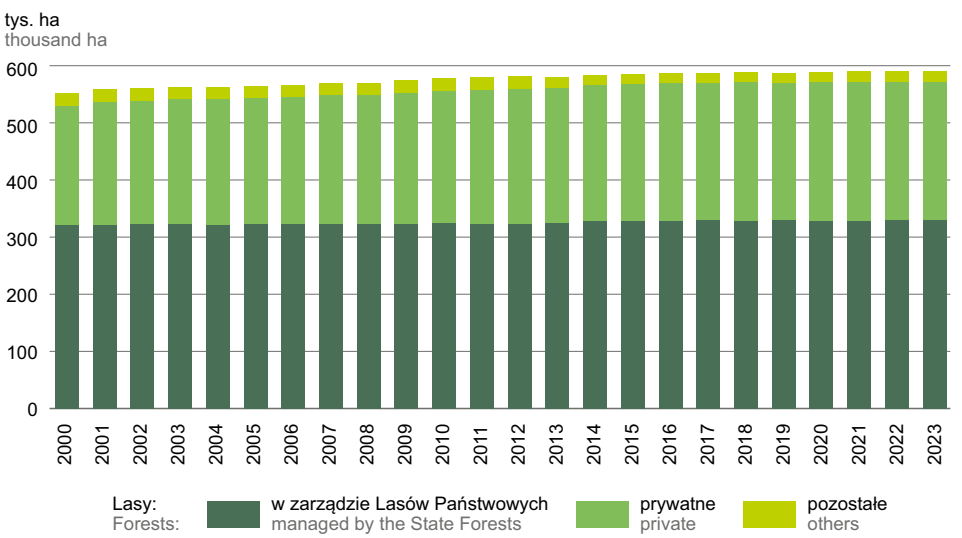

TABL. 2 (118). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATION AND OTHER SILVICULTURE OPERATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
	w ha in ha							
Odnowienia	2526	2808	3325	3033	2967	2966	66	Renewals
sztuczne	2120	2174	2664	2472	2444	2443	28	artificial
naturalne	406	634	662	561	523	523	38	natural
Zalesienia[a]	153	51	54	47	3	3	43	Afforestation[a]
Poprawki i uzupełnienia	265	260	206	184	181	181	3	Replantings and refillings
Pielęgnowanie lasu	15204	15521	17441	17721	17215	17198	506	Forest tending
Powierzchnia objęta trzebieżami	44709	35434	27962	24401	15881	15866	8520	Area under thinning operations

a Nieużytków, gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej i gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo oraz innych gruntów nadających się do zalesienia.
a Wasteland, agricultural land not suitable for agricultural production and agricultural land not in agricultural cultivation as well as other land suitable for afforestation.

WYKRES 3 (57). **ZALESIENIA[a]**
CHART 3 (57). AFFORESTATION[a]

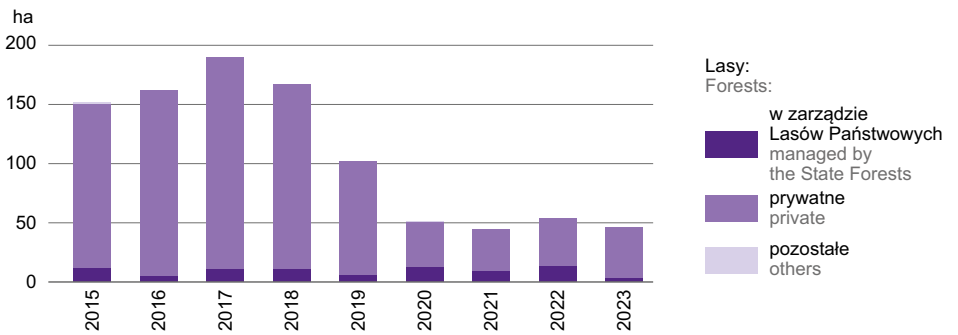

a Nieużytków, gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej i gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo oraz innych gruntów nadających się do zalesienia.
a Wasteland, agricultural land not suitable for agricultural production and agricultural land not in agricultural cultivation as well as other land suitable for afforestation.

WYKRES 4 (58). **POZYSKANIE DREWNA (grubizny)[a]**
CHART 4 (58). TIMBER REMOVALS[a]

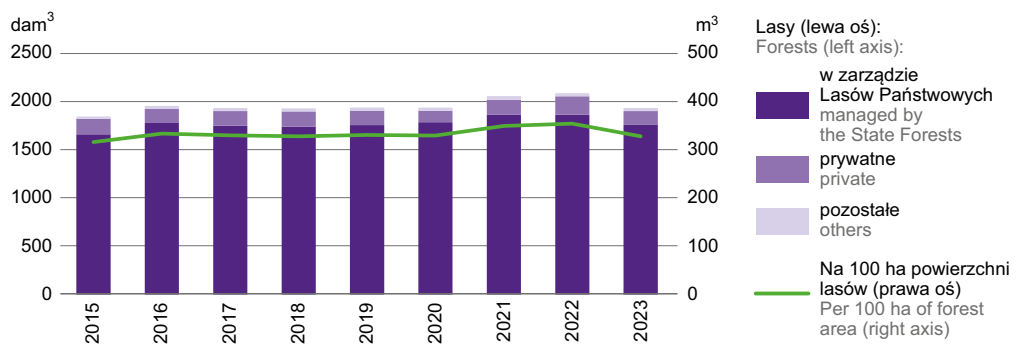

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; z wyłączeniem karpiny.
a Excluding (timber) removals from afforestated areas; excluding stump wood.

TABL. 3 (119). **POZYSKANIE DREWNA[a]**
REMOVALS[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
O G Ó Ł E M w dam³	**1897**	**1976**	**2160**	**2005**	**1860**	**1860**	**144**	**T O T A L in dam³**
Grubizna	**1842**	**1932**	**2083**	**1929**	**1785**	**1784**	**144**	**Timber**
Grubizna iglasta	1230	1322	1405	1318	1218	1218	100	Coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe	670	740	783	748	681	680	68	of which large-size wood
Grubizna liściasta	613	610	678	611	566	566	45	Non-coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe	152	140	155	155	139	139	16	of which large-size wood
Drewno małowymiarowe[b]	**55**	**44**	**77**	**76**	**76**	**76**	.	**Slash[b]**
Do przerobu przemysłowego	0	0	0	0	0	0	.	Slash for industrial purposes
Opałowe	55	44	77	76	76	76	.	Firewood
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	**315,4**	**328,9**	**353,5**	**327,4**	**513,8**	**515,9**	**59,7**	**TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREA in m³**

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; z wyłączeniem karpiny. b Wyłącznie w lasach publicznych.
a Excluding (timber) removals from afforestated areas; excluding stump wood. b Solely in public forests.

TABL. 4 (120). **SKUP OWOCÓW I GRZYBÓW LEŚNYCH[a] ORAZ ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
PROCUREMENT OF FOREST FRUITS AND MUSHROOMS[a]
AS WELL AS GAME ANIMALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
	w t in tonnes				Polska Poland =100	
Owoce leśne	2461	845	793	982	25,2	Forest fruit
Grzyby leśne	26	130	62	97	3,4	Forest mushrooms
Zwierzęta łowne	232	201	289	292	2,6	Game animals

a Dane dotyczą owoców i grzybów leśnych świeżych.
a Data concern fresh forest fruit and mushrooms.

TABL. 5 (121). **POŻARY W LASACH**
FOREST FIRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022[a]	2023	SPECIFICATION
Liczba pożarów	637	424	355	181	Number of fires
w tym: podpalenia	164	138	87	3	of which: arsons
nieostrożność dorosłych	384	193	196	1	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	315,4	479,7	161,2	42,5	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	79,2	243,3	33,1	3,5	of which: arsons
nieostrożność dorosłych	194,7	164,6	83,8	0,0	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,5	1,1	0,5	0,2	Average forest area burned by fire in ha

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.
Ź r ó d ł o: dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.
a Data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.
S o u r c e: data from the National Forest Fire Information System maintained by the Forest Research Institute.

TABL. 6 (122). **KOŁA I CZŁONKOWIE ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO**
Stan w dniu 31 marca
CLUBS, MEMBERS AND HUNTING DISTRICTS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION
As of 31 March

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba[a]	119	132	139	139	number[a]
członkowie[b]	7280	7998	8232	8266	members[b]
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	323	306	321	317	number
powierzchnia w tys. ha	2098,5	2015,2	2146,2	2423,7	area in thousand ha
w tym na gruntach leśnych	487,5	501,4	545,3	631,9	of which on forest land

a, b Dane grupowane według: a – siedziby koła łowieckiego, b – miejsca zamieszkania członka koła.
Ź r ó d ł o: dane Polskiego Związku Łowieckiego.
a, b Data grouped according to: a – the seat of a hunting club, b – a place of residence of a hunting club member.
S o u r c e: data of the Polish Hunting Association.

TABL. 7 (123). **WYBRANE ZWIERZĘTA ŁOWNE[a]**
Stan w dniu 10 marca
SELECTED GAME ANIMALS[a]
As of 10 March

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2015	2020	2022	2023	GAME ANIMALS
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie	3956	5658	6666	7332	Moose
Daniele	382	469	655	651	Fallow deer
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	8,2	9,9	11,6	12,8	Deer
Sarny	54,6	61,2	62,9	62,2	Roe deer
Dziki	16,8	1,8	1,8	1,9	Wild boars
Lisy	17,8	15,3	16,1	15,8	Foxes
Zające	78,6	102,1	111,3	114,9	Hares
Bażanty	47,3	63,9	69,6	68,9	Pheasants
Kuropatwy	27,0	28,8	31,7	32,9	Partridges

a Dane szacunkowe.
Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyny.
a Estimated data.
S o u r c e: data of the General Directorate of the State Forests, the Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

TABL. 8 (124). **ODSTRZAŁ WYBRANYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH[a]**
SELECTED GAME ANIMALS SHOT[a]

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2015/16	2020/21	2022/23	2023/24	GAME ANIMALS
	w szt. in heads				
Daniele	75	109	184	214	Fallow deer
Jelenie	2728	4490	5362	6306	Deer
Sarny	12718	17613	17647	18511	Roe deer
Dziki	20670	3830	4333	3902	Wild boars
Lisy	11056	11968	11640	15344	Foxes
Zające	1653	122	2089	2196	Hares
Bażanty	7143	9011	8551	9152	Pheasants
Kuropatwy	78	64	110	63	Partridges

a W łowieckim roku gospodarczym liczonym od 1 kwietnia danego roku do 31 marca roku następnego.
Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyny.
a In a hunting economic year defined from 1 April of a given year to 31 March of the following year.
S o u r c e: data of the Generale Directorate of the State Forests, the Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

TABL. 1 (125). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU[a]**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023		
	w mln zł in million PLN				w odsetkach in percent	2022 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące current prices					
OGÓŁEM TOTAL	**31256,9**	**38229,4**	**60872,9**	**61576,7**	**100,0**	**98,5**
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	22937,2	28765,9	47531,5	42779,8	69,5	94,9

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (59). **DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU[a] WEDŁUG SEKCJI PKD (ceny stałe[b])**
CHART 1 (59). INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY[a] BY NACE SECTIONS (constant prices[b])

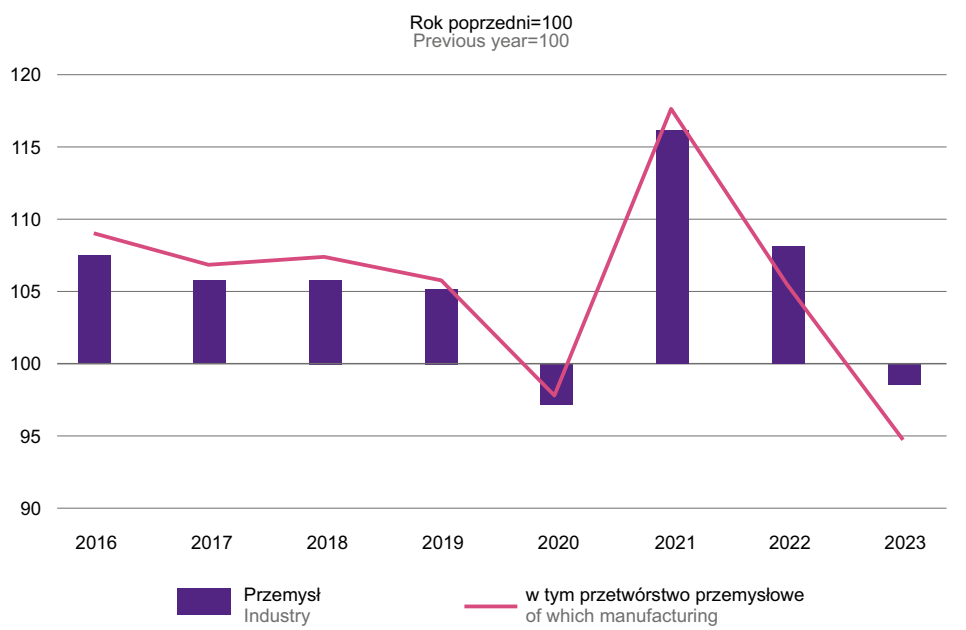

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi do działu „Przemysł i budownictwo", ust. 3 na str. 195.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b See notes to the chapter "Industry and construction", item 3 on page 195.

TABL. 2 (126). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW[a]**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS[a]

WYROBY	2015	2020	2022	2023		PRODUCTS
				ogółem total	udział w produkcji krajowej w % share in domestic production in %	
Produkty uboju[b] wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						Slaughter products[b] included in post-slaughter capacity in thousand tonnes:
bydła i cieląt	14,0	22,2	22,9	24,1	11,6	cattle and calves
trzody chlewnej	73,2	81,0	72,3	52,6	4,2	pigs
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	751	650	900	680	5,2	Fruit and vegetable juice in thousand hectolitres
Mleko płynne przetworzone w tys. hl	764	668	885	732	2,0	Processed liquid milk in thousand hectolitres
Sery podpuszczkowe dojrzewające w tys. t	44,1	50,4	50,7	51,7	13,1	Rennet ripening cheese in thousand tonnes
Ser świeży niedojrzewający i twaróg w tys. t	16,4	16,9	17,3	18,2	3,4	Non-ripening fresh cheese and cottage in thousand tonnes
Mąka pszenna w tys. t	284	380	428	417	16,5	Wheat flour in thousand tonnes
Mąka żytnia w tys. t	11,9	22,2	18,8	21,0	10,0	Rye flour in thousand tonnes
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry[c] w tys. par	510	297	241	186	4,7	Footwear with leather uppers[c] in thousand pairs
Tarcica iglasta w dam^3	72,2	73,2	82,4	90,2	2,4	Coniferous sawnwood in dam^3
Tarcica liściasta w dam^3	39,7	42,6	34,8	30,0	8,4	Non-coniferous sawnwood in dam^3
Okna i drzwi, ościeżnice i progi drewniane w tys. m^2	699	2954	2595	2346	15,3	Wooden windows, doors, window-frames and thresholds in thousand m^2

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej. c Bez obuwia sportowego, obuwia z metalowym noskiem ochronnym oraz obuwia specjalnego różnego typu; łącznie z obuwiem ze spodem drewnianym.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Including meat, fats, offal and non-edible parts (waste); industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. c Excluding sports footwear, footwear incorporating a protective metal toe-cap and miscellaneous special footwear; including footwear with a wooden base.

TABL. 3 (127). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE[a]**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	**91208**	**97689**	**99793**	**97544**	**Average paid employment**
w tym przetwórstwo przemysłowe	66190	72282	74351	71819	of which manufacturing
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	**3868,97**	**5017,27**	**6048,25**	**6939,68**	**Average monthly gross wages and salaries in PLN**
w tym przetwórstwo przemysłowe	3285,47	4436,94	5340,09	5907,05	of which manufacturing

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (128). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA[a] (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION[a] (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	**6103,5**	**10083,4**	**12831,5**	**14994,3**	**T O T A L**
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	2800,6	4196,0	5543,9	6557,6	Of which entities employing more than 9 persons
budowa budynków[Δ]	880,8	1411,7	1417,1	1505,1	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej[Δ]	1109,7	1660,0	2222,1	2947,9	civil engineering
roboty budowlane specjalistyczne	810,2	1124,2	1904,6	2104,5	specialised construction activities

a Wykonana przez przedsiębiorstwa budowlane mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubelskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).
a Realised by construction enterprises seated in Lubelskie Voivodship, using own resources (without subcontractors).

WYKRES 2 (60). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA[a] WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CHART 2 (60). CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION[a] BY TYPES OF CONSTRUCTION (current prices)

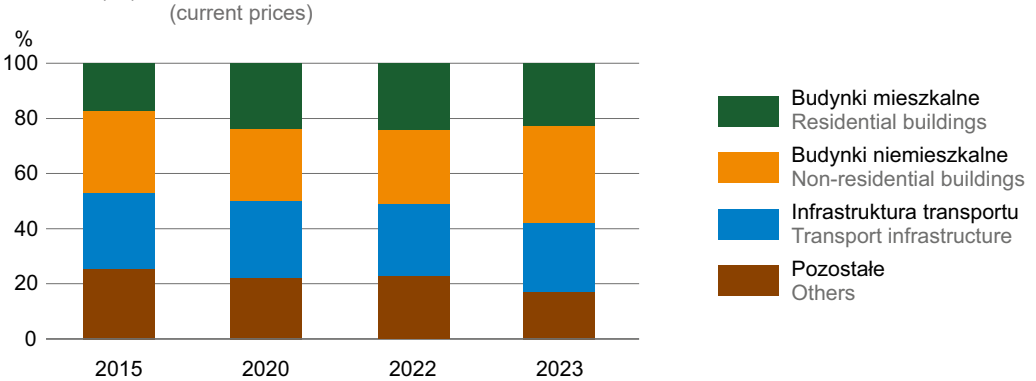

a Wykonana przez przedsiębiorstwa budowlane mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubelskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Realised by construction enterprises seated in Lubelskie Voivodship, using own resources (without subcontractors). Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (129). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA[a] WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION[a] BY TYPES OF CONSTRUCTION (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym Investment works	Roboty o charakterze remontowym i pozostałe Restoration (renovation) and other works	SPECIFICATION
		w mln zł in million PLN			
O G Ó Ł E M	2015	2800,6	2151,2	649,4	**T O T A L**
	2020	4196,0	3427,9	768,1	
	2022	5543,9	4707,6	836,3	
	2023	**6557,6**	**5512,7**	**1044,9**	
Budynki		2766,8	2505,0	261,8	Buildings
budynki mieszkalne		1148,5	1068,4	80,2	residential buildings
budynki niemieszkalne		1618,3	1436,7	181,6	non-residential buildings
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej		3790,8	3007,6	783,1	Civil engineering works
w tym infrastruktura transportu		2302,2	1628,3	673,8	of which transport infrastructures

a Wykonana przez przedsiębiorstwa budowlane mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubelskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Realised by construction enterprises seated in Lubelskie Voivodship, using own resources (without subcontractors). Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 6 (130) **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Budynki[a]	**5225**	**5688**	**6978**	**5931**	**Buildings**[a]
miasta	1238	1347	1559	1336	urban areas
wieś	3987	4341	5419	4595	rural areas
Budynki mieszkalne	3749	4287	5493	4425	Residential buildings
w tym: jednorodzinne[b]	3591	4123	5310	4284	of which: single-family[b]
wielorodzinne[c]	60	97	100	80	multi-family[c]
Budynki niemieszkalne	1476	1401	1485	1506	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	42	26	15	49	hotels and similar buildings
budynki biurowe	35	16	18	21	office buildings
budynki handlowo-usługowe	217	112	137	132	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	255	253	207	218	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	175	151	174	155	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	48	54	26	38	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	704	789	908	893	other non-residential buildings
Kubatura w dam³	**9174,1**	**9037,7**	**8882,2**	**9334,6**	**Cubic volume in dam³**
miasta	4830,0	4352,1	3613,9	4639,4	urban areas
wieś	4344,1	4685,7	5268,3	4695,2	rural areas
Budynki mieszkalne	3385,3	4215,3	5069,1	4332,2	Residential buildings
w tym: jednorodzinne[b]	2555,7	3016,2	3827,1	3107,1	of which: single-family[b]
wielorodzinne[c]	783,5	1141,6	1206,2	1144,2	multi-family[c]
Budynki niemieszkalne	5788,8	4822,5	3813,2	5002,3	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	132,1	59,5	21,4	34,6	hotels and similar buildings
budynki biurowe	290,1	47,6	158,8	61,8	office buildings
budynki handlowo-usługowe	1490,2	707,3	570,3	757,1	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	146,3	107,3	75,8	106,7	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	1871,3	1929,9	1453,0	2204,3	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	707,1	516,1	390,0	441,7	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	1151,7	1454,8	1143,8	1396,2	other non-residential buildings

a Nowe. b Budynki mieszkalne o jednym lub dwóch mieszkaniach; bez budynków nieprzystosowanych do stałego zamieszkania. c Budynki mieszkalne o trzech lub więcej mieszkaniach.
a New. b Residential buildings with one or two dwellings; excluding buildings not adapted for permanent residence. c Residential buildings with three or more dwellings.

TABL. 7 (131). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE**[a]
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	**14680**	**17997**	**17949**	**18553**	**Average paid employment**
Budowa budynków[Δ]	4559	5489	5264	5274	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej[Δ]	5525	6832	6775	6912	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	4595	5677	5910	6367	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	**3189,29**	**4205,13**	**5332,23**	**6049,22**	**Average monthly gross wages and salaries in PLN**
Budowa budynków[Δ]	2745,04	3495,71	4225,22	4787,04	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej[Δ]	3712,48	5128,65	6747,66	7457,37	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	3001,68	3778,90	4695,63	5566,05	Specialised construction activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 1 (132). **SIEĆ KOMUNIKACYJNA**
Stan w dniu 31 grudnia
TRANSPORT INFRASTRUCTURE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w km in km				
Linie kolejowe eksploatowane[a]	1042	1092	1097	1091	Railways lines operated[a]
w tym: zelektryfikowane	416	498	491	497	of which: electrified
jednotorowe	662	710	712	709	single track
dwu- i więcej torowe	380	382	385	382	double and more track
na 100 km² powierzchni ogólnej	4,1	4,3	4,4	4,3	per 100 km² of total area
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	21581,4	23857,6	23936,2	24411,2	Hard surface public roads
w tym: miejskie	2569,4	2799,1	2905,9	2974,5	of which: urban
zamiejskie	19012,0	21058,5	21030,3	21436,7	non urban
ekspresowe	79,3	145,9	232,1	232,1	expressways
autostrady	–	–	–	–	motorways
na 100 km² powierzchni ogólnej	85,9	95,0	95,3	97,2	per 100 km² of total area
Drogi rowerowe	563,3	1031,0	1159,4	1229,0	Cycle tracks
na 100 km² powierzchni ogólnej	2,24	4,10	4,62	4,89	per 100 km² of total area

a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej.
Ź r ó d ł o: w zakresie dróg publicznych – dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.
a Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as other entities which are managers of railway infrastructure.
S o u r c e: in regard to public roads – data of the General Directorete for National Roads and Motorways.

WYKRES 1 (61). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
CHART 1 (61). HARD SURFACE PUBLIC ROADS

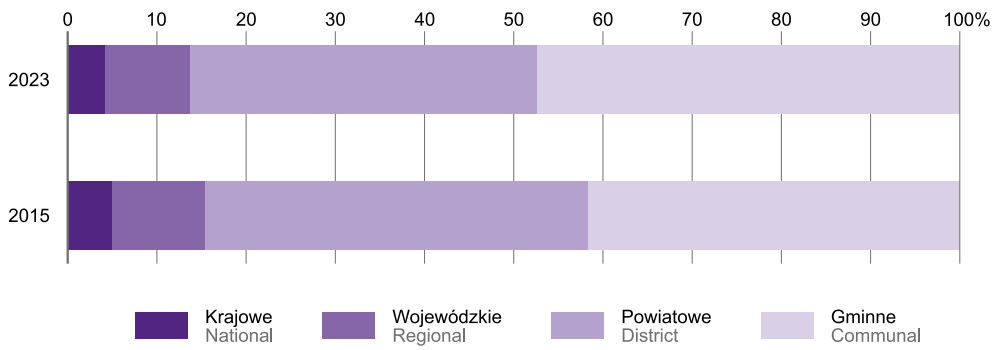

TABL. 2 (133). **POJAZDY SAMOCHODOWE[a] I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE**
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED ROAD MOTOR VEHICLES[a] AND TRACTORS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OGÓŁEM	**1576418**	**1898911**	**2009948**	**2069082**	**TOTAL**
w tym:					of which:
Samochody osobowe	1100685	1348894	1424236	1465540	Passenger cars
Autobusy	6793	7262	7390	7586	Buses
Samochody ciężarowe[b]	155221	179827	189800	194717	Lorries[b]
Ciągniki samochodowe i rolnicze	223439	245663	259869	266173	Road and agricultural tractors
Motocykle	81065	105177	115365	121251	Motorcycles

a Od 2015 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu danego roku. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.
Ź r ó d ł o: dane Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.
a Since 2015 including vehicles with a temporary permission (for a period of 30 days) issued at the end of the given year. b Including vans.
S o u r c e: data of the Chancellery of the Prime Minister.

MAPA 1 (32). **DROGI GMINNE I POWIATOWE O TWARDEJ NAWIERZCHNI W 2023 R.**
MAP 1 (32). HARD SURFACE COMMUNAL AND DISTRICT ROADS IN 2023

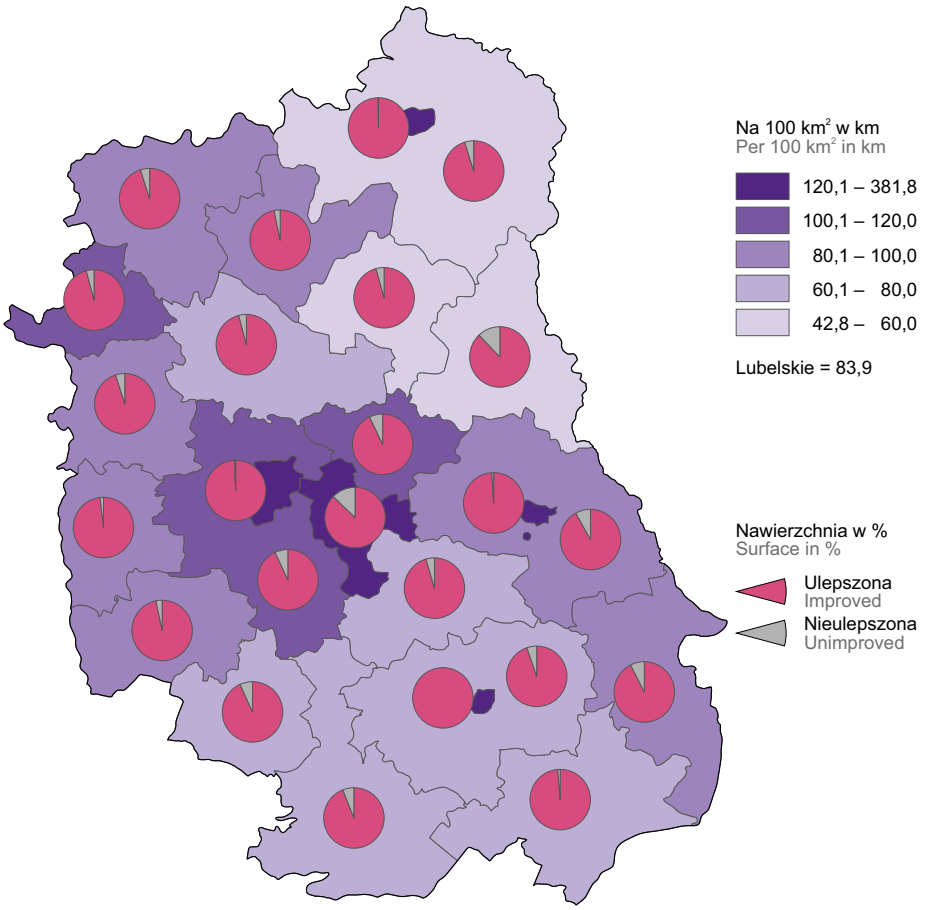

Samochody osobowe na 1000 ludności
Passenger cars per 1000 population

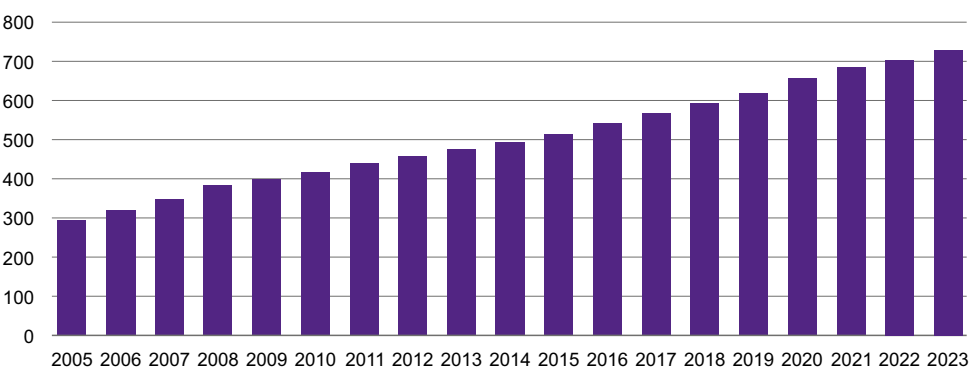

TABL. 3 (134). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ[a]**
Stan w dniu 31 grudnia
REGULAR BUS TRANSPORT LINES[a]
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1172	746	562	588	National: number
długość w km	66024	37653	26255	26273	lenght in km
dalekobieżne: liczba	50	20	16	15	lond distance: number
długość w km	17523	6716	4723	4291	lenght in km
regionalne: liczba	263	132	60	68	regional: number
długość w km	17814	9526	6270	6483	lenght in km
podmiejskie: liczba	857	594	486	505	suburban: number
długość w km	30667	21411	15262	15499	lenght in km
miejskie: liczba	2	–	–	–	urban: number
długość w km	20	–	–	–	lenght in km
Międzynarodowe: liczba	10	1	–	3	International: number
długość w km	8544	220	–	210	lenght in km

a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.
a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international transport; excluding urban transport services.

TABL. 4 (135). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY[a]**
ROAD TRANSPORT FOR HIRE OR REWARD[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					**National transport**
Przewozy pasażerów[b] w tys. osób	22701	7565	11528	14903	Transport of passengers[b] in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	34,5	30,2	28,0	25,7	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja miedzynarodowa					**International transport**
Przewozy pasażerów[b] w tys. osób	105	5	7	34	Transport of passengers[b] in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	2389,9	379,0	506,2	222,7	Average transport distance per passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9. b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).
a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding transports by urban road transport fleet (also by taxis).

TABL. 5 (136). **KOMUNIKACJA MIEJSKA[a]**
Stan w dniu 31 grudnia
URBAN TRANSPORT[a]
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	2138	2499	2446	2462	Transport network – lines in km
autobusowe	2012	2315	2249	2266	bus
trolejbusowe	126	184	197	195	trolleybus
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach	401	466	463	478	buses: in units
liczba miejsc w tys.	41,6	48,5	48,1	49,6	number of seats in thousands
trolejbusy: w sztukach	109	123	99	99	trolleybuses: in units
liczba miejsc w tys.	9,5	11,6	9,6	9,6	number of seats in thousands
Przewozy pasażerów[b] (w ciagu roku) w mln	143,5	86,3	105,6	119,1	Transport of passengers[b] (during the year) in millions

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9. b Dane szacunkowe.
a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

TABL. 6 (137). **RUCH PASAŻERÓW W PORTACH LOTNICZYCH**
PASSENGER TRAFFIC AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w tys. in thousands				
Pasażerowie przybyli[a] z portów:					Passengers arrivals[a] from airports:
krajowych	0,4	5,1	20,3	17,0	domestic
zagranicznych	131,2	56,0	140,0	181,0	foreign
Pasażerowie odprawieni[b] do portów:					Passengers departures[b] to airports:
krajowych	0,3	5,5	21,5	17,3	domestic
zagranicznych	132,2	56,9	144,6	181,2	foreign

a, b Pasażerowie, dla których port Lublin jest: a — portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, b — portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.
a, b Passengers for whom the Lublin airport is: a — the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, b — the port of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 7 (138). **PRZEŁADUNEK[a] ŁADUNKÓW W PORTACH LOTNICZYCH**
CARGO LOADED AND UNLOADED[a] AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w tonach in tonnes				
Ładunki wyładowane z samolotów przybywających z portów:					Cargo unloaded from aircraft arriving from airports:
krajowych	–	–	–	147	domestic
zagranicznych	0	62	677	59	foreign
Ładunki załadowane do samolotów odlatujących do portów:					Cargo loaded into aircraft deaparting to airports:
krajowych	–	–	–	–	domestic
zagranicznych	15	–	102	920	foreign

a W handlowych usługach lotniczych (przewozach lotniczych).
a In commercial air service (air transport).

TABL. 8 (139). **WYPADKI DROGOWE[a] I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS[a] AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Wypadki	**1252**	**931**	**785**	**794**	**Accidents**
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych[b]	8	5	4	4	Per 10 thousand registered road motor vehicles and tractors[b]
Ofiary wypadków	**1624**	**1103**	**936**	**956**	**Road traffic casualties**
Śmiertelne	188	156	121	121	Fatalities
na 100 tys. ludności	8,8	7,6	6,0	6,0	per 100 thousand population
Ranni	1436	947	815	835	Injured
na 100 tys. ludności	67,0	45,9	40,1	41,4	per 100 thousand population

a Zarejestrowane przez Policję, dane z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWIK). b Pojazdy według stanu w dniu 31 grudnia, łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku.
Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.
a Registered by the Police, data from the Accident and Collision Register System. b Vehicles as of 31 December, including road vehicles with a temporary permission (for a period of 30 days) issued at the end of the year.
S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

WYKRES 2 (62). **WYPADKI DROGOWE I ICH OFIARY**
CHART 2 (62). ROAD TRAFFIC ACCIDENTS AND THEIR CASUALTIES

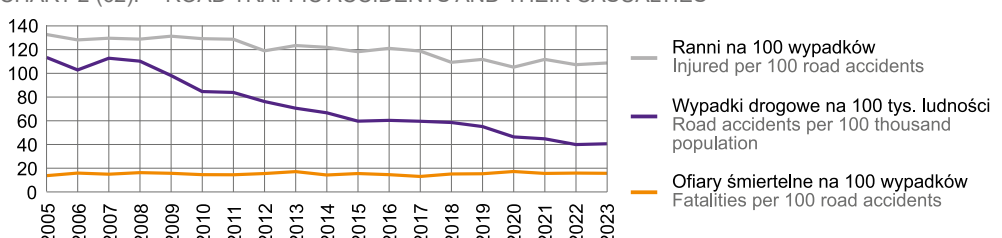

Handel wewnętrzny
Domestic trade

TABL. 1 (140). **SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
SPRZEDAŻ DETALICZNA RETAIL SALES					
O G Ó Ł E M w mln zł	**24382,5**	**29759,9**	**44338,0**	**51461,9**	**T O T A L** in million PLN
W tym w przedsiębiorstwach handlowych[a]:					Of which in trade enterprises[a]:
w milionach złotych	6100,9	8239,2	11405,1	13573,5	in million PLN
w %	25,0	27,7	25,7	26,4	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	**11377**	**14412**	**21836**	**25504**	**PER CAPITA in PLN**
SPRZEDAŻ HURTOWA[b] WHOLESALE OF COMMODITIES[b]					
O G Ó Ł E M w mln zł	**21068,5**	**25894,1**	**38064,0**	**39565,7**	**T O T A L** in million PLN

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Trade enterprises employing more than 49 persons. b Data concern trade enterprises employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (63). **SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
CHART 1 (63). RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES BY GROUPS (current prices)

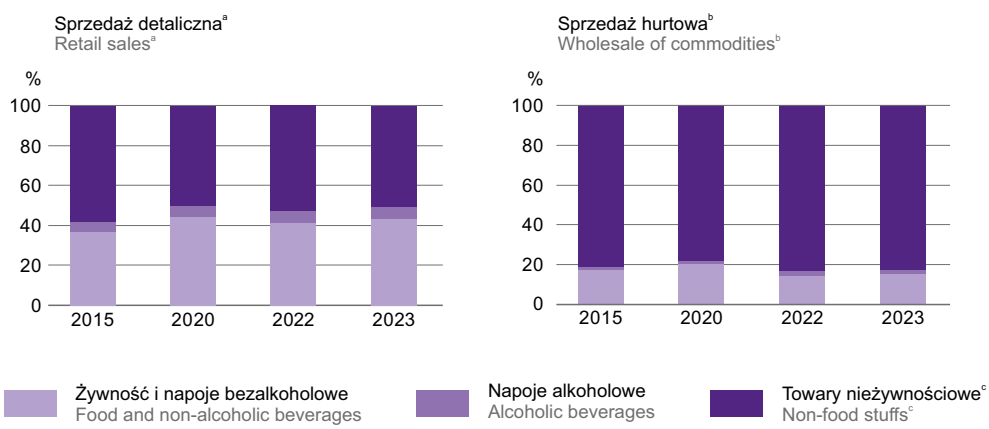

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.
a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons. b Data concern trade enterprises employing more than 9 persons. c Consumer and non-consumer goods.

TABL. 2 (141). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW[a]**
Stan w dniu 31 grudnia
SHOPS BY ORGANISATIONAL FORM AND PETROL STATIONS[a]
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sklepy	**19372**	**18188**	**18862**	**19541**	**Shops**
Domy towarowe i handlowe	18	14	11	11	Department and trade stores
Supermarkety	313	346	412	448	Supermarkets
Hipermarkety	27	28	26	26	Hypermarkets
Sklepy powszechne	351	349	377	387	Universal stores
Sklepy wyspecjalizowane	1871	1802	1849	1924	Specialised shops
Pozostałe sklepy[b]	16792	15649	16187	16745	Other shops[b]
Stacje paliw	**615**	**508**	**505**	**548**	**Petrol stations**

a Dane opracowano według lokalizacji sklepu/ stacji paliw. b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.
a Data are compiled by location of shops/ petrol stations. b Data concern shops of economic entities employing more than 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 3 (142). **GASTRONOMIA[a]**
CATERING[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 grudnia)	507	388	451	495	Number of catering establishments (as of 31 December)
restauracje	189	165	187	194	restaurants
bary	123	88	119	129	bars
stołówki	85	29	38	39	canteens
punkty gastronomiczne	110	106	107	133	food stands
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	364589	400957	748932	890426	Sales from catering activity (current prices) in thousand PLN
produkcja gastronomiczna	284463	356771	659616	789502	catering production
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	44711	25157	52614	59276	alcoholic beverages and tobacco
inne towary handlowe	35416	19029	36703	41649	other trade commodities

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 4 (143). **TARGOWISKA[a]**
MARKETPLACES[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Targowiska stałe (stan w dniu 31 grudnia):					Permanent marketplaces (as of 31 December):
liczba	187	179	182	205	number
powierzchnia w tys. m^2	1131,3	1101,4	1058,0	1057,0	area in thousand m^2
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	4581	4697	4760	4628	permanent small-retail sales outlets
Targowiska sezonowe[b] (w ciągu roku)	120	222	269	255	Seasonal marketplaces[b] (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	10035,8	6721,2	6765,8	7815,0	Annual receipts from marketplace fees in thousand PLN

a Z uwzględnieniem miejsc do prowadzenia handlu zgodnie z ustawą z dnia 29 października 2021 r. o ułatwieniach w prowadzeniu handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników. b Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.
a Taking into account places for trading in accordance with the Act of 29 October 2021 on facilitating trade on Fridays and Saturdays by farmers and their household members. b Number of marketplaces or places located on streets and squares opened seasonally.

Ceny
Prices

WYKRES 2 (64). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
CHART 2 (64). PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

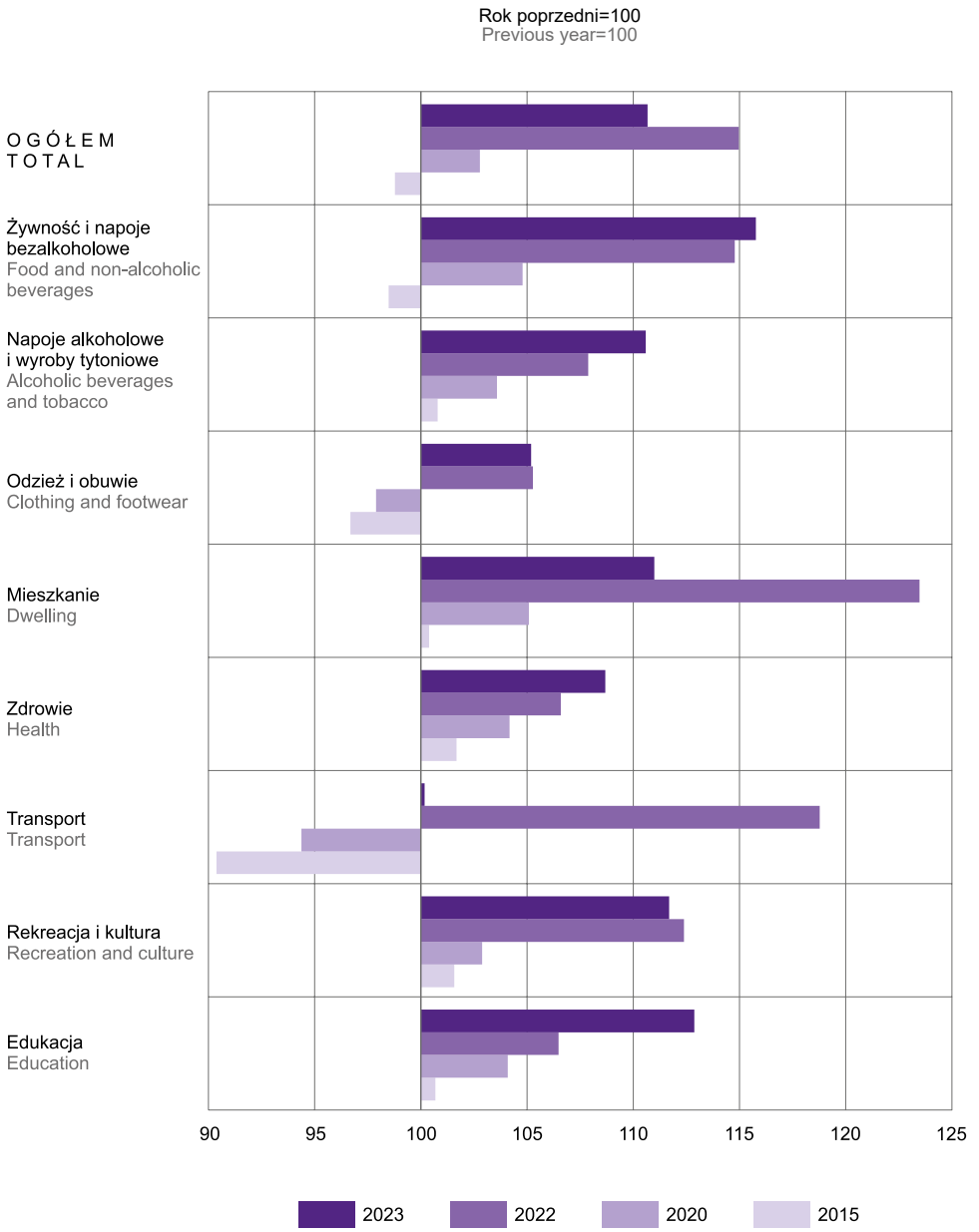

TABL. 1 (144). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW**
REVENUE, COSTS AND FINANCIAL RESULT OF ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
Przychody ogółem	**71133,3**	**83382,5**	**163698,1**	**199473,2**	**Total revenue**
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	40740,9	48304,9	74998,4	77777,0	Net revenue from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	28671,4	33148,0	83563,5	113083,3	Net revenue from sale of goods and materials
Przychody finansowe	553,7	443,5	3498,8	6680,1	Financial revenue
Koszty ogółem	**66933,2**	**77948,7**	**152548,1**	**197052,4**	**Total costs**
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	39476,3	48301,0	72536,7	73452,9	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	25014,9	27512,6	75561,7	104773,7	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	566,7	596,4	1996,1	15198,4	Financial costs
Wynik finansowy brutto [a]	**4200,2**	**5433,8**	**11150,0**	**2420,9**	**Gross financial result** [a]
Zysk brutto	4864,2	5776,7	11773,7	9184,0	Gross profit
Strata brutto	664,0	342,9	623,7	6763,1	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	**548,3**	**829,3**	**1540,3**	**2029,1**	**Obligatory encumbrances on gross financial result**
Wynik finansowy netto	**3651,9**	**4604,5**	**9609,7**	**391,8**	**Net financial result**
Zysk netto	4247,2	4938,8	10238,0	7700,6	Net profit
Strata netto	595,3	334,3	628,3	7308,8	Net loss

a W 2015 r. skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych (0,2 mln zł); od 2016 r. zdarzenia nadzwyczajne zaliczane są do pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych.
a In 2015, corrected by extraordinary events (PLN 0,2 millions); since 2016, extraordinary events events have been classified as other operating revenue/costs.

WYKRES 1 (65). **PRZYCHODY OGÓŁEM PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
CHART 1 (65). TOTAL REVENUE OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

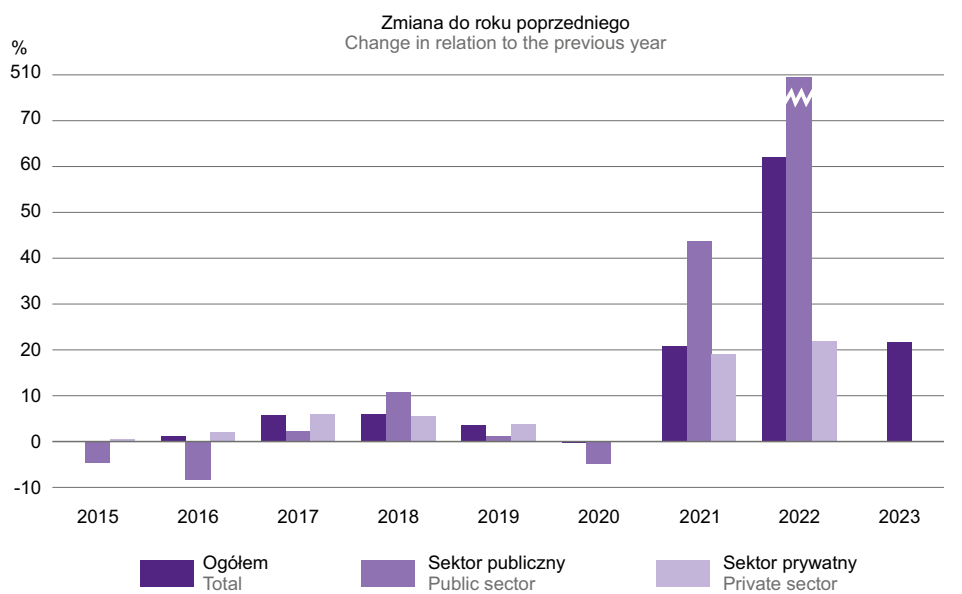

TABL. 2 (145). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI**
REVENUE, COSTS AND FINANCIAL RESULT OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody ogółem Total revenue	Koszty ogółem Total costs	Wynik finansowy brutto[a] Gross financial result[a]	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbrances on gross financial result	Wynik finansowy netto Net financial result
		w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	2015	71133,3	66933,2	4200,2	548,3	3651,9
TOTAL	2020	83382,5	77948,7	5433,8	829,3	4604,5
	2022	163698,1	152548,1	11150,0	1540,3	9609,7
	2023	**199473,2**	**197052,4**	**2420,9**	**2029,1**	**391,8**
w tym: of which:						
Przemysł Industry		137546,8	137888,9	-342,0	1581,8	-1923,9
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		45289,2	43751,4	1537,8	294,9	1242,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] water supply; sewerage, waste management and remediation activities		1891,8	1822,2	69,6	19,8	49,9
Budownictwo Construction		6619,7	5907,3	712,4	101,6	610,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] Trade; repair of motor vehicles[Δ]		42432,2	41456,8	975,4	164,8	810,5
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		5178,2	4682,5	495,7	107,3	388,4
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] Accommodation and catering[Δ]		385,4	363,6	21,8	1,3	20,5
Informacja i komunikacja Information and communication		1228,8	1015,1	213,7	21,3	192,5
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] Real estate activities		1388,8	1339,4	49,4	7,9	41,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		889,1	888,5	0,7	3,6	-3,0
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] Administrative and support service activities		569,4	543,9	25,5	4,1	21,4
Edukacja Education		174,1	166,8	7,3	2,0	5,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		1134,9	1026,9	108,0	16,1	91,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		116,8	126,5	-9,7	1,1	-10,8

a W 2015 r. skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych (0,2 mln zł); od 2016 r. zdarzenia nadzwyczajne zaliczane są do pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych.
a In 2015, corrected by extraordinary events (PLN 0,2 millions); since 2016, extraordinary events events have been classified as other operating revenue/costs.

WYKRES 2 (66). **UDZIAŁ LICZBY PRZEDSIĘBIORSTW WYKAZUJĄCYCH ZYSK NETTO W OGÓLNEJ LICZBIE PRZEDSIĘBIORSTW**
CHART 2 (66). PERCENTAGE OF ENTERPRISES SHOWING NET PROFIT IN THE TOTAL NUMBER OF ENTERPRISES

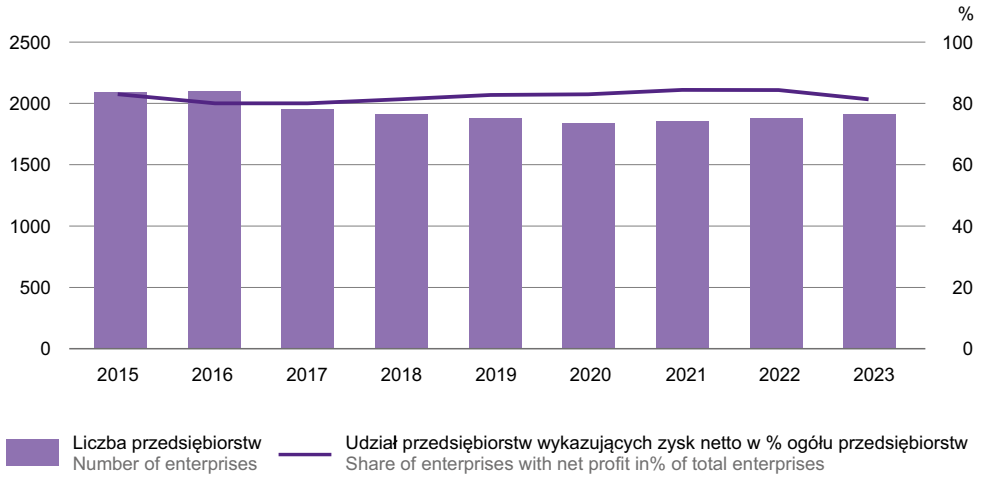

TABL. 3 (146). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE		Wskaźnik - w % - rentowności obrotu Turnover - in % - profitability rate		SPECIFICATION
		brutto gross	netto net	
OGÓŁEM	2015	5,9	5,1	**TOTAL**
	2020	6,5	5,5	
	2022	6,8	5,9	
	2023	**1,2**	**0,2**	
w tym:				of which:
Przemysł		-0,2	-1,4	Industry
w tym:				of which:
przetwórstwo przemysłowe		3,4	2,7	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ]		3,7	2,6	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		10,8	9,2	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]		2,3	1,9	Trade; repair of motor vehicles[Δ]
Transport i gospodarka magazynowa		9,6	7,5	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ]		5,6	5,3	Accommodation and catering[Δ]
Informacja i komunikacja		17,4	15,7	Information and communication
Obsługa rynku nieruchomości[Δ]		3,6	3,0	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		0,1	-0,3	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ]		4,5	3,8	Administrative and support service activities
Edukacja		4,2	3,0	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		9,5	8,1	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		-8,3	-9,3	Arts, entertainment and recreation

TABL. 4 (147). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 grudnia
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Zapasy Stocks	Należności krótkoterminowe Short-term receivables		Inwestycje krótkoterminowe Short-term investments	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe Short-term prepayments and accruals
				razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services		
		w mln zł in million PLN					
OGÓŁEM TOTAL	2015	24068,7	7070,0	10392,2	8003,4	6085,4	521,2
	2020	31287,6	8958,7	10899,3	9105,3	10795,5	634,1
	2022	77782,7	15443,3	19543,3	15498,4	41945,9	850,2
	2023	**83180,8**	**15545,9**	**24179,1**	**19279,5**	**42537,2**	**918,6**
w tym: of which:							
Przemysł Industry		57493,0	8836,6	17930,3	14442,8	30457,3	268,8
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		17514,0	8163,4	6064,8	4950,9	3110,6	175,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] water supply; sewerage, waste management and remediation activities		594,4	60,0	247,3	202,0	272,2	14,9
Budownictwo Construction		3294,4	1106,8	977,4	783,7	932,5	277,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] Trade; repair of motor vehicles[Δ]		10303,6	5063,4	3404,8	2650,2	1727,7	107,6
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1469,1	75,9	852,7	700,6	506,4	34,2
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] Accommodation and catering[Δ]		66,1	6,5	13,5	6,6	45,4	0,7
Informacja i komunikacja Information and communication		498,4	8,5	190,7	169,9	233,2	65,9
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] Real estate activities		804,5	110,6	115,6	86,6	458,4	119,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		666,0	168,0	265,7	146,3	209,4	22,8
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] Administrative and support service activities		161,0	8,8	87,2	45,8	55,9	9,1
Edukacja Education		26,0	0,1	7,1	2,8	18,4	0,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		285,1	9,8	125,1	110,5	147,1	3,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		16,6	0,5	4,9	2,6	11,0	0,2

WYKRES 3 (67). **AKTYWA TRWAŁE I OBROTOWE**
CHART 3 (67). FIXED AND CURRENT ASSETS

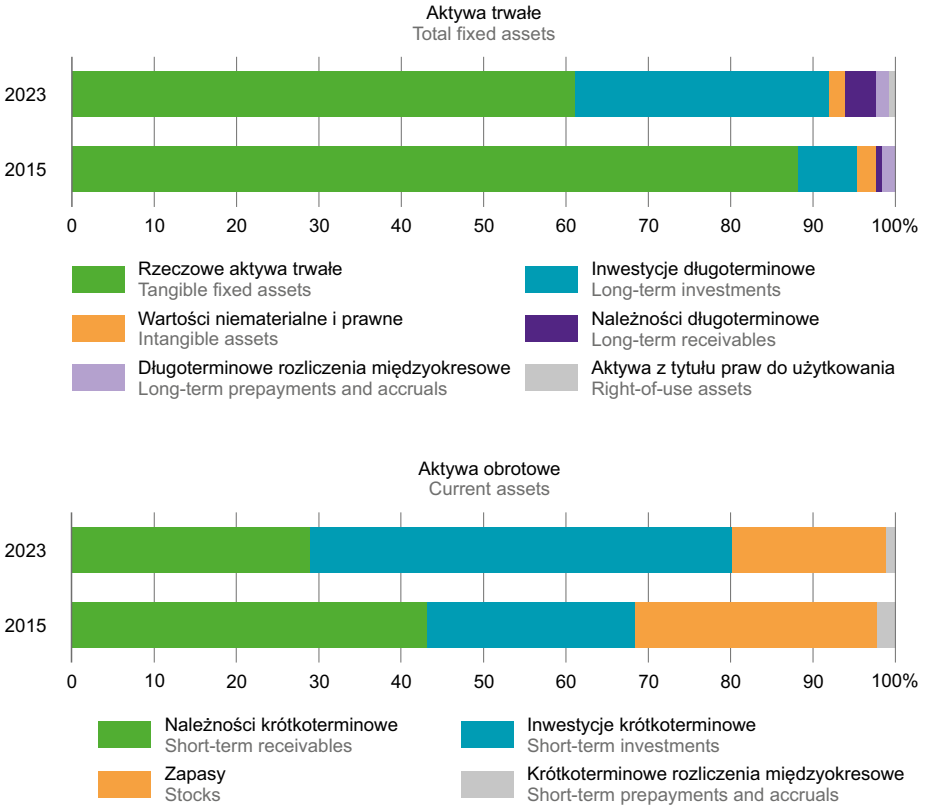

WYKRES 4 (68). **ZAPASY**
CHART 4 (68). STOCKS

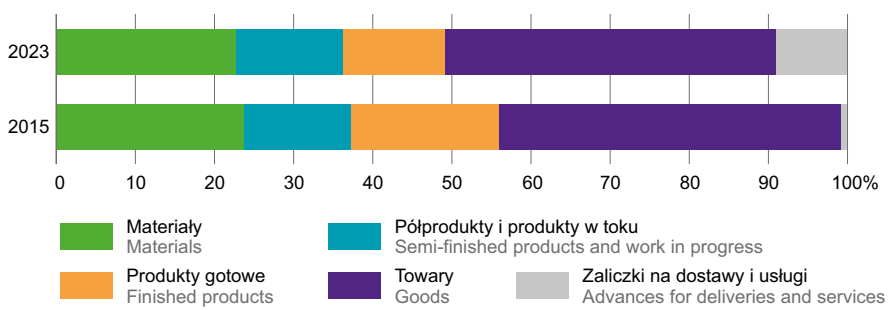

TABL. 5 (148). **KAPITAŁY (fundusze) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**[a]
Stan w dniu 31 grudnia
SHARE EQUITY (funds) OF ENTERPRISES[a]
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which			
			kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
		w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM TOTAL	2015	41140,6	19775,3	10713,4	1837,5	3645,7
	2020	48414,4	20251,9	14978,7	2766,1	4608,7
	2022	102703,1	40024,3	42498,6	3390,9	9608,2
	2023	**100878,7**	**40712,3**	**49451,6**	**2620,9**	**497,6**
w tym: of which:						
Przemysł Industry		85344,0	34803,4	43272,7	3515,6	-1821,2
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		19504,7	3863,6	10937,4	550,6	1272,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] water supply; sewerage, waste management and remediation activities		1661,9	1228,6	282,9	-4,0	50,1
Budownictwo Construction		2130,4	453,0	853,2	41,2	617,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] Trade; repair of motor vehicles[Δ]		6188,3	1430,9	2971,1	-48,9	807,1
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1903,4	931,2	858,4	-628,7	388,5
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] Accommodation and catering[Δ]		118,0	24,9	24,4	20,5	20,5
Informacja i komunikacja Information and communication		664,4	195,0	196,9	82,4	192,5
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] Real estate activities		2353,4	1629,5	610,1	-45,7	41,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		529,3	335,3	116,1	-32,4	-3,0
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] Administrative and support service activities		70,8	77,7	31,2	-61,4	21,4
Edukacja Education		42,1	10,7	26,4	-0,1	5,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		302,2	115,6	223,6	-143,7	91,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		127,0	185,8	5,6	-73,7	-10,8

a Patrz uwagi ogólne działu „Finanse przedsiębiorstw", ust. 10 na str. 198.
a See general notes to the chapter "Finances of enterprises", item 10 on page 198.

TABL. 6 (149). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 grudnia
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
			razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which: kredyty i pożyczki credits and loans	w tym of which: z tytułu dostaw i usług from deliveries and services
		w mln zł in million PLN					
OGÓŁEM TOTAL	2015	20914,1	5798,7	3194,1	15115,4	4230,0	6795,7
	2020	29350,0	7572,4	4220,6	21777,5	5100,4	7584,9
	2022	59902,2	14505,1	8861,5	45397,0	14576,3	13744,7
	2023	**67835,0**	**18924,7**	**11683,4**	**48910,3**	**15308,0**	**14563,9**
w tym: of which:							
Przemysł Industry		44006,9	14269,3	9762,3	29737,5	11676,7	8157,9
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		16834,0	4809,5	2262,1	12024,5	1925,2	5066,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		883,6	493,2	382,5	390,4	79,1	154,9
Budownictwo Construction		1998,5	294,4	206,5	1704,1	260,7	570,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Δ Trade; repair of motor vehicles Δ		10077,1	2587,6	834,0	7489,5	1415,8	4637,3
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		4357,2	1666,5	180,3	2690,8	318,3	1599,6
Zakwaterowanie i gastronomia Δ Accommodation and catering Δ		102,3	53,9	53,3	48,4	11,9	16,2
Informacja i komunikacja Information and communication		234,4	45,2	1,8	189,2	3,8	71,8
Obsługa rynku nieruchomości Δ Real estate activities		905,9	299,7	275,2	606,3	31,2	272,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		411,9	98,6	85,6	313,2	32,9	62,1
Administrowanie i działalność wspierająca Δ Administrative and support service activities		149,9	24,8	23,5	125,2	12,5	53,9
Edukacja Education		27,7	13,3	9,2	14,4	4,2	3,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		270,5	136,2	107,6	134,3	22,9	64,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		18,5	6,7	5,1	11,8	0,1	7,8

TABL. 1 (150). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**
REVENUE OF BUDGETS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy [a] Gminas [a]	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
		w tys. zł in thousand PLN				
OGÓŁEM TOTAL	2015	10258360,4	5150093,2	2520607,4	1445615,1	1142044,7
	2020	16003132,7	8773679,1	3833631,3	2348504,5	1047317,8
	2022	17868176,1	9955797,6	4128609,8	2455763,0	1328005,8
	2023	**18582017,6**	**9843742,1**	**4196378,3**	**2937139,8**	**1604757,4**
Dochody własne **Own revenue**		**6926774,6**	**3359182,3**	**2013940,8**	**946651,5**	**607000,1**
w tym: of which:						
Udziały w podatku dochodowym Share in income tax						
od osób prawnych corporate income tax		542235,3	67351,4	110964,0	14052,5	349867,4
od osób fizycznych personal income tax		1962380,4	953033,4	692472,9	254390,4	62483,8
Podatek od nieruchomości Tax on real estate		1127968,0	714611,3	413356,7	.	.
Podatek rolny Agricultural tax		188650,1	186716,2	1933,9	.	.
Podatek od środków transportowych Tax on means of transport		71830,7	49782,2	22048,5	.	.
Podatek od czynności cywilnoprawnych Tax on civil law transactions		160856,2	71308,3	89547,8	.	.
Opłata skarbowa Stamp duty		21784,3	9687,4	12096,9	.	.
Dochody z majątku Revenue from property		309817,1	126767,6	119222,6	45933,0	17893,9
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze of which income from renting and tenancy as well as agreements with a similar character		91616,9	59443,1	65835,1	9164,6	16617,3
Wpływy z usług Services revenue		581071,2	179119,7	149048,1	229128,6	23774,7
Dotacje **Grants**		**5195123,9**	**3194769,8**	**776510,4**	**870241,3**	**353602,4**
Dotacje celowe Targeted grants		4488196,7	2922147,9	572991,2	769323,6	223734,0
w tym: of which:						
z budżetu państwa from the state budget		2072492,1	1255453,9	412620,7	286352,9	118064,7
na zadania: for tasks:						
z zakresu administracji rządowej for government administration tasks		1670275,3	1027969,6	333305,7	197920,5	111079,5
własne for own tasks		384649,5	223327,7	73731,2	83718,6	3872,0
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej realised on the basis of agreements with government administration bodies		17567,4	4156,6	5583,8	4713,8	3113,1
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego for tasks realised on the basis of agreements between local government units		89790,4	56498,7	15381,5	17910,2	–
otrzymane z państwowych funduszy celowych received from state appropriated funds		51273,5	27727,5	6982,8	9688,2	6875,0
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań for financial assistance between local government units for additional financing of own tasks		115604,4	3954,2	746,8	106683,8	4219,6
Dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 [b] Grants from paragraphs 200 and 620; 205 and 625 [b]		706927,2	272621,9	203519,2	100917,7	129868,4
Subwencja ogólna z budżetu państwa **General subvention from the state budget**		**6460119,1**	**3289790,0**	**1405927,1**	**1120247,0**	**644155,0**
w tym część oświatowa of which educational part		3414191,6	1604844,1	1102147,1	666592,7	40607,7

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b Of the classification of budgetary revenue and expenditure.

MAPA 1 (33). **DOCHODY WŁASNE BUDŻETÓW GMIN[a] W 2023 R.**
MAP 1 (33). OWN REVENUE OF GMINAS[a] BUDGETS IN 2023

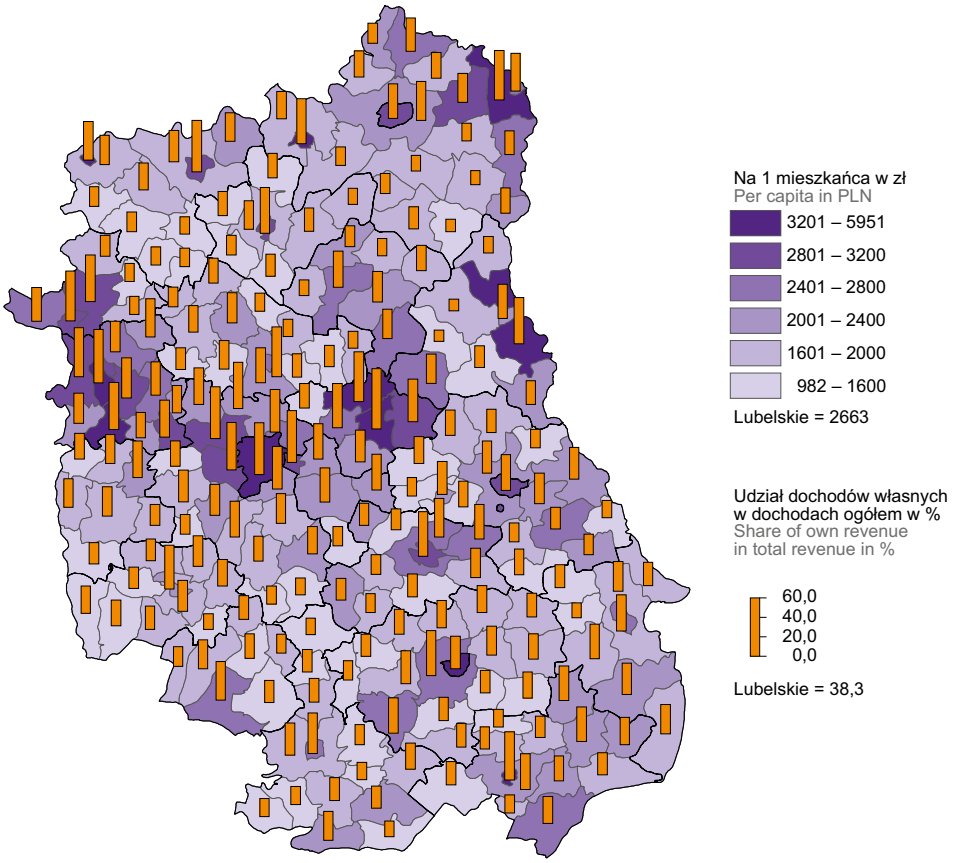

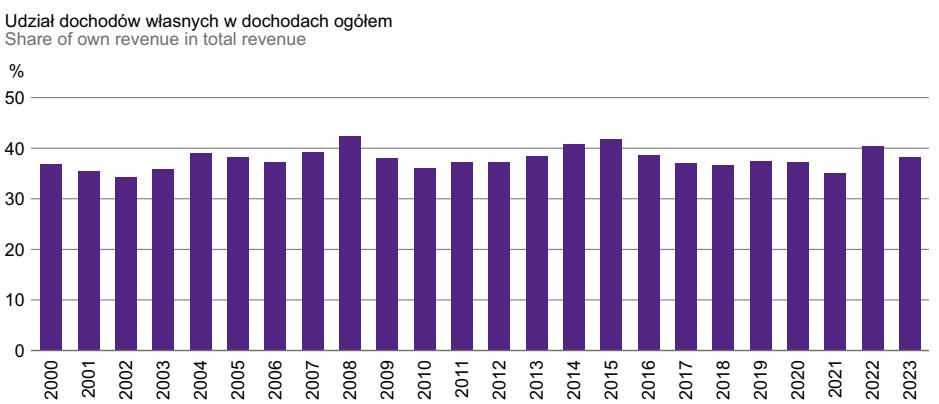

a Łącznie z dochodami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Including revenue of gminas which are also cities with powiat status.

WYKRES 1 (69). **WYBRANE RODZAJE DOCHODÓW WŁASNYCH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**
CHART 1 (69). SELECTED TYPES OF OWN REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS

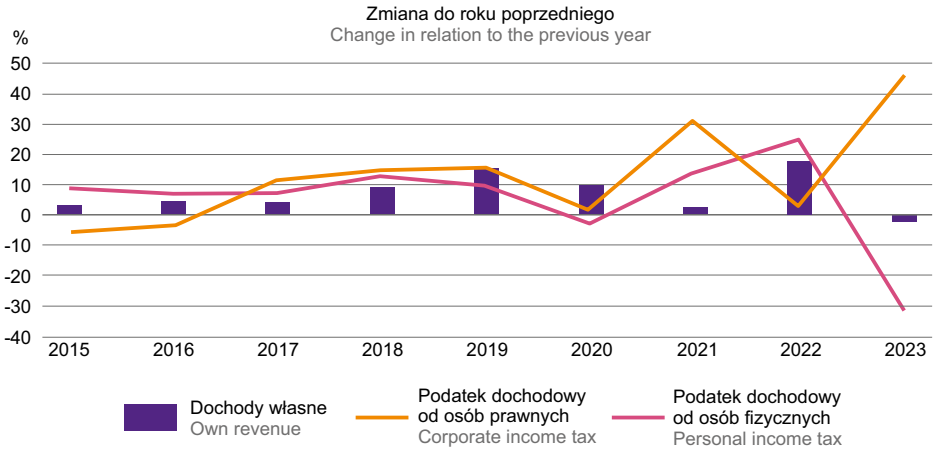

TABL. 2 (151). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF BUDGETS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy [a] Gminas [a]	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
		w tys. zł in thousand PLN				
OGÓŁEM TOTAL	2015	10524883,2	5135811,7	2615271,5	1433269,2	1340530,9
	2020	15390242,8	8446742,1	3882567,0	2153940,9	906992,7
	2022	18251939,8	10152246,0	4436270,3	2532512,1	1130911,4
	2023	**19372800,2**	**10362471,5**	**4525396,8**	**3074232,8**	**1410699,2**
Wydatki bieżące **Current expenditure**		**14315315,3**	**7316454,9**	**3880938,4**	**2128130,5**	**989791,5**
w tym: of which:						
Dotacje Grants		1560687,0	584677,2	564570,5	122250,2	289189,2
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych of which for local government budgetary establishments		14159,3	10754,3	2728,0	677,0	–
Świadczenia na rzecz osób fizycznych Benefits for natural persons		1326727,7	973446,0	274642,6	68133,8	10505,3
Wydatki bieżące jednostek budżetowych Current expenditure of budgetary units		11047152,6	5628503,2	2859564,8	1906460,2	652624,5
w tym: of which:						
wynagrodzenia wages and salaries		5800190,5	2853518,2	1534944,6	1175807,9	235919,8
pochodne od wynagrodzeń [b] wages and salaries related expenditure [b]		1112446,3	580834,7	286085,9	201761,7	43764,0
zakup materiałów i usług purchase of materials and services		3411313,7	1765963,0	909911,9	454044,2	281394,5
Obsługa długu publicznego Public debt servicing		380748,0	129828,5	182160,6	31286,3	37472,6
Wydatki majątkowe **Property expenditure**		**5057484,9**	**3046016,6**	**644458,3**	**946102,3**	**420907,6**
w tym inwestycyjne [c] of which investment expenditure [c]		4884569,7	2958435,6	579551,7	944502,8	402079,6

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują w tym składki na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.
a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b These include social security contributions, the Labour Fund, the Solidarity Fund and the contribution to the Bridge Pension Fund. c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

MAPA 2 (34). **WYDATKI INWESTYCYJNE BUDŻETÓW GMIN[a] W 2023 R.**
MAP 2 (34). INVESTMENT EXPENDITURES OF GMINAS[a] BUDGETS IN 2023

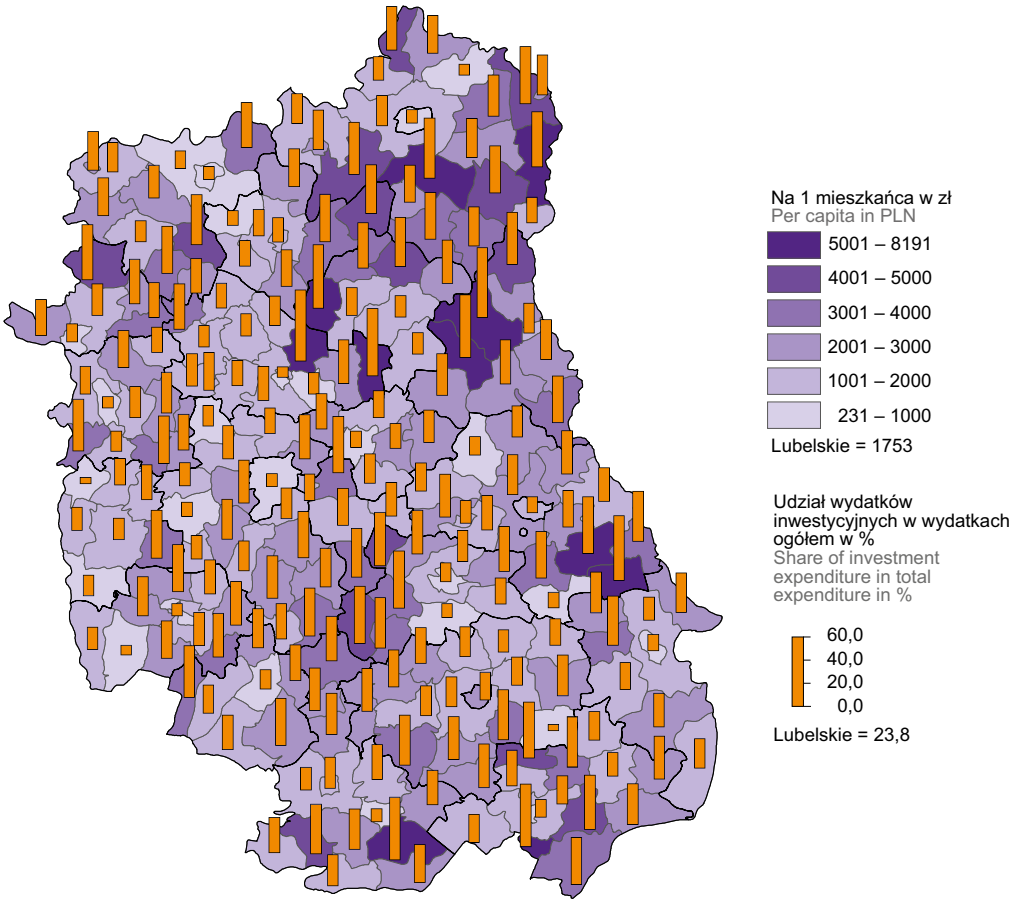

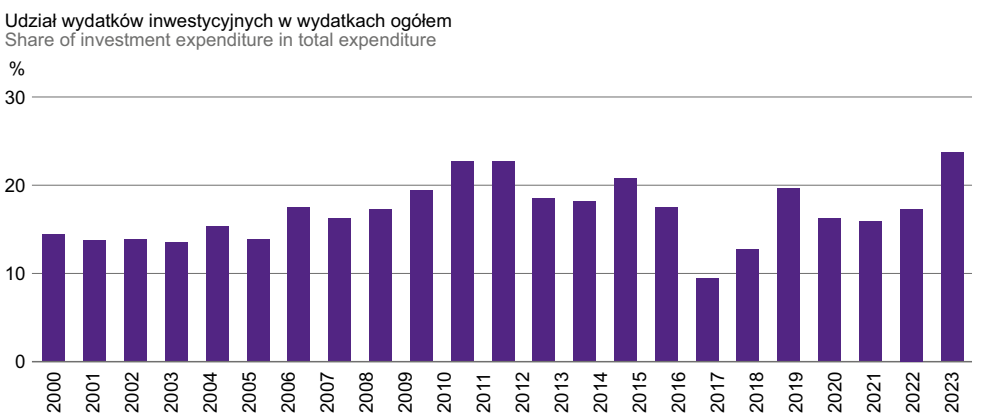

a Łącznie z wydatkami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Including expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (152). **STRUKTURA WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2023 R.**
STRUCTURE OF EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT BUDGETS BY DIVISION IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy [a] Gminas [a]	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w odsetkach in percent				
OGÓŁEM **TOTAL**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	3,0	5,0	0,0	1,0	2,7
Transport i łączność Transport and communication	18,7	14,9	15,0	26,9	40,7
Gospodarka mieszkaniowa Dwelling economy	1,8	2,3	1,6	0,8	1,0
Administracja publiczna Public administration	9,9	10,2	6,4	10,7	17,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa Public safety and fire care	2,5	1,5	2,9	6,4	0,2
Różne rozliczenia Various settlements	0,1	0,1	0,0	0,1	–
Oświata i wychowanie Education	30,7	32,2	39,4	25,1	4,6
Ochrona zdrowia Health care	1,7	0,5	0,6	1,5	14,3
Pomoc społeczna Social assistance	5,4	4,7	5,5	9,5	1,2
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Other tasks in sphere of social policy	1,9	1,3	1,5	3,8	3,0
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	1,7	0,3	2,5	6,3	0,3
Rodzina Family	6,5	8,2	6,4	3,8	0,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska Municipal economy and environmental protection	6,6	9,5	6,5	0,1	0,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Culture and national heritage	3,5	3,7	4,0	0,6	6,3
Kultura fizyczna Physical education	2,0	2,4	2,7	0,4	0,5

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

WYKRES 2 (70). **RELACJA WYNIKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO DO DOCHODÓW OGÓŁEM**
CHART 2 (70). RELATION OF RESULTS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS TO TOTAL REVENUE

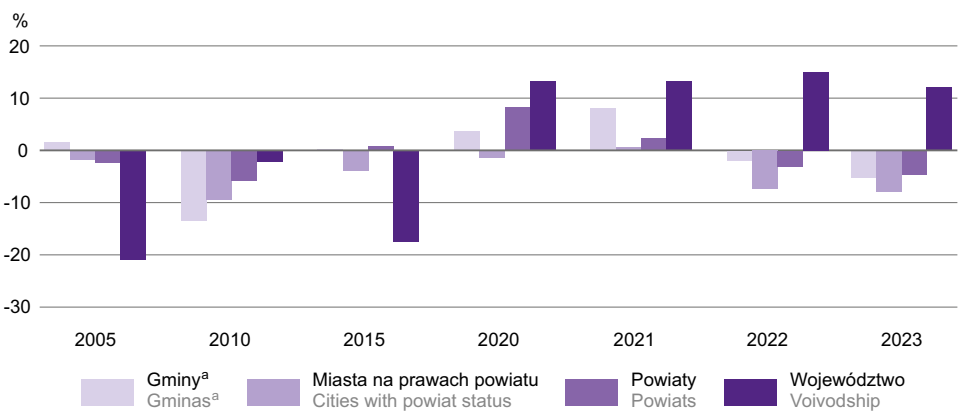

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Inwestycje
Investments

TABL. 1 (153). **NAKŁADY INWESTYCYJNE[a] (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS[a] (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	**10366,3**	**12757,1**	**14202,2**	**17834,9**	**TOTAL**
sektor publiczny	4613,6	6785,8	5685,8	8142,1	public sector
sektor prywatny	5752,7	5971,2	8516,4	9692,8	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	434,6	533,7	682,2	534,1	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	3177,3	3957,8	5131,9	6426,5	Industry
w tym:					of which:
przetwórstwo przemysłowe	1769,3	2255,9	2671,1	3010,5	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ]	375,9	388,2	613,8	2087,3	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	164,5	223,6	282,0	183,1	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]	686,7	607,8	1012,3	1008,0	Trade; repair of motor vehicles[Δ]
Transport i gospodarka magazynowa[b]	1957,1	3358,2	2705,2	3762,5	Transportation and storage[b]
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ]	94,9	78,7	78,1	457,7	Accommodation and catering[Δ]
Informacja i komunikacja	136,5	105,8	114,0	118,1	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	101,5	39,1	67,0	45,7	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości[Δ]	1494,1	1584,7	2270,6	2199,0	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	89,3	89,0	122,5	102,6	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ]	24,4	47,0	68,9	115,2	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	939,9	428,5	366,3	572,7	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	458,9	528,7	437,9	641,8	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	346,2	757,1	496,3	1074,6	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	244,0	389,1	356,3	574,4	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	16,5	28,4	10,6	18,9	Other service activities

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.
a By investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

WYKRES 1 (71). **DYNAMIKA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH[a] WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)**
CHART 1 (71). INDICES OF INVESTMENT OUTLAYS[a] BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)

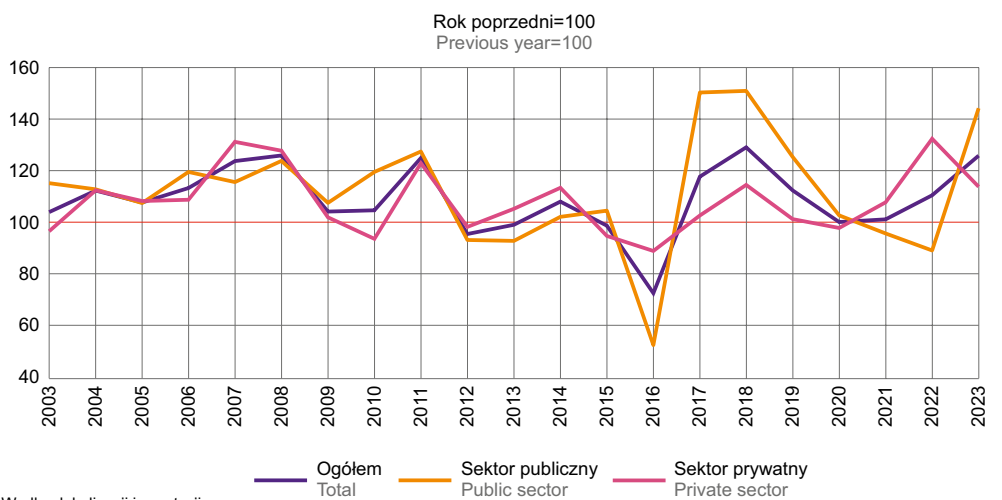

a Według lokalizacji inwestycji.
a By investment location.

MAPA 1 (35). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH[a] W 2023 R. (ceny bieżące)**
MAP 1 (35). INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES[a] IN 2023 (current prices)

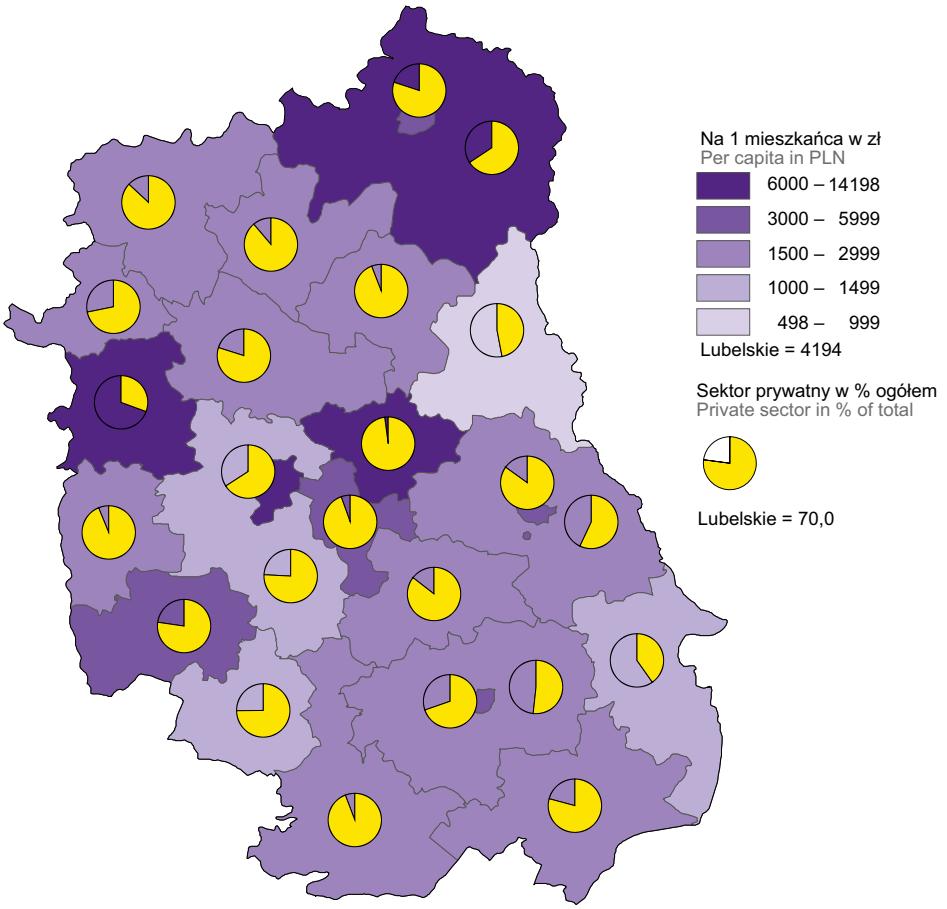

Udział sektora prywatnego w nakładach inwestycyjnych ogółem
Share of the private sector in total investment outlays

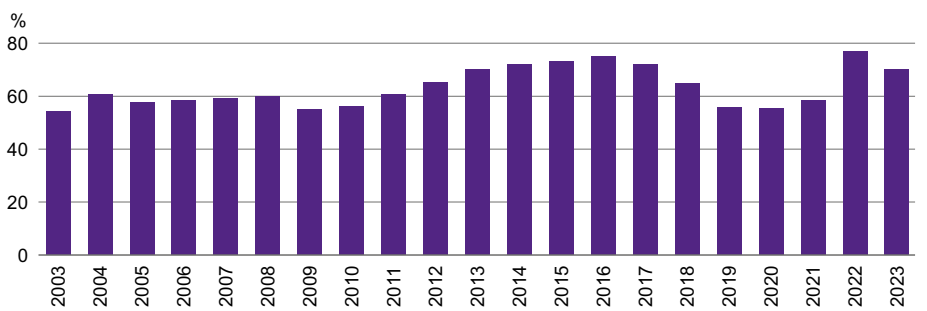

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investment location.

TABL. 2 (154). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH[a] WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES[a] BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł in million PLN			
OGÓŁEM TOTAL	2015	4459,5	2396,6	1694,7	350,1
	2020	5917,8	2911,2	2703,3	292,2
	2022	7542,5	4162,5	2823,2	533,4
	2023	**10349,3**	**5707,9**	**3869,6**	**661,7**
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		75,6	51,2	11,9	6,6
Przemysł Industry		7808,2	4474,6	2998,9	233,6
w tym: of which:					
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		2486,1	684,6	1658,3	135,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] water supply; sewerage, waste management and remediation activities		203,2	101,4	80,5	17,6
Budownictwo Construction		131,6	28,7	62,8	39,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] Trade; repair of motor vehicles[Δ]		646,9	179,2	333,6	132,4
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		407,8	145,7	50,6	211,3
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] Accommodation and catering[Δ]		24,6	9,8	13,8	1,0
Informacja i komunikacja Information and communication		24,7	1,3	15,6	7,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		29,0	9,1	16,0	3,9
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] Real estate activities		92,2	85,0	6,3	1,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		80,2	46,7	27,4	6,1
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] Administrative and support service activities		23,0	2,6	16,6	3,8
Edukacja Education		56,0	35,9	19,6	0,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		917,5	620,0	284,5	12,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		31,2	18,0	11,7	1,5

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investor's seat.

WYKRES 2 (72). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH[a] WEDŁUG RODZAJÓW (ceny bieżące)**
CHART 2 (72). INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES[a] BY TYPE (current prices)

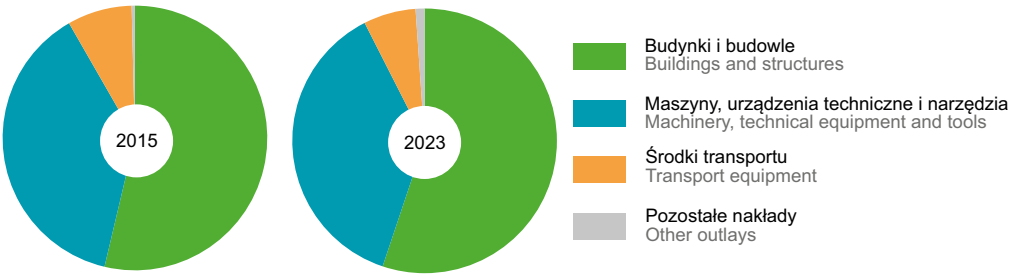

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investor's seat.

Środki trwałe
Fixed assets

TABL. 3 (155). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH[a] (bieżące ceny ewidencyjne)**
Stan w dniu 31 grudnia
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS[a] (current book-keeping prices)
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	**151490,8**	**188791,1**	**224287,9**	**226104,0**	**TOTAL**
sektor publiczny	65845,0	84757,5	96379,3	103621,3	public sector
sektor prywatny	85645,8	104033,6	127908,6	122482,7	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	12466,3	13875,5	14978,9	15853,2	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	35854,1	46434,7	52029,5	56757,7	Industry
w tym:					of which:
przetwórstwo przemysłowe	17673,1	23096,0	26679,5	28500,4	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ]	6625,7	8022,7	9203,7	9787,9	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	2673,8	3204,6	4955,4	4669,6	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]	7502,1	8814,1	9802,5	10452,4	Trade; repair of motor vehicles[Δ]
Transport i gospodarka magazynowa[b]	33481,7	41529,5	47150,7	50474,1	Transportation and storage[b]
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ]	691,0	778,8	965,1	1026,8	Accommodation and catering[Δ]
Informacja i komunikacja	2015,1	2558,7	15944,5	3012,9	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	912,8	958,3	1038,5	1064,9	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości[Δ]	33992,0	41924,1	45165,9	47404,5	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1518,2	1805,7	2037,2	2133,6	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ]	467,1	731,4	951,1	970,5	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5898,8	6981,6	7555,5	8299,3	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	6976,7	8802,5	9716,1	10482,5	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	4230,8	6514,3	7451,6	8470,6	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2274,9	3319,9	3973,7	4455,5	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	535,4	557,4	571,8	575,8	Other service activities

a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.
a The division of fixed assets by PKD 2007 sections was made according to the seat of local kind-of-activity unit. b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 1 (156). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2020	2021	2022	2020	2021	2022
	w mln zł in million PLN			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM **TOTAL**	**89558**	**99626**	**114306**	.	.	.
W tym wartość dodana brutto **Of which gross value added**	**79018**	**86858**	**101971**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych non-financial corporations	30056	35079	41705	38,0	40,4	40,9
instytucji rządowych i samorządowych general government	16985	18525	20370	21,5	21,3	20,0
gospodarstw domowych households	28875	29983	34674	36,5	34,5	34,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	4754	4738	6592	6,0	5,5	6,5
Przemysł Industry	16297	18733	21623	20,6	21,6	21,2
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	12583	14393	16909	15,9	16,6	16,6
Budownictwo Construction	6183	6038	6743	7,8	7,0	6,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia[Δ]; informacja i komunikacja Trade; repair of motor vehicles[Δ]; transportation and storage; accommodation and catering[Δ]; information and communication	20935	23273	27920	26,5	26,8	27,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości[Δ] Financial and insurance activities; real estate activities	8390	8901	11393	10,6	10,2	11,2
Pozostałe usługi Other services	22460	25174	27700	28,4	29,0	27,2
NA 1 MIESZKAŃCA[a] **PER CAPITA[a]**	**45003**	**50508**	**57467**	.	.	.

a W złotych.
a In PLN.

WYKRES 1 (73). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA I WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO W PODREGIONACH W 2022 R.**
CHART 1 (73). GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA AND GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSON IN SUBREGIONS IN 2022

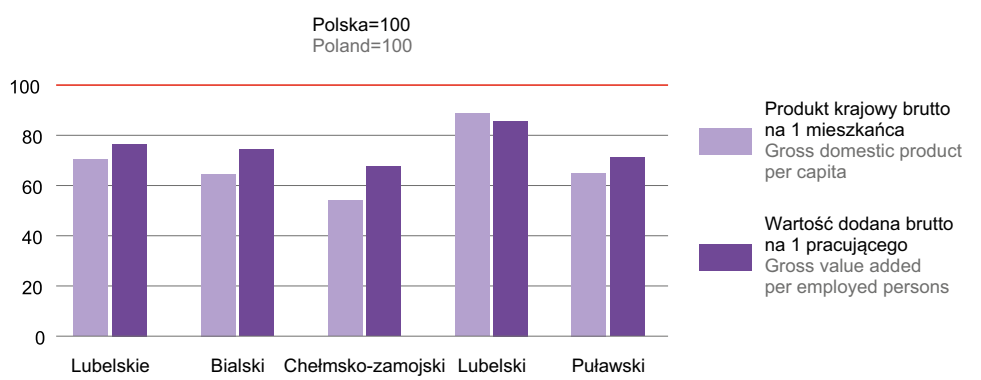

TABL. 2 (157). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO (ceny bieżące)**
GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	w zł in PLN			
O G Ó Ł E M[a]	**112045**	**121623**	**141158**	**T O T A L[a]**
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo[a]	28096	28014	38979	Agriculture, forestry and fishing[a]
Przemysł	147393	167544	192763	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	138463	155832	182165	of which manufacturing
Budownictwo	141262	133155	143209	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia[Δ]; informacja i komunikacja	134538	147703	173579	Trade; repair of motor vehicles[Δ]; transportation and storage; accommodation and catering[Δ]; information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa;obsługa rynku nieruchomości[Δ]	412456	440093	574791	Financial and insurance activities; real estate activities
Pozostałe usługi	109161	119842	129839	Other services

a Patrz uwagi do działu „Rynek pracy", ust. 3 na str. 182.
a See notes to the chapter „Labour market", item 3 on page 182.

TABL. 3 (158). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN			
Produkcja globalna	157751	181728	222355	Gross output
Zużycie pośrednie	78733	94870	120383	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	79018	86858	101971	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	35229	37907	42457	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	47116	49918	59871	Gross operating surplus

TABL. 4 (159). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2021	2022	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	71304	75339	86807	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	35831	38195	43642	per capita in PLN
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	71600	73971	84739	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	35979	37502	42602	per capita in PLN

TABL. 1 (160). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ[a] W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 grudnia
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] IN THE REGON REGISTER
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M[b]	**173184**	**192737**	**206117**	**211650**	**T O T A L[b]**
sektor publiczny	5750	5090	5058	5085	public sector
sektor prywatny	166363	184816	197208	202411	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	4	3	3	3	State owned enterprises
Spółki	22382	24702	27429	28806	Companies
w tym:					of which:
handlowe	12448	14773	17448	18634	commercial
cywilne	9763	9728	9773	9956	civil law partnerships
Spółdzielnie	1170	776	762	742	Cooperatives
Fundacje	924	1233	1403	1508	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	6633	6945	7182	7677	Associations and social organisations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	129484	145662	155530	158820	Natural persons conducting economic activity

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale na sektory własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.
a Excluding persons tending private farms in agriculture. b In division by ownership sectors – excluding entities, for which information on ownership form does not exist in the REGON register.

WYKRES 1 (74). **PODMIOTY NOWO ZAREJESTROWANE I WYREJESTROWANE Z REJESTU REGON[a]**
CHART 1 (74). NEWLY REGISTERED AND DEREGISTERED ENTITIES IN THE REGON REGISTER[a]

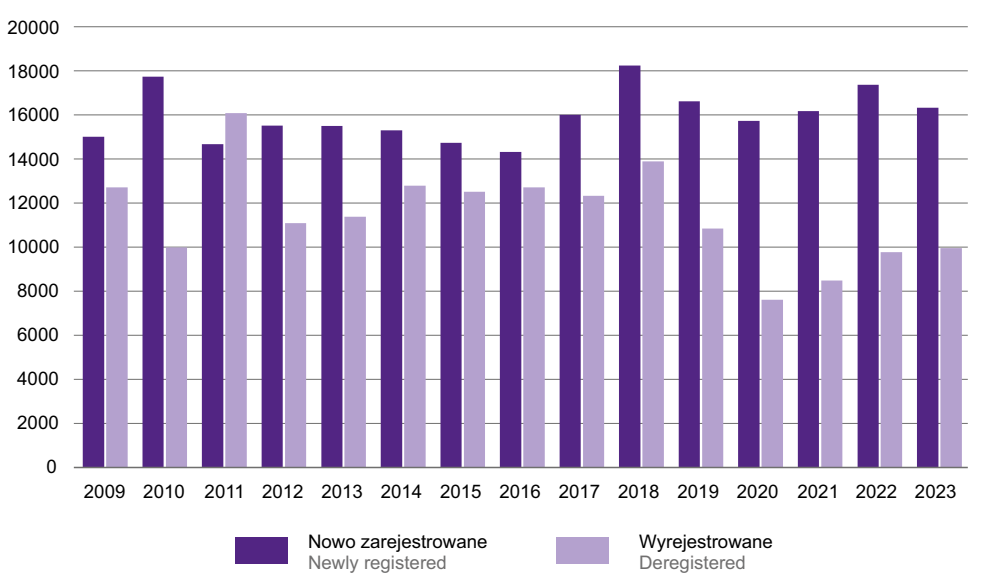

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

MAPA 1 (36). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ[a] W REJESTRZE REGON W 2023 R.**
Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (36). ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] IN THE REGON REGISTER IN 2023
As of 31 December

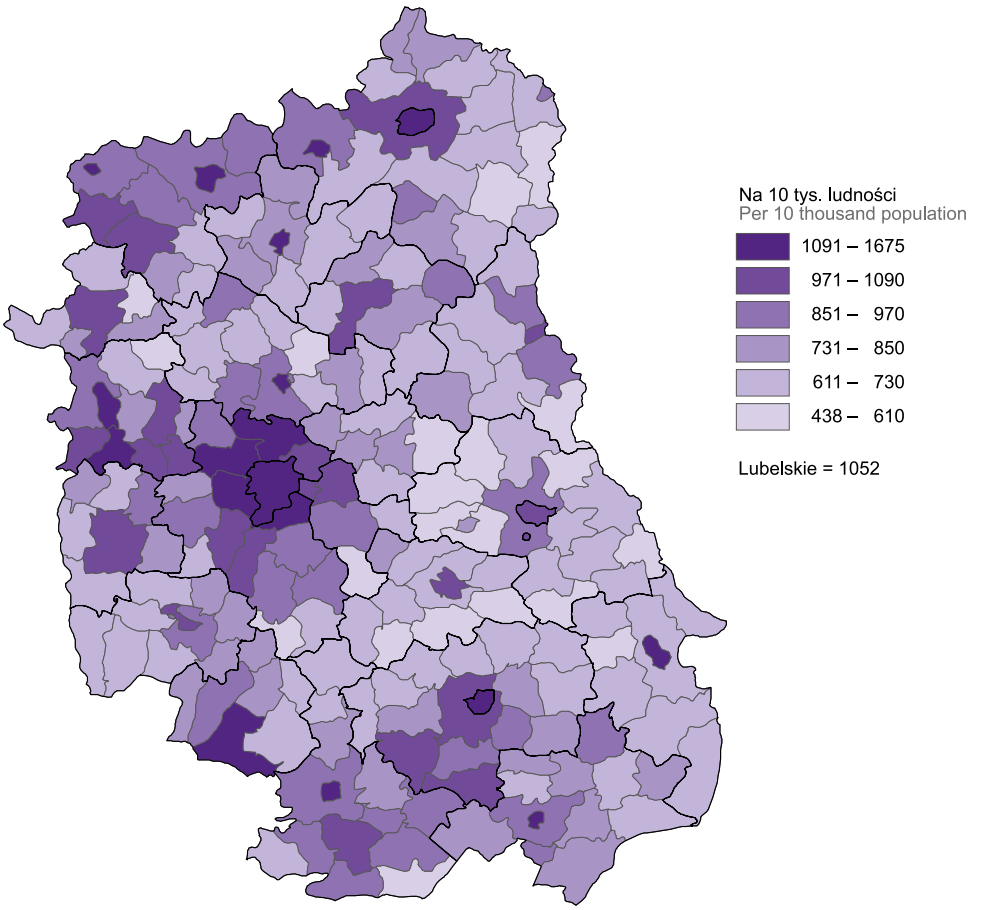

Podmioty gospodarki narodowej[a] w rejestrze REGON na 10 tys. ludności
Entities of the national economy[a] in the REGON register per 10 thousand population

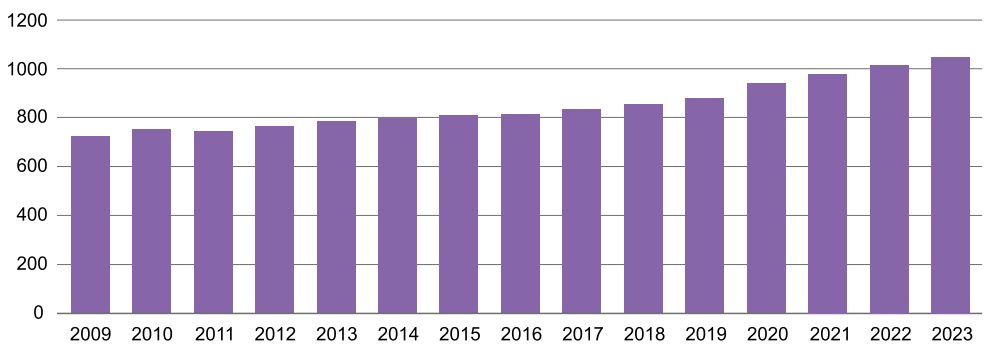

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (161). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON NA 1000 LUDNOŚCI WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH**
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER PER 1000 POPULATION BY DELIMITATION OF RURAL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2023	SPECIFICATION
Miasta	**135,0**	**Urban areas**
duże	162,6	large
średnie	122,4	medium
małe	116,5	small
Obszary wiejskie	**79,8**	**Rural areas**
aglomeracyjne dużej gęstości	119,9	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	80,6	agglomeration low density
pozaglomeracyjne dużej gęstości	79,5	non-agglomeration high density
pozaglomeracyjne małej gęstości	69,9	non-agglomeration low density

TABL. 3 (162). **OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ W % WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH**
NATURAL PERSONS CONDUCTING ECONOMIC ACTIVITY IN % BY DELIMITATION OF RURAL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2023	SPECIFICATION
Miasta	**71,0**	**Urban areas**
duże	67,1	large
średnie	72,8	medium
małe	75,2	small
Obszary wiejskie	**80,9**	**Rural areas**
aglomeracyjne dużej gęstości	82,9	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	81,3	agglomeration low density
pozaglomeracyjne dużej gęstości	82,2	non-agglomeration high density
pozaglomeracyjne małej gęstości	77,7	non-agglomeration low density

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	
POWIERZCHNIA. SAMORZĄD TERYTORIALNY – stan w dniu 31 grudnia AREA. LOCAL GOVERNMENT– as of 31 December				
Powierzchnia w km^2	313931	25122	8,0	Area in km^2
Powiaty	314	20	6,4	Powiats
Miasta na prawach powiatu	66	4	6,1	Cities with powiat status
Gminy	2477	213	8,6	Gminas
Miasta	979	51	5,2	Towns
Miejscowości wiejskie	52451	4038	7,7	Rural localities
Sołectwa	40812	3731	9,1	Village administrator's offices
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION				
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	16,0	0,9	5,6	particulate
gazowych	172771,3	4870,9	2,8	gaseous
Komunalne oczyszczalnie ścieków[a] (stan w dniu 31 grudnia)	3249	284	8,7	Municipal wastewater treatment plants[a] (as of 31 December)
w tym: biologiczne	2433	255	10,5	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	810	28	3,5	with increased biogene removal (disposal)
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	109309,2	6050,2	5,5	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) in thousand tonnes
Odpady komunalne wytworzone[b] (w ciągu roku) w tys. t	13447,9	519,0	3,9	Municipal waste generated[b] (during the year) in thousand tonnes
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				in environmental protection:
w milionach złotych	18213,7	767,9	4,2	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	3,9	4,3	.	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych	4311,5	150,7	3,5	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	0,9	0,8	.	in % of total investment outlays
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY				
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych[c]:				Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings[c]:
w liczbach bezwzględnych	792014	33270	4,2	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	210	165	.	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję[c] w %	71,5	79,7	.	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police[c] in %
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	37636,5	2011,0	5,3	Population (as of 31 December) in thousands
miasta	22376,5	926,9	4,1	urban areas
wieś	15260,0	1084,2	7,1	rural areas
w tym kobiety	19454,1	1037,6	5,3	of which females
Ludność na 1 km^2 powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 grudnia)	120	80	.	Population per 1 km^2 of total area (as of 31 December)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 grudnia)	71,2	72,9	.	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 December)

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone. c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.
a Working on sewage network. b Item includes waste collected from all inhabitants and considered to be waste generated. c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	
LUDNOŚĆ (dok.) POPULATION (cont.)				
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-3,62	-4,67	.	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,18	-2,21	.	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący[a] (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	15142,5	761,6	5,0	Employed persons[a] (as of 31 December) in thousands
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	7199,22	6454,27	89,7	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	788,2	57,4	7,3	Registered unemployed persons (as of 31 December) in thousands
Stopa bezrobocia rejestrowanego[b] (stan w dniu 31 grudnia) w %	5,1	7,5	.	Registered unemployment rate[b] (as of 31 December) in %
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA DWELLINGS. INFRASTRUCTURE				
Zasoby mieszkaniowe[c] (stan w dniu 31 marca):				Dwelling stocks[c] (as of 31 March):
mieszkania: w tysiącach	15779,2	808,7	5,1	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	419,3	402,1	.	per 1000 population
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	221,3	9,0	4,1	in thousands
na 1000 ludności	5,9	4,5	.	per 1000 population
Długość sieci (stan w dniu 31 grudnia) w km:				Network (as of 31 December) in km:
wodociągowej	341149,1	22737,4	6,7	water supply
kanalizacyjnej[d]	181521,6	7651,5	4,2	sewage[d]
gazowej	174257,4	10115,4	5,8	gas supply
EDUKACJA I WYCHOWANIE[e] – stan na początku roku szkolnego EDUCATION[e] – as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach[f] w tys.:				Pupils and students in schools[f] in thousands:
podstawowych	3007,4	150,9	5,0	primary
branżowych I stopnia[g]	243,0	10,4	4,3	stage I sectoral vocational[g]
liceach ogólnokształcących	806,1	45,7	5,7	general secondary
technikach	755,2	39,6	5,2	technical secondary
artystycznych ogólnokształcących[h]	14,7	0,6	4,3	general art[h]
policealnych	243,1	10,9	4,5	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego[i]:				Children attending pre-primary education establishments[i]:
w tysiącach	1512,0	75,2	5,0	in thousands
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	961,0	930,4	.	per 1000 children aged 3–6

a Według miejsca zamieszkania, bez zagranicy. b Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych na podstawie administracyjnych źródeł danych c Na podstawie bilansów d Łącznie z kolektorami. e Patrz uwagi do działu „Edukacja i wychowanie", ust. 1 i 2 na str. 187. f Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. g Łącznie z uczniami branżowych szkół II stopnia (w 2023 r. – 12973 uczniów w Polsce i 746 w województwie) oraz uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. h Dających uprawnienia zawodowe. i Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a By place of residence, without abroad. b The number of employed persons was used for calculation, including data of employed persons on private farms in agriculture estimated on the basis of administrative data sources.c Based on balances.d Including collectors. e See notes to the chapter „Education", item 1 and 2 on page 187. f Excluding schools for adult, except post-secondary schools. g Including students of stage II sectoral vocational schools (in 2023 – 12973 students in Poland and 746 students in the Voivodship) and students of special job-training schools. h Leading to professional certification. i Including the children attending for all school year in the units performing health care activities.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	
OCHRONA ZDROWIA[a] – stan w dniu 31 grudnia HEALTH CARE[a] – as of 31 December				
Pracownicy medyczni[b]:				Medical personnel[b]:
lekarze	141452	7825	5,5	doctors
lekarze dentyści	36877	2129	5,8	dentists
pielęgniarki[c]	216086	13757	6,4	nurses[c]
Przychodnie	2360	1296	54,9	Out-patients departments
Szpitale ogólne	894	45	5,0	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	161,2	9,6	5,9	Beds in general hospitals in thousands
Apteki ogólnodostępne[d]	11473	716	6,2	Generally available pharmacies[d]
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 grudnia)	7570	555	7,3	Public libraries (including branches; as of 31 December)
Wypożyczenia na 1 czytelnika w wol.	18,4	18,3	.	Loans per borrower in vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 grudnia)	974	56	5,7	Museums with branches (as of 31 December)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	42321,9	1408,6	3,3	Museum and exhibition visitors in thousands
Kina stałe (stan w dniu 31 grudnia)	535	31	5,8	Fixed cinemas (as of 31 December)
Widzowie w kinach stałych w tys.	49741,3	1777,4	3,6	Audience in fixed cinemas in thousands
Baza noclegowa turystyki[e]:				Tourist accommodation establishments[e]:
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 lipca) w tys.	793,1	25,8	3,2	number of beds (as of 31 July) in thousands
korzystający z noclegów w tys.	36239,2	1191,2	3,3	tourists accommodated in thousands
ROLNICTWO AGRICULTURE				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej[f] (stan w czerwcu) w tys. ha	14635,4	1388,8	9,5	Agricultural land in good agricultural condition[f] (as of June) in thousand ha
w tym powierzchnia zasiewów	11025,0	1075,8	9,8	of which sown area
Zbiory w tys. t:				Production in thousand tonnes:
zboża	35850,8	3717,0	10,4	cereals
ziemniaki	5590,0	293,3	5,2	potatoes
warzywa gruntowe	3833,2	558,6	14,6	field vegetables
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	49,9	51,8	103,8	cereals
ziemniaki	296,0	312,0	105,4	potatoes

a Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. b Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. Dane są nieporównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna", ust. 2 na str. 188. c Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. d Patrz uwagi do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna", ust. 8 na str. 189. e Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. Dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. f W latach międzyspisowych dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata; dane wstępne.

a Data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence as well as the Ministry of the Interior and Administration. b Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund. Data incomparable with published in previous editions of the Yearbook; see notes to the chapter „Health care and social welfare", item 2 on page 188. c Including master nurses. d See notes to the chapter „Health care and social welfare", item 8 on page 189. e Concern establishments possessing 10 or more bed places. Data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. f In the intercensal years data on the basis of periodic survey conducted every three years; preliminary data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	
LEŚNICTWO FORESTRY				
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 grudnia) w tys. ha	9283,8	589,1	6,3	Forest area (as of 31 December) in thousand ha
Lesistość w %	29,6	23,4	.	Forest cover in %
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	2557278,3	66579,4	2,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	67835	32996	.	per capita in PLN
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej[a] (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production[a] (current prices):
w milionach złotych	348844,9	15059,6	4,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	9256	7463	.	per capita in PLN
TRANSPORT – stan w dniu 31 grudnia TRANSPORT – as of 31 December				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	319936,9	24411,2	7,6	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
Samochody osobowe zarejestrowane[b] w tys. szt.	27227,7	1465,5	5,4	Registered passenger cars[b] in thousand units
Placówki pocztowe[c]	7620	467	6,1	Postal offices[c]
HANDEL – stan w dniu 31 grudnia TRADE – as of 31 December				
Sklepy	326662	19541	6,0	Shops
Targowiska stałe[d]	2560	205	8,0	Permanent marketplaces[d]
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin[e]				**Budgets of gminas[e]**
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	170256,7	9843,7	5,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	6714	6491	96,7	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	180989,0	10362,5	5,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7137	6833	95,7	per capita in PLN
Budżety miast na prawach powiatu				**Budgets of cities with powiat status**
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	114342,0	4196,4	3,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	9266	8371	90,3	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	125395,6	4525,4	3,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	10162	9028	88,8	per capita in PLN

a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonania robót. b Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. c Dane dotyczą placówek operatora wyznaczonego. d Z uwzględnieniem miejsc do prowadzenia handlu zgodnie z ustawą z dnia 29 października 2021 r. o ułatwieniach w prowadzeniu handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Realised by construction units – by place of performing works. b Including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. c Data concern operators of the public telecommunication network. d Taking into account places for trading in accordance with the Act of 29 October 2021 on facilitating trade on Fridays and Saturdays by farmers and their household members. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	
FINANSE PUBLICZNE (dok.) PUBLIC FINANCE (cont.)				
Budżety powiatów				**Budgets of powiats**
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	45275,5	2937,1	6,5	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1785	1937	108,5	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	46836,2	3074,2	6,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1847	2027	109,8	per capita in PLN
Budżety województw				**Budgets of voivodships**
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	32141,1	1604,8	5,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	853	795	93,3	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	31734,4	1410,7	4,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	842	699	83,1	per capita in PLN
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne[a] (ceny bieżące):				Investment outlays[a] (current prices):
w milionach złotych	461944,7	17834,9	3,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	12254	8839	72,1	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych[b] (stan w dniu 31 grudnia; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets[b] (as of 31 December; current book-keeping prices):
w milionach złotych	5401289,4	226104,0	4,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	143512	112431	78,3	per capita in PLN
RACHUNKI REGIONALNE W 2022 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2022				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	3100850	114306	3,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	82079	57467	70,0	per capita in PLN
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	2766246	101971	3,7	in million PLN
na 1 pracującego[c] w zł	73221	51266	70,0	per employed person[c] in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	1796740	84739	4,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	47559	42602	89,6	per capita in PLN
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON[d] (stan w dniu 31 grudnia)	5150034	211650	4,1	Entities of the national economy in the REGON register[d] (as of 31 December)
sektor publiczny	111929	5085	4,5	public sector
sektor prywatny	4913263	202411	4,1	private sector

a Według lokalizacji inwestycji. b Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. c Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących. d Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według sektorów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a According to investment location. b According to the abode of local kind-of-activity unit. c For calculations the average number of employed persons was applied. d Excluding persons tending private farms in agriculture; in divisions by ownership sectors – excluding entities, for which information on the ownership form does not exist in the REGON register.

II. **WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE**
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
POWIERZCHNIA AREA					
Powierzchnia w km^2 (stan w dniu 31 grudnia)	25114	25122	25122	25122	Area in km^2 (as of 31 December)
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:					Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:
produkcyjne[a] (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	34,1	30,6	33,8	31,0	production[a] (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)
eksploatacji sieci wodociągowej[b]	25,8	24,1	27,1	33,6	exploitation of water supply network[b]
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km^2 w dam^3	13,5	13,9	12,6	10,4	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km^2 in dam^3
w tym do produkcji przemysłowej	4,8	4,4	4,4	3,5	of which for industrial production
Ścieki przemysłowe i komunalne[c] odprowadzone do wód lub do ziemi:					Industrial and municipal[c] wastewater discharged into waters or into the ground:
oczyszczane w % wymagających oczyszczania	96,9	99,3	99,4	99,6	treated in % of requiring treatment
nieoczyszczane na 1 km^2 w dam^3	0,1	0,0	0,0	0,0	untreated per 1 km^2 in dam^3
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności[d]	48,4	53,0	57,2	58,7	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population[d]
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	8,0	2,8	2,0	0,9	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	40,9	33,0	21,5	16,4	gaseous (excluding carbon dioxide)
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:
pyłowych	97,7	98,5	97,8	97,8	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	41,5	81,6	89,1	91,4	gaseous (excluding carbon dioxide)
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 grudnia):					Area of special nature value under legal protection (as of 31 December):
w % powierzchni ogólnej	22,7	22,7	22,7	22,7	in % of total area
na 1 mieszkańca w m^2	2584	2616	2671	2836	per capita in m^2
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) na 1 km^2 w t	168,9	193,5	272,2	240,8	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) per 1 km^2 in tonnes
Odpady komunalne wytworzone[e] (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	256	224	180	257	Municipal waste generated[e] (during the year) per capita in kg
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:					Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:
służące ochronie środowiska	4,6	4,9	4,7	4,3	in environmental protection
służące gospodarce wodnej	1,5	1,8	0,9	0,8	in water management
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY					
Przestępstwa stwierdzone przez Policję[f] w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					Ascertained crimes by the Police[f] in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	54673	47783	32981	33270	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	248	219	154	165	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję[f] w %	61,9	72,5	71,0	79,7	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police[f] in %

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. d Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. e W 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione; od 2015 r. pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone, ze względu na objęcie od 1 lipca 2013 r. przez gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości. f Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.
a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water network. c Since 2010, data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. d Population connected to waste water treatment plants – estimated data, total population – based on balances. e In 2000 defined as solid waste removed; since 2015 includes waste collected from all inhabitants and is considered to be waste generated because of covering by gminas since 1 July 2013 all real-estate owners with municipal waste management system. f Until 2012 – including prosecutor's office; since 2014 excluding punishable acts committed by juveniles.

II. **WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
LUDNOŚĆ POPULATION					
Ludność (stan w dniu 31 grudnia)	2206200	2178611	2139726	2011047	Population (as of 31 December)
miasta	1028876	1013036	988034	926885	urban areas
wieś	1177324	1165575	1151692	1084162	rural areas
Ludność na 1 km^2 powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 grudnia)	88	87	85	80	Population per 1 km^2 of total area (as of 31 December)
Ludność w wieku (stan w dniu 31 grudnia):					Population of age (as of 31 December):
przedprodukcyjnym	564437	419121	382720	357538	pre-working
produkcyjnym	1287529	1377527	1328014	1162919	working
poprodukcyjnym	354234	381963	428992	490590	post-working
Małżeństwa na 1000 ludności	5,7	6,1	5,0	3,6	Marriages per 1000 population
Rozwody na 1000 ludności	0,8	1,1	1,6	1,5	Divorces per 1000 population
Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,4	10,4	9,2	6,7	Live births per 1000 population
Zgony na 1000 ludności	10,5	10,6	10,7	11,4	Deaths per 1000 population
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,1	-0,2	-1,5	-4,7	Natural increase per 1000 population
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	8,0	4,7	3,8	2,8	Infant deaths per 1000 live births
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,4	-2,3	-2,5[a]	-2,2	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					Life expectancy at the moment of birth:
mężczyźni	69,1	71,2	73,3	74,3	males
kobiety	78,5	81,0	82,4	82,7	females
RYNEK PRACY LABOUR MARKET					
Pracujący[bc] (stan w dniu 31 grudnia):					Employed persons[bc] (as of 31 December):
w tysiącach	979,1	794,1	817,2	761,6	in thousands
w tym kobiety	485,2	384,7	400,8	355,2	of which women
na 1000 ludności	444	365	382	379	per 1000 population
Przeciętne zatrudnienie:					Average paid employment:
w przemyśle:					in industry:
w tysiącach	.	99,5	97,8	105,4	in thousands
na 1000 ludności	.	45,6	45,6	52,2	per 1000 population
w budownictwie:					in construction:
w tysiącach	.	26,4	22,9	29,2	in thousands
na 1000 ludności	.	12,1	10,7	14,5	per 1000 population

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. b Do 2021 r. według faktycznego miejsca pracy; od 2022 r. dane prezentowane są na podstawie administracyjnych źródeł danych według miejsca zamieszkania. c Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu na 31 grudnia do 2021 r. wyszacowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2020 (dane dla lat poprzednich wyszacowane są z wykorzystaniem ostatecznych wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010). Od 2022 r. dane są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych.

a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. b Until 2021 by actual workplace; from 2022 data are presented on the basis of administrative data sources by place of residence. c Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 December up to 2021 were estimated on the basis of the Agricultural Census 2020 (data for previous years were estimated on the basis of the final results of the Agricultural Census 2010). Since 2022 are presented on the basis of administrative data sources.

II. **WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
RYNEK PRACY (dok.) LABOUR MARKET (cont.)					
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	159,7	119,7	107,9	57,4	Registered unemployed persons (as of 31 December) in thousands
2000=100	100,0	75,0	67,6	35,9	2000=100
W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 grudnia):					In % of registered unemployed (as of 31 December):
kobiety	52,4	49,6	48,7	49,3	women
w wieku 24 lata i mniej	34,6	24,7	17,8	14,7	aged 24 years and less
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	48,7	32,2	43,6	43,1	out of work for longer than 1 year
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 grudnia) na 1 ofertę pracy	501	166	71	39	Registered unemployed persons (as of 31 December) per a job offer
Stopa bezrobocia rejestrowanego[a] (stan w dniu 31 grudnia) w %	14,0	13,1	11,7	7,5	Registered unemployment rate[a] (as of 31 December) in %
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE WAGES AND SALARIES. SOCIAL BENEFITS					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1678,50	2922,60	3497,98	5646,97	Average monthly gross wages and salaries in PLN
2000=100	100,0	174,1	208,4	336,4	2000=100
w tym: w przemyśle	.	3068,17	3760,83	5902,96	of which: in industry
w budownictwie	.	2356,25	2817,88	4785,81	in construction
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	601,9	543,9	507,6	521,6	Average number of retirees and pensioners in thousands
pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	353,1	360,3	349,7	397,6	receiving retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	248,8	183,6	157,9	124,0	farmers
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					Average monthly gross retirement and other pension in PLN:
wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	726,42	1404,45	1776,99	2973,13	paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	596,42	947,04	1175,20	1850,40	farmers
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA DWELLINGS. INFRASTRUCTURE					
Zasoby mieszkaniowe[b] (w 2000 r. – zamieszkane; stan w dniu 31 grudnia):					Dwelling stocks[b] (in 2000 – inhabited; as of 31 December):
mieszkania:					dwellings:
w tysiącach	674,3	732,8	761,5	808,7	in thousands
na 1000 ludności	305,6	336,4	355,9	79,3	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m^2	62,9	75,8	76,9	402,1	average useful floor area of dwelling in m^2
Mieszkania oddane do użytkowania:					Dwellings completed:
mieszkania:					dwellings:
w tysiącach	3,0	5,7	6,2	9,0	in thousands
na 1000 ludności	1,4	2,6	2,9	4,5	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m^2	85,1	107,7	105,4	92,8	average useful floor area of dwelling in m^2
Długość sieci (stan w dniu 31 grudnia) w km:					Network (as of 31 December) in km:
wodociągowej	14813,7[c]	19402,8[c]	21368,2	22737,4	water supply
kanalizacyjnej[d]	2380,4	4432,1	6278,9	7651,5	sewage[d]

a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2010 i 2015 – Powszechnego Spisu Rolnego 2010, w 2023 r. na podstawie administracyjnych źródeł danych. b Na podstawie bilansów. c Tylko rozdzielcza. d Łącznie z kolektorami.
a The number of employed persons was used for calculation, including data of employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2010 and 2015 – of the Agricultural Census 2010, and in 2023 – on the basis of administrative data sources. b Based on balances. c Destribution network only. d Including collectors.

II. **WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA (dok.)					DWELLINGS. INFRASTRUCTURE (cont.)
Zużycie w gospodarstwach domowych:					Consumption in households:
wody z wodociągów:					water from water supply systems:
w hektometrach sześciennych	60,0	57,2	61,1	61,1	in cubic hectometre
na 1 mieszkańca w m^3	27,2	26,2	28,5	30,3	per capita in m^3
energii elektrycznej w miastach[a]:					electricity in urban areas[a]:
w gigawatogodzinach	594,7	687,0	639,5	606,5	in gigawatt·hour
na 1 mieszkańca w kWh	577,9	676,6	645,4	651,2	per capita in kWh
EDUKACJA I WYCHOWANIE					EDUCATION
Uczniowie w szkołach[b] (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					Pupils and students in schools[b] (as of beginning of the school year) in thousands:
podstawowych[c]	195,7	127,8	135,2	150,9	primary[c]
branżowych I stopnia[def]	29,1	11,6	8,8	11,1	stage I sectoral vocational[def]
liceach ogólnokształcących[g]	65,1	46,2	34,0	45,7	general secondary[g]
liceach profilowanych	.	3,1	.	.	specialised secondary
technikach[h]	60,2	31,5	31,1	39,6	technical secondary[h]
ogólnokształcących artystycznych[i]	.	0,8	0,7	0,6	general art[i]
policealnych	11,8	20,8	17,4	10,9	post-secondary
Absolwenci branżowych szkół I stopnia[d], liceów ogólnokształcących, techników oraz ogólnokształcących artystycznych dających uprawnienia zawodowe[eghkl] (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	16,2	13,3	10,0	11,0	Graduates of stage I sectoral vocational[d], general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools[eghkl] (excluding schools for adults) per 1000 population
Studenci uczelni[m] (stan w dniu 31 grudnia; w latach 2000–2017 – stan w dniu 30 listopada) w tys.	87,1	97,6	68,9	54,6	Students of higher education institutions[m] (as of 31 December; in years 2000–2017 – as of 30 November) in thousands
Absolwenci uczelni[mn] w tys.	14,5	28,6	21,2	15,1	Graduates of higher education institutions[mn] in thousands
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	12,2	10,9	8,1	4,1	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thousands
Absolwenci szkół dla dorosłych[k] w tys.	3,8	1,9	2,7	1,2	Graduates of schools for adults[k] in thousands

a W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. d Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe. e–h Łącznie ze szkołami: e – od roku szkolnego 2004/05 specjalnymi przysposabiającymi do pracy, f – branżowymi II stopnia – w 2023 r. 746 uczniów g – z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (w latach szkolnych 2004/05–2012/13 – uczniowie, 2005/06–2012/13 – absolwenci), h – z uzupełniającymi technikami (w latach szkolnych 2004/05–2013/14 – uczniowie, 2006/07–2013/14 – absolwenci). i Dające uprawnienia zawodowe. k Z poprzedniego roku szkolnego. l Łącznie z liceami profilowanymi w latach szkolnych 2004/05–2013/14. m Łącznie z filiami uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem lubelskim; bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. n W latach 2005–2018 – z poprzedniego roku akademickiego, a w 2000 r. i od 2019 r. – z roku kalendarzowego.

a In 2000, excluding households primarily maintained by income from a private farm in agriculture. b Excluding schools for adults, except post-secondary schools. c Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. d Until the 2016/17 school year, basic vocational schools. e–h Including schools: e – since the 2004/05 school year special job-training schools, f – stage II sectoral vocational – in 2023 746 students, g – supplementary general secondary schools (in the 2004/05–2012/13 school years – students, 2005/06–2012/13 – graduates), h – supplementary technical secondary schools (in the 2004/05–2013/14 school years – students, 2006/07–2013/14 – graduates). i Leading to professional certification. k From the previous school year. l Including specialised secondary schools in the 2004/05–2013/14 school years. m Including branches of higher education institutions seated outside the territory of Lubelskie Voivodship; excluding higher education institutions of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration; excluding foreigners. n 2005–2018 – from the previous academic year, and in 2000 and since 2019 – from the calendar year.

II. **WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.) EDUCATION (cont.)					
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					Pre-primary education (as of beginning of the school year):
miejsca w przedszkolach w tys.	31,8	39,2	47,7	.	places in nursery schools in thousands
dzieci[a] w tys.					children[a] in thousands
w przedszkolach	32,0	38,7	42,8	54,3	in nursery schools
w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	16,2	15,0	14,8	19,6	in pre-primary sections in primary schools
Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat[b]	304	442	595	662	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6[b]
OCHRONA ZDROWIA[c] I POMOC SPOŁECZNA HEALTH CARE[c] AND SOCIAL WELFARE					
Pracownicy medyczni[d] (stan w dniu 31 grudnia):					Medical personnel[d] (as of 31 December):
lekarze	.	.	.	7825	doctors
lekarze dentyści	.	.	.	2129	dentists
pielęgniarki[e]	.	.	.	13757	nurses[e]
Łóżka w szpitalach ogólnych[f] (stan w dniu 31 grudnia) na 10 tys. ludności	55,4	51,8	52,8	47,6	Beds in general hospitals[f] (as of 31 December) per 10 thousand population
Leczeni w szpitalach ogólnych (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) na 10 tys. ludności	1683	2003	2162	1850	In-patients in general hospitals (excluding inter-ward patient transfer) per 10 thousand population
Przychodnie (stan w dniu 31 grudnia)	626	973	1186	1296	Out-patient departments (as of 31 December)
Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 grudnia)	642	793	819	716	Generally available pharmacies (as of 31 December)
Liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia) na 1 aptekę ogólnodostępną	3436	2747	2613	2809	Population (as of 31 December) per generally available pharmacy
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:
lekarskie	5,5	6,6	7,5	9,0	medical
stomatologiczne	0,7	1,1	1,4	1,0	dental
Dzieci w żłobkach[g] i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 grudnia) na 1000 dzieci w wieku[h] do lat 3	14	18	45	160	Children in nurseries[g] and children's clubs (as of 31 December) per 1000 children up to age 3[h]
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM					
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 grudnia)	642	597	583	555	Public libraries (including branches; as of 31 December)
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych[i] w wol.:					Public library loans[i] in volumes:
na 1000 ludności	3800	3430	3372	2712	per 1000 population
na 1 czytelnika	18,7	19,6	19,1	18,3	per borrower
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 grudnia) na 1000 ludności	0,8	0,8	0,9	0,8	Seats in theatres and music institutions (as of 31 December) per 1000 population
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych[k] na 1000 ludności	125	107	105	72	Audience in theatres and music institutions[k] per 1000 population
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 grudnia)	39	45	53	56	Museums with branches (as of 31 December)
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	361	435	528	698	Museum and exhibition visitors per 1000 population

a Od 2008 r. łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi. Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanych jako zakłady opieki zdrowotnej). b W 2015 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie wieku 3–5 lat. c Od 2012 r. łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. d Dane są nieporównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna, ust. 2 na str. 188. e Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. f Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. g Łącznie z oddziałami żłobkowymi. h Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. i Od 2015 r. łącznie z wypożyczeniami międzybibliotecznymi. k Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a Since 2008, including pre-primary education groups and pre-primary points not listed in division by type of establishments. Including the children attending for all school year in the units performing health care activity (until 2011, referred to as health care institution). b In 2015, the rate was calculated using the number of children aged 3–5. c Since 2012, data have included health care of: the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration as well as until 2011 the Internal Security Agency. d Data incomparable with published in previous editions of the Yearbook; see notes to the chapter „Health care and social welfare", item 2 on page 188. e Including masters of nursery. f Excluding day places in hospital wards; since 2008, including beds and incubators for newborns. g Including nursery wards. h Until 2010, excluding children's clubs. i Since 2015, including interlibrary lending. k Data concern activity performed in the voivodship, including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
KULTURA. TURYSTYKA (dok.)					CULTURE. TOURISM (cont.)
Kina stałe (stan w dniu 31 grudnia)	37	29	30	31	Fixed cinemas (as of 31 December)
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 grudnia) na 1000 ludności	5,0	4,5	5,4	6,0	Seats in fixed cinemas (as of 31 December) per 1000 population
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	293	507	726	881	Audience in fixed cinemas per 1000 population
Abonenci (stan w dniu 31 grudnia) na 1000 ludności:					Subscribers (as of 31 December) per 1000 population:
radiowi	221	156	157	110	radio
telewizyjni	214	150	151	104	television
Obiekty noclegowe turystyki[a] (stan w dniu 31 lipca)	359	322	369	469	Tourist accommodation establishments[a] (as of 31 July)
w tym hotele	32	49	89	130	of which hotels
Miejsca noclegowe[a] (stan w dniu 31 lipca) na 10 tys. ludności	106	93	102	128	Number of beds[a] (as of 31 July) per 10 thousand population
Korzystający z noclegów[a] na 1000 ludności	232	305	371	590	Tourists accommodated[a] per 1000 population
ROLNICTWO					AGRICULTURE
Użytki rolne (stan w czerwcu) w tys. ha	1682,3	1383,1[b]	1444,0	1382,0[c]	Agricultural land (as of June) in thousand ha
w tym w dobrej kulturze rolnej w %	.	97,5[b]	99,2	99,4	of which in good agricultural condition in %
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	1257,0	1009,3[b]	1103,7	1075,8	Sown area (as of June)[b] in thousand ha
w tym w %:					of which in %:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	70,8	75,1[b]	69,3	57,0	basic cereals (including cereal mixtures)
ziemniaki	10,9	2,7[b]	1,9	0,9	potatoes
buraki cukrowe	3,9	3,3[b]	2,9	3,1	sugar beets
Zbiory w tys. t:					Crop production in thousand tonnes:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	2185,7	2405,0	2846,9	3026,1	basic cereals (including cereal mixtures)
ziemniaki	2495,5	746,1	456,0	293,3	potatoes
buraki cukrowe	1883,3	1614,2	1674,6	2177,7	sugar beets
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	24,6	31,7	37,2	49,8	basic cereals (including cereal mixtures)
ziemniaki	182	277	214	312	potatoes
buraki cukrowe	387	479	518	651	sugar beets
Zwierzęta gospodarskie[d] (stan w czerwcu):					Livestock[d] (as of June):
bydło na 100 ha użytków rolnych w szt.	29,9	28,0[b]	25,1	25,1	cattle per 100 ha of agricultural land in heads
trzoda chlewna (w 2000 r. – stan w końcu lipca) na 100 ha użytków rolnych w szt.	71,0	72,1[b]	36,3	29,5	pigs (in 2000 – as of the end of July) per 100 ha of agricultural land in heads
Produkcja na 1 ha użytków rolnych[d]:					Production[d] per 1 ha of agricultural land:
żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)[e] w kg	97,9	170,5	169,9	156,3	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)[e] in kg
mleka krowiego w l	623,4	536,8	542,1	562,1	of cows' milk in l
Ciągniki rolnicze w tys. szt.	145,9	166,8[b]	182,5	179,9	Agricultural tractors in thousand units

a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. Od 2016 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Dane wstępne. d Patrz uwagi do działu „Rolnictwo", ust. 4 na str. 193. e Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

U w a g a. W latach międzyspisowych dane dla użytków rolnych i ciągników rolniczych na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a Since 2011, concern establishments 10 or more bed places. Since 2016, data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. b Data of the Agricultural Census. c Preliminary data. d See notes to the chapter „Agriculture", item 4 on page 193. e Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

N o t e. In the intercensal years data for agricultural land and agricultural tractors on the basis of periodic survey conducted every three years.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
ROLNICTWO (dok.) AGRICULTURE (cont.)					
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych w kg:					Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land[a] in kg:
mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	76,8	106,0[a]	127,3	139,5[b]	mineral or chemical (including mixed fertilizers)
wapniowych	68,6	27,4[a]	24,2	78,1b	lime
LEŚNICTWO FORESTRY					
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 grudnia) w tys. ha	559,7	585,8	592,4	597,7	Forest land (as of 31 December) in thousand ha
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 grudnia):					Forest areas (as of 31 December):
w tysiącach hektarów	551,5	577,3	584,0	589,1	in thousand hectares
na 1 mieszkańca w ha	0,2	0,3	0,3	0,3	per capita in ha
Lesistość (stan w dniu 31 grudnia) w %	22,0	23,0	23,2	23,4	Forest cover (as of 31 December) in %
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m^3	234,1	250,6	315,4	327,4	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m^3
PRZEMYSŁ INDUSTRY					
Produkcja sprzedana przemysłu:					Sold production of industry:
w milionach złotych (ceny bieżące)	.	24536,8	34176,2	66579,4	in million PLN (current prices)
rok poprzedni=100 (ceny stałe)	.	115,8	109,0	97,9	previous year=100 (constant prices)
2005=100 (ceny stałe)	.	131,0	179,1	268,2	2005=100 (constant prices)
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	11247	15946	32996	per capita in PLN (current prices)
BUDOWNICTWO CONSTRUCTION					
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej[c] (ceny bieżące):					Sales of construction and assembly production[c] (current prices):
w milionach złotych	.	5181,7	6313,4	15059,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	2375	2946	7463	per capita in PLN
TRANSPORT – stan w dniu 31 grudnia TRANSPORT – as of 31 December					
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe[d]:					Railway lines operated – standard gauge[d]:
w kilometrach	1043	1039	1042	1091	in kilometres
na 100 km^2 powierzchni ogólnej w km	4,2	4,1	4,1	4,3	per 100 km^2 of total area in km
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					Hard surface public roads (urban and non-urban):
w kilometrach	18154	20217	21581	24411	in kilometres
na 100 km^2 powierzchni ogólnej w km	72,3	80,5	85,9	97,2	per 100 km^2 of total area in km

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Dane wstępne. c Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. d Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP) oraz od 2005 r. również innych podmiotów będących zarządcami infrastruktury kolejowej.
U w a g a. W latach międzyspisowych dane dla zużycia nawozów na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
a Data of the Agricultural Census. b Preliminary data. c Realised by construction units – by place of performing works. d Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure.
N o t e. In the intercensal years data for fertilizer consumption on the basis of periodic survey conducted every three years.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
TRANSPORT – stan w dniu 31 grudnia (dok.)					TRANSPORT – as of 31 December (cont.)
Samochody osobowe zarejestrowane[a]:					Registered passenger cars[a]:
w tysiącach sztuk	534,3	905,6	1100,7	1465,5	in thousand units
na 1000 ludności	242,2	415,7	514,4	728,7	per 1000 population
Placówki pocztowe[b]:	672	591	461	467	Postal service offices[b]:
na 100 tys. ludności	30	27	22	23	per 100 thousand population
HANDEL					TRADE
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					Retail sales (current prices):
w milionach złotych	.	19188,7	24382,5	51461,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	8796	11377	25504	per capita in PLN
Sklepy (stan w dniu 31 grudnia)	23008[c]	16496	19372	19541	Shops (as of 31 December)
Liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia) na 1 sklep	96[c]	132	110	103	Population (as of 31 December) per shop
FINANSE PUBLICZNE					PUBLIC FINANCE
Budżety gmin[d]					**Budgets of gminas[d]**
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	1785,6	4341,5	5150,1	9843,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1079	2646	3189	6491	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	1831,3	4918,0	5135,8	10362,5	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1107	2998	3181	6833	per capita in PLN
Budżety miast na prawach powiatu					**Budgets of cities with powiat status**
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	1008,6	1949,4	2520,6	4196,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1824	3603	4770	8371	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	1044,8	2130,7	2615,3	4525,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1889	3938	4949	9028	per capita in PLN
Budżety powiatów					**Budgets of powiats**
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	768,8	1441,8	1445,6	2937,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	465	879	895	1937	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	774,2	1522,6	1433,3	3074,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	468	928	888	2027	per capita in PLN
Budżet województwa					**Budget of voivodship**
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	235,0	752,5	1142,0	1604,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	107	345	533	795	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	234,9	767,2	1340,5	1410,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	106	352	625	699	per capita in PLN

a Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. b Dane dotyczą operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego); w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. c Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Since 2011, including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. b Data concern the appointed operator (until 2012 the public operator); in 2000 post offices and telecommunication service offices. c Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey. d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE[a]					INVESTMENTS. FIXED ASSETS[a]
Nakłady inwestycyjne[b] (ceny bieżące):					Investment outlays[b] (current prices):
w milionach złotych	4032,9	8288,1	10366,3	17834,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1819	3799	4837	8839	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych[c] (stan w dniu 31 grudnia; bieżące ceny ewidencyjne):					Gross value of fixed assets[c] (as of 31 December; current book-keeping prices):
w milionach złotych	69964,9	108425,0	151490,8	226104,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	31713	49768	70799	112431	per capita in PLN
RACHUNKI REGIONALNE[de]					REGIONAL ACCOUNTS[de]
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	30925	56269	69153	114306	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	14010	25793	32266	57467	per capita in PLN
Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni=100	.	103,6	101,6	105,8	Gross domestic product (constant prices) – previous year=100
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					Gross value added (current prices):
w milionach złotych	27448	49450	61344	101971	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	12434	22667	28622	51266	per capita in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	25732	43914	50845	84739	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	11657	20129	23754	42602	per capita in PLN
Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni=100	.	104,6	102,3	99,7	Gross real disposable income in the households sector – previous year=100
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON[f] – stan w dniu 31 grudnia					ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER[f] – as of 31 December
Ogółem: w tysiącach	133,9	164,1	173,2	211,7	Total: in thousands
na 10 tys. ludności	600	753	809	1052	per 10 thousand population
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					Legal persons and organisational entities without legal personality:
w tysiącach	28,7	36,6	43,7	52,8	in thousands
2000=100	100,0	127,4	152,0	183,8	2000=100
w tym:					of which:
spółdzielnie	1,3	1,2	1,2	0,7	cooperatives
spółki handlowe	4,9	8,8	12,4	18,6	commercial companies
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	0,7	1,1	1,6	2,6	of which with foreign capital participation
spółki cywilne	11,8	9,7	9,8	10,0	civil law partnerships
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					Natural persons conducting economic activity:
w tysiącach	105,1	127,5	129,5	158,8	in thousands
2000=100	100,0	121,2	123,1	151,0	2000=100
na 10 tys. ludności	471	585	605	790	per 10 thousand population

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Według lokalizacji inwestycji. c Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. d W kolumnie dla 2023 r. dane dotyczą 2022 r. e Patrz uwagi do działu „Rachunki regionalne", ust. 13 na str. 201. f Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of The Accounting Act. b According to investment location. c According to the abode of local kind-of-activity unit. d In the column for 2023, data concern 2022. e See notes to the chapter „Regional accounts", item 13 on page 201. f Excluding persons tending private farms in agriculture.

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w Roczniku – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano **w każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.

W tablicach zawierających informacje w podziale na **miasta i wieś**, przez „**miasta**" rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**" – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

2. Dane prezentowane są w układzie klasyfikacji **Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS)** obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, wprowadzonej rozporządzeniem Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. z późniejszymi zmianami. Klasyfikacja została ustanowiona w celu zbierania, opracowania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla statystyk regionalnych. Od 1 stycznia 2021 r. obowiązują zmiany wprowadzone Rozporządzeniem Komisji (UE) 2019/1755 z dnia 8 sierpnia 2019 r.

Polska podzielona jest na 3 poziomy NUTS:

– NUTS 1 – **makroregiony** (grupujące województwa) – 7 jednostek,
– NUTS 2 – **regiony** (województwa lub ich części) – 17 jednostek,
– NUTS 3 – **podregiony** (grupujące powiaty) – 73 jednostki.

3. Prezentowane dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej.**

4. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium liczby **pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:
– do 9 osób,
– od 10 do 49 osób,
– 50 osób i więcej.

5. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. z późniejszymi zmianami.

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**" sekcje: „Górnictwo i wydobywanie", „Przetwórstwo przemysłowe", „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych" oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją".

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**" ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna", „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca", „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne", „Edukacja", „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna", „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją", „Pozostała działalność usługowa" oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby";

GENERAL NOTES

1. Data in the Yearbook, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.

In the tables containing information divided into **urban areas and rural areas**, the term "**urban areas**" is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term "**rural areas**" is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.

2. Data are presented in accordance with the **Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS)**, obligatory in the countries of the European Union, introduced according to the Regulation No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 with later amendments. Classification was established to enable the collection, compilation and dissemination of harmonised regional statistical data in the European Union. From 1 January 2021 there are changes applied by Commission Regulation (EU) 2019/1755 of 8 August 2019.

Poland is divided into 3 levels NUTS:

– NUTS 1 – **macroregions** (grouping voivodships) – 7 units,
– NUTS 2 – **regions** (voivodships or their parts) – 17 units,
– NUTS 3 – **subregions** (grouping powiats) – 73 units.

3. Presented data, unless otherwise indicated, concern **the entire national economy.**

4. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the number of **persons employed** and, unless otherwise indicated, include entities employing:
– up to 9 persons,
– from 10 to 49 persons,
– 50 persons and more.

5. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the Regulation of the Council of Ministers of 24th December 2007 with later amendments.

The item "**Industry**" was introduced, including NACE Rev. 2 sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities", as an additional grouping.

The item "**Other services**" was introduced including sections: "Professional, scientific and technical activities", "Administrative and support service activities", "Public administration and defence; compulsory social security", "Education", "Human health and social work activities", "Arts, entertainment and recreation", "Other service activities" as well as "Activities of households as employers; undifferentiated goods and services-producing activities of households for own use";

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

– **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną" z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

– **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną" z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszana" określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

6. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie **z każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

7. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

8. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

9. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2007 – należy wymienić:

1) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług – PKWiU 2015**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2015, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2016 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 września 2015 r. w miejsce PKWiU 2008 obowiązującej do 31 grudnia 2015 r.;

2) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);

3) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r.;

4) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT 2016 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2017 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r., w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2016 r.

2) according to i**nstitutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

– **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local government units as well as "mixed ownership" with a predominance of capital (property) of public sector entities,

– **private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as "mixed ownership" with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

"Mixed ownership" is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company's registration application.

6. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the **respective organisational status of units of the national economy**.

7. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as according to territorial division are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organisational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

8. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

9. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

1) the **Polish Classification of Products and Services – PKWiU 2015**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 January 2016 by the decree of the Council of Ministers, dated 4 September 2015 replacing the classification PKWiU 2008 valid until 31 December 2015;

2) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;

3) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which type of constructions are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 January 2000 by the decree of the Council of Ministers, dated 30th December 1999;

4) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT 2016 was introduced on 1 January 2017 by the decree of the Council of Ministers, dated 3 October 2016, replacing the classification valid until 31 December 2016.

10. Dane w cenach **bieżących odpowiadają** uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i na mapach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;

2) produkcji sprzedanej przemysłu:
   – ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006–2010,
   – ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011–2015,
   – ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) od 2016 r.

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

13. Do przeliczeń danych według liczby ludności — jeśli nie zaznaczono inaczej — przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy **przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) — według stanu w dniu 30 czerwca.

Przyjętą do przeliczeń liczbę ludności opracowano:

— dla lat 1989—2009 (w przypadku wskaźników dynamiki — lata 1990—2010) na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, przy czym dla lat 1999 (stan w dniu 31 grudnia), 2000 i 2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2002 r.;

10. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and maps in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax on goods and services – VAT (on domestic and imported products), taxes and customs duties on imports (including excise tax), as well as other taxes on products and taxes on selected types of services (e.g. on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

11. Constant prices were adopted as follows:

1) agricultural output – average national current prices from the year preceding the reference year, with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;

2) sold production of industry:
   – 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006–2010,
   – 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011–2015,
   – 2015 constant prices (2015 average current prices) since 2016.

12. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices – in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods – are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. For the purpose of calculating data by population number — unless otherwise indicated — the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When **computing data per capita (1000 population, etc.)** as at the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon during a year (e.g. vital statistics, production, consumption) — as of 30 June.

The population number adopted for calculations was compiled:

— for the years 1989—2009 (in the case of indices — the years 1990—2010) on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002, but for 1999 (as of 31 December), 2000 and 2001 by the administrative division in force as of 31 December 2002;

— dla lat 2010—2019 (w przypadku wskaźników dynamiki — lata 2011—2020) na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, przy czym dla 2010 r. — według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r;
— od 2020 r. (w przypadku wskaźników dynamiki — od 2021 r.) na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem".

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Głównego Urzędu Statystycznego opatrzono odpowiednimi notami.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

— for the years 2010—2019 (in the case of indices — he years 2011—2020) on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011, and for 2010 by the administrative division in force as of 31 December 2011;
— since 2020 (in the case of indices — since 2021) on the basis of the results of the Population and Housing Census 2021.

14. Data – unless otherwise indicated – do not include the budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety.

15. Selected information presented on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.

16. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

17. Statistical information derived from sources other than the Statistics Poland is indicated in the appropriate notes.

18. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 STATICTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2	
sekcje sections	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy divisions	
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

*
* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowywania danych liczbowych znajdują się w uwagach ogólnych do poszczególnych działów, a bardziej szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki w publikacjach tematycznych oraz w serii „Metodologia badań statystycznych".

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are contained in the general notes to individual chapters, while more detailed information on particular fields of statistics can be found in thematic publications as well as in the series "Statistical Research Methodology".

DELIMITACJA OBSZARÓW WIEJSKICH

1. Delimitacja Obszarów Wiejskich (DOW) do celów statystycznych została opracowana przez Główny Urząd Statystyczny.

2. Celem DOW jest zapewnienie jednolitej prezentacji wyników badań statystycznych statystyki publicznej, dotyczących obszarów wiejskich. Zastosowanie Delimitacji umożliwi szczegółowe prezentowanie danych na temat obszarów wiejskich, z podkreśleniem ich różnorodności.

3. DOW opracowana jest z wykorzystaniem typologii Funkcjonalnych Obszarów Miejskich (FUA; ang. Functional Urban Areas), wprowadzonej Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2391 z dnia 12 grudnia 2017 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 w odniesieniu do typologii terytorialnych (Tercet). FUA obejmują miasta i ich strefy dojazdów do pracy.

Podziału gmin wiejskich (gmin wiejskich oraz obszarów wiejskich w gminach miejsko-wiejskich — symbol rodzaju jednostki TERYT, odpowiednio 2 i 5) dokonano z uwzględnieniem oddziaływania na nie dużych miast.

4. Delimitacja obejmuje: poziom 1., który odnosi się do lokalizacji obszaru względem FUA miast liczących co najmniej 150 tys. mieszkańców lub FUA miast wojewódzkich; poziom 2. Odnosi się do wartości gęstości zaludnienia obszarów wiejskich.

Poziom 1	Poziom 2
Aglomeracyjne	Dużej gęstości
	Małej gęstości
Pozaaglomeracyjne	Dużej gęstości
	Małej gęstości

5. W nowej delimitacji wyróżniono następujące grupy obszarów:

1) **aglomeracyjne** — obszary wiejskie znajdujące się w granicach FUA miast wojewódzkich lub w granicach FUA pozostałych miast, liczących co najmniej 150 tysięcy mieszkańców:
   - — **aglomeracyjne dużej gęstości** — spełniają jednocześnie warunki dla obszarów aglomeracyjnych oraz warunek gęstości zaludnienia większej od średniej gęstości zaludnienia dla Polski,
   - — **aglomeracyjne małej gęstości** — spełniają jednocześnie warunki dla obszarów aglomeracyjnych oraz warunek gęstości zaludnienia równej lub mniejszej od średniej gęstości zaludnienia dla Polski;
2) **pozaaglomeracyjne** — obszary wiejskie znajdujące się poza granicami FUA miast wojewódzkich lub poza granicami FUA pozostałych miast liczących co najmniej 150 tysięcy mieszkańców:
   - — **pozaaglomeracyjne dużej gęstości** — spełniają jednocześnie warunki dla obszarów pozaaglomeracyjnych i warunek gęstości zaludnienia większej od 1/3 gęstości zaludnienia dla Polski,
   - — **pozaaglomeracyjne małej gęstości** — spełniają jednocześnie warunki dla obszarów pozaaglomeracyjnych i warunek gęstości zaludnienia równej lub mniejszej od 1/3 gęstości zaludnienia dla Polski.

6. Do grupy miast powyżej 150 tys. mieszkańców zakwalifikowano 25 ośrodków. Średnia gęstość zaludnienia w 2023 r. (Bank Danych Lokalnych GUS) wynosiła 120 osób/km^2, a próg 1/3 średniej gęstości zaludnienia przyjęto na poziomie 40 osób/km^2..

7. W bieżącej edycji Rocznika przedstawiono wybrane zagadnienia według Delimitacji Obszarów Wiejskich. W pracach rozwojowych przewidziana jest prezentacja zjawisk w ww. układzie w systemach, bazach danych oraz opracowaniach i analizach statystycznych.

DELIMITATION OF RURAL AREAS

1. The Delimitation of Rural Areas for statistical purposes, developed by the Central Statistical Office.

2. The purpose of the DOW is to ensure a consistent presentation of the results of statistical surveys on rural areas. The use of the DOW will enable detailed presentation of data on rural areas, emphasising their diversity.

3. The Delimitation is developed using the typology of Functional Urban Areas (FUA), introduced by Regulation (EU) 2017/2391 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2017 amending Regulation (EC) No 1059/2003 as regards territorial typologies (Tercet).

The FUA include cities and their commuting zones. The delimitation of rural gminas (rural gminas and rural areas in urban-rural gminas –symbol of the type unit TERYT, 2 and 5 respectively) have been taking into account the impact of large cities.

4. The delimitation includes: level 1. which refers to the location of the area in relation to the FUA of cities of at least 150,000 persons or the FUA of seats of voivodships; level 2. which refers to the value of the population density of rural areas.

Level 1	Level 2
Agglomeration areas	High density
	Low density
Non-agglomeration areas	High density
	Low density

5. The new delimitation distinguishes the following groups of areas:

1) **agglomeration** — rural areas located within the FUA of seats of voivodships or within the FUA of other cities with at least 150,000 persons:
   - — **agglomeration high density** — meet both criteria: they are in agglomeration areas and has population density higher than the average population density for Poland,
   - — **agglomeration low density** — they are in agglomeration areas and has population density equal to or lower than the average population density for Poland;
2) **non-agglomeration** — rural areas located outside the FUA of voivodship cities or outside the FUA of other cities with at least 150,000 persons:
   - — **non-agglomeration high density** — they are located outside of the FUA, and have population density higher than 1/3 of the population density for Poland,
   - — **non-agglomeration low density** — they are located outside of the FUA, and have population density equal to or lower than 1/3 of the population density for Poland.

6. The group of cities with more than 150,000 persons includes 25 cities. Average population density in 2023 (Statistics Poland Local Data Bank; BDL) was 120 persons/km^2 and the 1/3 threshold of the average population density was assumed at 40 persons/km^2..

7. The current edition of the Yearbook presents selected issues according to the Delimitation of Rural Areas. In the development work it is planned to present the phenomena in the above mentioned arrangement in systems, databases and statistical studies and analyses.

DELIMITACJA OBSZARÓW WIEJSKICH (DOW)
Stan w dniu 1 stycznia 2023 r.
DELIMITATION OF RURAL AREAS
As of 1 January 2023

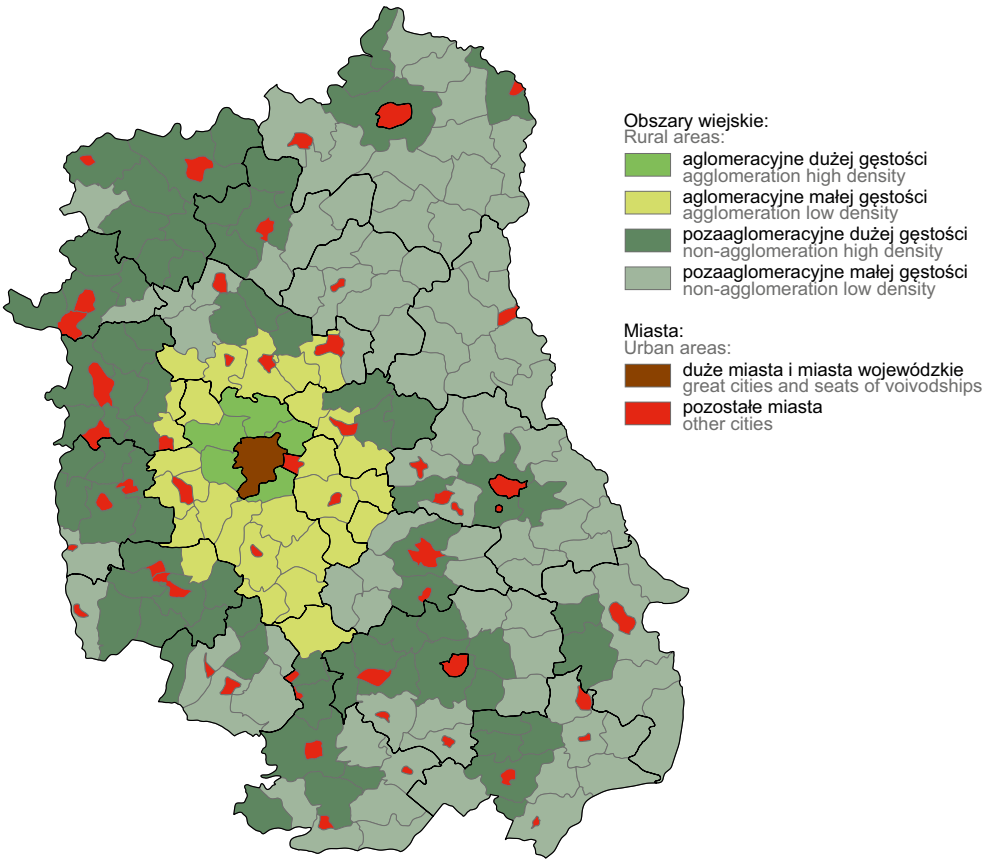

Podstawowe informacje o obszarach wiejskich
Basic information about rural areas

WYSZCZEGÓLNIENIE	Jednostki Units	Odsetek jednostek w % Percentage of units in %	Ludność Population	Odsetek ludności w % Percentage population in %	Powierzchnia w km² Area in km²	Odsetek powierzchni w % Area percentage in %	SPECIFICATION
Obszary wiejskie	**193**	**100,0**	**1084162**	**100,0**	**24076**	**100,0**	**Rural areas**
Grupy obszarów:							Groups of areas:
aglomeracyjne dużej gęstości	5	2,6	82862	7,6	484	2,0	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	28	14,5	172210	15,9	2781	11,6	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	76	39,4	492624	45,4	8986	37,3	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	84	43,5	336466	31,0	11824	49,1	non-agglomeration low density

UWAGI DO DZIAŁÓW

Warunki naturalne i ochrona środowiska

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków.

2. Zużycie wody obejmuje ilość wody zużytej na potrzeby gospodarki narodowej i ludności, pochodzącej z ujęć własnych bądź z sieci wodociągowej lub zakupionej od innych jednostek. Stanowi sumę zużycia wody na cele przemysłowe, do napełniania i uzupełniania stawów rybnych oraz eksploatacji sieci wodociągowej.

3. Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

4. Informacje o **emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza** z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz **o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk,w toku przeładunku, z hal produkcyjnych itp.).

5. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

6. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach opracowano w oparciu o ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji), a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

8. Dane **o nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej** oraz ich **efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska oraz Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Samorząd terytorialny

1. Obowiązujący obecnie trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są gminy, powiaty i województwa został wprowadzony 1 stycznia 1999 r.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 5 lat, licząc od dnia wyborów.

NOTES TO CHAPTERS

Environment and environmental protection

1. Information regarding the **geodesic status and use of voivodship land** is classified by ownership and register groups, according to the land and building register introduced by the Regulation of the Minister of Development, Labour and Technology of 27 July 2021 on the register of land and buildings.

2. Water consumption consists of the amount of water used for the needs of national economy and population, coming from either own intakes or a water supply network or purchased from other entities. It is the sum of water used for the purposes of industry, filling and refilling fish ponds and exploitation of a water supply network.

3. Wastewater requiring treatment is understood as wastewater discharged by means of channel or open ditch systems directly into waters, into the ground or to sewage network from production entities (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

4. Information regarding **emission and reduction of air pollutants** from plants of significant nuisance to air quality as well as the **systems reducing such pollutants and the effects of their utilization** concerns units established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the Regulation of the Council of Ministers of 13 January 1986 on payments for economic use of the environment and modifications to it.

Data regarding emission of particulate and gaseous pollutants include organized emission (from technological and heating facilities) and unorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading, from production halls etc.).

5. Nature protection consists in maintenance, sustainable us1e and renewal of natural resources, objects and elements of nature.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Act of 16 April 2004 on Nature Protection.

6. Waste means any substance or object which the holder discards or intends or is required to discard.

Data on waste have been compiled on the basis of the Act of 14 December 2012 on Waste.

7. Data on **municipal waste** concern waste generated by households (excluding discarded vehicles) as well as waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which, because of its character or composition, is similar to waste from households.

8. Data regarding **outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management** are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the Regulation of the Council of Ministers of 2 March 1999. This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE) implemented by the European Union.

Local government

1. The current three-tier territorial division of the country, the units of which are gminas, powiats and voivodships, was introduced on January 1, 1999.

A gmina is a basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 5 years, starting from the day of election.

3. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna" w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne".

Do **administracji państwowej** zalicza się:

1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
   – instytucje naczelne i centralne (np. kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
   – terenowe organy administracji rządowej niezespolonej (np. izby administracji skarbowej, urzędy skarbowe i celno-skarbowe, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe);
2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

1) gminy i miasta na prawach powiatu:
   – urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
   – urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

4. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

Wymiar sprawiedliwości

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 września 1998 r., Kodeksu karnego skarbowego, obowiązującego od 17 października 1999 r. lub innych ustaw szczególnych.

Artykuły kodeksu karnego dotyczące rodzajów przestępstw wymienionych w tablicy 1 na str. 26:

– przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162,
– przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180,
– przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196,
– przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205,
– przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211,
– przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217,
– przeciwko mieniu – art. 278–295,
– przeciwko wiarygodności dokumentów — kradzież lub przywłaszczenie dokumentu tożsamości — art. 275 § 1.

2. Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występek ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie policyjnych systemów informacyjnych.

3. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

State **administration comprises**:

1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
   – principle and central institutions (e.g., chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
   – territorial organs of non-combined government administration (e.g., revenue administration, tax and tax control offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit);
2) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);
3) some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.

Local government administration comprises:

1) gminas and cities with powiat status:
   – gmina offices and auxiliary service units (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),
   – offices of cities with powiat status and auxiliary service units (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);
2) powiats, i.e., powiat starost offices and auxiliary service units (e.g., labour offices, public road boards);
3) voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).

4. Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in foreign entities.

Justice

1. Data concerning crimes ascertained are given according to the classification of the Criminal Code of 1997, in force since 1 September 1998, the Fiscal Penal Code, in force since 17 October 1999 or other specific acts.

Articles of the Criminal Code on the types of crimes listed in the table 1 on page 26:

– against life and health – Art. 148–162,
– against public safety and safety in transport – Art. 163–180,
– against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196,
– against sexual freedom and morals – Art. 197–205,
– against the family and guardianship – Art. 206–211,
– against good name and personal integrity – Art. 212–217,
– against property – Art. 278–295,
– against the reliability of documents — theft or appropriation of identification — Art. 275 § 1.

2. An ascertained crime is an event which after the completion of preparatory proceedings, was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence.

Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles commiting punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police information systems.

3. Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to **przestępstwo wykryte**.

4. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

6. Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezałatwione w latach poprzednich.

7. Do dnia 31 sierpnia 2022 r. tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem wynikał z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu wobec nieletnich.

Po zmianach w 2014 r., sąd prowadził postępowanie i orzekał w sprawach, w których zachodziło podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego. Z dniem 1 września 2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich. Zgodnie z ustawą wobec nieletniego mogą być stosowane środki wychowawcze, środek leczniczy, środek poprawczy. Środki wychowawcze to: upomnienie, zobowiązanie do określonego zachowania, nadzór odpowiedzialny rodziców, organizacji społecznej, kuratora sądowego, skierowanie do ośrodka kuratorskiego, zakaz prowadzenia pojazdów, przepadek przedmiotów, umieszczenie w rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej, młodzieżowym lub okręgowym ośrodku wychowawczym. Środkiem leczniczym jest umieszczenie w zakładzie leczniczym, natomiast środek poprawczy to umieszczenie w zakładzie poprawczym. Sprawy rodzinne rozpoznawane są przez sądy rodzinne, które działają jako wydziały rodzinne i nieletnich w sądach rejonowych, z wyjątkiem niektórych spraw, np. o rozwód lub separację, rozpoznawanych przez wydziały cywilne sądów okręgowych na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych.

3. An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which at least one suspect was found is a **detected crime.**

4. The **rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

6. The **resolved cases and completed proceedings** in the given year also include the cases unresolved from previous years.

7. Until 31 August 2022, court proceedings against juveniles resulted from the Act of 26 October 1982 on Proceedings Involving Juveniles.

After changes in 2014, the court conducted the proceedings and adjudged cases in which there was a suspicion of demoralisation or committing of punishable act by a juvenile. On 1 September 2022, the Act of 9 June 2022 on the support and social rehabilitation of juveniles entered into force. The Act regulates: — proceedings in cases of demoralisation against persons who are over 10 years of age and are not adults and in cases of criminal acts against persons who committed such an act after the age of 13 but before the age of 17 — implementation of educational measures, therapeutic measure or correctional measure — towards the persons against whom these measures were imposed, but no longer than until such persons are 21 years old. Pursuant to the Act, educational measures, therapeutic measure and correctional measure may be applied to a juvenile. Educational measures are: warning, obligation to perform specific behaviour, responsible supervision of parents, social organisation or probation officer, directing to probation officer's centre, revoking the right to operate vehicles, forfeiture of items, placing in a professional foster family, youth or district educational centre. Therapeutic measure is placing in a treatment facility, while correctional measure is placing in a correctional centre. Family cases are heard by family courts which act as family and juvenile departments in district courts, with the exception of some cases, e.g. for divorce or separation which have been transferred to civilian regional courts on the basis of the Act of 27 July 2001, the Law on the System of Common Courts.

Ludność

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

a) bilansów stanu i struktury ludności zamieszkałej na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego,

b) rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały oraz pobyt czasowy,

c) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach,

d) sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych rozwodach i separacjach.

2. Przez ludność **w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

3. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

4. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

– małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);

Population

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

a) the balances of the size and structure of the population in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census,

b) the registers of the Ministry of Digital Affairs — on internal and international migration of population for permanent and temporary residence,

c) documentation of Civil Status Offices – regarding registered marriages, births and deaths,

d) documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. The **working age population** refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

3. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

4. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

– marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the mar¬riage, the wife's place of residence before the marriage is used);

– separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
– rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
– urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
– zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

5. Współczynniki reprodukcji ludności:

– **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmienne,
– **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmienne współczynniki płodności),
– **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

6. Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

7. Prognoza ludności do 2060 r. opracowana została w 2023 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 grudnia 2022 r. (w podziale administracyjnym w dniu 1 stycznia 2023 r.) oraz założeń dotyczących tendencji w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych na pobyt stały.

8. Dane o **migracjach wewnętrznych ludności** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

9. Dane o **migracjach zagranicznych** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

10. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 czerwca.

Rynek pracy

W tym wydaniu Rocznika dane o aktywności ekonomicznej ludności zaprezentowano na podstawie dwóch źródeł, różniących się między sobą zakresem podmiotowym i okresem odniesienia.

W obu przypadkach podstawowe kryterium podziału na aktywnych (pracujących i bezrobotnych) oraz biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Aktywność ekonomiczna ludności na podstawie BAEL

1. Dane na podstawie **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)** — tabl. 2 obejmują osoby w wieku 15—89 lat i odnoszą się do ludności przebywającej lub zamierzającej przebywać na terenie kraju co najmniej 12 miesięcy, zamieszkałej w prywatnych gospodarstwach domowych; badanie nie obejmuje osób bezdomnych oraz nieobecnych w gospodarstwie domowym 12 miesięcy i więcej. Badanie prowadzone jest metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności i opracowane na podstawie NSP 2021.

– separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);
– divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);
– births – according to the mother's place of permanent residence;
– deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.

5. Reproduction rates:

– **total fertility rate refers** to the number of chil¬dren which would be born to the average woman during the course of her entire repro¬ductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
– **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
– **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

6. Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

7. Population projection until 2060 calculated in 2023 on the basis of population number and structure as of 31 December 2022 (in administrative division valid of 1 January 2023) as well as assumption concerning fertility, mortality and international migration for permanent residence.

8. Data regarding **internal migration of the population** were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

9. Data regarding **international migration** were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

10. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 June.

Labour market

This issue of the Yearbook presents the data on economic activity of population on the basis of the two sources, different from each other in respect to subject and the reference period.

In both cases, the main criterion for dividing the population into economically active (employed and unemployed) and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economic activity of population on the LFS basis

1. Data on the basis of **the Labour Force Survey (LFS)** — table 2 include household members aged 15—89 and refer to a population staying or intending to stay in the country for at least 12 months, living in private households; the survey does not cover the homeless and persons absent from a household for 12 months and longer. The survey has been carried out with the appliance of the continuous observation method, i.e. economic activity of population is observed in each week during the whole quarter. The LFS results have been generalised based on population balances compiled on the basis on the National Population and Housing Census 2021.

Od 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. Zmiany dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego badania (badanie zasadnicze obejmuje osoby w wieku 15—89 lat, do 2020 r. włącznie były to osoby w wieku 15 lat i więcej) oraz definicji i sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy, tj. pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo.

Od 2023 r. do uogólniania wyników BAEL na populację generalną zastosowano dane o ludności rezydującej Polski pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. Prezentowane dane za lata 2020 i 2022 zostały przeliczone zgodnie z nową podstawą uogólniania wyników, w związku z czym różnią się od prezentowanych we wcześniejszych edycjach Rocznika Statystycznego Województwa Lubelskiego.

2. Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15—89 lat, które w okresie badanego tygodnia:
   a) wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w firmie/instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
   b) miały pracę, ale jej nie wykonywały:
      — z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,
      — z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),
      — z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekracza 3 miesięcy;
2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15—74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
   — w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi (według powyższej definicji),
   — aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany), aby znaleźć pracę,
   — były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ już ją znalazły i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

3. Ludność bierna zawodowo, tzn. pozostająca poza siłą roboczą, są to wszystkie osoby w wieku 15—89 lat, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne.

Podstawowe wskaźniki określające aktywność ekonomiczną ludności

1. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności.

2. Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności.

3. Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo.

4. Udział bezrobotnych w liczbie ludności obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15—89 lat (ogółem lub danej grupy).

Pracujący

1. Dane **o pracujących do roku 2020** opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie), od roku 2022 dane na podstawie administracyjnych źródeł danych. Dane o pracujących w gospodarce narodowej dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

Since of 2021, methodological changes have been introduced in the LFS resulting from the implementation of the framework regulation for social statistics, i.e. Regulation (EU) 2019/1700 of the European Parliament and of the Council of 10 October 2019. Changes concerned, i.a. subjective range of the survey (the core survey covers persons aged 15—89, until 2020 inclusive, they were persons aged 15 and more) and the definition and the way of specification of particular populations on the labour market, i.e. the employed, the unemployed and economically inactive persons.

From 2023 generalisation of the LFS results over the overall population has been carried out with the use of the data on resident popula-tion of Poland coming from the balances compiled on the basis of the Population and Housing Census 2021. The presented data for 2020 and 2022 were recalculated in line with the new generalisation basis, therefore they differ from those presented in previous editions of the Statistical Yearbook of Lubelskie Voivodship.

2. The economically active persons include employed and unemployed persons:

1) **the employed** are all persons aged 15—89 who during the reference week:.
   a) performed, for at least 1 hour, any work generating pay or income, i.e. were employed in a public company/institution or by a private employer, worked on their own (or leased) agricultural farm, or conducted their own economic activity outside agriculture, assisted (without pay) in work on family agricultural farm or in conducting family economic activity outside agriculture,
   b) had work but did not perform it:
      — due to sickness, vacation, parenthood related leave (maternity leave, childcare leave, paternity leave or parental leave), working time arrangement (work system or compensation for overtime hours), training related to the performed work,
      — due to a seasonal nature of work if they continue to regularly perform tasks and duties for the job or business off-season (excluding fulfilment of legal or administrative obligations),
      — for other reasons if the break in employment does not exceed 3 months;
2) t**he unemployed** are persons aged 15—74 who simultaneously fulfilled three conditions:
   — during the reference week were not employed (as defined above),
   — were actively seeking a job, i.e. undertook particular actions targeted at finding work during the 4 weeks (including the reference week as the last one),
   — were ready (available) to start work during the 2 weeks following the reference week.

Among the unemployed are also included persons who were not seeking work because they had already found a job and were waiting to start work during the period no longer that 3 months and they were available to take up this work.

3. The economically inactive population, i.e. the population staying outside the labour force, are all persons aged 15—89 who were not classified as employed or unemployed persons.

Basic indicators defining economic activity of population

1. Activity rate is calculated as the share of the economically active persons in population.

2. Employment rate is calculated as the share of employed persons in population.

3. Unemployment rate is calculated as the share of unemployed persons in the economically active population.

4. The share of unemployed persons in the number of population is calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the number of population aged 15—89 (total or in a given group).

Employment

1. Data **on employees until 2020** were prepared on the basics of reporting and estimates (including in the field of individual farms in agriculture), from 2022 the data are based on administrative data sources. Data regarding: employed persons in the na-tional economy, employment concern persons performing work providing earnings or income and include:

1) pracowników najemnych (od 2022 r. zmiana nazwy), czyli osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór) lub stosunku służbowego na czas określony i nieokreślony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy;
2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, łącznie z pomagającymi członkami rodziny:
3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
4) członków spółdzielni produkcji rolnej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną oraz spółdzielni kółek rolniczych);
5) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

2. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 grudnia podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowaniatych osób **w pracy głównej**.

3. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 grudnia 2020 r. i 2022 r. wyszacowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020 (dane dla lat poprzednich wyszacowane są z wykorzystaniem ostatecznych wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010).

Od 2022 r. dane są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych.

4. Dane dotyczące **przeciętnego zatrudnienia** ujmują wyłącznie zatrudnionych na podstawie stosunku pracy. Informacje dotyczą pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo). Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o liczbę osób powracających do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o liczbę osób, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia z roku poprzedzającego rok badany.

Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych.

6. Źródłem **informacji** o **wolnych miejscach pracy** jest badanie popytu na pracę (sprawozdanie Z-05). Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

— miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
— pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
— w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

1) employees (since 2022, renaming) that is, employees on the basis of an employment contract (labour contract, appointment, election) or service relation on a fixed-term and indefinite term in full-time and part-time employed;
2) employers and self-employed persons, including contributing family workers:
3) outworkers;
4) members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and other cooperatives engaged in agricultural production as well as farmers' cooperatives);
5) clergy fulfilling priestly obligations.

2. Data concerning employment as of 31 December are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

3. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 December 2020 and 2022 were estimated on the basis of the Agricultural Census 2020 (data for previous years were estimated on the basis of the final results of the Agricultural Census 2010).

Data presented since 2022 are presented on the basis of administrative data sources.

4. Data concerning average paid employment include exclusively employees hired on the basis of an employment contract. Information concerns full- and part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

5. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees (including seasonal and temporary employees). These data concern the number of hires and the **number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31 December from the year preceding the surveyed year.

Data regarding **school leavers starting work for the first time** concern full-time paid employees.

6. The labour demand survey (the Z-05 report) is the source of **information** on **job vacancies**.

Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

— positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;
— employer made efforts to find people willing to take up the job;
— if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would be ready to hire them immediately.

Newly created jobs are the jobs created in the course of organisational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Bezrobocie

1. Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 czerwca 2004 r. określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna — zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu programu nauczania tej szkoły oraz uczące się w branżowej szkole II stopnia i szkole policealnej, prowadzącej kształcenie w formie stacjonarnej lub zaocznej) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Act of 20 April 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 June 2004, are classified as unemployed.

Unemployed person is a person aged 18 and more and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work, capable of work and ready to take full-time employment (or if he/she is a disabled person — capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam covering this school as well as those studying at the stage II sectoral vocational school and post-secondary school, providing full-time, evening, or weekend education) or tertiary schools in part-time programme registered in the local labour office competent for his/her place of residence (permanent or temporary), and seeking employment or any other income-generating work, with additional provisions concerning the sources of income, included in the act.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych: dla 2015 r. — na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010, a od 2020 r. — na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020; od 2022 r. na podstawi administracyjnych źródeł danych.

Warunki pracy

1. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze „Statystycznej karty wypadku przy pracy".

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, z tytułu których przyznano w danym roku jednorazowe odszkodowania.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**.

3. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:
- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:
- w czasie podróży służbowej;
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

4. Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, takie jak: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności rozrodczej lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, całkowita lub częściowa niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe, istotne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

5. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć w okresie nieprzekraczającym 6 miesięcy od dnia wypadku.

6. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** opracowano na podstawie rocznego sprawozdania o warunkach pracy realizowanego metodą reprezentacyjną na dobranej celowo próbie, przy czym:
1) dane obejmują zatrudnionych w jednostkach lokalnych o liczbie pracujących wynoszącej 10 osób i więcej zaliczanych do wybranych sekcji PKD (bardziej szczegółowe informacje dostępne w publikacji „Warunki pracy w 2023 r.");
2) dane dotyczą zatrudnionych w warunkach zagrożenia: związanego ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, pyły, hałas, drgania mechaniczne (wibracje), mikroklimat itp.), związanego z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 grudnia z roku badanego.

2. The **registered unemployment rate** is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding employees of budgetary units conducting activity within the scope of the national defence and public safety.

The unemployment rate is given considering persons employed on private farms in agriculture (as a part of the economically active civilian population) estimated for 2015 — on the basis of the results of the Agricultural Census 2010, and since 2020 — on the basis of the results of the Agricultural Census 2020; from 2022 data are presented on the basis of administrative data sources.

Working conditions

1. Information on **accidents at work** includes accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of whether incapacity for work was indicated. Information on accidents at work in budgetary units conducting activity within scope of the national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data on accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from "Statistical report of an accident at work".

Accidents at work on private farms in agriculture were compiled on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to the accidents in respect of which one-off compensations were granted in a given year.

Each accident, regardless whether the victim was injured during a single or multiple casualty incident, is counted as one accident at work.

2. Data according to sections and divisions of the PKD 2007 were compiled using the **local kind-of-activity unit method.**

3. Accident at work is understood as a sudden incident , caused by external reason, leading to injury or death, which occurred in connection with work:
- during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the obligation arising from the employment relationship.

Every accident is treated equally to accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance against accidents at work and occupational diseases, if the employee had such an accident:
- during a business trip;
- during a training within the scope of the national self-defence;
- while performing tasks ordered by trade union organisations operating at the employer's.

4. Serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e. loss of sight, hearing, speech, ability to procreate, other bodily harm or health-related problems, which disrupts primary bodily functions or results in an incurable or life-threatening disease, permanent mental illness, a permanent, total or partial incapacity for work in the occupation, or a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

5. Fatal accident at work is an accident which leads to the death of a victim at the site of the accident within 6 months of the accident.

6. Information regarding **persons exposed to risk factors at work** is compiled on the basis of the annual report on working conditions, conducted using a sampling method, wherein:

1) data concern persons employed in local units employing 10 persons and more, included in the selected PKD sections (more detailed information available in the publication "Working conditions in 2023");
2) data concern employed persons exposed to factors arising from the work environment (chemicals, dusts, noise, vibrations, microclimates, etc.), strenuous work (awkward postures, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors associated with particularly dangerous machinery;
3) the number of persons employed hired on the basis of an employment contract as of 31 December of the surveyed year was used to calculate the ratio per 1,000 employees in units covered by the survey.

Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in. wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

– wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
– wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
– dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
– honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o ś**wiadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu systemów.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

1) pracownicy;
2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych
4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
6) duchowni;
7) rolnicy indywidualni;
8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

Wages and salaries. Social benefits

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries include, among others basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

– personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
– payments from profit and balance surplus in co-operatives,
– annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
– fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including personal income tax advances and also compulsory social insurance contributions (retirement and other pensions, sickness insurance) paid by the insured person.

Social security benefits

1. Information regarding **retirement and other pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) as well as in the period 1 January 2009 to 30 June 2014 from the sources gathered in the open pension funds (OFE).

Information regarding **retirement and other pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those systems simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pensions:

1) employed persons;
2) outworkers;
3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
5) persons engaged in non-agricultural economic ac-tivity (of which self-employed persons, creators, artists);
6) clergy;
7) farmers;
8) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt. od 1) do 7).

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:
1) emerytury;
2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy. Nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

6. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

7. Świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+" od 1 kwietnia 2016 r. przysługuje osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę. Od 1 czerwca 2022 r. świadczenie wypłacane jest także na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej. Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

Gospodarstwa domowe. Mieszkania

Budżety gospodarstw domowych

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne **badanie budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane od 2021 r. uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, uwzględniając dodatkowo strukturę ludności według wieku i płci, w związku z czym nie są one wprost porównywalne z analogicznymi danymi za lata wcześniejsze.

2. Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące poszczególne społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura lub renta).

3. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie) bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

4. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Retirement, disability and survivors pensions (also paid due to accidents at work and occupational diseases) concern the persons mentioned in points 1) to 7).

3. Retirement and other pension benefits (also paid due to accidents at work and occupational diseases) include:
1) retirement pensions;
2) disability pensions;
3) survivors pensions.

4. Retirement and other pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work. Do not provide for the payments of retirement and other pension arising out of international agreements.

5. Data regarding the **average monthly retirement and other pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

6. Data concerning average retirement and other pension benefits are presented **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

7. Since 1 April 2016 the **child-raising benefit from the "Family 500+"** programme has been granted to persons authorised on the basis of the Act of 11 February 2016 on State Aid in Raising Children. Since 1 July 2019 the child-raising benefit has been granted to every child up to 18 years of age, regardless of family income. From June 1, 2022, child-raising benefit is also paid to children placed in foster care. The benefit is financed from the state budget.

Households. Dwellings

Households budgets

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption, the equipment of households with durable goods as well as risk of poverty, is a representative **household budget survey**. The survey covers all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budget survey. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data since 2021 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2021, taking additionally into account the structure of the population by age and gender, and are not directly comparable with the data for previous years.

2. The survey covered all households within randomly selected dwellings representing individual socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement or other pension).

3. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge) excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits – from social security benefits and other social benefits), excluding compulsory social insurance contributions (retirement and other pensions, sickness insurance) paid by the insured person as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable in-come is allocated to purchasing consumer goods and services and savings increase.

4. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Pozostałe wydatki obejmują m.in.: kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z przyjętą w badaniu budżetów gospodarstw domowych od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), włączając wydatki na ubezpieczenia na życie w pozycji „pozostałe wydatki na towary i usługi" oraz wydatki na usługi internetowe w pozycji „łączność".

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature adopted in household budget survey since 2013 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in item "miscellaneous goods and services" and expenditures on Internet services under item "communication".

Mieszkania. Infrastruktura komunalna

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hoteli pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

2. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2010–2019 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2011, od 2020 r. – wyniki spisu 2021).

Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 grudnia.

3. Dane o **mieszkaniach**, na których budowę **wydano pozwolenia** lub dokonano **zgłoszenia z projektem budowlanym**, mieszkaniach których **budowę rozpoczęto**, a także o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** i ich **powierzchni użytkowej** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę) oraz przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

4. W związku ze **zmianą metodologiczną**, od 2018 r. dane o efektach budownictwa „indywidualnego" realizowanego z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku, zostały włączone do formy budownictwa „przeznaczone na sprzedaż lub wynajem". Dla 2015 r. dane o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** i ich **powierzchni użytkowej** przeliczono zgodnie z nowo obowiązującą metodologią, natomiast dane o mieszkaniach, których **budowę rozpoczęto** pozostały **niezmienione**, ze względu na brak możliwości dokonania przeliczeń wstecz.

5. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

6. Informacje o **długości sieci wodociągowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających wodę do sieci rozdzielczej.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej, nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Dane o **długości sieci gazowej** dotyczą sieci dystrybucyjnej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych) oraz sieci przesyłowej, tj. przewodów doprowadzających gaz do sieci dystrybucyjnej.

7. Dane o k**orzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

8. Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dwellings. Municipal infrastructure

1. Information on **dwelling stocks and dwellings completed** concerns dwellings, rooms and useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include residences for communi-ties (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

2. Balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from the last census (for the years 2010–2019 the basis constituted the results of 2011 census, since 2020 – the results of 2021 census).

Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 December.

3. Data on **dwellings** for which **permits have been granted** or which have been **registered with a construction project,** dwellings in which **construction has begun** as well as on **dwellings, useful floor area of dwellings completed** concern dwellings: in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging buildings (the enlarged part) and adapting non-residential spaces.

4. Due to **methodological change**, since 2018, data regarding effects of „private construction" realised for sale or rent in order to achieve a profit, are included into the form of construction "for sale or rent". For 2015 data on **dwellings completed** and their **useful floor area** were recalculated according to the new methodology, while data on dwellings in which **construction has begun** remained **unchanged**, due to the impossibility of recalculating them back.

5. Information on municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data on municipal installations concern operative installations.

6. Information on the **length of the water supply network** concerns the distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) and the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network.

Data on the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e. conduits receiving sewage from the street network, while they do not include sewers designed exclusively for draining runoff.

Data on the **length of the gas supply network** concern the distribution network (excluding connections leading to residential and non-residential buildings) and the transmission network, i.e. conduits providing gas to the distribution network.

7. Data regarding the **users of water supply and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

8. Data regarding the **number of consumers using** include consumers using collective gas-meters.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

9. Informacje o sprzedaży **energii cieplnej** dotyczą budynków mieszkalnych oraz budynków urzędów i instytucji.

Edukacja i wychowanie

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe, ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. oraz ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Po reformie edukacji od 1 września 2017 r. funkcjonują 8-letnie szkoły podstawowe, 4-letnie licea ogólnokształcące, 5-letnie technika, 3-letnie branżowe szkoły I stopnia oraz 2-letnie branżowe szkoły II stopnia.

2. Prezentowane dane obejmują:

1) przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego;
2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:
   a) podstawowe,
   b) ponadpodstawowe, w tym policealne,
3) uczelnie.

3. Uczelnie realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje ze szkolnictwa wyższego:

1) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujący w filiach polskich uczelni za granicą);

2) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w filiach polskich uczelni za granicą).

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych uczelni łącznie z filiami.

4. Dane o **nauczycielach**, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. Studia podyplomowe – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona w uczelniach lub instytutach, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych.

6. Studia doktoranckie (studia trzeciego stopnia), prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni lub instytut, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje drugiego stopnia, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

7. Szkoła doktorska – zorganizowana forma kształcenia doktorantów, prowadzona przez uprawnione uczelnie i instytuty w co najmniej 2 dyscyplinach, funkcjonująca od roku akademickiego 2019/20. Kształcenie przygotowuje do uzyskania stopnia doktora i kończy się złożeniem rozprawy doktorskiej.

8. Dane dotyczące:

1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza uczelniami) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;

2) uczelni – prezentuje się według stanu w dniu 31 grudnia (do roku akademickiego 2017/18 – w dniu 30 listopada), studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą osób, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.

9. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Data regarding the **consumption of gas**, concern all the households.

Consumption of electricity and gas from the gas supply system in households is established on the basis of an advance system of payments

9. Information on sale of heating energy concerns residential buildings and buildings of public authorities and institutions.

Education

1. The education system in Poland functions according to the Act of 14 December 2016, Law on School Education, the Act of 7 September 1991 on the Education System, and the Act of 20 July 2018, Law on Higher Education and Science.

Following the education reform of 1 September 2017, the education system comprises 8-year primary schools, 4-year general secondary schools, 5-year technical secondary schools, 3-year stage I sectoral vocational schools, and 2-year stage II sectoral vocational schools.

2. The presented data include:

1) nursery schools and other forms of pre-school education;
2) schools for children and youth and for adults:
   a) primary schools,
   b) post-primary schools, of which post-secondary schools,
3) higher education institutions.

3. Higher education institutions offer full-time and part-time programmes. Data on higher education institutions:

1) include foreigners studying in Poland (including students at branch campuses of Polish higher education institutions operating abroad);
2) do not include Poles studying abroad (except persons at branch campuses of Polish higher education institutions operating abroad).

Data on students and graduates are presented according to the seats of higher education institutions, including their branches.

4. Data regarding **teachers**, excluding academic teachers, concern teachers (including religion teachers) employed to implement compulsory educational programmes, i.e. excluding school daycare teachers and librarians solely engaged in extracurricular activities, etc.

Data on teachers concern both full-time and part-time employees, expressed in full-time equivalents.

5. Non-degree postgraduate programmes – a level of education open to holders of a minimum first-cycle qualification, offered by higher education institutions or institutes, leading to the award of postgraduate qualifications.

6. Doctoral studies (third-cycle programmes), conferred by an authorised academic unit of a higher education institution or an institute, leading upon successful completion to the award of a third cycle qualification.

7. Doctoral school – an organised form of doctoral education, provided by authorised higher education institutions and institutes in at least two disciplines, in operation since the 2019/20 academic year. The education prepares students for the doctoral degree and ends upon submitting the doctoral dissertation.

8. Data regarding:

1) pre-primary education and schools (excluding higher education institutions) are given as of the beginning of the school year; data concerning graduates – as of the end of the school year;
2) higher education institutions – are presented as of 31 December (until the 2017/18 academic year – as of 30 November), with students counted as many times as many courses they are enrolled in; data on graduates concern persons who obtained higher education diplomas between 1 January and 31 December 2023.

9. The presented information, except for the data on higher education institutions, has been compiled based on the Educational Information System administered by the minister responsible for school education. Since the 2017/18 academic year, data on higher education institutions – excluding data on some higher schools run by churches and other religious associations - have been compiled based on POL-on, the Integrated System of Information on Science and Higher Education, administered by the minister responsible for higher education and science.

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

1. Dane w ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom zdrowia, obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Informacje o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Od 2019 r. dane dotyczące lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek, położnych i od 2022 r. dane dotyczące fizjoterapeutów opracowywane są w oparciu o źródła administracyjne, w tym rejestry:

— posiadających prawo wykonywania zawodu (lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych oraz fizjoterapeutów),
— płatników składek ZUS,
— podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
— praktyk lekarskich,
— praktyk pielęgniarek i położnych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, bez zględu na główne miejsce pracy. Dane dotyczące lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych oraz fizjoterapeutów opracowane w oparciu o źródła administracyjne nie są porównywalne z publikowanymi we wcześniejszych edycjach Rocznika, które oparte były na metodzie sprawozdawczości.

Dane dotyczące farmaceutów i diagnostów laboratoryjnych opracowywane są na podstawie sprawozdawczości. Dane prezentowane są według głównego miejsca pracy. Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze przekraczającym pełny etat oraz niepełnozatrudnione w stosunku do czasu pracy określonego przepisami obowiązującymi dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż.

Dane o osobach **posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego** podaje się na podstawie centralnych rejestrów osób posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego prowadzonych przez naczelne rady samorządów zawodowych lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych oraz farmaceutów.

3. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentystów ze specjalizacją II stopnia oraz posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentystów.

4. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentystów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi (z wyjątkiem porad udzielonych przez lekarza orzecznika) oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

5. Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

Rodzaje oddziałów w szpitalach ogólnych (tabl. 3) opracowano w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2012 r.

Dane o łóżkach na oddziałach:

— chirurgicznych obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym;
— zakaźnych obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych.

6. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska albo poza uzdrowiskiem sanatoria znajdujące się w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

7. Jednostkami systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne są:

— szpitalne oddziały ratunkowe;
— zespoły ratownictwa medycznego, w tym lotnicze zespoły ratownictwa medycznego, z którymi zawarto umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

Z systemem współpracują centra urazowe oraz jednostki organizacyjne szpitali wyspecjalizowane w zakresie udzielenia świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego.

Health care and social welfare

1. Data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of Health, the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration; excluding health care in prisons.

2. Information on **medical personnel** concerns persons employed in: units engaged in health care activities, professional practices, pharmacies and social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Since 2019, data on doctors, dentists, nurses, midwives and since 2022, data on physiotherapists have been compiled based on administrative sources, including registers:

— of licensed to practice (doctors and dentists, nurses, midwives and physiotherapists),
— of Social Insurance Institution contribution payers,
— of entities performing medical activity,
— of doctors' practices,
— of nurses and midwives practices.

Data concern persons working directly with a patient, irrespective of the primary workplace. Data on doctors, dentists, nurses, midwives and physiotherapists compiled based on administrative sources are incomparable with the data published in the previous editions of the Yearbook, which were based on reporting metod.

Data on pharmacists and laboratory diagnosticians have been compiled based on reports. Data are presented according to the primary workplace. Data concern persons working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, central or local government administration unit and the National Health Fund.

Data include full-time employed persons, over-time as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including trainees.

Data about **persons entitled to practise medical profession** are quoted on the basis of central registries of persons entitled to practise medical profession conducted by supreme councils of the following professional governments: doctors and dentists, nurses and midwives and pharmacists.

3. Data on **doctor specialists** and **dental specialists** concern doctors with grade II specialisation and with specialists title in proper medicine domains in accordance with the regulation of the Minister of Health, dated 29 March 2019 on Doctors and Dentist Specialisations.

4. Consultations provided by doctors and dentists in the scope of outpatient health care are presented together with preventive examinations (excluding consultations provided by medical experts), also with consultations provided in admission rooms in general hospitals.

5. Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-time places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.

Types of wards in general hospitals (table 3), are compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Health, dated 17 May 2012.

Data regarding beds in:

— surgical wards include general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards;
— communicable diseases wards include beds in observation communicable diseases wards.

6. Health resort treatment includes hospitals and sanatoria, conducted on the area of health resort or outside the health resort area, located in an underground mining excavation, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and healing properties of the climate in the areas where they are situated.

7. Units of the State Emergency Medical Services are:

— hospital emergency wards;
— emergency medical teams, including medical air rescue teams with which health care service contracts have been concluded.

Trauma centres and hospital organisational units specializing in providing health services necessary for medical rescue cooperate with the system.

8. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony i są głównie usytuowane na terenach wiejskich.

9. Dane o **zachorowaniach** prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

10. Dane o **opiece nad dziećmi w wieku do lat 3** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r., na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego albo sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianię.

11. Dane dotyczące **wspierania rodziny** oraz **pieczy zastępczej** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej.

Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie usług asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej, przez rodzinę wspierającą, placówkę wsparcia dziennego lub w formie poradnictwa specjalistycznego.

12. Dane o **placówkach i świadczeniach pomocy społecznej** prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.

Kultura. Turystyka. Sport

Kultura

1. Dane dotyczące **bibliotek** oparte są na sprawozdawczości rocznej. Kategoria biblioteki obejmuje działalność bibliotek publicznych oraz ich filii.

Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono wydawnictwa nieperiodyczne (książki i broszury) i wydawnictwa periodyczne (gazety i czasopisma).

Czytelnicy (użytkownicy aktywnie wypożyczający) to użytkownicy zarejestrowani, którzy wypożyczyli na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

2. Od 2020 r. do **muzeów** zaliczane są wyłącznie muzea działające w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach.

3. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** oraz **przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

4. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się **minipleksy** – posiadające od 3 do 7 sal i **multipleksy** – posiadające 8 sal i więcej.

Turystyka

1. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. termin „**turystyka**" oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (posiadające 10 i więcej miejsc noclegowych).

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty inne obiekty hotelowe (np. zajazdy, gościńce).

8. Generally available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined and which are mainly in rural areas.

9. Data regarding **disease incidence** are presented according to the Law dated 5 December 2008 on the Prevention and Control of Infections and Communicable Diseases in Humans.

Information concerning incidents of infectious diseases includes all cases registered in the voivodship.

10. Data on **childcare for children up to the age of 3** are presented according to Act of 4 February 2011. Childcare can be organised in the form of nurseries, children's clubs or provided by day carer or nanny.

11. Data concerning **family support** and **foster care** are presented according to the Act of 9 June 2011 on Family Support and Foster Care System.

Family support shall also be provided in the form of family assistant's services, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job, as a supporting family day – support centre or a specialists guidance.

12. Data concerning **social welfare facilities and social assistance benefits** are presented according to the Act of 12 March 2004 on Social Assistance.

Culture. Tourism. Sport

Culture

1. Information concerning **libraries** is based on annual reporting data. The category libraries of scientific institutions includes the activity of the libraries and its branches.

Periodical publications (books and pamphlets) and non-periodical publications (newspapers and magazines) constitute the **collection** of public libraries.

Library users (users actively borrowing books) mean persons registered in the library, who borrowed at least one volume in a reporting year.

2. Starting from 2020, **museums** include only museums operating on the basis of a statute or regulation agreed with the minister responsible for culture and protection of national heritage, pursuant to Art. 6 of the Act of 21 November 1996 on museums.

3. Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment** enterprises concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

4. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among indoor cinemas one can distinguish **miniplexes** – equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** – equipped with 8 screens and more.

Tourism

1. Tourism, in accordance with the Regulation (EU) No 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

2. Tourist accommodation establishments include hotels and similar facilities and other facilities (with 10 and more bed places).

Hotels and similar facilities cover: hotels, motels, boarding ouses and other hotel facilities (e.g. road houses, inns).

3. W informacjach o **obiektach i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub **pokoi** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

5. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych

Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start", Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe") i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start" – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

2. W kategoriach: ćwiczący w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 9) oraz ćwiczący, trenerzy i instruktorzy sportowi według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 10) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy istniejącej.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:
- **badania podstawowe**, tj. oryginalne prace badawcze, eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne;
- **badania stosowane** (aplikacyjne), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce;
- **prace rozwojowe**, tj. nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Dane dotyczące działalności badawczej i rozwojowej na poziomie regionalnym zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych. Dane dotyczące podmiotów w tabl. 1 opracowano metodą przedsiębiorstw.

1. Dane z zakresu działalności badawczej i rozwojowej (B+R) prezentuje się zgodnie z metodologią stosowaną przez Eurostat w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej (B+R) obejmują:

1) **podmioty wyspecjalizowane badawczo**, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to:
   a) **instytuty**, do których zalicza się **instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk**, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk, **instytuty badawcze**, działające na podstawie ustawy z dnia

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.

4. Occupancy rate of bed places or **rooms** is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

5. Foreign tourists using tourist accommodation establishments are registered according to the country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland uses more than one accommodation facility.

Sport

1. Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Education, the "Rural Sports Teams" Association) and primarily concern recreational activity, and in the case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for the persons with disabilities.

2. In the categories: persons practising sports in physical education organizations (table 7) as well as persons practicing sports, coaches and sports instructors according to sports field and kind of sport in sports clubs (table 8) one person may be shown multiple times if he/she practises or runs classes in several kinds of sport.

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors depending on age; various age groups are applied for individual sports.

Science and technology. Information society

Science and technology

Research and experimental development (R&D) comprise all activities consisting in conducting and supporting scientific research and experimental development. It is a creative work, conducted in methodological manner, undertaken to increase the stock of knowledge, including knowledge of humankind, culture and society, and to devise new applications of available knowledge.

Research and experimental development (R&D) includes:
- **basic research**, i.e. original experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any direct commercial application or use in view;
- **applied research**, i.e. research undertaken in order to acquire new knowledge, directed primarily towards application or use in practice;
- **experimental development**, i.e. acquiring, combining, shaping and using existing scientific, technological, business and other relevant knowledge and skills for the purpose of producing plans and arrangements or designs for new, altered or improved products, processes and services.

Data on research and development at regional level have been compiled on the basis of local units data. Data on entities in table 1 were compiled using an enterprise method.

1. Data on research and experimental development (R&D) are presented, in accordance with methodology applied by Eurostat, in a breakdown by **Statistical Classification of Economic Activities in the European Community (NACE Rev. 2)**.

Information regarding research and experimental development (R&D) covers:

1) **dedicated research entitles**, i.e. entitles whose main (statutory) aim is conducting scientific research and experimental development or its direct support; they include:

   a) **institutes,** including **scientific institutes of the Polish Academy of Sciences**, operating on the basis of the Act of 30 April 2010 on the Polish Academy of Sciences, **research institutes**, operating on the basis of the Act of

30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych oraz **instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz**, działającej na podstawie ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz,

b) **uczelnie**, działające zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,

c) **pozostałe**, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe" oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe";

2) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe"), które obok swojej podstawowej działalności prowadzą lub finansują prace badawczo-rozwojowe.

2. Do pracujących w działalności B+R zaliczono:

1) **badaczy**, tj. osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne;

2) **techników i pracowników równorzędnych**, tj. pracowników, którzy uczestniczą w działalności B+R wykonując zadania naukowe i techniczne związane z zastosowaniem pojęć i metod operacyjnych oraz wykorzystaniem sprzętu badawczego, zazwyczaj pod kierunkiem badaczy;

3) **pozostały personel pomocniczy,** do którego należą wykwalifikowani i niewykwalifikowani pracownicy na stanowiskach robotniczych oraz pracownicy administracji, sekretariatów i biur, zaangażowani w projekty B+R lub bezpośrednio związani z takimi projektami.

3. Dane o **personelu B+R** dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R.

Dane o **personelu wewnętrznym B+R** obejmują pracujących w działalności B+R, tj. zatrudnionych w danej jednostce na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) oraz pracodawców i pracujących na własny rachunek, agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych, osoby wykonujące pracę nakładczą i członków spółdzielni produkcji rolniczej. Dane te prezentowane są w dwóch ujęciach, tj. w osobach oraz w ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

Osoby niezaliczone do pracujących w danej jednostce, a zaangażowane w jej projekty B+R zaliczane są do **personelu zewnętrznego.**

4. Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują **nakłady wewnętrzne**, tj. wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwałe łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych.

5. W tablicach działu wyodrębniono, zgodnie z klasyfikacją badań naukowych i prac rozwojowych OECD, sześć podstawowych **dziedzin B+R**, tj. nauki przyrodnicze, nauki inżynieryjne i techniczne, nauki medyczne i o zdrowiu, nauki rolnicze i weterynaryjne, nauki społeczne oraz nauki humanistyczne i sztuka.

6. Działalność innowacyjna obejmuje wszystkie działania rozwojowe, finansowe i komercyjne podejmowane przez przedsiębiorstwo, mające na celu doprowadzenie do powstania innowacji dla przedsiębiorstwa. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowania i wprowadzania na rynek nowych lub ulepszonych produktów (wyrobów, usług) – innowacja produktowa oraz wprowadzenia nowych lub ulepszenia procesów biznesowych w przedsiębiorstwie – innowacja w procesie biznesowym.

Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek nowego lub ulepszonego produktu (wyrobu lub usługi), znacznie różniących się od poprzednio oferowanych przez przedsiębiorstwo wyrobów lub usług.

30 April 2010 on Research Institutes, as well as **institutes operating within the Łukasiewicz Research Network**, operating on the basis of the Act of 21 February 2019 on the Łukasiewicz Research Network,

b) **higher education institutions**, operating under the Law on Higher Education and Science,

c) **others**, i.e. other entitles classified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development" or other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development";

2) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72" Scientific research and development") which apart from their main activity perform or fund research and development.

2. Employed persons in R&D include:

1) **researchers (RSE)**, i.e. persons conducting research and improving or developing concepts, theories, models, techniques, instrumentation, software or operational methods;

2) **technicians and equivalent staff**, i.e. persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks involving the application of concepts and operational methods and the use of research equipment, normally under the supervision of researchers;

3) o**ther supporting staff**, including skilled and unskilled craftsmen, as well as administrative, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

3. Data on **R&D personnel** cover personnel directly engaged in R&D.

Data on **internal R&D personnel** cover employed persons in R&D, i.e. persons employed in a given entity under employment relationship (i.e. under a contract of employment, election or appointment) as well as employers and self-employed, agents employed under agency contracts, home workers (outwork) and members of agricultural production cooperatives. Data are presented in two approaches, i.e. in persons and in full-time equivalents.

Full-time equivalent (FTE) is a conversion unit used to determine the number of person actually engaged in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

Persons not employed in a given entity but engaged in its R&D projects are included in **external personnel**.

4. Expenditures on research and development include **intramural expenditures**, i.e. the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing.

Capital R&D expenditures include expenditures on fixed assets together with costs of purchasing or manufacturing research equipment necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project.

5. In the chapter tables, according to the classification of fields of research and development by OECD, six main **fields of R&D** were listed: natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural and veterinary sciences, social sciences as well as humanities and the arts.

6. Innovation activity include all developmental, financial and commercial activities undertaken by the enterprise that are intended to result in an innovation. Data presented in the chapter include innovation activity in industry and concern the development and introduction on the market of new or improved products (goods, services) – product innovation and bringing into use in the enterprise new or improved business process – business process innovation.

Product innovation is the introduction of a new or improved good or service that that differs significantly from the enterprise's previous goods or services.

Innowacja w procesie biznesowym to wprowadzenie nowego lub ulepszenie procesu biznesowego w przedsiębiorstwie, w ramach jednej lub wielu funkcji biznesowych, który znacząco zmienia dotychczas stosowane procesy biznesowe.

7. Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: działalność badawczą i rozwojową (B+R), własny personel pracujący nad innowacjami, materiały oraz usługi obce zakupione w celu realizacji działalności innowacyjnej, nakłady inwestycyjne na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne (w tym na zakup i rozwój oprogramowania oraz własności intelektualnej) oraz pozostałe przygotowania do wdrożenia innowacji (w tym projektowanie produktu, definiowanie sposobu świadczenia usług, przygotowanie produkcji/dystrybucji dla realizacji innowacji, szkolenie i rozwój zawodowy personelu, marketing).

8. Produkt nowy lub ulepszony to wyrób lub usługa, który znacząco różni się od poprzednich produktów przedsiębiorstwa jedną lub wieloma cechami lub parametrami technicznymi. Zmiany te obejmują dodanie nowych lub ulepszenie istniejących funkcji bądź użyteczności. Istotne cechy funkcjonalne obejmują jakość, parametry techniczne, niezawodność, trwałość, wydajność w użytkowaniu, przystępność, wygodę, użyteczność oraz łatwość obsługi.

9. Wynalazek podlegający opatentowaniu – bez względu na dziedzinę techniki – jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

10. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Business process innovation is a new or improved business process for one or more business functions that differs significantly from the firm's previous business processes and that has been brought into use in the enterprise.

7. Expenditures on innovation activity include expenditures on: R&D, own personnel working on innovation, services, materials and supplies purchased from other parties for innovation, capital expenditures on tangible and intangible assets (including acquisition and development of software and intellectual property rights) and other preparations for introducing innovation (including product/service design, preparation of production/distribution for innovation activities, training and professional development for innovation activities, marketing of innovations).

8. New or improved product is a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous goods or services with one or more characteristics or performance specifications. This includes the addition of new functions, or improvements to existing functions or user utility. Relevant functional characteristics include quality, technical specifications, reliability, durability, economic efficiency during use, affordability, convenience, usability, and user friendliness.

9. A patentable invention – regardless of the field of technology – is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

10. An utility model eligible for protection – a new and useful solution of a technical character related to the shape,structure or assembly of an object permanent form.

Społeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do wybranych sekcji.

3. Handel elektroniczny prowadzony przez przedsiębiorstwa polega na składaniu zamówienia (zakup) lub przyjmowaniu przez przedsiębiorstwo zamówienia (sprzedaż) za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies)usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on **enterprises** concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2.

3. E-commerce conducted by enterprise type of trade where orders are received or sent via web shop, web forms on a enterprises website, an extranet of another enterprise orvia EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML allowing their automatic processing),without the e-mail messages typed manually.

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

2. Gospodarstwo rolne to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:
1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla

Agriculture

1. The information presented was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

2. Agricultural holding is a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and conducts agricultural activity.

Private farm is an agricultural holding used by a natural person.

Private farms include:
1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land;
2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities.

Agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as

produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniele) i pszczół, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

4. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych (nieużytkowanych i nieutrzymywanych w dobrej kulturze).

Dane o powierzchni użytków rolnych i liczbie gospodarstw rolnych są dostępne co trzy lata z badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata Do przeliczeń za 2022 r. wykorzystano użytki rolne z 2020 r., na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego.

Użytki rolne w dobrej kulturze — utrzymywane zgodnie z normami spełniającymi wymogi ustawy ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023—2027) — prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, od 2010 r. z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczonych do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (**sady**), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje **produkcję roślinną** i **produkcję zwierzęcą.**

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

6. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), ubój przemysłowy oraz ubój z przeznaczeniem na sprzedaż i samozaopatrzenie. Produkcja żywca rzeźnego zbilansowana jest importem i eksportem zwierząt żywych.

8. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

9. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with principles of a good agricultural condition (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

4. The agricultural land area includes an area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land (which is not used and not maintained in a good condition).

Data on the agricultural land area and the number of agricultural holdings will be available every three years, the next ones — for 2023. For calculations in 2022 agricultural land for 2020 was used, based on the Agricultural Census.

Agricultural land in a good agricultural condition — maintained in accordance with norms meeting requirements of the Act of 8 February 2023 on Common Agricultural Policy Strategic Plan 2023-2027 — is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and not maintained in a good agricultural condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, since 2010 except for the area of crops which were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops cover the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (**orchards**), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Kitchen gardens cover the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as a part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as a part of crop rotation.

5. Gross agricultural output includes **crop output** and **animal output.**

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, self-consumption of own agricultural production, the increase in inventories of plant and animal products and the increase in the value of the livestock population (livestock – breeding and non-breeding herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those own products that were utilised for production purposes, e.g. feed, seeds, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales in procurement centres and marketplaces.

In agricultural output (gross, final and market), the presented data do not include supplementary payments for particular crop areas (including: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

6. The current prices for the year preceding the surveyed year were adopted to calculate agricultural output in constant prices (for marketplace sales – prices received by farmers in marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

7. Data regarding the production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), livestock slaughter in slaughterhouses and slaughter intended for sales and own consumption. The production of animals for slaughter is balanced by import and export of live animals.

8. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

9. Procurement of agricultural products concerns the quantity and value of agricultural products (crop and animal) purchased by economic entities directly from producers.

10. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 lipca do 30 czerwca (np. rok gospodarczy 2022/23 oznacza okres od 1 lipca 2022 r. do 30 czerwca 2023 r.). Dane zebrane w Powszechnym Spisie Rolnym 2020 dotyczą okresu ostatnich 12 miesięcy kończącego się w dniu referencyjnym badania, tj. okresu od 2 czerwca 2019 r. do 1 czerwca 2020 r. włącznie.

11. Dane dotyczące użytkowania gruntów, liczby gospodarstw, zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych i wapniowych, ciągników oraz nakładów pracy w gospodarstwach rolnych w 2023 roku opracowane zostały na podstawie wstępnych wyników badania reprezentacyjnego R-SGR (Zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych). Dane zebrane w badaniu dotyczą okresu ostatnich 12 miesięcy kończącego się w dniu referencyjnym badania, tj. okresu od 2 czerwca 2022 r. do 1 czerwca 2023 r. włącznie.

12. Do przeliczeń za 2023 r. wykorzystano wstępne dane o użytkach rolnych z badania Zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych (R-SGR 2023) według stanu w dniu 1 czerwca 2023 r.

13. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach i nakładach pracy w gospodarstwach rolnych opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

Leśnictwo i łowiectwo

1. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** – w rozumieniu ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach – zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryte roślinnością leśną (uprawami leśnymi) – drzewami i krzewami oraz runem leśnym – lub przejściowo jej pozbawione:

a) przeznaczone do produkcji leśnej lub
b) stanowiące rezerwat przyrody lub wchodzące w skład parku narodowego albo
c) wpisane do rejestru zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywane na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.

2. Lesistość (wskaźnik lesistości) obliczono jako udział powierzchni lasów w ogólnej powierzchni geodezyjnej województwa, powiatu, gminy.

3. Przez **odnowienia** rozumie się zakładanie lub powstawanie nowych drzewostanów, zajmujących miejsce dotychczasowych, ustępujących w toku użytkowania lub zniszczonych przez klęski naturalne, żer owadów itp.:

– odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew,
– odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na gruntach leśnych z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni gruntów leśnych).

4. Obwód łowiecki stanowi obszar gruntów o ciągłej po¬wierzchni, zamkniętej jego granicami, nie mniejszy niż 3 tys. ha, na którego obszarze istnieją warunki do prowadzenia łowiectwa (w szczególnych przypadkach mogą być tworzone obwody łowieckie o mniejszej powierzchni). Podstawą prawną regulującą gospodarkę łowiecką jest ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie.

Przemysł i budownictwo

Przemysł

1. Informacje w zakresie przemysłu dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie", „Przetwórstwo przemysłowe", „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych" oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją".

10. Farming years cover the period from 1 July to 30 June (e.g. the 2022/23 farming year covers the period from 1 July 2022 to 30 June 2023). The data collected in the Agricultural Census refer to the period of the last 12 months ending on the reference date of the survey, i.e. the period from 2 June 2019 to 1 June 2020, inclusive.

11. Data on land use, number of farms consumption of mineral or chemical and calcium fertilizers, tractors and labor inputs on farms in 2023 were prepared on the basis of the preliminary results of the R-SGR sample survey (Integrated Statistics on farms). Data collected in the survey concern the period of the last 12 months ending on the reference date of the survey, i.e. the period from 2 June, 2022 to 1 June, 2023 inclusive.

12. For the calculation for 2023, preliminary data on agricultural land from the Integrated Farm Statistics (survey IFS 2023) as of 1 June 2023 used.

13. Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors and labour input on agricultural holdings were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

Forestry and hunting

1. Forest land comprises the area of forest as well as land related to forest management.

Forest area is land – within the meaning of the Act of 28 September 1991 on Forests – of contiguous area of at least 0.10 ha that is covered by forest vegetation (young forest cultures) – trees, bushes and ground cover – or temporarily devoid of thereof. This land:

a) is designated for forest production or
b) constitutes a nature reserve or comprises a part of a national park or
c) is entered in the register of the monuments.

Land related to forest management is land occupied by objects such as buildings and structures, forest irrigation and drainage systems, forest spatial division lines, forest roads, land beneath power lines, forest nurseries, wood depot areas, as well as forest car parks and tourist infrastructure that are used for the purposes of forest management.

2. Forest cover (forest cover indicator) is calculated as the share of forest area to the total geodesic area of voivodship, powiat, gmina.

3. Renewals are understood as the establishment or formation of new tree stands that replace the hitherto existing ones, which are being removed in the course of forest use or damaged by natural disasters, insect feeding, etc.:

– artificial renewals are young forest cultures established through planting or sowing,
– natural renewals are young forest cultures formed on forest land through self-seeding and off-shoots, considered full-value, and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing young forest cultures on land previously outside silviculture (not included in the area of forest land).

4. Hunting district is an area of land of at least 3 thousand ha on the territory with conditions for hunting (in special cases hunting districts can cover a smaller area). The legal basis regulating game economy is the Act of 13 October 1995, the Law on Hunting.

Industry and construction

Industry

1. Information within the scope of industry concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

Ponadto w tabl. 2 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007. Wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług — PKWiU 2015 oraz nomenklaturą PRODPOL.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 7 na str. 172.

3. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje: wartość sprzedanych wyrobów gotowych, półfabrykatów i części własnej produkcji; wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych; zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej; wartość produktów w formie rozliczeń w naturze oraz produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w **cenach bazowych**. Definicję ceny bazowej podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10 na str. 173.

Jako ceny stałe przyjęto: w latach 2016-2021 – ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.), a od 2022 r. – ceny stałe 2021 r. (średnie ceny bieżące 2021 r.).

4. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość **pracy nakładczej**.

5. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo".

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 7 na str. 172.

3. Produkcja budowlano-montażowa dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane — o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zleceniowym (tj. na rzecz obcych zleceniodawców) przez podmioty budowlane.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytku według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):

— w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowe, oddane do użytkowania w całości lub jako część pierwsza,
— w zakresie kubatury budynków, jeśli nie zaznaczono inaczej, obejmują zarówno budynki nowe, jak i budynki rozbudowane (tylko w części powstałej w wyniku rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu** i **przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 grudnia ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu.

Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

Moreover, data in table 2 show industrial products manufactured by entities irrespective of the kind of their activity as classified according to NACE Rev. 2. Products are presented according to the Polish Classification of Goods and Services — PKWiU 2015 and PRODPOL nomenclature.

2. Data were compiled using the **enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by the real location of production. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 7 on page 172.

3. Sold production concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes: the value of finished products sold, semi-finished products and parts of own production; the value of paid work and services rendered, both industrial and non-industrial; flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement; the value of products in the form of settlements in kind as well as products intended for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in **basic prices**. The definition of basic price is given in the general notes to the Yearbook, item 10 on page 173.

As constant prices in years 2016–2021 were adopted - 2015 constant prices (2015 average current prices), and since 2022 – 2021 constant prices (2021 average current prices).

4. Data concerning production include the value of **outwork.**

5. Data regarding **average employment** and **average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Construction

1. Information in the chapter concerns activity of economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the section "Construction".

2. Data were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 7 on page 172.

3. Construction and assembly production concerns the activity realised domestically and includes construction works — with an investment, a restoration or a conservation character, as well as temporary construction on construction sites — carried out by construction entities, using only their own workforce, in frames of the contract system (i.e. for outside clients).

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Construction (PKOB).

5. Information on **buildings completed** (by all investors):

— within the scope of the number of buildings includes only new buildings, completed in full or as a first part,
— within the scope of the cubic volume of buildings, unless otherwise indicated, includes both new and expanded buildings (only the part formed as a result of expansion).

6. Data regarding **average employment** and **average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 December was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day.

The **railway line** is an element of the rail net-work between two junction stations (or terminal stations).

2. **Drogi publiczne** ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Drogi publiczne ze względu na rodzaj nawierzchni dzielą się na drogi o nawierzchni twardej oraz drogi o nawierzchni gruntowej. Do dróg o nawierzchni twardej zalicza się drogi o nawierzchni twardej ulepszonej (z kostki kamiennej, klinkieru, betonu, z płyt kamienno-betonowych, bitumu) oraz drogi o nawierzchni nieulepszonej (o nawierzchni tłuczniowej i brukowej).

3. Informacje o **pojazdach samochodowych i ciągnikach** zarejestrowanych według stanu w dniu 31 grudnia prezentowa-ne są według centralnej ewidencji pojazdów (CEPiK).

4. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. **Transport samochodowy zarobkowy**, zarówno w zakresie przewozu ładunków, jak i pasażerów, obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą; ponadto w zakresie przewozu pasażerów obejmuje również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy.

6. Dane o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą ko-**munikacji autobusowej** (łącznie z autobusami pospiesznymi), **tramwajowej i trolejbusowej w miastach** — łącznie z obsługą ruchu podmiejskiego i międzymiastowego pozostającego w gestii zakładów komunikacji miejskiej oraz zakładów prywatnych obsługujących niektóre miasta lub określone linie. Dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Autobusowej.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych i trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

7. Dane dotyczące **transportu lotniczego** obejmują przewoźników transportu lotniczego rozkładowego (transport pasażerów lub ładunków na stałych trasach i według stałych rozkładów lotów).

8. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Handel. Ceny

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana według PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle".

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

1) sprzedaż towarów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
2) sprzedaż towarów handlowych i produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej nie uwzględniono sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), wydzielając sprzedaż w placówkach gastronomicznych. W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary nieżywnościowe".

Podziału towarów na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

2. On account of functions in a road network **public roads** are divided, according to the Act on Public Roads dated 21 March 1985, into following categories: national, regional, district and communal roads.

The public roads are split by the surface type into hard-surfaced roads and unsurfaced roads. The hard-surfaced roads include improved hard surface roads (cobble stone, clinker, concrete, stone and concrete slabs, bitumen) and roads with unimproved surface (with macadam and cobbled surface).

3. Information on **road motor vehicles and tractors** registered as of 31 December have been presented according to central vehicle register (CEPiK).

4. **A bus line** is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The **length of a bus line** is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. **Road transport for hire or reward** with respect to transport of goods as well as transport of passengers includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity; moreover, in regard to transport of passengers includes also services for remuneration carried out by entities with basic economic other than road transport.

6. Data on **urban ground transport** concern **bus** (including express bus), **tram and trolley bus communication in urban areas** — includ-ing the handling of suburban and intercity traffic remaining the responsibility of public transport companies and private companies serving certain cities or specific lines. Data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolleybus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

7. Data concerning **air transport** include carriers of scheduled air transport (the transport of passengers or freight on permanent routes and according to established flight schedules).

8. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads which resulted in death or injury.

Trade. Prices

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified according to NACE Rev. 2 in the section "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles".

2. Data concerning **retail sales** include:

1) sales of goods in quantities indicating purchases for the individual needs of consumers;
2) sales of trade commodities and catering production in catering establishments.

The marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g. sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets) are not included in the value of retail sales.

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), separating sales in catering establishments. As opposed to groupings in the COICOP classification ''non-foodstuff goods'' are presented separately.

The division of goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

3. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

4. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

5. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1400—1800 w różnych latach).

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

Finanse przedsiębiorstw

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody ogółem obejmują: przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne (od 2016 r. łącznie z przychodami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz przychody finansowe.

3. Koszty ogółem obejmują: koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), wartość sprzedanych towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne (od 2016 r. łącznie ze stratami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz koszty finansowe.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem – w przypadku nadwyżki kosztów ogółem nad przychodami ogółem wynik finansowy zapisuje się ze znakiem (–), do 2015 r. był korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych, który od 2016 r. zaliczany jest do pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych.

6. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg.

7. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

8. Wskaźnik rentowności obrotu obliczono następująco:
– **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem,
– **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów ogółem.

9. Aktywa obrotowe obejmują zapasy oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje (środki pieniężne i papiery wartościowe), rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

3. Data regarding the **wholesale sale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale sales also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

4. The division of **stores by organizational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

5. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about 1400—1800 in various years).

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of households' expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budgets survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

Finances of enterprises

1. Financial results of enterprises are adjusted to the Act of 29 September 1994 on Accounting.

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities with 10 and more persons employed keeping accounting ledgers.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in the agriculture.

2. Total revenues include: net revenues from sale of products (goods and services), net revenues from sale of goods and materials, other operating revenues (since 2016 including revenues from extraordinary events) and financial revenues.

3. Total costs include: cost of products sold (goods and services), value of goods and materials sold, other operating costs (since 2016 including losses from extraordinary events) and financial costs.

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices including discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The gross financial result is calculated as the difference of total revenues and total costs – in case of surplus of total costs over total revenues, the financial result is recorded with (–), adjusted by extraordinary result until 2015 corrected by result on extraordinary events of which since 2016 are classified as other operating revenues/costs.

6. Obligatory encumbrances on gross financial result include corporate income tax and personal income tax as well as other payments under separate regulations. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obliged to pay after considering abatements granted.

7. The net financial result (profit or loss) is derived after reducing the gross financial result by obligatory encumbrances.

8. Turnover profitability indicator was calculated as follows:
– **gross** as the relation of the gross financial result to total revenues,
– **net** as the relation of the net financial result to total revenues.

9. Current assets include stocks and short- -term: receivables, investments (cash equivalents, short-term securities), prepayments and accruals.

Receivables from deliveries and services are included in short-term receivables (irrespective of their due date).

10. Kapitał (fundusz) własny ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmuje on: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

11. Zobowiązania przedsiębiorstw obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania długoterminowe i krótkoterminowe. Zobowiązania długoterminowe powstałe z innych tytułów niż dostawy i usługi obejmują zobowiązania, których termin płatności w całości lub części przypada powyżej 12 miesięcy po dniu bilansowym. Zobowiązania krótkoterminowe obejmują ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

12. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

Finanse publiczne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych i przepisy wprowadzające stawę o finansach publicznych. W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa oraz ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów, wydatków i wyniku budżetów jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem dotacji celowych z budżetu państwa oraz subwencji ogólnej z budżetu państwa.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określane w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

Prezentowane dane w zakresie wydatków według działów obejmują wszystkie paragrafy wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

5. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

10. Equity (fund) is recorded in accounting ledgers according to type and principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. It includes: share capital (fund), supplementary capital (fund), revaluation reserve capital (fund), other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year.

11. Liabilities of enterprises include all liabilities, including liabilities from credits and loans. They are divided into long-term liabilities and short-term liabilities. Long-term liabilities other than liabilities from deliveries and services, include liabilities which become due fully or partially more than 12 months after the balance sheet date. Short-term liabilities include all liabilities from deliveries and services and all or part of other liabilities due within 12 months after the balance sheet date.

12. Data concerning finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended their activity or were liquidated within the course of the year.

Public finance

1. Public finance includes processes connected with the accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units, incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget.

The legal basis defining such processes is the Act of 27 August 2009 on the Public Finances and inter-temporal provisions of the Act on Public Finances. With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Act of 8 March 1990 on Gmina Local Government, the Act of 5 June 1998 on Powiat Local Government, the Act of 5 June 1998 on Voivodship Local Government and the Act of 13 November 2003 on Incomes of Local Government Units.

2. The presented data include information regarding revenue, expenditure and budgets result of local government units, taking into account the targeted grants from the state budget and general subvention from the state budget.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act on Public Finances.

City with powiat status fulfils the tasks of a gmina as well as of a powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received by both the gmina and the powiat) as well as expenditure realized jointly by the gmina and the powiat.

4. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on Public Finance, i.e. they are grouped into divisions – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue, income or expenditure. The data were compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Finance of 2 March 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources.

The presented data on expenditure by divisions cover all the paragraphs of expenditure realized in that division.

5. Information concerning the budgets of local government units is presented on the basis of reporting by the Ministry of Finance.

Inwestycje. Środki trwałe

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:
- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Środki trwałe

1. Do ś**rodków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również: drogi publiczne, ulice i place łącznie z poboczami i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 stycznia 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują:
- wartości gruntów, uznanych od 1 stycznia 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r.,
- prawa użytkowania wieczystego gruntu, uznanego od 1 stycznia 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r.

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez wartość brutto środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych według stanu w dniu 31 grudnia należy rozumieć:
- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
  - przed 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
  - po 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia;
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 stycznia 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 stycznia 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 stycznia 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych.

Investments. Fixed assets

Investments

1. Investment outlays are financial or material expenditures, aimed at creating new fixed assets or improving (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernisation) existing fixed capital items as well as outlays on so-called initial equipment for the investment.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include expenditures on:
- buildings and structures (include buildings and premises as well as civil and water engineering structures), including, among others, construction and assembly works, design-cost-estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, movables and equipment),
- transport equipment,
- others, i.e. irrigation and drainage, land quality improvements, livestock (basic herd), long-term plantings and interest on investment credits and loans for the period of investment implementation.

Other outlays are expenditures on so-called initial equipment for the investment and other costs related to the implementation of the investment. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning e.g.: residential buildings and premises, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Fixed assets

1. Fixed assets include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also: public roads, streets and squares together with shoulders and foundations, development of land tracts, long-term plantings, irrigation and drainage, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 January 2002 cooperative ownership right to residential premises and cooperative right to non-residential (of utility character) premises.

Data regarding fixed assets do not include:
- value of land recognised, since 1 January 1991, as fixed assets, in accordance with the Regulation of the Council of Ministers of 12 December 1990,
- right of perpetual usufruct of land, regarded as fixed assets since 1 January 2002, in accordance with the Act of 29 September 1994.

2. The **gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on their purchase or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The gross value of fixed assets at current book-keeping prices is understood, as of 31 December:
- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
  - before 1 January 1995 – as the value at replacement prices of September 1994,
  - after 1 January 1995 – as the purchase or manufacturing value at current prices;
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 January 2005 – also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy as of 1 January 1995, in accordance with the decisions of the Regulation of the Minister of Finance, of 20 January 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets.

Rachunki regionalne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)", wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej.

2. W systemie rachunków regionalnych zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych.

3. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim i jest wyrażona w cenach bazowych.

5. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. Zużycie pośrednie obejmuje: wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych, usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM), koszty podróży służbowych (bez diet) oraz inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**, to jest łącznie z wartością produktów wytworzonych przez jedną jednostkę lokalną i przeznaczonych do dalszego przetwarzania w innych jednostkach lokalnych tej samej jednostki instytucjonalnej.

8. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności.

9. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych z rachunków regionalnych w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. zgodnie z siedzibą i podstawowym rodzajem działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

Regional accounts

1. Regional accounts were compiled according to the principles of "The European System of Accounts 2010 (ESA 2010)" introduced by Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union.

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector.

3. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on prod¬ucts and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

4. Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between output and intermediate consumption and it is presented at basic prices.

5. Output includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. Intermediate consumption includes the: value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. In the regional accounts system the principle of recording output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted, i.e. jointly with value of products produced by one local unit and destined for further processing in other local units of the same institutional unit.

8. Gross primary income in the households sector is comprised of gross operating surplus jointly with gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by contributions to the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income.

9. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social insurance benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Grouping regional accounts data according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) was accomplished applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. in accordance with the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe) oraz jednostki niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora przedsiębiorstw niefinansowych;
2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym i pomocniczą działalnością finansową, z wyłączeniem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, podmioty zajmujące się ubezpieczeniami oraz jednostki niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora instytucji finansowych;
3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono jednostki będące producentami nierynkowymi, których produkcja przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowane z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także jednostki, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego oraz jednostki kontrolowane przez sektor, które zgodnie z metodologią ESA 2010 spełniają kryteria zaliczenia do sektora;
4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł;
5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej.

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów i alkoholu, a także działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług seksualnych przez inne osoby.

13. Dane z rachunków regionalnych będą podlegały rewizji, w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, zgodnie z zasadami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP), rekomendowanej przez Komisję Europejską wszystkim krajom Unii Europejskiej.

14. Informacje dotyczące rachunków regionalnych zamieszczono w publikacji „Zeszyt metodologiczny Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym" dostępnej na stronie Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Rachunki regionalne / Zeszyt metodologiczny Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym.

Podmioty gospodarki narodowej

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem **REGON**, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez P+rezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

Do rejestru REGON wpisywane są podmioty gospodarki narodowej (zwane dalej jednostkami prawnymi), czyli osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

11. Criteria for classifying a given unit of the national economy into specific **institutional sector** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services) as well as non-profit units that meet the ESA 2010 classification criteria to non-financial corporations sector;
2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation and auxiliary financial activity, excluding the Bank Guarantee Fund, entities engaged in insurance activity as well as non-profit units that meet the ESA 2010 classification criteria to financial corporations sector;
3) general government sector, which includes institutional units which are non-market producers whose output is intended for individual and collective consumption, and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally engaged in the redistribution of national income and wealth as well as units which are controlled by the sector and accordingly to the ESA 2010 methodology meet criteria for including in the sector;
4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working on own-account outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources;
5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organisations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organisations.

12. The estimation of hidden economy and illegal activities is included in regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity.

Within **illegal activities** there were included estimations concerning production and trafficking in narcotics and smuggling of cigarettes and alcohol as well as activity of persons deriving profits from exploiting sexual services.

13. Regional accounts data will be subject to review due to revision in annual national accounts, in accordance with the principles of the Harmonized European Revision Policy HERP), recommended by the European Commission to all countries of the European Union.

14. Information concerning regional accounts is included in the publication "Methodological report. Gross domestic product and its elements in the regional breakdown" available on website Statistics Poland / Topics / National accounts / Regional accounts / Methodological report. Gross domestic product and its elements in the regional breakdown.

Entities of the national economy

The **National Official Business Register** hereinafter referred to as **REGON**, is an administrative register held by the President of Statistics Poland. The rules for running the register are defined by the Act on Official Statistics of 29 June 1995 on public statistics and the provisions of the Regulation of the Council of Ministers of 30 November 2015 on the manner and methodology of running and updating the national register of business entities, design application, questionnaires and certificates.

In the REGON register are registered entities of the national economy (called legal units), that is legal persons, organizational units without legal personality and natural persons conducting economic activity.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning unique identification numbers to them.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku.

Dane w podziale według rodzajów działalności nie uwzględniają podmiotów, które w rejestrze REGON nie mają wpisanego rodzaju przeważającej działalności.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above mentioned obligation.

Data according to kind of activities do not include entities which have not registered the predominant kind of activity in the REGON register.